

545381966

101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

Bernhard, Carl Sa

RHB

ANTON LARSEN'S
Bogbinderi
Kiöbmaagergade 47.

Samlede

Noveller og Fortællinger

af

Carl Bernhard.

Fjortende Bind.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

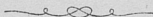
1867.

For og Imod,

Tusind Themaer for Tænkning,

med foranstaaende

autobiographiske Fragmenter.

Efterladte

af

Carl Bernhard.

(A. N. de Saint-Aubain.)

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1867.

Journal of the

99.4

Be

autobiographische Skizzen

Carl Schurz

in Selbstgesprächen

Verlag

von C. F. Schmidt, Leipzig

1875

Forfatterens Forord

til den Samling af Aphorismer, der under Navn af „For og Imod“ udgjøre Hovedindholdet af dette Bind, lyde saaledes:

— Nulla dies sine linea. —

Idet jeg her efterhaanden nedskriver forskjellige aphoristiske Themaer til Eftertænkning, mener jeg at det kan være ligegyldigt, hvilke jeg bilder mig ind selv at have tænkt først og hvilke jeg med Visshed veed, at Andre have tænkt før de kom til min Kundskab. Hvad der er Godt og Sandt i disse Smaabemærkninger bliver det, ihvo der saa har tænkt dem, og de, der ere flette og falske, blive ikke bedre ved at støttes af den kun altfor ofte misledende Navneautoritet. Saameget er vist, at hvad enten jeg selvstændig har tænkt disse Aphorismer eller ligefrem affkrevet dem, eller optegnet dem efter Hukommelsen, saa har jeg tilegnet mig dem ved at

gjennemtænke dem. Og hvad vi saaledes have optaget i os, det hører os til og er vort aandelige Eie, thi „Mandernes Rigdom skal vorde Menneskenes Fælledsgods.“

C. B.

Vi skulle hertil føie, at Forfatteren selv har bestemt dette Manuskript til Udgivelse efter sin Død, under Navn af „Efterladenskab“. I denne betydelige Samling af meget forskjelligartede Betragtninger, Tankesprog, Uddrag af be- kjendte eller ubekjendte Forfattere, maa man snarest see Re- sultatet af tilfældige, igjennem et meget langt Tidsrum, til de forskjelligste Tider gjorte Optegnelser, der vistnok fra Be- gyndelsen af have været bestemte til at benyttes leiligheds- viis under hans andre litteraire Arbeider. Det er derfor naturligt at betragte det Hele som en Sammenstilling, der ikke just overalt bærer Præget af hans eget aandelige Stand- punkt, og ikke staaer i organisk Sammenhæng ved en Traad af consequent Livsphilosophi. Selv om Tankerne overalt vare originale, og ikke, som Forf. selv angiver, for en stor Deel tagne fra Andre, vilde de dog ikke let undgaae Incon- sequentsen, da Tankesprog saa ofte blive til, blot paa Grund af en vittig Hentydning, en barok Modsatning eller et mor-

somt Ordspil. I denne Henseende have vel heller ikke hans Forgjængere, f. Ex. Larochevoucauld og Bauvenargues, været synderlig mere nøieregnende.

Som Indledning til dette Arbeide er her henstillet nogle Brudstykker, som ogsaa ere fundne i Forfatterens Efterladenskab, og som Momenter til en Selvbiographi ville være Læserne velkomne. Den Ramme hvori disse Brudstykker henhøre og som af ham selv var opstillet, indeholdt to Rubrikker, Skoleaar og Ungdomsaar, der ikke vare udfyldte. Fremfor at lade disse staae in blanco, hvorved det Hele vilde faae et altfor løst Sammenhæng, har man foretrukket at indordne nogle korte Træk af hans Biographi fra en anden Haand. Oprigtigheden vil være deres væsentligste Fortrin, thi i denne Aand ere de optegnede af en mangeaarig hengiven Ven og Slægtning.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several paragraphs of a document.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or concluding remarks.

Af en gammel Herres Erindringer.

Autobiographiske fragmenter.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Innhold.

- I. Det gamle Raadhuus.
 - II. To Episoder.
 - III. Skoleaar.
 - IV. Et Dyrer.
 - V. Ungdomsbaar.
-

Inhalts

I. Einleitung

II. Die Methode

III. Ergebnisse

IV. Zusammenfassung

V. Literaturverzeichnis

Det gamle Raadhuus.

Ude paa Christianshavn, paa Hjørnet af Strandgade og Torvegade, ligger en stor gammel Gaard, som fra Fader til Søn i mange Aar har tilhørt en Vinhandlersfamilie. Denne Gaard har engang været den vigtigste paa Christianshavn, den regjerede bogstavelig over alle de andre, thi Christian den Fjerde, som i Aaret 1618 havde begyndt at anlægge Christianshavn, byggede i 1640 denne Gaard til Christianshavns Raadhuus, og gav det to Borgermestere og fire Raadmænd til at styre den nye Byes Anliggender. Da en af de følgende Konger indlemmede Christianshavn i Hovedstaden og underlagde den Kjøbenhavns Magistrat, blev Raadhuset formodentlig solgt til Private. Det var dengang kun tvende Stokværk høit, senere har man forsynet det med to Etager til; men man har dog bevaret en Deel af dets gamle Architectur og gennemført denne, ogsaa paa de tilsatte Etager, saa at det endnu er en ret anseelig Gaard.

I dette gamle Raadhuus bleve mine Forældre giste og her er jeg født paa en Søndag Aften i November 1798. Jeg havde et saadant Hastværk for at blive „Verdensborger“, at jeg overraskede min Moder henved otte Uger før jeg var ventet og i den miserableste Forsatning, saa at man næsten opgav at holde Livet i mig. Mit Hoved var ikke større end et almindeligt Reinetæble, mit røde karaibiske Skind laae i dybe Folder omkring et usfelt lille Legeme. Buggen var endnu ikke anskaffet, mit første Leie var en Dækketurv paa en

Stol ved Kaffelovnen, Familiens Lanter og Cousiner kom og løstede Pudsen for at see Misfosteret, dækkede mig til igjen og stare Ansigter til hverandre. Men Bomuld og Binnbade og fremfor Alt min Moders utrættelige Kjærlighed bevarede de faa Livsgnister, og da jeg var to Aar gammel, var jeg ikke meget spædere end de fleste Børn paa den Alder. Dette mit første Fusentasteri, som vor gamle Doctor kaldte det, var neppe forvundet, før jeg gjorde mig styldig i det andet. Dagens brændende Spørgsmaal, som det nu vilde hedde, var dengang Inoculation eller Vaccination. Man kunde ikke blive enig om hvilket Princip man skulde give Fortrinet, Vaccinationen var endnu ganske ny og ikke ret prøvet, men Inoculationen begyndte man at finde utilstrækkelig. En smuk Dag fandt jeg mig ikke længer i denne Discussion, brød igjennem, som en ægte Fusentast, efter Doctorsens Erklæring, og fik de naturlige Kopper i en saadan Dverflobidighed, at jeg ikke skal have lignet nogen menneskelig Skabning, men et i en modbydelig Skorpe af Saar tæt indhyllt Utyffe, uden Ansigtstræk, uden Haar og uden Dine. Jeg var i den Grad betaget af denne frygtelige Spedalskhed, at intet Tjenestetyende var at formaae til at røre ved mig, af Frygt for Smitten. Det var atter min Moder, der pleiede mig ganske alene og bevarede mit Liv. Jeg har siden ofte hørt en gammel Tante fortælle om, hvor gruelt det havde seet ud, naar min Moder havde baaret mig i sine Arme, fordi jeg ikke kunde finde Hvile paa mit Vete, og „det grusomme boldne Utyffe lagde sit Hoved op til hendes smukke Hals.“ — Der skal en Moder til at gjøre Sligt, ingen Kjærlighed paa denne Ford er som hendes i Styrke og Dpoffrelse.

Ligesaa lidt som jeg har kunnet bevare nogen Erindring om denne Sygdom, kan jeg mindes den Stræk, som Slaget paa Kjøbenhavns Kbhed hiin Skærtorsdag den anden April

1801 satte Hovedstadens Beboere i, og som ikke mindst havde grebet min Moder, der sad hjemme med et dødsygt Barn, medens hendes Mand var der, hvor hans militaire Pligter kaldte ham. Og for at gjøre Skrækken endnu større gif der Ild i et af vore Kaffelovnsrør. Den forfærdelige Kanontorden har dog maaffee gjort et Indtryk paa Barnesjælen, thi et Aarstid efter, da der atter gif Ild i Røret, skal jeg pludselig have spurgt min Moder, hvorfor de ikke ffjød med Kanoner? Man antog at det var en slumrende Grindring, der pludselig var bleven vakt, men det kan jo ogsaa have været ganske meningsløs Barnesnak.

I dette gamle Raadhuus har jeg tilbragt det første Decennium af min Levetid. De fleste af mine Barndoms-minder knytte sig til dette Sted, og da jeg forvist troer, at et stadigt Ophold i Barndommen under visse eiendommelige lokale Forhold bidrager til at udvikle Barnet i flere Retninger, troer jeg ogsaa at jeg skylder denne min Fødegaard Et og Andet, for Exempel en mere levende Phantasi, end der maaffee ellers var blevet mig til Deel. Denne Gyne blev i det Mindste stadig vækket og næret ved Husets særegne Indretning. I de hvælvede Kjældere, som nu tjente til Binoplæg, var der saamange mørke Kroge, saamange Kramper og Ringe, baade i Loft og Vægge, at de gjerne kunde have tjent til Fængsler og Pinesteder for en glubff Inquisition, hvis de ikke vare blevne til i Christian den Fjerdes Tid, og Biintappersvenden, som var min specielle Belynder og en belært Person, proppede mig med de forfærdeligste „Gräueltthaten“, om uhykkelige Slagtoffre for den strenge Justits, hvor Scenen altid var henlagt til de gamle skumle Raadhuuskjældere, og hver enkelt Krog eller Kjædestump havde sin særegne blodige Krønike.

Oppe i Huset vare Bærelserne høie og store, og ved

hver Etage førte fra Hovedtrappen en steil og meget smal Smuttrappe mellem to Mure op til et Gaardværelse i Etagen, hvilket allerede, naar man kom op ad Trappen, saae hemmelighedsfuldt ud. I dette Værelse sov jeg om Natten, lige ved Siden af mine Forældres Sovekammer, og naar Biintappersvenden om Dagen havde fortalt mig sine rædsomme Historier om de fængslede og mishandlede Borgere, som i gamle Dage skulde have ladet Livet i disse Hvalvinger, hvor de endnu til visse Tider gik igjen og rykkede i deres gamle Lænker, som sadde fast i Murene bag Biinfaedene, og naar Lyden af Kommendes og Gaaendes Trin paa Hovedtrappen i Aftenstilheden trængte paa en saa underlig og forvansket Maade fra den smalle Smuttrappe op til min Dør, da tilbragte jeg en Deel af Natten i Forventning om, at en af disse Gjengangere skulde finde Vej op til mig, indtil jeg endelig faldt i Søvn, for at drømme om alleslags Forfærdeligheder.

Endnu en Omstændighed bidrog hertil. Mit Sovekammer havde foruden de to andre endnu en lille Dør, som altid var skjult af et Forhæng. Indenfor denne Dør førte en steil Trappe ned til et stort Loftskammer over Sidehuset, som kun blev oplyst af en eneste stor Loftsluger med to smaa Glasvæne i; den maatte først aabnes inden man ret kunde see i Kammeret. Døren var lukket med en forslidt Laas, enhver Trækvind bragte den til at klappe, thi Loftslugen var utæt, og denne Bepægelse bag Forhænget, naar Alt for Resten var dødsstille i Huset, forekom mig meget uhyggelig.

Jeg vidste at dette Kammer blev benyttet til Opbevaring af militaire Rekviziter; en Gang hver Maaned kom en Sergeant og to Artillerister, som en Timestid rumstereede dernede, men jeg havde aldrig været Bidne til hvad de foretog sig, thi paa den Tid af Dagen læste jeg altid ovre i min

Faders Stue, i den modsatte Deel af Stagen. En Aften, da jeg kom ind for at gaae i Seng tilligemed min Broder, som havde et bedre Sovehjerter end jeg og derfor led mindre af disse Anfægtelser, klappede Døren mere end sædvanlig bag Teppet, det kom af, at Sergeanten havde lukket den skjedesløst, saa at den var sprungen op. Det Simpleste havde nu været, at trykke den til igjen og saa gaae i Seng; men det tillod den barnlige Nysgjerrighed os ikke. Vi tiggede derned, der var bælmørkt, kun de to Vindue i Lugen vare oplyste af det klareste Maanestru. Vi torde ikke gaae derned med Lys, det var endogsaa Sergeanten strengelig forbudt, vi satte det derfor ved Trappen, saa at det netop kunde belyse denne og en smal Stribe af Gulvet hen til Loftslugen, og i denne Stribe listede vi os hen og aabnede Lugen, saa at Fuldmaanen kunde beskinne Kammeret lige saa fuldstændig, som den klare Dag. Det var en behjertet Bedrift, men vi vare ogsaa To.

Jeg glemmer ikke den Skræk, der foer igjennem os, da vi vendte os efter denne Heltegjerning og saae os om. Vi vare omringede paa alle Sider af bevæbnede Kæmper, der bevogtede os som Spøggelser. Kammeret blev nemlig brugt som Munderingskammer, paa Knager langs med alle Væggene hang allerøverst en Chaot, tæt derunder en Troie med Bandoleer og Sabel, saa derunder et Par Buxer, som sluttede lige til Støvlerne, der stode paa Gulvet og fuldstændig gjorde disse lange bevæbnede Kæmper, der stode i tæt sluttede Rækker. Et Par Handsker hang ned under hver Chaot og gjorde de besynderligste Grimasser, som ligesaamange liigblege og fortrukne Ansigter. Vi holdt fast ved hinanden, indtil vi havde overvundet den første Skræk, saa lukkede vi hurtigt Lugen til og styndte os op, og det var næsten det Værste, thi enhver vilde være den Første. I vort eget Kammer fik vi Mod igjen, og nu besluttede vi at lukke Døren til paa

Skromt med en Pind, for at beholde Udgang til dette interessante Sted. I Løbet af Maanedens, inden Sergeanten kom igjen, listede vi os undertiden derned, om Dagen at sige, og legede i Halvmørket Soldat med nogle gamle Pistoler, som vi fandt i en Krog. Saa blev Døren lukket af igjen, og den hemmelige Fornøielse var forpurret. Men tidt og mange Gange blandede disse livløse Kæmper sig ind i mine Drømme om Natten, Loftskammeret blev snart en Baabenhal snart et Kapel, og min Phantasi var saaledes Dag og Nat i en bestandig Bevægelse.

Jeg var kun lidt over tre Aar gammel, da min Moder lærte mig at kjende Alphabetet i Leg, med de enkelte Bogstaver klinede paa Papstykker, sammensatte vi Ord, og jeg lærte hurtigt at læse paa denne Maade. Læsning blev mig snart en Nødvælselse, som jeg ikke kunde undvære, og Ingen modsatte sig denne Lidenskab, som jeg ofte overdrev. Et gammelt, upaaagtet Bogskab havde faaet sin Plads i vort Sovekammer, og jeg troer ikke at jeg havde naaet mit femte Aar, før jeg havde læst alle de Levnets- og Reisebeskrivelser, alle de Røver- og Ridderromaner, som det indeholdt.

For ikke at savne Beskjæftigelse lærte jeg ogsaa at strikke med to lange Fiskebeenspinde, og maatte strikke alenlange Strimler af tykt Bomulds-garn af et Kvarteers Bredde. Naar Bundtet var blevet saa stort, at jeg ikke mere kunde holde det under Armen, blev det vrævet op, og jeg begyndte atter forfra med et stort Nøgle Garn, som havde mistet en Deel hvergang af sin oprindelige Hvidhed. Jeg habede dette penelopiske Arbejde af mit ganste Hjerter, jeg indsaae snart at det var til ingen Nytte og kun opfundet for til en vis Tid at holde mig bunden til Stolen. Jeg fandt det i højeste Grad uværdigt for en Dreng at blive greben i en saaa nedværdigende Beskjæftigelse, jeg græd i Stilhed mine mo-

dige Taarer over dette Tyranni — men strikke maatte jeg. Hvor har jeg spekuleret paa at eftergjøre den Knude, som jeg skulde trælle til jeg havde naaet! Forgjeves! Den var gordif, og jeg var ingen Alexander.

Jeg mindes endnu tydeligt den Skam, der overgik mig, da jeg en Formiddag sad suurmulende ved mit Strikketoi i Dagligstuen, og det bankede paa Døren, og ind treen en høi, smuk Mand med graat Haar, og en løierlig trekantet Kasse i en Læderrem om Halsen.

Min Fader reiste sig og gif ham med Verbødighed imøde, han satte Kassen paa et Bord, gif hen til min Moder, som ogsaa var staaet op, og kysede hende paa Haanden. Min Fader satte en Stol til ham, og nu begyndte en livlig Samtale i et fremmed Sprog, der for mig havde en aparte smuk Klang. Jeg blev stamfuld siddende, og for at være beskjæftiget strikkede jeg af Arrighed med en Iver, som jeg aldrig ellers lagde for Dagen, men jeg ønskede mig mange Mile borte med det fordømte Strikketoi.

Den gamle Herre havde formodentlig lagt Mærke til min forlegne Situation, han roste min Flid og sagde at jeg gjorde vel i at strikke — „Alt hvad man lærer kan komme til Nytte, Ingen kan vide hvilken Skjebne, der forestaaer.“ De sidste Ord sagde han næsten med en vis Høitidelighed, som jeg ikke fattede. Min Moder oversatte den Fremmedes Ord for mig, ogsaa hun havde fattet hvormeget jeg trængte til en Smule Trøst. Og det var denne ubekjendte Mand's Bifald mig virkelig, jeg hævede for første Gang Ansigtet og betragtede ham.

Hvor han var smuk, hvor han saae værdig og kjærlig ud! Det var en fransk Greve, som den store franske Revolution havde fordrevet fra sit Fædreland. Hans hele Slægt var enten omkommen i Fængslerne eller under Guillotinen,

han stod alene i Verden, havde mistet Alt, Fædreland, Stilling, Formue, Slægtninge — saa var han udvandret, og var omfider kommen til Danmark, hvor mange Emigranter tyede hen; han havde her anlagt en lille Handel med Parfumerier, som han selv bragte omkring i den løierlige trekantede Kasse, der indeholdt en heel Boutik. Det var første Gang, jeg saae en af disse Mænd, som kæmpede med Skjebnen men ikke vare overvundne eller ydmygede, og hvis Historie min Moder fortalte mig og mine Sødstende, den udgjorde længe Favoritthemaet for vore Samtaler.

Da jeg blev ældre og lærte mere at skjønne, blev jeg bekendt med flere af disse Mænd, som besøgte min Fader. De levede Alle i en mangelfuld Stilling, men de bestode ved egne Kræfter, de bevarede deres Værdighed trods deres haarde Skjebne, og de døde beklagede men i høi Grad agtede af Enhver, der havde kjendt dem. Det er mærkeligt nok, at de fleste af dem opnaaede en temmelig høi Alder. —

Fra min tidlige Barndom havde Gaden havt stor Interesse for mig, jeg kunde tilbringe Timer med at staae i Binduet og betragte dens Færdsel. Og hvor tomme vare ikke Gaderne dog dengang, i Sammenligning med nu. Nogle lange, smalle, rødmalede Amagervogne fyldte med Kaalhoveder og Grøntsager, og hjørte af værdige Amagere, der saae ud som hollandste Portraitter, om Vinteren deres firkantede, brogede og blomstermalede Slæder, der lignede store Børnesenge, med høie Toppe paa Hjørnerne, mangesfarvede Hynder, og en Mængde Bjelder paa Hestene, nogle Bønder- og Arbeidsvogne, saa Karether og ikke mange Fodgjængere. Det var ikke Skik dengang som nu, at være meget paa Gaden, hvad der nu er almindelig Færdsel, vilde have gjeldt for Dpløb, Fruentimmer saae man kun saa af, den Sværm af Damer, eller i det Mindste Dameklædte, som nu færdes i vore Gader fra

den tidlige Morgen til den sildige Aften — og som selv nu opvækker alle Fremmedes Forundring, og altsaa vistnok maa være noget Særegt for Kjøbenhavn — saae man aldrig. Damer gik kun lidt ud tilføds, og da kun sjældent uden Følgestab, at gaae i Grøntkuur, som det engang hed i det sanitaire Sprog, kjendte man ikke dengang, at gaae i Boutikker var heller ikke Skik. Naar min Moder skulde have en ny Kjole eller en Galladragt, gik der Bud til Kræmmer Kall paa Kjøbmagergade, hans Svend bragte en stor Pose fuld af Silketøier og Fløiler, min Moder valgte deriblandt, Dagen efter kom den gamle graahærdede Damestrædder Møller og tog Maal, og det er sandsynligt at den Stads, han leverede, mere har udmærket sig ved Værdighed end ved Fiffighed. Men for os Børn var det et yndigt Syn at see vor Moder i hendes nye Dragt, og vi gik med Beundring og Ærbødighed langt uden om det store Slæb, der bølgede efter hende og gav den milde og venlige Kone en Dronnings Værdighed.

Men hvad der dengang alligevel gav Gaderne en vis Livligheds Interesse, det var de mange forskellige Dragter, som nu efterhaanden ere forsvundne, ligesom Amagerens gamle hollandske Klæder og deres hønne Fruentimmerdragter, som var en yndet Forklædning for Damer paa alle Masterader, fordi den hævede Skjønheden saameget, til de mange Bønder- og Matrosdragter, der vare forskellige, de første for hvert Amt i Landet og de sidste for hvert Land i Verden. Det var et broget bevægeligt Maleri. Tjenestepigerne bære deres Provindsdragter, gamle Mænd gik med Fortidens Moder, Chinesere, Jøder, Polakker, Bøhmere saae man hyppigt i deres Hjemstavns Dragt, næsten Enhver havde sit særegne Snit, efter sin Stand og sin Haandtering, det var Individualiteter. Med det mange, mange Gange større Antal Mennesker hersker der nu en langt større Ensformighed. Det

er besynderligt, at til samme Tid som man vil haandhæve alle mulige Nationaliteter som politiske Berettigelses, stræber man at udrydde deres udvortes Tegns, som noget Ubertigtet eller ialfald Barnagtigt. Og dog kan det nok være, at det gaaer med enhver Nationaldragt som med en militair Uniform, den befordrer Sammenhold, den forhindrer mangen Udskielse, fordi man ubevidst har Følelsen af at man skylder den Agtelse som Fælledsgods. Jeg skal imidlertid ikke kunne sige, om man dengang saae flere eller færre Bondemænd i deres store sølvnappede Koster gaae fulde ad Gaderne ved Kjøbstadsmarkeder, end der gaaer nu i de hæslige forstaaarne Stumptroier, eller i de langstjødede Blaafrakker, der daste dem om Hælene; men vist er det, at hine saae værdigere ud. Næsten enhver Dragt var klædeligere end vor nærværende. Den gamle Bondedragt var saa smuk, at hvis vore Herremænd nu anlagde den, vilde de see ud som Riddersmænd iblandt alle de spidskjolede eller frakkelædte Individier, der nu befolke den civiliserede Verden. Det Samme gjelder vel tildeels om Fruentimmerdragterne; ikke engang Lysten til at være smuk har afholdt vore Qvinder paa Landet fra at anlægge en Kjøbstadsforklædning, og vore Tjenestepiger fra at efterabe deres Madmødre, saavidt muligt. Det er den stærke Tilbøielighed til at synes noget Andet og noget Mere, end det man er, der nu gaaer igjennem hele Tilværelsen.

Der var en Tid om Aftenen i Tusmørket, da jeg som en lille Dreng gjerne stod ved Vinduet, og saae hvorledes Lysene bleve tændte rundt om i Husene, og længtes efter at de ogsaa skulde blive tændte hos vor Gjenbo. Ligeoverfor os boede nemlig i Stue-Stagen en gammel falleret Tsenkræmmer, som af sin hele Handel kun havde frelst noget simpelt broget Legetøi for Børn, ikke meget mere end der kunde rummes paa et lille Bord i det eneste Fag Vinduer i den Stue, han beboede.

For at friste den Christianshavnske Ungdom og lokke Kjøbere, havde han opstillet sine Sager paa den meest tillokkende Maade og havde anbragt en, som oftest langtannet, Tællepraas midt i al denne Herlighed. Naar nu Ilden brændte klart i vor Dagligstuekaffelovn i Tusmørket, fortalte min Moder os Børn altid Eventyr og Smaahistorier, eller hun sang nogle af sine mange Smaasange for os, og spillede paa Harpe dertil; paa denne Maade lærte vi dem — og jeg har aldrig glemt dem ganske i Aarenes Løb. Det var for os den herligste Tid af hele Døgnet. Da stillede jeg mig saaledes, at jeg baade kunde see min Moder, som jeg syntes det flødte saa smukt at spille paa Harpen, og den gamle Kinds Vindue, som snart straalede i sin fulde Glæde.

Det var det rigtige gamle Vegetoi i al sin store Simpelt, som nu er forsvundet af Verden eller enkeltviis trængt tilbage til de allerimpleste Kjælderhalse med Fastelavnstriis, Paastielam og Pille-Kartofler. Men dengang gif det endnu i Arv gjennem Generationer, som Stam-Vegetoi. Der var den lille brogede Tromme og den med Sølopapir overtrukne Træsabel, Nøddeknakkeren og de puklede Banstabninger af den gamle italienske Maffekomedie, den stive Husar med en Hønsesjær i Huen, paa en mangefantet mahognimalet Hest, den gamle latterlige, skindmagre Hanswurst, der altid slog Kolbøtter, og de brogede Sprællemænd, som Herr Lind undertiden trak i, saa at de antog forskjellige Stillinger, den ene morsommere end den anden; der var en kuffende Gjøg i et Staaltraadsbuur, et Lam med virkelig Uld paa, en blaamarmorert Kat med en forfærdelig stor Hale, og en saffrangul Mops med et rødt Halsbaand, og alle disse Dyr kunde give Lyd, naar man klemte dem, det vidste jeg, og jeg ønskede Intet mere, end at jeg kunde komme til at klemme dem.

Og hvor simpelt var ikke vort eget Vegetoi, hvor langt

stod det ikke tilbage for den gamle Ijenkræmmer. Et Stab under Bindueskarmen i mit Sovestue inde sluttede den hele Herlighed, som meest bestod af Stumper og Stykker, thi Alt kunde benyttes. En Stol var saaledes den prægtigste Bogn, min Moders Men den fyrigste Hest, min Faders Vinealet det drabeligste Slagsværd, en Nis om dannedes til en trekantet Hat, en Pennefjær blev den stolteste Hjelmbust, et gammelt Bogbind var et Baabenstjold, og nu gif Turneringen for sig, vi stiftedes til at blive dræbte, og Seierherren afhentede Kampens Priis hos vor Søster, som imidlertid sad taalmodig paa sin lille Stol og ventede paa det Dieblif, da hun skulde hænge Lapperhedens Belønning, en gammel Gardinkvæst, om Ridderens Hals, og imidlertid syslede med sin Duffe, den deilige og høitelskede Rosalie. Og hvilkken Duffe! En Samling af brogede Klude, som foroven dannede en Klump, det var Hovedet, med et Ansigt af Handskekind, tegnet med Blæk, og som forneden endte i nogle underlige Pølser, der skulde gjelde for Been. Men Rosalie var alligevel fornem, ligesom Volten i Eventyret, der havde en Prop i Livet, thi det var ikke mindre end Nifongen af et gammelt Reglespil, der gav hende den Holdning, hun udmærkede sig ved. Min Søster elskede hende høit, hun kjælede for hende, betroede hende sine Hemmeligheder, spadserede med hende, og gjennemgik et heelt Liv med hende fra Buggen indtil Graven, og vi Drengene tvivlede under vore Lege heller intet Dieblif paa, at Alt virkelig forholdt sig som hun sagde. Det var kun udenfor Legen, i et ubevogtet, prosaisk Dieblif, at min Broder engang, i haard Forlegenhed for en Pind til sit Legetoi, forgreb sig paa Rosalie og tilføiede hende et Ulivssaar ved at hugge en stor Spaan af hendes dyrebare Figur. Men min Søster, som greb ham paa ferst Gjerning, blev saa bedrøvet derover og fældede saamange Taarer for den Smerte og Skam, der

var tilføjet Rosalie, at han bittert fortrod det, da alle hans Forsøg paa at faae hende til at erkjende, at Rosalie ikke var Andet end en dum Kludedukke med en Regle i Livet, havde været forgjeves og kun havde fremkaldt flere Taarer, i Stedet for at svække Troen paa hendes Ideal.

Dg deri stak det Hele netop. Det gamle simple Legetøi, de smaa Midler, hvormed vi hjalp os, trængte til Idee og Phantasi, for at tilfredsstille Barnejælen, men saa kunde den ogsaa troe paa dem, omgive dem med det gyldneste Skær og anvende dem til alt muligt. Paa dens Bud: „Det er en Løve“, tvivlede Ingen om, at den gamle Skammel virkelig var en Løve, man fornåm Rædselen ved at møde Dyrenes Konge i denne uhyre Orken mellem Sophaen og Chastollet, og rystede paa Haanden, der spændte Buen for at ramme Uhyret. Jeg erindrer tydeligt, at Saxo Grammaticus og Holbergs Danmarkshistorie godt kunde stilles saaledes, især om Eftermiddagen, at de dannede dybe Schatter i et Bjergværk, hvor der næsten herskede et bestandigt Tusmørke, og hvorfra vi ved en selvlavet Vinde, som var forfærdiget af en Traadrulle, heisede gamle Steenfulsperler op af Dybet og solgte de kostelige Skatte til den reisende Kjøbmand for smaa vestindiske Bønner. Med dette Legetøi, som kun ved Guletid fik en Forstærkning med nogle faa af de saameget beundrede Sager fra den gamle Linds Bindue, toge vi Børn tiltakke, det udfyldte tilstrækkeligt vor Legetid, vi gennemgik dermed utallige Dramer af egen Opfindelse, vare snart Ridderne snart Indianere, fort Alt, hvad der faldt for, og man hørte vistnok aldrig af vor Mund det nu hos Børn saa ofte forekommende Spørgsmaal: „hvad skal vi lege?“ Om vor Legetid havde været dobbelt saa længe, vi vilde bestandig have fundet paa noget Nyt, med den unge Phantasi og de gamle Stumper.

Jeg mindedes saa levende om min egen Barndom, da en lille Pige for kort siden vilde vise mig sit Legetoi. Himmel, hvilken Rigdom og Luxus! I et Palisandertræs Skab med Glasrunder for og Speilvægge i Baggrunden stod et heelt Dplag af Alt, hvad Industrien har frembragt for Bogne, i de nydeligste Miniatur-Modeller, der var Meubler, Equipager, Toiletgjenstande, Dampskibe, musikalske Instrumenter, Stagerer og Bisetter, Lysekroner og Lænestole, o. s. v., o. s. v., det var et heelt Udstyr af Alt hvad den rige og blaserte Dverdaadighed pleier at omgive sig med. Vi begyndte at lege, min lille Veninde og jeg, men det var ikke muligt at finde paa Andet, end en forskjellig Opstilling af alle disse Gjenstande, som ikke gave Barnets Phantasi det mindste Spillerum, idet Alt var fuldendt, fix og færdigt, og ikke tillod nogen anden Fortolkning. Og Alt var saa nydeligt og fiint, at man selv ved Opstillingen maatte tage sig iagt for ikke at beskadige det, og snart foretrak at sætte det tilbage i Speilskabet, hvor Dplaget fordobledes til et broget Virvar af aandløse Ting. Jeg spurgte til hendes Duffe. Den svarede til Resten; men hvor langt stod den ikke i mine Tanker tilbage for Rosalie, der ligesaagodt kunde være Svøbelsebarn som gammel Kone, ligesaa gjerne Prindsesse ved at faae et Guldbaand om Panden, som Hospitalslem ved Hjelp af et Sko- baand over Dinene. For det første havde Duffen ikke noget Navn, det havde Ingen tænkt paa, den blev kaldt Fruen, dernæst kunde den ikke under nogen Omstændighed blive Andet, end hvad den var, et Alfsum i nøiagtig Efterligning af en vogen affekteret Dame, med Hoved og Hals af det frøbeligste Boy, med den sædvanlige sammensnærpede Mund, virkelige Haarløkker, flettede og friserede efter Journalen, en Modedames Toilet fra inderst til yderst, med det hele fuldstændige Apparat af Krinoline, Skjorter, Kjole, Hat og Shawl,

Kniplinger, Baand og Sløiser, Handsker og broderet Lomme-tørklæde; Intet var glemt, Alt var elegant, og for at fuld-
 stændiggjøre det Hele dreiede Damen Dinene i Hovedet paa
 den sentimentaleste Maade, ved den mindste Bevægelse. „Er
 hun ikke sød?“ udbød min lille Veninde, og det stakkels
 Barn sad stille og andægtig ved Siden af sit rige Forraad,
 med den pyntede Dame paa Skjødets, og hun snærpede sin
 Barnemund sammen efter Duffen, og vendte sine søde Dine
 i Hovedet, ligesom Uhyret, for ogsaa at ligne det i dette
 Kofetteri, indtil hun blev ganske søvrig over al denne døde
 Herlighed. Paa Bunden af Skabet laae der en endnu større
 Duffe, forestillende en pyntet og vatteret Husarofficer, med
 naturlige Knebelshalter om den pæne Mund, og med rul-
 lende Dine, der kofetterede til alle Sider. Men min lille
 Veninde var endnu ikke stor nok til at goutere hans Deil-
 lader, og han laae taalmodig og ventede paa, at hans Tid
 skulde komme. Hun havde faaet ham af en hjærlig Tante,
 som altid havde interesseret sig for Regimentet — skulde nu
 denne Interesse indpødes i den yngre Generation? — „Tante,
 Tante! hvad tænkte Du da!“ —

Dersom det er sandt, og jeg troer det, at Børnelege
 kunne være et Opdragelsesmiddel, maa man høilig beklage
 den Generation, der bliver berøvet de simple Midler, der
 kunne fremkalde Aand og Phantasi, for at overøses med de
 kunstige Frembringelser, der quæle Phantasien og ifkun tjene
 til at give Barnet Tanke for Materialisme, og nære For-
 dringerne paa Bellevenet og Dverdaad, som Ungdommen kun
 er altfor tilbøielig til.

Jeg har ofte undret mig over, at man ved Udgrav-
 ningerne af Herkulanum og Pompeii, hvor man har fundet
 Alt saa complet, som de gamle Romere havde efterladt det i
 Tilintetgjørelsens Dieblif, ikke har fundet noget af de romerste

Børns Legetøi, da de mange Børnefleletter dog vidne om, at der har været Børn i Mængde. Legede de gamle Romeres Børn maaskee ikke? Og Grækernes? Det var en Opgave for Oldgransknernes Undersøgelser. Det kunde være interessant at vide hvilket Legetøi der har beskæftiget Verdens største Mænd i deres Barndom, hvad Alexander Magnus og Carl den Store have leget med, da de vare Dreng, thi det have de dog engang været. Om Napoleon vide vi, at han legede med Krudt, som en tilkommende Verdensbefrigrer, og nær havde sprængt sig selv i Luften — jeg mener naturligviis Napoleon den Første, og ikke den Anden, den nuværende Keiser, som med et forslidt Fif kalder sig den Tredie for at synes noget ældre i Faget. Jeg gad ogsaa nok vidst om denne har høvt noget Legetøi i sine Drengaar, og om det ikke skulde have været Kroner og Lande og Stæder, under Form af Lærter og Posteier og lignende uimodstaaelige Vækkerheder. —

Ved at mindes min Barndoms Legetøi, kommer jeg til at tænke paa mine Billedbøger fra den Tid, hvoraf jeg endnu har adskillige i Behold. De ere næsten allesammen tydske — endnu for faa Aar siden havde man vanskeligt ved at finde taalelige danske Billedbøger, og endnu ofte er baade den danske feilfulde Text og Illustrationerne besørgede i Tydskland. Med Undtagelse af „Peder Jensen's ABC og Læsebog“, og „Boeds Billed- og Læsebog“, gaves der ingen danske Børnebøger, og man saa aldrig et dansk Billede. Naar et Medlem af Folkethinget *) nylig har sagt, at vi ikke skyldte Tydskland Noget, kan han muligt have Ret for sit eget personlige Bedkommende, det vil jeg gjerne troe; men hvis han talte i Almindelighed, da har han høilig Uret, og det Medlem **), der svarede ham, at det klæbte ilde at fornægte sine Forældre,

*) N. Page.

**) Tscherning.

har kun givet Tydskland hvad der tilkommer det; thi vi skylde det blandt Andet denne meget vigtige Deel af vor Børneopdragelse, fra umindelige Tider til de seneste Aar. Og vi skylde det en stor og hjærnefuld Literatur, som i min Barndom blev anseet for nødvendig til de Børnes Dannelselse, og derfor ogsaa snart blev tilgængelig for os Børn, der tidlig lærte at læse Tydsk, næsten ligesaa flydende som Dansk. Og det bør Nutidens Tydskeres sjendtlige Overgreb ikke bringe os til at fornegte.

Det er mærkeligt, at ligesom Lithographien har gjort Fremfritdt og har fortrængt Kobberstikkerkunsten fra Børnenes og de Ubemidlede's Bord, saa bleve Børnebøgerne og Børnebillederne slettere og mindre passende til deres Siemed. Det stikker maaskee deri, at Kobberstikkerne kun befattede sig med at gjengive hvad der var godt, thi kun det fandt Affætning. Nu smører enhver Lithograph, som er langt fra at være Kunstner, sin daarlige og ofte besmittede Smags Fostre paa en Steen og sender dem ud i Verden, hvor Alt finder Affætning. Og derfor træffer man kun altfor ofte en Masse Billeder i Børnenes Gie, som aldrig burde komme for deres Dine. Naar deres Legetøi bestaaer af Diminutivluxus og Pyntesager, og deres aandelige Føde af sandselige Billeder, flotte Scener af det daglige Liv og Karikaturer over Livets Alvor, da kan man kun beklage Børnene — og undre sig over de Forældre, som ere saa blinde, at de ei see hvorlunde Barne sjælen bliver forkvælet og forgiftet af disse Nydelser, der staae saa langt over Barnealderen, og vel knap ere rigtig funde for mange Børne.

Folket staaer i Kunsten paa Barnlighedens Standpunkt, ogsaa det lærer gjennem Bestuelsen, og Udstillingen af Billeder i Bog- og Kunsthandlernes Vinduer udgjør et væsentligt Element i den simple Mands Uddannelse, her faaer han

sin Part i Forbigaaende af Kunstens Frembringelser, Gaden er hans Billedgalleri. Men Bog- og Kunsthandlerne udstille ofte Billeder, der mest passende kunne henregnes til de i den senere Tid undertiden averterede: „Luffede Billeder for Her- rer“, for hvilke dog Den kan tage sig iagt, som ikke netop søger denne Genre. Men Ingen kan tage sig ivare for hvad der bliver budt ham paa offentlig Gade, hvad der træder ham i Veien, og fordrer hans Opmærksomhed ved Farvernes Friskhed og Tilstuernes Mængde. Enhver, som seer den Sammenstimlen af simple Folk, unge Piger og Skolebørn om saadanne Billeder, der fremstille letfærdige Scener af Figurantindernes Liv bag Coullisserne i de franske Theatre o. s. v. i veltegnede Brægebilleder af Livets Skyggesider, til Dplysning for mangen barnlig Nysgjerrighed, han maa beklage at Stadens vise Fædre ogsaa dele den nys omtalte Faders Blindhed, og ikke kunne begribe hvor megen Amoralitet og Skade derved kan fremkaldes. —

Men vi have fjernet os for langt fra den gamle Linds Bindue, og ville hurtig vende tilbage til vort eget i det gamle Raadhuus, paa en smuk Søndag Morgen i Februar. Den gamle Lind havde ryddet alt sit Legetøi afveien, og stod der selv med sin gamle Hustru. Men de vare ikke de Eneste, Folk kom overalt i Binduerne, og de Forbigaaende stillede sig op paa Fortouget, man beredte sig aabenbart paa noget Usædvanligt. Og der kom det. Efter et tæt Fortrav af simple Folk bøiede en talrig Afdeling af Gaden til Hest om Hjørnet, og marscherede op udenfor vort Huus. Trompeterne blæste dæmpede Toner og Paukerne gjenløde af hule taktmæssige Slag, to kongelige Herolde holdt midt i Kreds, med purpurfarvede Fløielskapper og det store danske Vaaben baade for og bag, Strudsfjær i Hattene og forgyldte Heroldstave i Hænderne. Den ene af dem fremtog et Dokument og oplæste

med eensformig Røst en lang Rømske, som Ingen kunde forstaae et eneste Ord af, men som Alle lyttede til med den største Ærbødighed, selv Hestene rørte ikke et Lem, og de høie Gardere sadde der i deres gule Røllertter, med de blanke Hjelme og de dengang brugte lange sorte Hestehaler ned ad Ryggen, som om de vare lige saamange Equesterstatuer fra Heltebegravelser. Da Herolden havde læst, løde atter Pauker og Trompeter, og Toget satte sig i langsom Bevægelse, for paa alle Torve og udenfor de kongelige Slotte at proklamere, at Hans Majestæt Kongen den 1ste Torsdag i Marts Maaned vilde begive sig i høitidelig Procession til Høieste Ret, for Selv at domme i Retten. Og Folk anstillede Betragtninger over hvor godt det dog var, at Kongen selv tog sig af, at Lov og Ret blev overholdt i Landet.

Det var den sidste Røst af svunden Glands, som paa denne Dag endnu gav Gjenskin paa det gamle nedlagte Raadhuus, og satte det i Klasse med de kongelige Slotte og Kjøbenhavns mægtige Raadhuus, det var til Minde om dets gamle Betydning at Herredagen blev udblæst foran det. Men det tænkte Ingen paa, og vi Børn troede fuldt og fast ligesom Tjenestefolkene, at det maatte være til Ære for vor Fader, som var Gadens Notabilitet. Og paa den Dag have vi vel sagtens indbildt os, at vi stode over Husets andre Børn; men da vi ikke omgikkes Noget af dem, kom denne Stolthedsfølelse ialtfald ikke til Gjennembrud.

Kongens Præsideren i Høiesteret eengang om Aaret var en gammel og det forekommer mig en smuk Skik. Den blev afføstet i 1848. Med den faldt det sidste Minde om mit Fødesteds gamle Fornemhed. —

Iblandt vore Børneglæder indtog de regelmæssige Søndagstoure til min Moders Forældre, som ogsaa boede paa Christianshavn, den første Plads. De beboede en meget

gammelbøags Gaard i Nærheden af Frelserens Kirke, hvortil der hørte en stor Have, der var omgivet med en høj Muur, ligesom en Kirkegaardsmuur. Her tumlede vi os under de store, styggefulde Træer og toge Erstatning for, at vi den hele foregående Uge havde været bundne til Stuegulvet, det var et Herreliv for os Drengene! Denne Gaard er nu forlængesiden nedrevet og ombygget, og Haven forvandlet til Leievæninger. Det har fornøjet mig at gjenkende den livagtig i „Et Aar i Kjøbenhavn“ af Carl Bernhard, som har henlagt Scenen for denne min Familie isvrigt uvedkommende Fortælling til min Bedstefaders gamle Gaard. Den hele forældede Bygningsmaade, de mange Krinkelkroge og de mythologiske Loftsmalerier traadte saa tydeligt for min Erindring, og gjorde mig atter til Barn.

En Gang hver Maaned besøgte vi min Faders Moder, en meget gammel og stiv Dame, der boede i tre bitte smaa Børelser i Nærheden af Christiansborg Slot. Hun var den venligste Kone, men det indskrænkede Rum lagde en Dæmper paa vor ungdommelige Munterhed, og jeg kan huske at vi næsten altid talede sagte hos hende. Men her havde vi dog ogsaa mange Glæder. Hendes gamle indlagte Meubler, der vidnede om fremmed Kunst, de mange Skilderier og Portraitter, hendes gamle Chatol med Speilglasstak og de chinesiske Grinebidere med løse Hoveder, som stode ovenpaa det, ved Siden af to Hunde af Porcellain, vare os til mangfoldig Fornøielse. Og naar hun var gaaet ind i sit Sovestue med min Moder, listede vi os altid til at give et godt Skub til Chatollet, saa nikkede Chineserne med Hovederne, og inde i Skabet opstod den underligste Klang af Kirkeklokker og fine Lyde sammenblandet, det var de gamle store Glaspokaler, der stode der, som stødte sammen med andre Ting fra en længst forsvunden Tid. Og naar hun engang imellem aabnede

disse Speildøre og lod os see ind i Helligdommen, og viste os sine Mariteter og fortalte os om de kongelige Gaver, som fandtes deriblandt, da vare vi betagne af Udfrygt. Men i mine Dine var der ikke Noget, der kunde staae ved Siden af det smukke Portrait af Dronning Caroline Mathilde, om hvem jeg havde hørt, at hun havde været saa ulykkelig.

Men hvad kunde sammenlignes med de herlige Dyrehavstoure, som undertiden endogsaa bleve foretagne to Gange om Aaret. Rildetiden, som den kaldtes, varede dengang kun tre Uger ved Sankt-Hansdag, men den var i den Tid en fortsat Folkfest, som Alle maatte deeltage i, og som man kom til langvejs fra, baade fra Provindserne og fra Sverrig.

En Dyrehavstour var dengang noget ganske Andet end nu, da man finder Alt, hvad man kan ønske, parat paa det første Bink. Dengang maatte Alt føres med, baade det, der skulde spises og drikkes, og det, der var nødvendigt til Bordenes Dækning, selv naar man maatte tage tiltakke med at spise i Græsset under et gammelt Bøgetræ. I flere Dage var Husets qvindelige Personale i Virksomhed for alle disse Tilberedelser, de nærmeste Venner bleve indbudne til at deeltage i Skovtoure, man glædede sig til denne Dag, som skulde tilbringes i det Frie, og som var saa forskjellig fra det Liv, man levede hele den øvrige Deel af Aaret. Hvilken levende Interesse vi Børn havde for alt dette, kan Enhver let begribe; vi drømte derom i flere Nætter, og gik den sidste Aften i Seng med Hjertebanken for Betret — det kunde vi have sparet os, det blev ganske ypperligt.

Saa kom vi der da endelig, paa Bassen ved Rilden, paa den store Høislette med de prægtige gamle Træer og deres vidtforgreneede knuddrede Rødder, med de mange brogede Telte, det ene ved Siden af det andet, med Gynger og Menagerier, Theater og Ridebane, Glaspusterier og Tassenspiller-

bøder, Marionetbuffer og Bogkabinetter, Konditorier og Blaaræderier, Tyrolere og bøhmiske Bjergmænd, italienske Barometermagere og polske Jøder, Altsammen udenlandsk, Altsammen pengebegjærligt, Altsammen skraalende og strigende for at gjøre sig bemærket iblandt Brimlen. „Allons, Allons! Courage, Courage, Courage!“ Det var Enhvers tidtgjentagne Indledning, og nu fulgte de lange Kamfer i de forskjelligste Tungemaal om hidtil useete Kunstpræstationer. Trompeterne stratede, Bækkenerne klingede, Trommerne dunkede, de vilde Dyr brølede indenfor deres Bure, Bajadserne strege, Bøhmerne blæste i deres lange Bjerghorn, Lirekasserne hvinede, Gyngerne pebe og klappede, Tyrolerne jodlede, Folk løe, taledede, sang, raabte og støiede, Alt paa engang i et ubestribeligt Chaos af Lyde, hvori de Fleste brugte deres Lingers bedste Kraft til Festens Forherligelse. De mange Smaakunstnere, som ved enkelte Violiner, Klarinetter, Sangstemmer eller Tilraab vilde gjøre sig bemærkede, forsvandt i dette store Hav af løsladte Harmonier, hvis Bølger sloge sammen over Hovederne paa de glade Spadserende, og hvo var ikke glad, eller tilbageholdt sin Glæde! De mange Forlystelsessteder, som nu ere ligesaa mange Afledere for den sande Glæde, og hvor alle saadanne Kunstpræstationer nu høre til det daglige Program, eksisterede ikke dengang, Alt hvad der nu er spredt paa hundrede Steder til Dagligbrug, var her samlet paa eet Sted for en kort Tid af Aaret, og fremstillet med al den Smag og Nethed, som Kappelysten fremkaldte. Der var Intet fattigt og usfelt, Teltene vare rene og smukke, Kunstnerne vare glimrende i deres brogede Dragter, alle Nationers Flag vaiede over deres Boder, Folk vare ikke overmættede af saadanne Nydelsler, som kun gjentog sig engang om Aaret i den korte Tid af tre Uger, netop hvad der var nødvendigt for at Enhver een høist to Gange kunde tage Deel deri, især om Søndagen, og

derfor var det for Alle en Glædesdag, paa hvilken man slog Gjekken løs og deeltog i Alt, Enhver, ligesaa den Fornemste til den Ringeste, og den store Slette oppe paa Bakken myldrede af Folk i de forstjelligste Dragter, Alle imellem hverandre. De smukke sjællandske Bønderpiger med deres lysegrønne og hvirode Skjorter og de kostbare Guldbrofadets Huer med lange slagrende Silkebaand, trængte sig i brede Rækker mellem de pyntede Damer og deres Herrer, Militaire og Borgere, Gamle og Unge, Hoffolk og Holmens Folk, man kan ikke tænke sig en mere broget Sammenblanding end den, som fandt Sted til Ære for Kirsten Piiil. Det var ligesom om det Vand, der var det Gæste, hun beværtede med og som Alle skulde drikke af paa denne Balsart til hendes hellige Kilde, var en Forglemmelsedrik for alle Skøbeligheder, en Friheds- og Lighedsdrik, der hensatte Menneffene i en Ustyldighedstilstand, hvor Glæden og Fordrageligheden havde Herredømmet, saalænge de vandrede under hendes stolte Bøgetræers tusindaarige Kroner, der fra umindelige Tider havde beskyttet denne smukke Sommerfest. Og de til Skovens mere affides Tyninger fordrevne Hjorte og Daadyr lyttede, fra deres sjerne Skjul, med bange Forventning om, hvad alt Det kunde blive til.

For Enhver, som vil have et smukt Billede af en saadan Skovtour med alle dens Herligheder, baade de levende og de livløse, vil jeg anbefale Dehenschlægers smukke Digt: Sankt Hans aften-Spil, der vil han finde det bedre, end jeg kan skildre det.

Der var utrolig meget at foretage paa saadan en Dag. Man skulde see og tale med utallige Bekjendte, see og høre utallige nye Dptoirer, bivaane en Mængde forstjellige Forestillinger og fortære en Mængde forstjellige Maaltider. Valget af hvad man i denne Overflødighed skulde foretrække, var

sandelig ikke let, vi saae derfor Meget: de kunstige italienske Glaspustere, der spandt Glas som Hør; det ubegribelige Trylletheater, hvor Duffer efterabede levende Mennesker, og hjørte i Kareth med Tjenere, som faldt bag af Bognen; vi besøgte de vilde Dyr og betragtede med Rædsel de knurrende Løver, og de hvæsende Tigre, Slangerne, der bugtede sig som de skulde omsnoe os, Aberne, der sprang omkring og pebe med ynkkelige Menneske-Miner, og Elephanten, der havde været saa længe i mennesselig Dmgang, at den drak Brændevin i flaskevæs og slog Smæk med Tungen, ligesom jeg havde hørt Gjæsterne i Biintjælderen gjøre. Men da jeg havde seet Julia Chiarini, brød jeg mig ikke om hele Resten.

Den deilige Julia Chiarini, som alle Mænd vare forelskede i og alle Qvinder beundrede! Saa ung, saa yndig, saa straalende med et glimrende Diadem og heel oversaaet med Pailletter, og dog straalende hendes deilige Dine endnu stærkere, saa let som en Fugl, saa sikker, saa smidig. Det løb mig iskoldt ned af Ryggen, da hun foer Banen rundt paa den vælige Hingst, da hun stod i Sadlen og hendes Hoved pludselig hængte ned imod Jorden, og hendes lange sorte Haar slæbte efter hende som myldrende Slinger. Det var grueligt at see paa, man maatte hvert Dieblik frygte for at Hesten kunde gjøre et Feiltrin, hvorved hun kunde brække sin deilige Hals; men Hesten gjorde intet Feiltrin, med en ubegribelig Kraft svingede hun sig atter op i Sadlen, rystede de bølgende Lokker tilbage fra Panden, og reed rundt i et let Trav, smilende som et Barn over den Stræk, hun havde indjaget, medens Lusten gjenlød af Tilskuernes larmende Bifald.

Og da hun kom frem for at dansse paa den tynde Line, der var spændt lige over vore Hoveder, høit oppe i Lusten! Der stod hun som en Sylphide og veiede den tunge Balanceerstang i Hænderne, som den havde været et Siv,

Dinene funklede, Rinderne glødede, de hvide Strudsfjær i hendes Haarpynt bølgede i Luften, som en svævende Engel foer hun hen over Linen og tilbage igjen for at prøve den. Jeg var ikke længer kold som Is, som jeg havde været af Frygt medens hun red, jeg deelte ubevidst hendes Sikkerhed, jeg glødede i Begeistring over hendes Skjønhed og i Forventning af hendes Triumph. Alles Dine vare fæstede paa hende, alle Hjerter sloge hende imøde, og mit ikke mindst, jeg maa kunne have hørt det banke, for første Gang følte jeg uden at begribe det, at qvindelig Skjønhed har en sød Magt og virker elektrisk. For mig var hun en Afgud.

De sædvanlige Forberedelser fandt Sted, som jeg siden saa ofte har seet. Bajads kom løbende med sit uhyre Stykke Kridt for at bestryge hendes smaabitte fremraakte Skoaaaler. Den dristige Skjelm var fræk nok til at benytte Leiligheden til at kysse hende paa Foden; med et lille gracieust Raast med Laaspidsen slog hun Narrehuen af ham, saa den fløi langt hen paa Jorden, medens hun stakkagtig truede ad ham med Fingeren. Jeg saae mig om, jeg tænkte at en Dfficeer med Sabel vilde styrte ind over Stranken og dræbe ham paa Stedet, Døden havde han fortjent for denne Formastelse; men Ingen slog ham ihjel, Alle loe de ham kun ud, da han slukvret maatte søge sin Bjelkehue ved den modsatte Side af Banen. Og nu svævede hun dansende og yndig hen over Linen, som om den var et Stuegulv.

Jeg har seet megen Ynde siden, men aldrig har nogen gjort det Indtryk paa mig, som Julia Chiarinis. De andre Vinedansere og Beriderster vare mig ligegyldige; jeg hverken saae eller hørte til nogen af hele Sværmen, da vi kom ud fra Circus; jeg gif som i Drømme, og paa hele Hjemveien havde jeg kun een Tanke: Julia Chiarini. —

At Dyrehaven med alle dens mange Kunster nu blev

optagen i vore Lege, falder af sig selv, den havde forsynet os med et fuldstændigt Repertoire for et heelt Aar; men Linedandsen blev ikke forsøgt, deels kunde vi ikke faae en Snor udspændt dertil, deels vilde det have forekommet mig som en Profanation af Julia Chiarinis Minde.

Al! Aaret efter omkom hun i Prag ved Udførelsen af sin farlige Kunst, ligesom hun stod i Begreb med at forlade Truppen for at ægte en russisk Greve, i hvem hun havde forelsket sig, efterat hun havde afflaaet utallige Friere, som Rygtet gif. Hendes Hest traadte i et Rottesul, medens hun hang med Hovedet mod Jorden, ved denne pludselige Synkning stødte hun mod Gulvet — og medens Publikum jubede over hendes fuldendte Kunst, udaandede hun sit sidste Suk og døde paa Stedet. Ifølge Aviserne havde hendes ulykkelige Stjæbne opvakt almindelig Sorg i Prag, hvor hun var ligesaa agtet for sin ulastelige Vandel, som hun var beundret for sin store Skjønhed. Herhjemme sørgede i det Mindste et Barn over hende, jeg fældte nogle hemmelige Taa-
rer over hendes Død, og gjemte den Statstidende, hvori Efterretningen om denne Ulykke stod meget udførligt beskrevet.

Min Moder kunde ikke fatte hvorover jeg var sorgmodig, skjøndt jeg forsikkrede det Modsatte. Engang overraskede hun mig, da jeg hensunken i Statstidendens Beretning drømte veemodig om den smukke Veriderse. Hendes skarpe Blik havde strax opfattet mit barnlige Sværmeri for den delige Julia, hun kysede mig kjærlig uden at berøre den Streng videre, og tog Bladet med sig „for at læse det“. Siden saae jeg det ikke mere, og da jeg ikke kunde nære min Sorg længer ved den trykte Beretning, trykkede den snart ikke mit Sind længer. Men jeg mindes endnu denne første Flamme, og har aldrig ret kunnet komme ud af at lee over Børn, der for tidligt vare blevne ramte af den brændende

Piil — læges end Saaret snart, kan det alligevel smerte bitterligt.

I denne Periode af mit Barndomsliv forefaldt to Episoder, som begge vare af Betydning, den ene for mig den anden for hele Landet. Jeg foretrækker at omtale dem i et særegent Ufsnit, saameget mere som de begge droge mig for en Tid bort fra det gamle Raadhuus og foregik udenfor dette, der alligevel vedblev at være mit egentlige Hjem, idet min Fader beholdt sin Etage, uagtet Omstændighederne medførte at han i et Par Aar ikke beboede den; men da disse Aar vare forløbne, droge vi atter ind i mit Fødested og gjenfandt med Glæde vore velbekjendte Stuer og vore egne Meubler, gamle Benner, som atter gjorde os det hjemligt.

Om Vinteren, efter at vi atter vare vendte tilbage til det gamle Huus, udbrød der en Børnesygdom i Kjøbenhavn, en ondartet Righoste, og der døde en Mængde Børn. Hjemme blev anordnet den strengeste Qvarantaine, al Dmgang med andre Børn, sunde eller syge, blev paa det alvorligste forbudt og alle de Præservativer bleve anvendte, som Lægekunsten paa den Tid var stærk i. Det var en meget fedsommelig Tid, ikke fordi vi just havde Dmgang med Husets eller Naboskabets Børn, men nu syntes vi netop at vi trængte til engang imellem at see dem paa Trapperne eller i Gadedøren, og kunne vexle et Par Ord med dem, netop fordi det var forbudt. Omfider kom Sygdommen i Huset, et Par Børn i Baghuset bleve smittede, men dog i en meget let Grad, saa at de ikke engang bleve holdte inde fra Trappen. Disse Børn havde aldrig før interesseret mig, men nu fik jeg en uimodstaaelig Lyst til daglig at erkjendige mig om deres Befindende. Engang havde jeg talt et heelt Qvarter med disse Børn i Forstuen, derfra gik jeg op og legede med min yngste Søster, et lille svagt Barn, som var hele Husets Diesteen. Den næste

Dag hostede hun, Sygdommen blev ondartet, vi andre Børn bleve affondrede med et Par Stuers Melletrum, og otte Dage efter døde hun. Lægen mente at hendes svagelige Constitution havde foranlediget Udbruddet, og at hun i ethvert Fald vilde være død inden kort Tid, af en eller anden Sygdom; men det trøstede kun lidt mine Forældre, som vare meget bedrøvede, og slet ikke mig, der ansaae mig som hendes Morder. Jeg kunde ikke bære min Samvittigheds Byrde, og tilstod min Brøde for min Moder, med grædende Taarer. Jeg glemmer ikke den Qual, det var for os Begge. Den gamle Doctor blev atter adspurgt, og han bebreidede mig rigtignok med al Strenghed min farlige Ulydighed og tiltalte mig meget haardt, men han friskjendte mig dog aldeles for at have bevirket Smitten.

Barnet blev jordet i December Maaned, netop da den første Snee faldt i tætte hvide Knokke og lagde sig som et hvidt Lagen over Graven. Det var den første Gang, at Døden greb ind i min Tilværelse. Det var en tung Tid. Men den vante No kom dog efterhaanden over Huset, og de vante Beseftigelser bleve atter fortsatte. Det var dog mere en udvortes No, og jeg mærkede kun altfor ofte, at min Moder havde grædt, og ikke kunde glemme sin lille Yndling, og jeg kunde ikke glemme mine Nag, og gjorde mig bittere Selvbebreidelser.

Paa mig gjorde dette Dødsfald den Virkning, at min Phantasi tog Overmagten og hverken Nat eller Dag lod mig have No. Jeg saa ofte den Dødes Billede for mine Dine, selv ved høitlys Dag kunde jeg gribe mig i saadanne Hallucinationer af en overspændt Hjerne, som efterhaanden ikke længere vare mig ubehagelige; om Natten gif jeg i Søvn og vandrede Huset igjennem fra den ene Ende til den an-

den, til stor Forfrækkelse for Beboerne, der bleve vækkede ved min rastløse Omvanken. Mange Midler, selv Straffe bleve anvendte derimod, men Intet vilde hjælpe. Efterhaanden tog Uroligheden om Dagen af, jeg legede, læste og beskæftigede mig som sædvanlig; men den natlige Uro vedblev uforandret og strakte sig endogsaa til Trapper og andre farlige Steder, som ikke vare blevne aflaaede. Naar jeg blev vækket paa disse Søvn-gængervandringer, følte jeg mig meget ulykkelig, endogsaa fortvivlet.

Mine Forældre ønskede at flytte fra disse sørgelige Grindringer og min Fader valgte en anden og større Bolig, som Omstændighederne tillode ham at raade over. Den laae ogsaa paa Christianshavn, men temmelig affides og hørte til et stort Complex af Eiendomme, som min Morfader og senere min Fader var Medinteressent i, bestaaende af Skibsværst, Reberbane og lignende Anlæg. Der blev naturligviis stor Glæde blandt os Børn over denne Forandring, der vilde skaffe os en saa udvidet Tumbleplads med Have og Gaardsrum og andre Herligheder, og der blev Travlhed i Hjemmet, hvor der overalt blev pakket ind og rumsteret, hvorved Børnene naturligviis ikke vare de mindst vigtige eller de mindst beskæftigede. Under al denne Travlhed var det som jeg efterhaanden blev et heelt andet Menneske. Nattevandringerne udebleve, Drømmene vare forjagede og jeg kan sige, at da vi om Efteraaret forlode vor gamle Bolig, for at flytte ind i vor nye store Gaard, var det med fuldkommen Sjæls- og Legemsfundhed at vi Alle droge ud af det Huus, der saalænge havde skjænket os Ly i gode og onde Dage, og for mit Bedkommende med Følelsen af, at nu vare mine Barneaar tilbagelagte og at jeg for sidste Gang satte min Fod paa Tærffelen af det gamle Raadhuus som en fuldstændig

Dreng, der allerede i over et Aar havde lært Latin og andre vigtige Vidensfaber. Og min Indtrædelse i Drengesalderen blev nu synlig, mente jeg, for den hele Verden, idet jeg ikke drog ind i den nye Bolig med de barnlige Skoe, men med ordentlige Drengestøvler.

To Episoder.

I min Barndomstid foresaldt to Episoder, den ene omtrent i Midten af mit første Decennium og den anden henimod Slutningen, som begge for en Tid droge mig bort fra mit Hjem, og som begge have havt Indvirkning paa min Udvikling, den sidste var tillige af stor national Betydning.

Min Moder havde som ganske ung Pige ofte tilbragt nogle Sommermaaneder paa det deilige Frederiksværk, hvis Administrator, en gammel Generalitetsherre, var en Ven af hendes Fader, og hvis Datter var opvoget sammen med hende, da de tillige vare Naboer, og havde deelt hendes daglige Underviisning. Jeg havde fra min tidligste Barndom hørt Frederiksværk omtale som den yndigste Egn i Landet og Livet paa Frederiksværk, der dengang tilhørte den gamle Landgreve Carl af Hessen, Dronning Mariæ Fader, som en sand Idyl. Naar vi Børn legede „at reise“, da var det altid til Frederiksværk. Forholdet havde imidlertid forandret sig, Kronprindsen (Frederik den Sjette) var bleven Gier af Bæret, men Administratoren var den samme, den gamle Landgreve sendte ham Gæster, som hidtil, og Alt gik i den gamle Stil. Min Fader havde levet nogle Aar i Holsteen og var kjendt og yndet af Landgreven, som ofte havde talt med ham om Frederiksværk og indbudet ham til at opholde sig der, naar han kom tilbage til Sjælland, men det var hidtil ikke skeet. Nu kunde han forbinde nogle Embedsforret-

ninger med et saadant Ophold, og det blev bestemt at vi skulde tilbringe Sommeren paa Arresødal, det yndige lille Slot, som ligger i en kort Afstand fra Bærkerne. Denne Bestemmelse gjorde os Alle lykkelige, min Moder ikke mindre end os Børn, og det hele Huus gjenlød af Jubel fra Ende til anden, nu skulde vi virkelig „reise til Frederiksværk“, ikke blot paa to Stole hen til Vinduet, hvor Urtepotterne stode, men i en Rejsekarerth med fire levende Heste!

Det var dengang en alvorlig Begivenhed for en Familie, at reise syv Mile bort fra Hjemmet. Vi vare en heel udslagen Dag derom, vi Børn bleve søsyge af Karethens Bevægelse og den indelukkede Luft, vi fik Krampe i Benene af den uvante Stilling, men da vi hyppigt maatte bede og fodre Hestene, gavede saadanne Ophold os atter Frihed og Trøst i vore Gjenvordigheder. Og der var Meget at see paa Veien. Vi kjørte igjennem det alvorlige og stille Frederiksborg Slot, som dengang stod ubeboet — men derfor heller ikke var afbrændt — og derfra over den tre Mile lange bakkede og kedsoommelige Slette, indtil vi henimod Aften naaede Frederiksværk, og kjørte igjennem den tætte Løvadal hen til Arresødal. Nu vare vi der!

Og smukkere Omgivelser kan man ikke let finde. Her er Alt, hvad man kan ønske til et yndigt Landskab, med bestandig skiftende Udsigt, høie Bakker og dybe Dale, tætte Bøgeove og aabne, frodige Agre, smilende Enge og alvorlige Graner, bugtende Naer gjennem Skove og Marker, den store Arresø og det aabne Hav i Horizonten, hiinsides den brune Lyng og det bevægelige Flyvesand. Thi Frederiksværk ligger som en deilig Dase, med en tildeels gold og vild Orken til den ene Side, og en bar og kedsoommelig Egn til den anden. Og ganske nær derved, indfattet i denne Ramme, ligge de gnistrende Stoberier, de mange Bærksteder, med Lar-

men af deres Vandhjul og deres Hamre, og Krudtmøller med deres melancholske Klokker. — Skovens og Landets Fred, Fabrikstadens flittige Virksomhed og Livets travle Færden findes her samlede, og dog saa adskilte, som der var Mile imellem dem.

Fra denne Episode i mit Barndomsliv regner jeg den store Forkjærlighed, jeg altid har haft for Landet og dets stille Ro, for kornrige Marker og nette Bønderhuse, men især for de stolte gamle Bøgetræer, de knuddrede Ege og de blomstrende Tjørnebuske, for grønne Skrænter og stille Damme med Vandliljer og Alakander, for rislende Bække og de smaa Vandfald, som dannes af en Steen eller en Trærød, der bestandig smaamumle, men som kun hviske den tydeligt i Dret, der kaster sig i det frodige Græs og lytter til de mange Stemmer, hvormed Naturen taler til vort Hjerte.

Der er to Perioder i Menneskets Liv, i hvilke jeg regner det for en sand Betsignelse, at kunne være paa Landet, de to Perioder, som staae nærmest sammen, uagtet de ere længst fra hinanden: Barnets og Oldingens. For Barnet er det Sjælens Indvielse i Naturens Herlighed, dens Forberedelse til Guds Dyrkelse og Livets Gjerning, i Erkjendelsen af Skabningens Mangfoldighed og i Følelsen af egen Sundhed og Kraft. For Oldingen er det en altid smilende Solnedgang, en trostlig Tilbagevenden til Naturens moderlige Skjød, en Forberedelse til Gravens Ro og en altid paanygrønnende Forjættelse om Evighedens Lyksalighed. Derfor er det til Naturen at Digteren henviser os i den deilige Psalme:

Lær mig, o Skov, at viene glad

Som seent i Høst dit gule Blad.

Et bedre Foraar kommer,

Hvor grønt mit Træ skal herligt staae

Dg sine dybe Rodder laae

I Evighedens Sommer. —

Ja, for Unglingen, som skal lære og stræbe, for Manden, som skal arbejde og virke, for disse To passer Livet i Stæderne, og dets travle Raftløshed; men for Barnet og Oldingen er Landet tjenligst. Mit Liv har i mange Retninger været lykkelig, det erkjender jeg med Tak til Forsynet, og jeg regner det ikke for min mindste Lykke, at jeg har kunnet tilbringe en Deel af min Barndom paa Landet, og at jeg kan dvæle mangan Time af mit Livs Aften under dets fredelige Pauluner. Det var ikke i Heltebaad eller i den kunstigt tilberedte Mjød at de gamle Guder søgte Livets Forvængelse, det var i Yduns friske Gbler. —

Arresjødal er et venligt lille Slot, som ligger midt i denne Herlighed. Det blev bygget af en Mand, hvis Bugge ikke havde staaet i de høie Sale, hvor han dog senere var saa hjemme. En slikt norsk Student kom til Danmark, hvor han ved sin Dygtighed og sin Udholdenhed slog sig op, saa at han kunde anlægge de mange Bærker, som endnu bestaae, og bygge dette Slot. Og da han luffede sine Dine i høi Stilling og æret af Alle, havde han stiftet et stort Fideicommiss og aabnet sit sjonne og rige Bibliothek, som er det tredie i Hovedstaden, for Almeeenheden, og fastsat i sit Testament, at hans Efterladenskab bestandig skulde „anvendes til at danne nyttige Menneſter til Statens Bedste, til at befordre Bindſſibelighed og Arbeidsomhed i Landet, og til at hjælpe og lindre Fattigdom og Glendighed.“ — Og indtil denne Dag har den ædle Stifters Mand hvilet over Bestyrerne af hans store Formue, de have handlet efter hans Billie og spredet Belsignelse i en vid Omkreds. Arresjødals Stolthed maa denne Mand's Minde være.

Dgsaa i vore Dage kan Udholdenhed føre til Maalet, seent men sikkert, det er en god Lære for vor hurtige og kun lidet udholdende Tid. Arresjødal kan atter afgive Exem-

plet herpaa. I min Barndom stod Slottets nuværende Gier som en fattig Boddreng bag Disten hos en lille Kjøbmand paa Frederiksværk. Det faldt ikke Boddrengen ind, at den Stjerne, der skinnede over Slottet, var hans Lykkestjerne. Den forlod ham imidlertid ikke, han tjente sig op paa Stedet, vandt Formue og købte Arresødal, da det for nogle Aar siden blev solgt ved Auktion. I disse Sale, hvor Rid og Snille engang kappedes med Adels og Glands, og som indtil for kort siden bleve regnede med til Kongehusets Boliger, der tilbringer nu den virksomme Handelsmand sine Dages Aften. Man kan maaskee deraf uddrage den Sætning: at Slotte forgaaer, men Virksomhed bestaaer, — Mange kunne have godt af, at tænke lidt derover. —

For os Børn, som vare voxede op paa Stuegulvet, var det en hidtil ukjendt Herlighed, at tumle os i den frie Luft, i den store Have, paa de frodige Græsplainer. Vore Lege fik et ganske nyt Sving, vi kunde ikke mere bruge de gamle, som alle vare beregnede paa en mindre Skueplads. Men det var ikke alene Legene, der sysselsatte os, og jeg kunde finde ligesaa megen Tilfredsstillelse i at ligge i Græsset og stirre op i de høie Bøgehvælvinger, eller passe paa Græshopperne og Fiirbenene, som tumlede sig mellem de grønne Straae, eller iagttage Smaasiffene, som legede paa Bunden af den klare Na, og som Skyggen af min Kjæp var nok til at jage i hvilken Retning, jeg lystede. Det var en Lyksalighedstilstand, og naar jeg, træt af Dagens glade Anstrængelser, kom i Seng om Aftenen, laae jeg og lyttede til Blæstens underlige Susen gjennem Grenene udenfor mine Vinduer, og til den sørgmodige Klang af de forskjellige Klokker, der angave Vandhjulenes Omdreininger i de sorte Krudtmøller, som i Nattens Stilhed skjottede deres dødbringende Dønt uden menneskeligt Tilsyn — indtil jeg omsider faldt i Søvn og drømte,

ikke mere om Raadhuusfængsler og piinte Fanger eller spøgelseagtige Krigsmænd med fæle Ansigter, men om Græshopper og Sommerfugle, om Glæde og Solstin.

Livet paa Arresødal var gammeldags formelt, og i denne Form blev jeg tidlig indviet. Hver Dag ved Middagstid blev jeg iført rene hvid- og rødstribede Klæder med et rødt Silkeskjær om Livet, og i denne Pagedragt maatte jeg følge mine Forældre over i „Marmor salen“, hvor man samledes til „Taffelet“, som blev holdt i „den grønne Damaftes Sal“, hvorefter man drak Kaffe i „det chinesiske Cabinet“. Man seer, at der var Stiil i det Hele. Bordselskabet bestod nemlig til Dagligbrug af tretten Personer, men Tretten er jo et uhyggeligt Tal, og jeg stakkels Dreng blev derfor udnævnt til at spille Monsieur Quatorze. Man gik parvis tilbords efter Rangen, og min Dame, som altid hentedede mig i min Krog med den daglige Replik: „Kom nu, min lille Mand!“ var en underlig gammel sminket Enkefrue, med meget høie Hæle under Skoene, blomstrede Silkesjoler, pudrede Lokker og en stor Schäferhat, af Straa med himmelblaa Sløife, fæstet paa den ene Side af Hovedet, saa at den ganske skjulede hendes Ansigt for mig, med Undtagelse af Tippen af hendes lange Næse, der blev rødere og rødere med hver Ret. At iagttage denne gradvise Stigen af hendes usynlige Ansigts Thermometer var min daglige Tidsfordriv, thi Bordsconversationsen var jeg for lille til at interessere mig for.

Det var en Lykke, at jeg Vinteren iforveien havde lært at spise, saa at mine Forældre nu ikke havde nogen Skam af mig. Jeg havde nemlig tidligere den Uvane, at jeg bredede mig udenfor min Plads, lagde Albuerne paa Bordet, hælde Hovedet ned mod Tallerkenen, og nu øste jeg Maden i mig, omtrent som man fra en Pram skuffer en Ladning

ind i et andet Fartoi. Det er mærkeligt hvormange vorne — jeg krymper mig ved at sige Kavallerer — vorne Mandfolk, der ere saa blottede for Maneer, at de endogsaa nutildags spise paa denne Maade. Jeg lagde engang Mærke dertil paa en Restauration, næsten Halvdelen af Gjæsterne gjorde det. Da det gjentagne Gange var blevet mig sagt uden at jeg kunde erindre at aflægge denne Uvane, maatte Tjeneren hver Middag, efterat han havde bundet Servietten paa mig, putte en Sølvstee under hver af mine Arme, og nu var jeg nødt til at spise opret og med Armene klemte til Kroppen, hvis jeg ikke skulde have den Ydmygelse, at Skeerne med en afskyelig Allarm faldt paa Gulvet, hvad der af og til hændte mig. Paa denne praktiske Maade blev jeg lært af med disse flette Manerer for min Levetid. Og jeg er ikke et enestaaende Exempel paa at Methoden er probat, jeg kunde nævne en Samtidig, som har gaaet samme Skole igjennem.

At spise er i det Hele taget en styg Forretning, noget nær en af de uflædeligste, Mennesket foretager sig. Den maa afgjøres i Enrum, eller medens Alle ere besjæftigede dermed, et Bidne, som ikke spiser, forekommer uvilkaarlig Enhver som en uhyggelig Person. Og det er et farligt Bidne, thi under Maaltidet suspenderes ofte Selvbeheerfelsen; giv den snedigste Diplomat hvad der smager ham ret, og hans Ansigt vil snart forraade hans hemmelige Tanker, forsaavidt som de kunne læses i hans forandrede Physiognomi. Menageri Eierne vide dette, de avertere altid, at til den eller den Tid blive Dyrene fodrede, og saa komme de rigtige Amateurer, og Dyrene, som den øvrige Deel af Døgnet ere vegeterende, forkvalede Skabninger, ikke meget Andet end deres malede Afbildninger i Billedbogen, de blive atter Dyr, Ulve, Høener, Bjørne, med Ulvens, Høenens og Bjørnens naturlige Ud-

tryk. Maaltidet nærmer os ustridig til vore flirbenede Med-
 stabsninger. —

Om Eftermiddagen indstibede Selskabet sig i en stor
 Gondol, i Midten stod et Bord fast, med Theemaskine og
 Theetoi, den gamle Generalinde sad foran det og skjenkede
 Theen, som blev drukket, medens Gondolen gled langsomt
 med Strømmen ned ad den af svenske Krigsfanger under
 Frederik den Fjerde gravede Kanal, der snoer sig imellem høie
 skovbegroede Bakker og fører det overflødige Vand fra Arre-
 søen til Frederiksværk, hvor det styrter igjennem Sluserne ned
 i Vandhjulene. Ved Enden af Kanalen stege to Tjenere om-
 bord, som roede Gondolen mod Strømmen tilbage til Arre-
 sødal. Og saaledes gif det den ene Eftermiddag efter den
 anden, thi dengang gjorde man endnu ikke Fordring paa be-
 standig veylende Fornøielse. Og naar jeg nu mindes hvor
 livligt der blev talet og leet i Gondolen, kan jeg indsee, at
 Selskabet har fundet sig tilfredsstillt derved.

Det var ogsaa en underholdende Kreds, der jevnlig sam-
 ledes paa Arresødal, og Embedsmændene paa Frederiksværk
 med deres Familier bidroge til at forøge den. Den aandrige
 Capitain Ischering (der døde som Oberst og Commandant
 paa Rosenborg) var Inspektør ved Værket, den brave Land-
 inspektør Fensmark og den begavede og vittige Landsdommer
 Mansen, som var gift med min Moders Barndomsveninde,
 Administratorens Datter, vare de fornemste. Med disse Fa-
 milier indgif mine Forældre et Venstab, som ikke ophørte fra
 nogen af Siderne før med deres Død — som er gaaet i Arv
 til Børnene, og som ogsaa vil følge dem til deres Dages
 Ende.

Allerede tidlig lagde jeg Mærke til Særegenhederne hos
 min Omgivelse, og her var Flere, som staae mig i uforglem-
 meltig Erindring. Ikke at tale om min Borddame, som var

det kosteligste Exemplar af en forældet Bynteduffe, var en lang stots Oberst for mig en mærkelig Person. Han var høj og tynd, gik altid i en højrød engelsk Uniform med Guld=Spau=letter og en stor trekantet Hat, som han dreiede paa den besynderligste Maade efter Solen. Det forekommer mig at han maa have heddet Gordon. Nødhaaret var han. Han havde fortalt den gamle Landgreve meget om eu udmærket Kul=aare, som efter hans Beregning skulde gaae fra Newcastle lige over Frederiksværk, og nu gik han dagligt og lod foretage Boringer for at finde den, og fandt han den end ikke, saa fandt han hver Dag et godt Bord for hans udmærkede Appetit, som ikke led ved, at min Fader daglig spurgte ham om Aaren var funden, og at han daglig maatte svare: „not yet, Sir!“ — Men endnu mere blev min Nysgjerrighed pirret af en Tydster, som kaldte sig Profesfor Adams, og som vilde gjøre Guld. Landgreven, som var Chemiker og heldede til de alchymistiske hemmelige Videnskaber, bestyttede denne Adept, som fik en Don og mange Instrumenter opstillede i sit Værelse, men vistnok ikke drog andet Guld ud deraf, end det, som den høimodige Landgreve lod ham udbetale i prægede danske Dukater. Jeg er bestandig kommen til at tænke paa Adams, hvergang jeg har seet et Portrait af den tydske Digter G. T. A. Hoffmann — det samme store, som Børster til alle Sider strittende Haar, det samme aandeseende Blik, den samme skarpe Ornenæse. Jeg var angst for denne Mand, og kunde dog ikke lade være at nærme mig ham saameget som muligt. Det morede ham at forsøge denne Nædsel ved allehaande Pudserier; snart forfærkede han mig ved uventede Explosioner og snart ved stikkende Gnister af hans Elektriseer=maskine, som forekom mig at være et non plus ultra af diabolisk Virkning. Jeg har siden den Tid følt Afsty for

Elektricitet, de Stød og de Funker virke som en Pinebænk paa mig.

Blandt de Besøgende, der vilde see Bærerne og Eggen, vare undertiden kongelige Personer, og da var der stor Stads. Saaledes kom de to unge Prindsesser Charlotte og Juliane, den nuværende Landgrevinde og hendes afdøde Søster, derud med deres Hofmester og Damer. Den Dag var der stor Fest paa Arrisjødal, der blev studt med Kanoner og blæst i Trompeter medens de vare til Taffels, og jeg, som ellers var „tafelsfähig“ hver evige Dag naar det var ledsommeligt, jeg var nu overflødig og maatte ikke være med, da der endelig engang var Noget ved det — hvilket krænkede mig meget. Om Aftenen var der Bal og Fyrværkeri til Ære for de unge Prindsesser, det skulde jeg heller ikke see, men skulde nyies med de Raketter, som gik i Luften bag Slottet. Det var for meget. Jeg stjal mig væk, slap lykkelig ind i Marmor-salen, hvor Dandsen var ophørt og Selskabet var samlet ved Binduerne, ud til Haven, for at see paa Fyrværkeriet. Jeg vilde ogsaa see de deilige Prindsesser, som Alle talde om, og som jeg troede gik omkring med Guldkroner paa Hovederne, ligesom Kong Pharaos Prindsesse i Billedbogen, da hun finder den lille Moses i Nilen. De saae Alle ud efter Fyrværkeriet, som puffede og knaldede udenfor paa Haveplainen, og Ingen bemærkede mig, som arbejdede mig op paa en af Musikanternes Nodestole, for at see Prindsesserne. Men inden jeg naaede dette Maal for min Stræben, tabte jeg Ballancen og styrtede ned paa en stor Pauke med et Knald, som var en Bombe sprungen bag Tilskuerne. Der blev Allarm i Leiren, jeg blev trukken frem og var ikke den, der var bleven mindst forfrækket. Min Fader tog mig lidt ublidt i Nakken og vilde sætte mig udenfor som ikke „hoffähig“, men Prindsessernes Hofmester bad for mig, at jeg skulde faae Fyrvær-

keriet at see — var det ikke det, Du vilde? — „Nei, jeg vilde see Prindsesserne“, sagde jeg ærligt, halvgrædende. Hofmesteren tog mig ved Haanden og bragte mig hen til Prindsesserne, jeg torde ikke see paa dem og var uhyre forknøbt, da Alle loe af mig. Da klappede den ene Prindsesse mig paa Kinden og sagde venligt: „See kun paa mig!“ — Og jeg saae ogsaa op paa hende, hun var deilig og prægtig, men hun havde ingen Guldkrone paa Hovedet, og da jeg havde begyndt med at see paa hende, kunde jeg ikke vende mine Bine fra hende og saae ikke paa Andre. Endnu i Landgrevindens Alderdom seer jeg de samme venlige Bine, som dengang trøstede mig, thi Blikket ældes ikke, naar Sjælen kun er ung.

Noget Tid efter var en Krudtmølle sprungen i Luften med et stort Knald. Vor Tjener vilde ile ned til Bærket for at see Odelæggelsen, og jeg styndte mig efter ham, og hang mig paa ham, saa han enten maatte opgive at tilfredsstille sin Nysgjerrighed eller tage mig med for at jeg kunde tilfredsstille min. Det var den første Gang jeg befandt mig i en saadan Meeneffestimmel, og havde han ikke holdt mig fast, som med en Jernklo, for ikke at tabe mig, vilde jeg være løbet min Vej, saa uhyggelig forekom denne mørke Sværm mig. Ruinerne af Møllen laae spredte omkring, Alt var sværtet af Krudtet, og Jlden var næsten slukket; men paa en Grøstvold tæt derved laae to Arbeidere, som vare dræbte og Klæderne revne af ved Explosionen, og en tredje, som streg ynkeligt af Smertes, hans Hoved og Arme vare kulsorte og forfærdelig ophovnede, og stak grelt af mod hans hvide Bryst og Skuldre, som Krudtet ikke havde naaet. Han vred sig i Græsset og raabte at de skulde slaae ham ihjel, da han ikke kunde udholde de Piinsler. Det var ogsaa første Gang jeg saae Noget lide, for mig var Smerten noget ukjendt, jeg

tudstraalede af Medfølelse, saa at Tjeneren maatte gaae hjem med mig, og hele Veien brummede han over den dumme Unge, som flæbede over Jngenting. Da jeg kom hjem var jeg meget vigtig og berettede til min gamle Borddame, som jeg først traf paa, hvorlunde jeg havde seet en ulykkelig Halvmorian og to hele Morianer, som vare døde. Hun var ogsaa vigtig og fortalte Historien om Negerne videre, som meddeelt af „et Dienvidne“, og vilde ikke lade sig snakke derfra. Man kunde ikke begribe at der havde været Negere og Mullatter ved Krudtmøllerne, uden at man nogensinde havde seet dem. Omfider opklaredes det, at det var mig, der havde antaget de to døde Arbeidere, der vare svættede af Krudtflam og saae ud som to kolossale Kaffelovnsfigurer, for Negere, og nu blev hun dygtig drillet for sit paalidelige Dienvidne. Da vi nu skulde gaae tilbords om Middagen, sagde hun ikke som sædvanlig: kom nu, min lille Mand! — men: „han er ret en dum Unge!“ og kneb mig i Øret hele Tiden medens vi gik bagefter Processionen.

Da vi henad Efteraaret kom tilbage til det gamle Raadhuus, forekom Alt os saa smaat og indskrænket, og vore Lege vilde ikke ret komme igang i Begyndelsen. Egentlig ledede jeg mig af og til, det er paa den Maade, Børn lægge deres Savn for Dagen; men jeg torde ikke lade mig forlyde dermed for Strikketøiets Skyld. Til Husets Skikke hørte nemlig ogsaa den, at naar jeg ikke havde læst flittig i mit Alfabet eller jeg lod mig mærke med at Tiden saldt mig lang, blev strax de to lange Fiskebeenspinde tagne frem med et Garnnøgle, og saa maatte jeg strikke de visse Dmgange.

Efterhaanden kom Legene igang igjen, og Alt i den gamle Tour. Aaret efter tilbragte vi atter nogle Maaneder paa Arresødal, og nu var jeg allerede hjemme i Ceremoniellet, som var uforandret, og jeg har vistnok forekommet mig selv

at være en routineret Kavalleer. Med dette Aar hørte disse Sommerrejser op. Jeg havde imidlertid havt megen Nytte af Opholdet der, thi da min Fader i denne Sommer ofte maatte være i Kjøbenhavn, morede det ham at have os Børn mere om sig, naar han var ude hos os. Jeg som den Ældste fik da ofte Tilladelse til at ledsage ham paa hans Vandringer om i Krudttaarnene og Værkstederne, hvor jeg snart skaffede mig Venner blandt Arbejderne, som morede sig ved at vise og forklare mig deres Arbeide. Det var især Kanonstøbertiet, der interesserede mig, det store halvmørke Rum, den glødende, sydende Lavastrøm, der flød ud af Dvnen og lyfte saa underligt paa de travle og tause Arbeidere; det Høitidelige, der var ved en saadan Støvning af et stort Ildsvælg, greb ogsaa mig mægtigt, og jeg troer at jeg var andægtig, uden at vide det. Men det var ikke alene hertil vore Vandringer indskrænkede sig, vi spadserede ofte om i Egnen, og da min Fader aldrig blev træt af at svare, blev jeg heller ikke træt af at spørge, og saaledes lærte jeg en Mængde Planter og Insekter at kjende paa vore Skovtoure — og var siden den Kloge, der igjen underviste mine Sødsfende.

Min Fader havde nemlig imidlertid kjøbt en Eiendom tæt udenfor Staden, lige ved Strandkanten. Her tilbragte vi de følgende Sommere, og det var jo en umaadelig Glæde, som bragte os let over Vinteren. Tæt ved os, saa nær, at vore Haver stødte sammen, boede en elstelig Familie, som efterhaanden blev vor stadige Dmgang og med hvem vi bleve forbundne i oprigtigt Venstab. Børnene voksede op med os Børn. Hvad jeg har eiet i denne Kreds, kan jeg ikke noksom erkjende: i mere end halvhundrede Aar har jeg disse Forældre og disse Børn at takke for mange af mine gladeste og lykkeligste Timer.

Jeg kommer nu til den anden Episode i mit Barn-
domsliv. Vi havde naaet Aaret 1807 og jeg var nu hen-
ved ni Aar gammel. Min Fader var denne Sommer ofte
flere Dage fraværende, jeg vidste nok at han da var paa
Kronborg, hvor der blev stillet Kanoner op paa Boldene.
Min Moder var ofte meget bedrøvet, og naar vor Lærer Herr
Mathiesen, en høist elskværdig Theolog, som i flere Aar havde
underviist os, kom ud til os om Formiddagen, havde han og
min Moder lange Samtaler, som ikke lode til at opmuntre
hende. Jeg vidste ikke at man frygtede for Krig, at min
Bedstefader havde faaet Breve fra England, hvori man be-
rettede ham at de engelske Sørustninger gjaldt den danske
Flaade, at han havde anseet sig forpligtet til at gaae til
Udenrigsministeren Grev Bernstorff — ikke nogen af de be-
rømte Grever af dette Navn, men en Søn af den ene; at
han havde viist Excellencen Brevene, men at denne Stats-
mand havde sagt, at der ikke var den allermindste Sandhed i
denne Meddelelse, det vidste han bedre, og min Bedstefader
gjorde bedst i at passe sine egne Sager og lade Ministrene
passe deres. Da Alt senere var gaaet galt og Flaaden var
gaaet tabt, gif Ministeren bagefter med en stor Pension, og
senere gif han i preussisk Tjeneste. Det er den sædvanlige
Gang, naar Sagerne gaae galt for Ministrene og endnu
værre for Landet; den har ikke Noget meget affrækkende for
Minister-Aspiranter, dem er der heller aldrig Mangel paa.
Men alle disse Betragtninger kunde jeg ikke anstille i hiin
lykkelige Tid, da Ulykken stod for Døren.

En Aften i Skumringen spadserede vi Børn med vor
Moder ned ad Veien til Kjøbenhavn, for at gaae min Fa-
der imøde, som vi ventede hjem. Da kom der paa engang
en stor Sværm imod os, de brølede og sang og støiede, og
mange af dem vare drukne og ravende. Min Moder skyndte

fig at naae et Markled og faae det luffet efter os, og vi faae dem nu drage forbi. Aldrig havde jeg seet en saa broget Sværm og hørt saa underlige Lyde. Det var engelske Matroser og Soldater, som skulde indstibes ude ved Kalkbrænderiet for at gaae ombord i deres Skibe, der laae ude paa Rheden, de havde havt Landslov og kom nu svirende tilbage. Bagefter dem gif et Par Nækker høie Gardere, med store Bjørnessindshuer og korte Fruentimmerkjorter under deres røde Uniformer, med hvide Knae og Sandaler snørte til Fødderne. De hørte til et høilandst Regiment Skotter, sagde min Moder, og hun var nærvæd at græde over alle disse Menneſter, som jeg fandt saa morsomme. Men efterhaanden fik vi Børn ogsaa Noget at vide om hvad der forestod, og deelte de Børnes Ængstelse for Krigen.

Min Fader havde ikke været ude hos os i flere Dage, da der kom et Brev fra ham til min Moder, og nu sagde hun at vi skulde strax flytte til Byen, fordi Stadens Porte vilde blive spærrede Dagen efter. Det var en Commers! Men ikke som ved de sædvanlige Foraars- og Efteraarsflytninger, hvor Alt blev varligt indpakket, nu blev Tøiet læsset paa Bognene i en Hast, og de joge til Staden i fuldt Trav. Hos vor Naboes flyttede de ogsaa. Inden Eftermiddag vare vi færdige og sadde selv paa det sidste Læs Flyttegods, thi alle Heste og Bogne vare i Brug til Indflytning, og ingen at erholde til Stadskjørsel. Vi Børn fandt denne Kjørsel paa Læsset langt interessantere end den deiligste Kæret; men vi hang med Næbbene over at skulle tage til Byen midt i August.

Vi bleve imidlertid kun saa Dage i vort Hjem, i det gamle Raadhuus; da Alt var kommet i Orden der, toge vi hen til min Moders Forældre, som havde ønsket at vi Alle skulde være samlede hos dem i denne Ufredens Tid. Min

Faders Moder var allerede for et Par Aar siden død i en høi Alder. Det trøstede os meget at vi skulde boe hos Bedstefader, der var saamegen Plads og saa stor en Have, og saamange ypperlige Kroge overalt i Huset, hvor der kunde leges „Køber“ og „Forput-Dig“, trods noget andet mig bekendt Sted. Gaarden, som bestod af en Stue og en Hoved-Stage med to Sidesløie, indeholdt en Mængde Bærelser, og da mine Bedsteforældre beboede den alene med en ugift Søn, var der rigelig Plads til os Alle. Dette udvidede Familieliv, hvor vi vare hjemme og dog gif til et fremmed Bord og spiste fremmed Mad, forekom os herligt, og vi vare saa glade som — Børn, der leve i lykkelig Uvidenhed.

Men det varede ikke længe. En Dag hørte jeg at min Fader sagde til vor Tjener, at han skulde see at komme ud igjennem Østerport, naar den blev aabnet for Tropperne, og stynde sig ud til vort Landsted for at sætte Ild paa det; naar han var gesvindt, kunde han nok komme tilbage igjen inden Porten blev lukket. Sins Spillemand, saaledes kaldet fordi han trakterede Fiolen og spillede for os Børn, forsynede sig med hvad han behøvede. Jeg kunde ikke lade være at græde fordi vort Huus skulde brændes, men min Moder sagde at det var nødvendigt, for at Engelsemændene ikke skulde kunne boe der, og Ingen maatte krympe sig ved at offre sit Eget for Fædrelandets Bedste. Jeg gjorde mig vigtig for Pigerne med denne patriotiske Anstuelse af Sagen; men da Sins Spillemand kom hjem i Mørkningen og fortalte, at han havde gjort sit Bedste og puttet tændte Vsestumper rundt omkring baade i Brændehuset og andensteds ved Træværk, „saa det var nok futtet af“, men mere havde han ikke kunnet faae Tid til — da forekom en saadan Fædrelandskjærlighed mig lidet tiltalende. Sins fortalte at der saae fælt ud overalt udenfor Portene, man brændte Husene af i Forstæ-

derne og huggede Træerne om i Alleerne, saa man kunde ikke kjende Landet igjen, han mente det kunde ikke blevet værre, om Fjenden havde været der og huseret.

Forvirringen og Uengstelsen bleve bestandig større, jo nærmere vi kom til de forfærdelige Septemberdage, da Kjøbenhavn blev bombarderet tre Nætter i Træk fra de engelske Batterier, der efter Armeens Landgang vare anlagte paa forskjellige Steder omkring Staden. Der skeete Udfald baade ved Dag og ved Nat mod Englænderne, der kæmpedes tappert, der faldt og blødte Mange, men det var Altsammen forgjeves. Det nysoprettede Livjægercorps var især udsat ved disse Udfald, medens Borgere og Studenter besatte Boldene, hvor de heller ikke undgik at have Døde og Saarede.

Jeg husker saa tydeligt en Nat før den første Bombardementsnat. Det var en trykkende lummer Nat, min Moder og jeg sadde alene i den store Dagligstue og ventede paa at Klokken i Frelserens Kirke skulde slaae. Hele Huset laae i dyb Søvn med Undtagelse af min Morfaders „gamle Maren“, der puslede i Kjøkkenet for at tage Kaffen til „Sønnen“, hvilket hun under ingen Omstændigheder lod sig betage, hun havde jo tjent „Faderen“ længe før han blev gift. Min Moder havde paataget sig at vække min Fader og hendes Broder, som var Lieutenant ved Livjægercorpsen, han skulde være med til et Udfald i Daggry, min Fader skulde til sit Batteri ved Kjøbenhavns yderste Befæstning. Det var endnu bælmørkt udenfor, og blæste. Med Get hørte vi det rumle i Gaden, vi vidste hvad det var, men kunde dog ikke lade være at gaae til Binduet, da denne fæle Lyd kom nærmere — det var Bognen med Liigkister til de Døde, som vare omkomne ved Udfaldene eller paa Lazarethet paa Søkvæsthuset, der var tæt ved min Bedstefaders Gaard. For

ikke at allarmere Stadens Indvaanere bleve disse Transporter frem og tilbage besørge om Natten.

Boguen var stablet i Høiden og formodentlig kun løsefelig ombundet med et Toug, Steenbroen var under Reparation og udenfor os laae der store Bunker Gruus og Steen. Enten nu Rudffen har villet undgaae dem og er kommen ned i Kendeftenen, eller han er fjørt op i Bunkerne — Boguen hældede, Touget sprang vel, og to Kister, den ene efter den anden, rullede af Boguen og ned imod vor Port med to dundrende Slag. Min Moder udstødte et halvqvast Skrig, og jeg brast i Graad. Boguen førte videre og Kisterne bleve foreløbig liggende.

Da jeg kom til Besindelse saae jeg min Moder knælende ved Siden af mig. I det Samme slog Kloffen i Frelserens Kirketaarn med sin mægtige dybe Malmrøst, jeg havde aldrig før hørt den slaae saa stærkt, forekom det mig.

Min Moder reiste sig, tændte en lille Haandlygte, som var hensat til samme Brug, tog mig ved Haanden, og nu begyndte vi vor tause Vandring gjennem det stille Huus, det var hende aabenbart en Trøst at have mig med.

Min Fader, som altid sov meget let, var snart vaagen og munter, han spøjte over sine paalidelige Bægtere. Derpaa gik vi til min Onkels Bærelse, i en af Gaardens Sidesløie.

Han sov haardt og trygt — der laae han, ung og smuk, kraftig og sund, og nu skulde han vækkes for maaskee at gaae Døden imøde! Men han skulde jo vækkes. Min Moder bøiede sig over hans Seng og kysede ham vaagen, idet hun kaldte ham med de hjærligste Navne. Omsider lyfledes det.

Da vi kom tilbage til Dagligstuen gik vi strax til Vinduets — Kisterne vare imidlertid afhentede til Lazarethet;

gamle Maren kom haltende med sin Kaffe-kande og modtog sin Morgentaf af os Alle, og Lidt efter forlode min Fader og min Onkel Huset for at gaae hver sine Veie, min Moder kysfede og velsignede dem flere Gange, det var hende grueligt at sende dem bort efter et saadant Barsel. Mig kysfede de Begge nok saa kjærligt og jeg var nærved at græde. Da de vare borte, fastede vi os paa et Par Sengemadrasser, som vare henlagte paa Gulvet i Dagligstuen. Jeg faldt strax i Søvn og sov som et niaars Barn, da jeg vaagnede gif min Moder endnu op og ned af Gulvet med foldede Hænder. Hendes røde Dine vidnede om hvor liden Hvile de havde faaet i Resten af denne uhyggelige Nat.

Barfler have ikke altid Betydning, eller rettere sagt, de ere ikke altid Barfler. De to Bittgister vare ikke til vore to Kjære, den næste Formiddag vendte de friske og sunde tilbage. —

Skoleaar.

— — — Dette Afsnit af Forfatterens Liv er vel indregistreret paa Titelbladet, men i Henseende til Udførelse er det blevet staaende in blanco. At udfylde denne Lacune er baade let og vanskeligt: let, hvis man kun vil meddele nogle historiske Oplysninger, vanskeligt, hvis man deri foredrede en saa livfuld Fremstilling af fremragende Momenter, som Forfatteren selv har stillet sig til Opgave at give, som Characteristik for Tidens og Forholdenes Eiendommeligheder. At han ikke selv har givet Billeder af dette Livsrum, skulde vel snarest lede til at troe, at han ikke har følt nogen Tilbøielighed til at opfatte det i et poetisk Lys; og er dette vel at undres over? Skoletiden, denne Periode for Indsnøring og Dressur, kan have mange gode Sider og fortræffelige Følger, men naar man seer den fremtræde i Livsbilleder, i Biographier, tager den sig gjerne kjedsommeligt ud, og selv naar Talen er om store Mænd, benyttes dette Afsnit jevnligt kun til paa en tvungen Maade at fremhæve de tidlige og glædelige Tegne paa Geniets, Talentets, Dygtighedens Fremspiren. Under almindelige Forhold hos Drengene er det Materialismen, der har Overhaand, man seer Livskraftens og Livsglædens Frembrud, og deres Bane bevæger sig imellem Uvorenheden paa den ene Side og Revselsen paa den anden; skal man lægge mere Poesi deri, saa fremkommer der snarest noget Sygeligt og Forstruet, som i sig selv er endnu mindre

stjont og tiltalende. En Skoledreng er og bliver en Skoledreng, og han er med Rette strøget af Romantikkens Omraade.

Andreas Saint-Nubain gif i Skole som en Anden, vel omtrent i Tidsrummet fra 1812 til 1816; han gif i Metropolitan-skolen, og fulgtes med sin lidt yngre Broder Frederik, der døde 27 Aar gammel som Lieutenant ved hollstenfke Landfeneerregiment. Hans Skolegang var sikkert ikke noget Triumphantog, og han stod i den Henseende tilbage for Broderen, der fuldendte sine Studeringer ordentlig førend han blev Officeer, og tilsidst var isærd med at tage juridisk Embedsexamen for atter at slaae ind paa den civile Levevei. Vor Forfatter greb derimod aldrig Studeringerne an med Alvor, hverken i Skolen eller senere som Student. Han var i Grunden flittig af Naturen, yndede litterær Bessjæftigelse, har arbeidet, læst og skrevet meget; men hvor Talen var om Arbeiden til et vist bestemt Formaal, om Indsamlen af nyttig Kundskab, om Brødstudium og Embedstragten, der var han fra først til sidst gjenstridig og ulærvillig. Faderen, den gamle eller rettere tidligt ældede Oberst, var hellerikke ret fornøjet med sin ældste Søn, og den huuslige Arne har vistnok ofte gjenlydt af mere skarpe end alvorlige Remonstrationer fra hans Side over dette Capitel i Hverdagslivet; men Tingen blev nu ikke anderledes, idet Forholdene altfor meget begunstigede Sønnens Tilbøielighed til en ubunden Existents og en overveiende æsthetisk Livsbetragtning. Han havde paa sin Side en Moder, der var ligesaa blind og kjerlig som blind og estergivende; hun forgubede sine Børn og maafsee fremfor Alt sin ældste Søn, hvis Livlighed og Lune var hendes Ungdoms Glæde og blev hendes Alderdoms Trøst. Hun skjulte det Mangelfulde og dækkede Alt med Kjærlighedens Raabe, og hvad kunde det da nytte at den strenge Militær

af og til gjorde sig barst og bidende? — det var en Storm som var drevet over, naar han havde truffet sig tilbage i sit affides liggende Værelse og taget fat paa sin Tobakspibe med det store Meerstumshoved med Sølvbeslag. Dagen efter var Familielivets Himmel atter klar og smilende og Tingene gik deres vante Gang, vi tør vel sige til Alles Tilfredshed.

Enden paa disse Skoleaar var temmelig brat, da han forlod Skolen for at bringes til Universitetet ved private Læreres Veiledning; iblandt disse var Blom og Lütken de vigtigste, den første senere Oberst og bekjendt militær Forfatter, den anden Professor ved Sorø Academi. Han blev saaledes halv om halv sat under militær Commando og naaede ogsaa derved det tilsigtede Maal.

Et Oprør.

Dagen efter en lystig Sankt-Hanstour med en Deel af mine forrige Kammerater af Metropolitanskolen, en Tour, hvis Grindringer endnu stode mig for Hovedet og forstyrrede min Læsning, Onsdagen den 24de Juni 1817, for at betegne den nøiagtigt, sad jeg i min Stue paa Christianshavn og læste i Horats's Oder for at berede mig til Artium, jeg skulde nemlig nu dimitteres privat og være Student til Efteraaret 1818, og det blev jeg da ogsaa. Da blev jeg pludselig end mere forstyrret ved Lyden af en stærkt galopperende Hest, og da jeg gik til Vinduet, saa jeg en barhovedet Karl ride igjennem Gaden og ned imod Langebro, i den stærkeste Karriere paa en militair Hest, saa at Gnisterne hvert Dieblik sloges frem af Brostenene. Hesten var rødbrun og Karlen saa underlig rødbrun ud; da de vare komne et Stykke bort, forekom de mig at smelte sammen og danne Billedet af en fuldstændig Centaur. Da jeg ikke kunde troe, at Noget red saaledes paa Steenbroen med sin gode Billie, var jeg netop kommen til den Gissning at det var en Hest der løb løbsk med sin Rytter, som allerede havde tabt Hatten. Og det var ret godt, thi med en Hat vilde Centaurligheden kun have været forvansket.

Medens jeg anstillede disse Betragtninger, fik jeg Die paa et nyt Syn. En ligeledes rødbrun Mand, ogsaa med bart Hoved, et stort Skjæg, og som svingede en mægtig

Rølle i Haanden, kom løbende ned ad Gaden. Han saae ud som han var en af de to Bildmænd, der ellers ere Skjoldholdere for det store danske Vaaben, men som nu var permitteret, og havde taget civile Klæder paa for at kunne gjøre Sankt-Hansdagsløier uden at compromittere den heraldiske Uniform: det bare Skind. Noget bagefter ham og aabenbart med den Hensigt at løbe ham op, kom to Soldater med fældede Geværer. Den første var nær ved at indhente ham og det saae næsten ud til, at han vilde have prikket lidt til ham med Bajonnetten; men i det Samme faldt han over sine egne Been, thi der var ellers ikke Noget at falde over. Bildmanden fik et Forspring, han naaede Skraaning af Volden for Enden af Gaden og i saa Spring, som viste hvilken Færdighed Bildmænd have i den naturlige Gymnastik fremfor civiliserede Krigere, havde han naaet den øverste Kant af Volden og stod nu et Dieblif mod den klare Himmel som en Herkules Statue med sin Rølle i Haanden. Man seer at det classiske Studium ikke havde været spildt paa mig. I samme Dieblif opgav den anden Soldat, som var bleven den første ved sin Kammerats Fald, og som allerede pustende og stønnende var kommen forbi mit Vindue, sin Forsølgelse, standsede pludselig og kastede Geværret til Rinden, aabenbart i den Hensigt at gaae endnu et Skridt videre end hans Kammerat med Bajonnetten, og berøre Bildmanden med en Kugle. Men Herkules var allerede nede paa den anden Side af Volden, som vendte imod Stadsgraven, ligesom Centauren var forsvunden paa den anden Side af Langebro. Soldaten tog atter Geværret fra Rinden, og jeg saae dem begge i Forening løbe op paa Volden og forsvinde ligesom Bildmanden. Men deres Søgen var forgjæves, og Noget efter vendte de forpustede og bandende tilbage.

Jeg kunde ikke betvinge min Videbegjærlighed, og da

Soldaterne kom lige under mit Vindue, hældede jeg mig ud og spurgte hvad alt dette dog var, som her foregik. Soldaten svarede mig, at det var Lugthuussfanger, som vare brudte ud, de havde Allesammen gjort Oprør og overmandet Porten, men nu skulde, bandte han, ikke en eneste slippe ham forbi uden at faae Bajonnetten i Livet — og dermed løb de tilbage hvor de vare komne fra.

Jeg ilede op til mine Forældre, som boede i Etagen oven over mig, og fortalte hvad jeg havde seet og hørt. Min Moder og min Søster bleve meget forfrækkede, de saae allerede i Tanken alle disse løsladte Forbrydere hærjende Christianshavn med Mord og Brand. Min Fader var endnu Reconvalescent efter en overstanden Sygdom og maatte derfor holde sig inde, hvilket i det Dieblig var ham meget ubehageligt, han mente imidlertid at det Hele maatte være Snak og Misforstaaelse, jeg kunde gaae derhen og see at faae ordentlig Bessked. Min Moder gjorde mange Forestillinger og havde meget imod at hendes Førstefødte blev sendt ud som Speider under slike farlige Forhold, saameget mere som hun nu saae ud af Vinduet at Gaden henimod Børnehuustorvet var fuld af Folk, og der altsaa virkelig var Fare paafærde. Medens jeg procederede for at faae Lov til at gaae, kom en Sergeant til min Fader med Melding. Det forholdt sig ganske rigtigt som Soldaten havde sagt, der var udbrudt Oprør i Børnehuset — saaledes blev den Samling af Fængsler kaldet, som optog baade de farligste Forbrydere, der vare dømt til Rasphuusarbejde, og Lugthuussfangerne og Forbedringshuussfangerne baade de mandlige og de qvindelige, i særskilte Afdelinger, som udgjorde en stor Kvadrat, der var begrændset af tre Gader og af Børnehuustorvet eller Christianshavns Torv.

Sergeanten meldte fremdeles, at Oprøret var blevet

angivet itide, Direktionen var forsamlet, Vagterne vare forstærkede og havde ladet Geværerne, det var kun faa Raskhuusfanger der vare undslupne i det første Dieblig gjennem en Sideport, alle de Andre kunde ingen Bei komme, men de vilde ikke overgive sig. Der var givet Ordre til at Infanteri Regimentet i Kasernen skulde marschere op, og her var en Requisition angaaende Kanoner fra Tøihuset. Min Fader expederede Sergeanten tilbage, og jeg fulgte med ham ned ad Gaden, da der nu aabenbart ikke var nogen Fare for mit unge Liv.

Jo længere jeg kom frem, jo mere fik jeg at høre, Rygterne voxede som den rullende Lavine, det var utroligt hvad man alt havde hørt og seet. Det Gneste, jeg gjemte af alt Dette, var Fortællingen om hvorlunde min Centaur, som var den første, der var sluppen ud, havde truffen en Majors opsadde Hest udenfor hans Dør, ligesom den blot ventede paa ham og ikke paa Majoren. At give Karlen, som holdt den, en paa Hovedet og svinge sig i Sadlen havde været et Diebligs Sag — Resten vidste jeg bedre end de Andre, som stirrede ned ad Gaden ligesom de ventede, at han skulde være godmodig nok til at ride Hesten hjem igjen til Majoren.

Da jeg naaede Torvet, var det fuldt af ivrige Grupper, som alle stode og gabede paa Tugthuset. Der laae det i al sin alvorlige Majestæt, den engang rige og mægtige Ridder Kay Lyffes gamle Palais, som blev inddraget under Kronen af Kong Frederik den Tredie, efterat dets hovmodige og letsindige Besidder, som havde gjort sig skyldig i en Ubesindighed, af den strænge Souverainitet var bleven anklaget for Majestætsforbrydelse, uretfærdig dømt fra Ære, Liv og Gods, og henrettet in effligie, da han selv var flygtet ud af Landet. Den stolte Bygning var omfider bleven indrettet til et Tugthuus. Den indtog hele den ene Side af det store Torv,

var tre Etager høi, havde i Midten en Kirke med lange buede Vinduer og et Taarn med Spiir over Taget. Alle Vinduer i denne mørkerøde Bygning vare forsynede med tætte Jernstænger, imellem disse stak blege Hoveder frem med forbittede Ansigter, eller kom Hænder for en Dag, der slyngede Muursteensbrokker og alle Slags Værktøi ned efter Mennefmassen, som derfor havde anseet det for klogest at lade et stort Rum frit, for at undgaae disse Projektiler. Hujen, Skrigen, Skjælden og dyrist Brølen ledsagede disse magtesløse Forsøg paa at gjøre Skade, i dette Chaos af Stemmer skjelnede man tydeligt en gennemtrængende Hvinen af de qvindelige Fanger, ikke af Skræk men af Forbittrelse, og man erfoer senere, at de af det saakaldte svage Køn, som havde taget Deel i Oprøret, havde langt overgaaet Mandfolkene i Lidenskabelighed, i Hævnjerrighed og i Frækhed, og havde været de Sidste til at give tabt.

Over Hovederne paa Mennefmassen saae man de blin-kende Bajonnetter af en Reservevagt, som var opstillet udenfor Hovedindgangen; hvad der foregik inde i Bygningen vidste Ingen, der var Nogle, der paastod, at de havde hørt Klirren af Glasrunder og to Skud derinde fra. Forventningen var naturligtviis spændt paa det Høieste, Alle vare modige og vilde være med at storme Tugthuset og kjonere det Paf. Jeg kunde ikke lade være at tænke paa hvorledes det vilde have seet ud, hvis de ulykkelige, fortvivlede Mennefker derinde pludselig havde gjort et Udfald, jeg, som havde seet Centauren og Bildmanden, jeg var ikke saa sikker paa at kunne kjonere dem.

I meget lang Tid havde Fangerne forberedt Planen til et Oprør, som de allerede havde havt ifinde at udføre i 1815 ved Kong Frederik den Sjettes Kroning, men som dengang mislykkes, saa at kun nogle Faa slap bort. I 1817 var

det gaaet affurat paa samme Maade. I al denne lange Tid havde Livsfangerne i Rasphuset, de i Tugthuset og selv Forbedringshuusfanger, som kun vare dømte paa kort Tid og snart kunde vente at blive satte i Frihed, deeltaget i den store Sammensværgelse, en saadan Tillokkelse ligger der for saadanne Menneſter i Haabet om den vœibliffelige Frihed og i den hemmelige Conſpiration. De havde benyttet de ſnedigſte Midler til at meddele Planer og Underretninger fra den ene Afdeling til den anden; Alt tjente dem til Værktøi, af Træſtumper, en gammel Uhrſjeder og Bliſtſtykker forfærdigede de ved Hjælp af en afbrukken Fiil Hovednøgler, ſom aabnede mange Laaſe og Porte i det Indvendige, og gav dem Frihed til at komme ſammen uden at Noget vidſte det, de correſponderede ved Smaaſedler og Linnedſtumper beſkrevene med Sværte eller Blod, diſſe bleve affendte gjennem Luften ved Puſterør eller ſom Slynger med Smaaſtene, eller de bleve ſtukne ind under Dørene i Gellerne. De telegrapherede fra Binduerne med Tegnet eller ved Fingersprog, undertiden havde Balget af almindelige Sangmelodier Betydning ſom Spørgsmaal og Svar. De forfærdigede Bildmandskøller af Raſpe-træet og gjemte dem til en almindelig Bevæbning, de gravede Miner fra deres Fængſler dybt ned i Jorden og forſtode at lade den udgravede Jord gaae fra Haand til Haand og blive ſpredet omkring, ſaa at Ingen anede det driffige Værk, at de vilde underminere Tugthuset ſaa dybt nede, at Bogne kunde kjøre over Minegangene uden at Steenbroen ſkulde ſynke derved. Denne Udvei blev alligevel opgivet, da de havde gravet et langt Stykke, fordi de imidlertid havde ſaaet ſaamange Nøgler forfærdigede, at de nu kun havde Hovedporten tilbage at ſprænge. Det er ogſaa karakteriſtiſt, at alle diſſe Nøgler vare forfærdigede af en Fange, ſom nok for ſaavidt deeltog i Conſpirationen, men ikke ſelv havde i Sinde

at deeltage i Dyrøret eller forsøge paa at slippe bort, da han alligevel snart havde udtjent sin Fangetid. Det lod ikke til at være faldet ham ind, at den kunde blive betydelig forlænget paa Grund af denne lille Willighed.

Medens Sammensværgelsen saaledes blev ført igjennem med Snedighed og Dygtighed, kan man ikke Andet end forbauses over den barnagtige Letsindighed, der herskede i deres Begreber om den gjenvundne Frihed, som Ingen af dem tvivlede paa. Derover havde de ogsaa meddeelt sig til hverandre. Nogle vilde blot hjem og besøge deres Slægt, Andre vilde tage i Dyrehaven og kjøre i Bienerovogn, Nogle vilde ned sætte sig som Haandværksfolk etsteds langt afveien, Andre vilde bemægtige sig et seilfærdigt Skib og reise dermed til fremmede Lande, de Fleste vilde kun ud, og lade Skjebnen sørge for Resten. Naar Tanken gik udenfor Fængselsmuren, svimlede den strax, men indenfor denne var den skarpt og dristig.

Denne aparte Slags Mennesker har ondt ved at hjælpe sig med almindelige Navne, de tilføie meget ofte et eller andet Tillægsord eller Dgenavn, men man tager feil, hvis man troer at det altid er betegnende, meget ofte er det som *lucus a non lucendo*. Saaledes kunne af denne Dyrørsfløks Hovedledere Slaglille-Fanden, Peter Bajads, Jøde-Moses, den tydske Skrædder, Bertel Rivejern og Bildtydskeren maastee svare til deres Benævnelser; men Peter Bovehals var ingenlunde meget forboven, Smaa-Thomas var temmelig høi, Søren-Gammelmand var kun nogle og tyve Aar og var kun gammel i Fængselslivet, da han begyndte som Dreng, Stine-Kunigunde var ikke mere sentimental end Pumpe-Juliane, og Pjalte-Anne havde altid været ordentlig klædt, hun havde derimod boet i Pjaltensborg. Men der er Stank

af Forvorpenhed ved de fleste af disse Navne, som stempler dem til at høre hjemme bag Jerngittre.

Sammensværgelsen var bleven røbet for Direktionen af et angrende Medlem, som det altid gaaer, man forberedte sig hurtigt paa at møde Dprøret og fremkaldte det tidligere end det var betænkt, ved at arrestere en af Lederne og føre ham i Forhør. Da han blev bragt over Gaarden havde han raabt til de Andre og opfordret dem til at tage fat, og nu brød det løs paa engang fra alle Sider. Kun Faa slap ud gennem en Sideport i den første Tumult, de Andre rasede indvendig. Tagstene, Muurbrokker, Binduer, Værktøi, Alt hvad de kunde faae fat paa regnede ned, for at forhindre Soldaterne i at være i Gaardene, alle Opfordringer til Nolighed vare forgjæves og bleve mødte med vilde Raab og Skjældsord. Alt dette erfoer jeg først længe efter, da jeg stod paa Torvet blandt de andre Tilskuere var jeg ikke nær saa klog, men det behøvedes da heller ikke for at see til.

Bludselig blev der gjort Plads og der opstod en forfærdelig Trængsel. Jeg havde været saa heldig at naae en Gadedør til et Huus, hvor en af mine Skolekammerater boede, og jeg forsvarede min Plads, Fleertallet af de Andre bleve drevne op ad de tilstødende Gader. Det var Infanteri Regimentet fra Christianshavns Kaserne, som i Stormskridt kom over Steenbroen og marscherede op paa Torvet. Det begyndte at see alvorligt ud. Geværerne bleve ladede, det lød ganske anderledes end til Manoeuvre, Folk bleve ganske taus derved. Da der blev skuldret igjen, gik der et Gevær af i Luften, som fra Lugthuset et Dieblit efter blev besvaret med et Hurra. Nu blev der svinget i smaa Afdelinger, som spredtes ad til alle Sider og atter fortrængte Folk. Min Plads i Døren var nær gaaet tabt, da en Underofficer og nogle Soldater skulde ind i Huset; lidt efter var det

Meste af Regimentet forsvundet, men i Husenes øverste Etager og i Loftslugerne saae man Munderinger og Geværpiber stikke frem, og saaledes var det ogsaa i de Baggader, der omgave Tugthuset fra de andre Sider. Disse alvorlige Foranstaltninger fordrev mange af Tilskuerne, hvis Mængde betydelig smeltede sammen. Allerede i nogen Tid havde jeg lidt af Samvittighedsnag over at være bleven saalænge hjemmefra, men Situationen var altfor interessant til at jeg kunde rive mig løs. Da opdagede jeg med Gæt vor Tjener noget fra mig, han var sendt afsted for at opsoge mig. Jeg sendte ham hjem igjen, thi nu havde han jo fundet mig, og lod ham sige at jeg var in salvo og havde en sikker Plads hos en Skolekammerat, hvilket kun til Hælvten var sandt, men min Samvittighed følte sig, dog betydelig lettet derved.

Nu rumlede det saa underligt paa Steenbroen, saa huult som et fjernt Tordenveir, igjen Plads! Plads! Det var Artilleriet, som marscherede op, tre Kanoner, som svingede om midt paa Torvet og vendte Munderingerne mod Tugthuset. Utter Hurra fra de Uforbederlige. Der maa dog vist kun saa af Fangerne have kunnet see Kanonerne, thi de røde Uniformer og de mørke Ildsvælg gjorde sandelig en saa alvorlig Birkning i den tidlige lyse Sommeraften og midt inde i Staden, hvor man ellers ikke saae dem deployere, at det i det Mindste maatte have gjort samme nedtrykkende Birkning paa dem, som paa Publikum. Maaskee have de ogsaa troet, at det Altsammen kun var beregnet paa at skræmme dem. Men foran Kanonerne var der som feiet og næsten hele Torvet var pludselig bleven ryddeligt. Artilleriet havde altid været mine Venner, jeg kjendte baade Officerer og Underofficerer i Mængde, og deels for at komme nærmere, deels maaskee ogsaa af Bigtighed, forlod jeg min

Plads og blandede mig mellem Artilleristerne. Jeg stod imellem to af Kanonerne og talede med en Underofficer, da en alenlang Rasepfeil kom svirrende gennem Luften fra et af Binduerne og faldt lige foran Kanonen. Et Dieblif efter faldt der nogle enkelte Geværstud og derpaa en Pelotonfalve inde i en af Gaardene, og nu lød ogsaa paa Torvet Commandoen: „første Kanon, fyr!“ —

Jeg kan forsikre, at et Kanonstud midt inde i en By, rettet mod et af dens Huse og under en oprørsk Tumult, lyder ganske anderledes end ethvert andet Stud, jeg hidtil har hørt.

Infanteriet begyndte ogsaa at skyde ud af Luger og Binduer, Skuddene glintede allerede stærkt, da det begyndte at mørknes. Alle Hoveder forsvandt mellem Jernstængerne, da Ruglerne begyndte at spille, men desuagtet fortsattes Skydningen uden Ophør ind gennem alle Binduer. Da der i enhver Krig findes Frivillige, savnedes disse heller ikke her. Især udmærkede en Slagter sig, som havde en lille Bod ved Enden af Steenbroen imellem denne og Sandkisten paa Torvet, han og hans Svend vare ivrige i at lade og skyde, ligesom det hørte med til hans Fag ogsaa at slagte paa denne Maade.

Ved hvert Kanonstud, som satte Ruglen i Taget, raslede Tagstenene ned paa Steenbroen, ved det tredie Stud væltede en tyk Røg ud af Taget. Folk troede og raabte, at Artilleriet havde skudt Ild i Lugthuset, men det var Fangerne, som, da Skydningen begyndte, havde skaffet sig Afgang til Loftet, hvor der laae en stor Deel Hør og Bærk, som de havde antændt. Ilden havde grebet om sig, men først da Kanonruglerne havde gjort Abning i Taget, kunde den komme til Udbrud — snart omspændte den hele Loftet over Bygningen og tog fat i Taarnet over Kirken, derfra greb den videre

om sig og det varede ikke længe før Binduerne i den øverste Etage bleve røde. Nu stod Bygningen ikke længer til at redde. Skydningen ophørte efterhaanden, de Frivillige vare de sidste til at nedlægge Vaabnene. I nogen Tid havde man fra Slagterboden kun skudt paa Maa og Faa, men nu kom et Hoved frem i en Abning af Taget i den Ende af Bygningen, som Ilden endnu ikke havde naaet, og derefter Dverdroppen af en Mand. Frislytten tog ham strax paa Kornet og gjorde sit Mesterstueb, Manden spredte Armene ud, styrtede forover og blev hængende i Taglugen. Men det var blot en lille Feiltagelse, Manden var ikke nogen farlig Forbryder, som vilde forsøge paa at flygte bort igjennem Taget paa den tre Etager høie Bygning, det var en stakkels Straalemester af Brandcorpsen, som kom ud i sit lovlige Kald for at styre sin Sprøiteslange. Men død var han og død blev han.

Der var blevet skudt ivrigt baade med Kanoner og Geværer, men af alle disse Skud havde kun tre rammet Mennesker: det, der fældede Straalemesteren, et der ramte en stakkels Fange i Kædet, mens han langt inde i sin Stue var beskæftiget med sit Arbejde, hvorved han vilde bevise at han ingen Deel havde taget i Oprøret — og et som saarede en Forbryder kaldet Bildtydskeren, ligesom han var ifærd med at opsøge en Medfange, han vilde slaae ihjel for dog at have Noget at bestille. Bildtydskeren blev liggende paa Gulvet, og da Ilden snart naaede ham, brændte han op. To Skud ramte altsaa Ufskyldige, eet en Brødesuld, og alle de øvrige mange hundrede forsøgede kun Effecten. Chancen for at blive ramt synes saaledes ikke at være altfor stor, denne gang var den bedst for de Ufskyldige, iblandt den hele store Sværm var der ikke To til saa uskyldige, som disse To.

Rongen var imidlertid kommen ridende til Brandstedet fra Frederiksberg Slot. De mange Adjudanter med vajende

Fjærbusse, Ordonnantser og Sakaier til Hest forøgede det Krigerste. En Standret blev strax nedsat for at forhøre og dømme Hovedmændene, da Fangerne nu maatte opgive al Modstand, eftersom de saae sig omspændte af Ilden. De kom luffende ned, efterhaanden som Luerne fortrængte dem, og modtoges med fældede Bajonetter og skarpladte Geværer — de havde kastet deres Værktøi og Baaben fra sig, og søgte at see saa ustyldige ud som muligt. De bleve bundne, efterhaanden som de kom frem, og afleverede til Opsynsmændene, der stillede dem op i Gaarden. Og nu begyndte den lange Transport af disse Forbrydere, som imellem Rækker af Soldater bleve førte fra den brændende Bygning til Søqvæsthusets Gaard i den anden Ende af samme Gade. Standretten begyndte samme Aften sine Forhører, og maatte efter sin Natur blive samlet indtil Undersøgelserne vare tilendebragte og Dommen fældet, med Ret over Liv og Død. —

Ilden rasede imidlertid uhindret gjennem alle Etager, paa Slutning eller Redning af Inventarium var ikke at tænke. Saasnart Krigen var sjunken ned til en almindelig Ildbrand og jeg troede at have seet Alt, hvad der foreløbig var at see, ilede jeg hjem med mine Efterretninger. Min Broder havde ogsaa været ude, og en Deel af vore Venner vare komne til Christianshavn, for at være Vidne til hvad der foregik; thi Nygtet om Oprøret, Drønene af Kanon- og Geværskud og Ilden fra den brændende Bygning havde sat hele Kjøbenhavn i Bevægelse. Enhver havde Noget at meddele. Det var en livlig Aften, da Mange bleve hos os til Thee. Hjemme hørte jeg, at der ogsaa var hørt Kanoner op ved Langebro for at kunne bestrøge Gaden — maaskee for det Tilfælde at Oprørerne allesammen skulde ville storme Langebro? Da jeg ikke ansaae det for rimeligt, blev det mig aldrig klart hvad denne militaire Forholdsregel skulde tilsigte.

Aftensmaaltidet trak længe ud, Folk gik og kom, og da jeg havde tilfredsstillet min Appetit som en Mand, der vendte hjem fra Kampen, længtes jeg efter atter at komme ud. Da kom Nogle, der først havde forladt os, tilbage med den Meddelelse, at Folk vare saavidt muligt drevne tilbage fra Christianshavn, og derefter vare alle Broerne besatte med Soldater, det tillodes ikke Noget at komme frem eller tilbage uden i Uniform, alle Baade vare førte over paa den anden Side af Kanalen, som stiller Christianshavn i to ligestore Dele, den Deel nærmest ved Tugthuset var saaledes totalt afspærret og i Beleiringsstand, og Langebro var gjort utilgængelig. Der var Intet ved at gjøre, hvem der var paa Christianshavn maatte blive paa Christianshavn, og vi fik nu travlt med at indrette Alt paa det bedst mulige til vore mange Gjester. Det var naturligtviis meget morsomt. Da vi beboede en stor Gaard, havde vi stor Plads, og for en varm kort Sommernat kunde meget gaae an, som ikke vilde gjøre fyldest under andre Omstændigheder.

Jeg begav mig atter ud igjen med nogle af vore Gjester, vi dreve om og saae paa Folk, der deels havde søgt Leie paa Bolden og hvor de ellers kunde finde en taalelig Plads for et udstrakt Legeme, deels sad i Skjenkestuerne paa Stole og Borde og drak, indtil de laae under Bordene. Tugthuset brændte som et uhyre Baal, Gulve og Mure styrtede ned med forfærdelige Brag, Luer og Røgskyer ompændte det Hele fra Ende til anden.

En Dufel af mig boede tæt ved Sogvæsthuset, der var endnu Lys, jeg gik derop og fandt et talrigt Selstøb, som ogsaa havde maattet bekvemme sig til at overnatte paa Feltfod. Man søgte at indrette sig paa bedste Maade, Baggesen og Heiberg, som ogsaa vare der, vare udtømmelige i lunefulde Indfald, og Stemningen var meget animeret. En af Fæng-

selsdirekteurerne, der bar Uniform som Major ved Livjægercorpset, havde indtaget nogle Forfriskninger hos min Onkels og skulde tilbage til Søvæsthuset; han var saa god at tage mig med ind i Gaarden, da jeg yttrede Onkset om at faae Fangerne at see, og anviste mig en Plads paa en Trappe, hvorfra jeg kunde overse den store skumle Gaard.

Der laae alle disse ulykkelige Menneſter plat ned paa Jorden i lange Rækker, den Ene ved Siden af den Anden. De Fleste laae paa Maven med bundne Hænder, kun faa havde kunnet dreie sig om paa Siden. Soldater med skarpladte Geværer stode talrige langs med Murene og gik op og ned imellem Rækkerne. Nogle faa matte Tranhygter vare tændte, en uhyggelig Stummelighed var udbredt over det Hele, af og til foer et rødtligt Glimt over Gaarden, naar en Indstyrning fandt Sted paa Brandstedet og Luen for et Dieblit slog høit i Beiret, men det var snart forbi, Himmelen var overtrukken og der faldt en tæt Støvregn. Man hørte ikke Andet end Skilovagternes Skridt, og det ofte gjentagne Tilraab: „lig ned der! lig ned!“ ledsaget af et Slag paa Geværret, der omtrent lød som det vilde sige: „lig ned, eller du bliver lagt ned med en Bajonet!“ Ogsaa blev der undertiden paabudt Taushed, naar den hvislende Mumlen af stjaalne Ord blev altfor tydelig. Flere Gange raabtes en Fange op ved sit Navn, naar han skulde kaldes for Standretten, det varede Noget, inden han kunde findes og inden han kunde reise sig. De kom da forbi der hvor jeg stod, og jeg kunde see dem lige i Ansigtet ved Skinet fra den Lygte, der brændte i Gangen udenfor Standrettens Dør, det frygtelige Tribunal, der havde Liv og Død i sin Haand. Jeg saae To gaae forbi til Forhøret, de saae Begge søle ud, paa den Ene klappede Tænderne i Munden, som af den strængeste Kulde.

Dg hvilken Tortur, tænkte jeg, maae alle disse Men-

nesker ikke udstaae i denne Nat! Kort, som en af vore korteste Sommernætter, maa den for dem være lang, som en Vinternat ved Juletid. Thi man kan lide uhyre Meget i et kort Spand af Tid. Frihedshaabet er tilintetgjort, Raseriet er forbi, Hævnjerrigheden er knækket, der er Intet tilbage uden Frygt og Fortvivlelse — hos nogle Faa maaskee Anger. Og hvor bitter maa den ikke være! Som en Flok Dyr, der skulle føres til Slagterbænken, ligge her disse frygtede, hadede og affyede Skabninger bundne paa den blotte Jord, under aaben Himmel som gjennemvæder dem og luffer ethvert Stjerneglint for dem, ventende paa en ubekjendt Skjebne, som deres Samvittighed tilhvister dem ifkun vil blive Mordbrænderens og Manddraberens Lod. Den kaldende Røst, der støvner en Staldbroder for Dommen, gjennembæver dem Alle, den, der blev kaldt bort, vendte ikke mere tilbage — og Enhver gyser for at Stemmen den næste Gang vil udraabe hans eget Navn. Jeg var bleven blød om Hjertet, vaad var jeg ogsaa, jeg listede mig til Udgangen og skyndte mig hjem, efterat have dvælet nogle Dieblif ved Brandstedet, hvor Alt nu gif til som ved enhver anden Ildbrand. Tilstuerne havde for det Meste fjernet sig, det lod endogsaa til at Afspærringen af Broerne nu var opgivet, og kun tildeels vedligeholdtes for et Syns Skyld.

Det var allerede seent paa Natten, Alle sov, med Undtagelse af min Manuducteur, der Aaret efter dimitterede mig til Artium, den senere som Professor ved Sorø Akademi afdøde Christian Lütken, et af de elskeligste mest begavede Mennesker, jeg nogeninde har kjendt, hvem jeg skylder det Meste af hvad jeg veed, og hvis Skyld det sandelig ikke er, at der er saa Meget, jeg ikke veed. Han var ogsaa en af vore Gjester i denne Nat, og min Moder havde ladet rede til ham i mit Bærelse. Han sad endnu oppe for at vente paa min Hjem-

komst, og havde i min Faders Bogreol opsoegt et da nylig udkommet Skrift om Dødsstraffe, jeg troer af Peter Andreas Heiberg, som han læste i. Mit Sind var opfyldt af forvirrede Tanker i samme Retning, som jeg ikke kunde gjøre mig selv Rede for, vi talede længe om Fangernes sandsynlige Skjebne efter den engang bestaaende Lovgivning, og det var ganste lys Dag, da vi gik iseng, jeg med den Overbeviisning, at „Die for Die og Tand for Tand“, som der staaer i Bibelen, det kan til Nød gaae an, men Liv for Liv det er et Indgreb i Vor Herres Eneret.

Den næste Morgen efter en lystig Thee, som samlede alle vore Gfester, spredtes de ad og hver søgte sit Hjem. Jeg fik ikke Meget læst den Dag, da jeg havde stor Uro i Kroppen og tilbragte Størstedelen af Dagen med at gaae frem og tilbage mellem Hjemmet og Dvæsthuset, hvortil Afgangen paa det strengeste var spærret, med at see paa de faldne og faldende Ruiner og paa den Mængde Kjøbenhavnere, der mylrede i Gaderne for ligeledes at tilfredsstille deres Nysgjerrighed. Standretten var, hed det, endnu bestandig samlet. Først Klokken 7 om Eftermiddagen havde den endt sine Forhandlinger og Dommen var bleven fældet, men man fik Intet at vide derom, thi den var bleven sendt forseglet til Kongen. Der var stor Sammenstimlen af Folk udenfor Dvæsthuset, som med den sædvanlige seige Udholdenhed ventede den hele Aften paa at Dommen skulde blive bekjendtgjort. Omfider kom Budskabet til Standretten: Kongen havde strax ladet Statsraadet sammenkalde, og Standrettens Dom var bleven stadfæstet. Nu blev den ogsaa bekjendt, og det gik snart fra Mund til Mund med en dæmpet Mumlen, at syv af de værste Forbrydere vare dømt fra Livet og skulde henrettes næste Formiddag. Og med denne alvorlige Kjendelse

dreve Tilfuerne bort i Stilhed, de Fleste gif maasfee med den Tanke — at komme igjen i Morgen.

Dommen var bleven Fangerne forkyndt, de vidste nu at Solen sidste Gang var gaaet ned over deres Hoveder, og at de ikke mere skulde see den i dens Middagsglands, denne Nat var deres Forberedelsesstund. Iblandt de Dødsdømte var den tidligere nævnte Peder-Bovehals og Slaglille-Fanden, deres Tilnavne, som de vel ofte havde været stolte af i deres Forvorpene, havde maasfee ikke saa lidt bidraget til at bringe dem frem til denne Ende.

De Dødsdømte skulde berettes i denne Nat, og dertil valgte man Sognepræsten ved Bor-Frelsers Kirke paa Christianshavn, en allerede bedaget Olding, der havde været saalænge ved Kirken, at han havde confirmeret min Moder, og som nylig havde været syg. Den stakkels gamle Mand blev seent om Aftenen hentet ud af sin Seng, for at tilbringe Natten med disse Ulykkelige, hvoraf flere fremturede i Forhærdelsen og slet ikke vilde høre ham, og som Alle bevarede den samme, i det Mindste tilsyneladende, sløve Ligegyldighed, hvormed de havde hørt Dommen forkyndes, og hvorved de vilde vise sig „som brave Karle, der ikke vare forknytte“. Forsæneligheden kæmpede med Dødsfrygten hos disse Mennesker, og dog skinnede Kjærligheden til Livet og Lysten til at forlænge deres usle Tilværelse oftere igjennem Forhærdelsens Slør. Det er ikke let at sige for hvem Natten har været værst, enten for Præsten eller for disse Skriftebørn.

Den næste Formiddag havde jeg indfundet mig hos min Onkels, tidlig nok til at faae mig indrettet en beqvem Plads ved hans Havemuur, der vendte ud til den Gade, hvorigjennem Fangerne maatte gaae for at komme til den Plads bag Dvæsthuset, omtrent der hvor den nye Artillerikaserne nu ligger, hvor Henrettelsen skulde finde Sted. Alle

Gader vare fulde af Folk, der trængte hverandre for at komme saa nær Retterstedet som muligt, men Gaden forbi Havemuren var affpærret for alle Uberettigede, og besat med Militair. Det varede meget længe inden Forventningen blev opfyldt, og jeg kan ikke sige at det var i en høitidelig eller blot alvorlig Stemning at Folk ventede paa, at syv af deres Medmennesker skulde fremstille sig for dem, for ved en voldsom Død midt i deres Synder at blive sendte fra Livet ind i Evigheden. Overalt hørte man den sædvanlige støiende Lyfthighed, som altid ledsager Folkestimlen, den sædvanlige Latter over de sædvanlige raae Vittigheder, hvormed den søger at fordrive Tiden, enten den saa venter paa et morsomt eller et sørgeligt Optrin. Som Exempel for Tilfuerne troer jeg derfor, at Dødsstraf er aldeles spildt. —

Endeel af Fangerne vare gjennem Dvæsthuset bragte ud paa Executionspladsen, men den langt større Høb kom nu gjennem Gaden, for ogsaa at føres derhen. Hvilken Samling af Physiognomier, og mellem dem saa faa, der gave Haab om Forbedring. Hos de Fleste var en stummel, trodsig, hævnjerrig Fortuelse under Magten det herskende Udtryk, og de Blik, hvormed de betragtede deres frie Medmennesker og især os, der stode oppe bag Havemuren, var saa fjendsk og hadefuldt, som det kan gives i Forbigaaende. Efter at have tilbragt denne forfærdelige Nat i Regn under aaben Himmel, vare de blevne affodrede som en Flok Dyr, og bleve nu drevne ud til deres Staldbroders Slagterbænk. Flere af dem svinglede paa Træstøflerne, men de Fleste stræbte siensynligt at lægge Trods i den Takt, som de vilde holde, men som de dog ikke kunde gaae i ret længe, saa at dette Optog af denne store Sværm Forbrydere var ledsaget af en idelig forvirret Klappren af deres Fodtøi. Nogle af de til Rasphuusarbejde for Livstid dømte Forbrydere, unegtelig de,

der saae værst ud i deres hæsliige brunrøde Fængselsdragt med gule Wrmer, saae om sig med fortrukne Griin — jeg tænkte at det maaskee var dem, der havde udsagt i Forhøret at de kun havde stuffet Ild paa Huset for at saae et nyt Fængsel at arbejde i, da det gamle kjedede dem; eller var det maaskee dem, som de Andre mistænkte for at de havde villet stifte Ild paa Christianshavn og sprænge Laboratoriet i Luften for at drage Fordeel af Forvirringen. De saae nok ud dertil. Flere af dem gif fri for Døden paa denne Vandring, men maatte tre Maaneder efter gaae den samme Gang igjen, for da selv at bøde med Livet efter den Dom, som de fortsatte Undersøgelser førte med sig; i dette Dieblif troede de maaskee at Straffen ikke mere vilde naae dem. Efter at alle Fangerne vare bragte til Retterstedet, var atter en forventningsfuld Pause.

Omstider kom det sorgelige Liigsfølge med de levende Liig, thi saaledes saae de ud. Fængselsluften havde gulnet de forvorpne Ansigter, Dødsfrygten gav dem et blaaligt Anstrøg, som den første Hensmuldrens Spor. Den slette Natur fulgte dem til Graven, kun een af dem, Bovehals, havde erkjendt at ham steete kun hvad Ret var, de Andre vilde vise, at de ikke lode sig forknytte, selv ikke af Døden.

Og dog saae man tydeligt at Livslysten kæmpede med Dødsangsten i deres fortrukne Ansigter. De løftede Benene med Raasthed, men satte dem tungt ned igjen som Blystøvler, der ikkun gjorde smaa Skridt. De skulende Dine ligesom krogede sig fast, hvergang de bleve løftede fra Steenbroen, til enhver Gjenstand de faldt paa, men Blikket saae næsten ud som det var brustent, Angsten havde blændet det. De gif langsomt forbi. Ved Hjørnet af Havemuren, da de fik Frelserens Kirke at see, stødte en af de to Sidste sin Nabo paa Armen og pegede op paa Kirken — var det Guds Huus

og de hellige Evangelister paa Taarnet, der vakte fromme Følelser i hans Bryst? Det er sandsynligere at han vilde gjøre sin Kammerat opmærksom paa den Mængde Tilskuere, der havde faaet Plads heelt oppe mellem Vægterne paa Kirketaget, som netop var under Reparation, thi han gjorde en Bevægelse med Haanden til Panden, som til en militair Salut. Men hans Sidemand saae ikke op, han kunde alle-rede see Bajonetterne, som omgave Skafottet. —

En halv Time efter mylrede Folk tilbage fra Executionen, Nogle vare stille og alvorlige, men Fleertallet var i Hverdagsstemning og talede og loe som sædvanlig. Vi forlode Havemuren, og afventede ikke Fangernes Transport fra Retterstedet til Fængslerne paa Gammel Holm. Her forsøgte senere Flere at bryde ud, men det lykkedes dem ikke. Nogen Tid efter fortroed jeg at jeg ikke havde bivaanet Henrettelsen, en saadan Execution i stor Stil, efter en saa overlagt Forbrydelse mod hele Samfundet, ledsaget af saa mange usædvanlige Omstændigheder og i Overværelse af en saa talrig Forbryderstare, der er fuet til at see deres Medskyldiges Straf, kan vistnok være interessant — men jeg er overbevist om, at hvis Sligt gjentog sig, vilde jeg dog ikke findes blandt Tilskuerne, jeg har aldrig bivaanet nogen Dødsstraf i mit Liv.

Standretten blev forandret til en Undersøgelses-Commission, og Forhørerne bleve fortsatte; men nu havde Sagen tabt den største Deel af sin Interesse, i det Mindste for mig. Tre Maaneder efter faldt Dommen; halvtredstindstyve Deeltagere i Oprøret bleve straffede, sex bleve dømt til at have deres Halse forgjorte og lægges paa Steile, deriblandt atter en med Tilnavn, nemlig den unge Søren Gammelmand, fire bleve anseete med simpel Livsstraf, af disse bleve dog to benaadede med Rasphuusarbeide paa Livstid. De øvrige Fyrgetyve bleve dømt til Ragsstrygning, Katning, forlænget Straf-

fetid og stærket Arbejde. Og dermed var dette Drama omfiden tilende.

Bilde man nu omstunder have taget Sagen paa samme Maade, ført en saadan Krig, stude med Kanoner og Geværer, og halshugget saamange Mennesker? Formodentlig var det dog blevet noget anderledes: andre Tider, andre Skikke. Men saaledes gif det dengang, for næsten halvhundrede Aar siden.

Vi vende tilbage til vor Begyndelse med Centauren og Bildmanden. Den Sidste blev fangen i Nærheden af Gammele Torv, som han løb allerbedst for at naae Fehmern, hvor han vilde besøge sin Kone og sine Børn. Han havde ikke taget Deel i Planen, men da han saa de Andre tage Flugten, kunde Bildmanden ikke modstaae sin Vængsel efter Hjemmet. — Om Centauren fortalte man, at da han red som rasende ud ad Vesterbro, mødte han Kongens Adjutant General Bülow, som netop kjørte til Byen. Da Generalen saa dette Menneske komme farende paa en militair Hest, lod han Kudsen holde, og gav Tegneren til at han vilde tale med Rytteren. Han standsede ogsaa virkelig og lod Hesten tage Beiret, og da Generalen spurgte hvor han kom fra og hvad der var paafærde, svarede han at det var de Kjæltringer ude i Lugthuset der havde gjort Oprør, han red med Melding. Og nu foer han igjen afsted, som han havde stjålet Hesten — som man siger for at betegne et stærkt Rytteri — og det var jo netop det, han havde. Da han kom til Rjøge kunde Hesten ikke mere, men han selv kunde lidt endnu, og han blev først greben i Eggen af Præstø. Han var naaet længst, alle de Andre, der undkom i den første Tumult, vare da allerede atter forenede med deres foruds Staldbrødre. —

Ungdomsaar.

— — — — Det gjælder om denne Overkrift, hvad der er sagt om Skoleaarene, den er hensat i Manuskriftet, uden at være efterfulgt af nogen dertilhørende Fortælling; at udfylde denne Mangel skal være Hensigten med de efterfølgende Linier. Da imidlertid den stedfortrædende Fortæller ikke var jevnaldrende, og dengang ikke noget fuldgjaldigt Bidne, vil Opfattelsen muligviis være mangelfuld; men Fortællingen skal ikke desto mindre indenfor sin Begrændsning blive troværdig og paalidelig nok, idet den gamle Regel skal respecteres, ikke at fortælle mere end man veed.

Dette Afsnit begynder da vor Forfatter var bleven Student i 1818, og da han (navnlig efter Faderens Død i det paafølgende Aar) naturligtviis fremtraadte mere uafhængig, som, hvad han selv i Almindelighed spøgende kaldte sig, „Ettens Ældste“. Men det Tidspunkt, hvorpaa det skal ende, kunde være mere tvivlsomt. Der gives Menneffer, som have en meget kort Ungdom, og Andre, som fortsætte den næsten i det Uendelige; Saint-Aubain hørte snarere til de Sidste, det var en af hans Giendommeligheder. En sund fysisk Natur i Forbindelse med en rigelig aandelig Elasticitet var to af Hovedbetingelserne herfor, men ligesaa virksom var en tredje, nemlig hans Sands for Formen, den Retning, hvori han fra sin tidligste Tid stræbte at uddanne sit Væsen og sin hele Optræden. Han havde nemlig en, maaskee i vor

Tid noget antiqveret, Tro paa det Cavaleermæssige, det fore=svævede ham og beherskede ham som en Lov, ikke alene i det selftabelige Liv, men ogsaa i Familielivet, i hans daglige og intimeste Forhold. Han forsømte aldrig at vise Dpmærksomhed mod Andre, han var meget tilbøielig til at vise Tjenester med Dpoffrelse af Tid og Uleilighed, og enhver Dame havde for ham et uafviseligt Krav paa den Bistand, som Diebliffet kunde fordr. Dette udeluffer vel ikke at han paa den anden Side havde stærke, endogsaa indgroede og tildeels uretfærdige Antipathier, men intet Princip er saa sikkert, at det ikke tilsteder Undtagelser. En Følge af denne Aandsretning eller disse Sædvaner var hans langt udtrukne Ungdommelighed; den bristede ham først seent, og Tilbagegangen var saaledes forholdsviis kun kortvarig. Naar man derfor paa ham næsten kunde anlægge den berømte Physiolog Flourens' Maalestof, der sætter Ungdommens Grændse ved det 60de Aar, saa er det dog ikke Hensigten i vor Betragtning at omfatte saa stort et Tidsrum; hans Ungdomsaar kunne vi antage forløbne, da han blev mediterende og reproducende, da han begyndte sin Forfatterbane, og ialtsald kunne vi ansee ham for, fra dette Tidspunct at have afslagt Bidnesbyrd for sig selv og at være kjendt igjennem sine temmelig talrige Skrifter — i det Mindste for det Publikum, der vil værdige ham og disse nogen Dpmærksomhed.

Hans første Ungdom hengik upaatvileligt uden noget egentlig bevidst Livsformaal. Denne Tilstand kan ikke være normal eller naturlig og maa have sine Aarsager, og en saadan var vistnok, at hans mangesidige, talentfulde, expansive Natur savnede et Tryk fra Oven, hvorved den kunde holdes til Jorden og fæste Dpmærksomheden paa de borgerlige Institutioner; dernæst kommer ogsaa en anden væsentlig Aarsag,

det var Tiden, som i sig selv var slap, plan- og forventningsløs.

Mange af de Eldre ville erindre den Periode, som fulgte efter den ulykkelige Krigstid og som strakte sig ind i Trediverne, og man vil godt kunne forstaae, at de Unge saaned Opfordring til at bryde sig Baner, thi Forholdene vare saa forandrede og saa nedtrykte, at Ingen vidste hvor disse vilde føre hen. Saint-Aubain var under Indflydelse af alt dette en temmelig uinteresseret Tilskuer og uddannede sig leilighedsviis i de Retninger der tiltalte ham. Han yndede ridderlige Dvølsler, gav sig af med at ride og sægte; han yndede Musikken og lærte endog saa at spille Violin, indtil et Uheld, hvorved han bestadigede en Finger paa den venstre Haand, standsede ham i en Gjerning, som han rigtignok senere selv taxerede som comist; han yndede ogsaa især Digtekunsten, og efter den Tids Mode, hvor Luftningen kom fra Leipzig og Weimar, studerede han navnlig de tydske æsthetiske Forfattere, leilighedsviis ogsaa de tydske Philosopher og Historiefriivere. Hans nationale Smag hører til en sildigere Periode, thi der kom jo en Tid, da han sværmede for Krønikerne, Rjæmpeviserne og de nordiske Antiquiteter; han lagde sig ogsaa dengang efter det svenske Sprog og gjorde sig bekendt med den svenske Litteratur. Alt hans Interesser fængsledes i slige æsthetiske Retninger, stemmede som sagt overhovedet med Tidsaanden, — den Tid, da Danmark levede og aandede under en nødlidende men godmodig Absolutisme, da Nationens meest begavede Mander arbejdede i den skønne Litteratur og spredte det uforgængelige Lys, der har bidraget saa meget til at hæve vor Selvbevidsthed og forædle vore Sæder.

En gammel Talemaade lyder saaledes: sig mig hvem Du omgaaes og jeg skal sige Dig hvo Du er! I den Hen-

seende er det vel af nogen Betydning at Familiens forstfjellige Grene i deres Omgangskreds talte Mænd som Dehlenschläger, Baggesen, Heiberg, Hauch; men med Hensyn til hans personlige Venner fra den første Ungdomstid, da ere de deels ikke kjendte i nogen stor Kreds, deels ere de for største Parten alt forlængesiden forsvundne. Carl Sundt, en Søn af den bekjendte Fodgænger, Generalen, døde i Madrid som Legationssecretær; Frijs Hegermann-Lindencrone, Søn af Nabofamilien ved Kalkbrænderiet, som han selv omtaler med saamegen Hengivenhed, faldt for en Turners Kugle ved Bau; disse ligesom Timm, senere Præst, og Brødrene Scheuermann deelte især hans Ungdomsglæder. I en noget senere Periode var det Bay, Abrahams, Schönheyder, Brødrene Feddersen, der tilførte musicalke Elementer og bidroge til at oplive den altid aabne huuslige Kreds. De Overlevende af disse ere i Besiddelse af Correspondencer, hvori han malende forstod at udtale sit Væsen og sine Betragtninger over Livet og Forholdene, og hvorpaa de ikke undlade at sætte en ualmindelig Priis, som en Grindring om et indholdsrigt Venstabs og Samliv.

Men Livets Vexlen førte andre Sider frem, og der kom en Tid da Alvor tyngede paa ham og paa hele hans Kreds. Ved Juletid 1827 blev den Broder, som stod ham nærmest, og hans unge Søster, den eneste, paa faa Dage bortrevne i en Epidemi af ondartet Skarlagensfeber. Enhver, som kjender F. L. Heibergs Digtsamling, vil deri have stødt paa et lille Sørgedigt med Overtskrift „Albertine Saint-Aubain“, hvori Slægtningen skjænkede den nedtrykte Moder nogle smukke trøstende Tanker. Og hun trængte visstelig dertil, thi disse Dødsfald faldt ned som et Lyn, der splittede et lykkeligt Samliv og adspredte en Vennekreds, der ikke mere samlede sig. Og denne Ulykke kom ikke alene, thi Tidens

Ugunst viste sig ogsaa i andre Skikkelser. Den Onkel, Andreas Bungen, som han oftere omtaler i sine Grindringer og som i Livjægertrøien deeltog i de kjække Udfald mod Engellænderne 1807, der som Kjøbmand var Arving til de forlængst bortdøde Bedsteforældres Huus og Virksomhed, var ogsaa blevet hjemløst i sine Forhold; Familiens Velstand var rystet i sin Grundvold, de nedarvede Fælleds-Eiendomme kom snart under Hammerslaget, og da Onkelen alt dengang var død, bleve de gamle Arnesteder forladte, — der blev et Tabularasa, som overlod Familielykken i Hænderne paa en Efterlæggt, som dengang knap havde traadt sine Børnesko. Saint-Aubain sluttede sig til sin Moder, samlede hvad der var efterladt fra det almindelige Skibbrud, og dannede med hende en snevrere Huusstand, som i et mere stille Samliv uden Banffelighed modstod Tidernes Tryk; hans meget yngre Brøder, som ogsaa var Militær, havde paa Grund af sine egne Forhold stilt sig derfra og fulgte sin omtumlede Løbebane, indtil han som bekjendt faldt med Ære ved Isted for et fjendtligt Granatstød. Saaledes havde Forholdene væsentligt forandret sig inden vor Forfatter begyndte sin Skribentvirksomhed, og man kan vel sige, at hans glade og sorgløse Ungdomsdrømme vare bleve afløste af et heelt andet Manddomsliv, under mere alvorfulde, mindre smilende Stjerner.

Længere skulle vi ikke følge ham, da han selv ifølge Overkriften kun har havt til Hensigt at fortælle noget om sine Ungdomsaar. At han ikke vilde gaae videre, har med en vis Sandsynlighed sin Grund deri, at han kun vilde fremvise den glædeligste Side og ikke gjøre sine Læsere deelagtige i Livsbilleder og Udsigter, der ikke vare tilstrækkeligt beffinnede af Lykkens Sol. Dette er, kunde man fristes til at tænke, en Forfængelighedsfag; det minder om hans franste Afstam-

ning, og at han oprindeligt tilhørte en Nationalitet, somnyder at lade see hvad der har de smukkeste Farver, og mange Gange, saaledes som her, kaster Sløret over det, der maaskee er det meest ærefulde, naar det maler sig i mere tarveligt Farvestjær. Men hvilket som er, saa er der i alt Fald ingen Grund til her at gaae udenfor de Linier, som han selv har affstukket, da han bestjestede sig med at optegne sine smaa selvbiographiske Skizzer.

Siden foreliggende Omstændigheder netop have ført os dertil, skulle vi ikke undlade endnu at gjøre den Bemærkning, at Saint-Aubain, ved sine udprægede Eiendommeligheder, ofte maatte minde Jagttageren om, at han ligesom sin Fader og Farsfader i Grunden var en Fransmand, eller ialtfald havde Meget af en saadan. Dette træder ogsaa noget frem i hans Arbejder, og tildeels en mindre tiltalende Side deraf. Det var imidlertid ham selv ubevidst, han var født og baaren her, havde levende Interesse for sit Land og sin Nation, og omfattede ethvert Mindesmærke om dets Fortid med den største Kjærlighed. Han var endogsaa i Ordets egentligste Forstand en Hjemmesødning, thi han havde aldrig været udenfor Danmark, eller vel i det Høieste over Grændsen, i Helsingborg, saa at han ikke kjendte Andet end vore Sletter, vore Skove, vore Strande og vore — Herregaarde. Der som hans Dannelse var paavirket noget andetstedsfra, saa var det oprindeligt og naturligt fra den tydske Litteratur. De egentlige Spor deraf vare dog vistnok forsvundne, da han begyndte sin Forfatterbane, og der existere kun svage Antydninger deraf i tidligere, ukjendte ungdommelige Forsøg. Saaledes har han f. Ex. engang indleveret til Theatret en versificeret Oversættelse af Fred. Rinds Drama „van Dyck“, der imidlertid ikke blev antaget, da vor Scene gjerne har villet

holde sig fri for den tydske Sentimentalitet. Han vil iøvrigt vistnok altid anerkjendes som en ret national dansk Forfatter, og han levede og døde som en god dansk Mand, — lad være at han ikke altid sympathiserede ganske med de politiske og sociale Strømninger, som til sine Tider kunde være de fremherskende.

Før og Bred.

Themaer for Tænkning.

Land kjøbes kun for Flid.

Man kan ikke dybt nok indprænte sig den Sætning, at Flid er den eneste Priis, man kan kjøbe Land for. At ville faae den paa andre Vilkaar, er omtrent det Samme, som at ville høste der, hvor man ikke har saaet.

Land uden Charakter.

Intet er farligere, end Land uden Charakter, og alermest for en Konge, det er Genie uden Stof, det er en Flamme, som med sin Tunge slikker til Høre og Benstre, anstikker og fordærver Meget, og ødelægger tilsidst sig selv. Poesi er ikke istand til at mætte en Konge, og har han et svagt Hjerter, som ikke kan fordøie det Kraftige, bliver han endnu mere svækket. Han ligner sine egne svage Dine: ved ethvert eneste Støvgran af Fare, som nærmer sig, blinker han med Dienlaagene, og i dette korte Blink er han blind, og bliver bedragen for lang Tid.

Landens Kongedømme.

Der gives i Virkeligheden et Landens Kongedømme. De store Forfattere ere Konger uden Kongenavn, men de herske i Virkeligheden ved deres Characters Styrke og deres Tanfers Kraft. Forsynet sætter dem over de Forhold, som de skulle lede. Uden Forsædte som uden Efterkommere paa Thronen forsvinde de naar deres Hverv er fuldført, og efterlade deres Kongebud til Fremtiden, som trolig udfører hvad de have anordnet.

Det Mandelige i Kjærligheden.

Romerne og Grækerne, Oldtidens Nationer i det Hele taget, kjendte ikke Noget til den Fiinhed i Hjertets Tilbøielighed, der aabenbart karakteriserer Gothernes Efterkommere. De „Gamles“ Kjærlighed var en smuk slagrende Sommerfugl, men det var dog ikke den Sommerfugl, der er Sindbilledet for Sjælen.

Dette stemmer med hvad Chateaubriand har sagt, saavidt jeg mindes i *Génie du Christianisme*; han siger at det Mandelige i Kjærligheden først er kommet ind i Verden med Christendommen, og altsaa hører denne til.

Det skulde maastee egentlig kaldes det Sentimentale i Kjærligheden, hvis ikke Affectationen havde gjort Udtrykket mistænkeligt og næsten latterligt, saa at man nu mest bruger det spotviist.

Mandsfortrin i Kjærligheden.

Hos ungdommelige og uftyldige Mennesker har Kjærligheden existeret længe i Forveien før den aabenbarer sig, om den end pludselig fremstaaer og voxer. I dens første uklare og ufuldkomne Skikkelse er den kun en Imagination, som samler sig om en eneste Gjenstand; den tiltaler Hjertet og vækker de Følelser og Sympathier, der slumre dybest i den menneskelige Natur. Dens Suk er den Aand, som svæver over Bandene og som kalder Anadyomene tillive. Deraf kommer det, at Mandsfortrin kunne vække en heftigere Kjærlighed end legemlige Fortrin ere istand til; derfor er Qvinden en Beundrer af Mandens Berømmelse, thi denne Berømmelse er den fattelige og synlige Repræsentant for en Genius, hvis Frembringer hun ikke til enhver Tid kan fatte.

Geniet har i det Hele taget meget tilfælleds med Kjærligheden. Imaginationen som bringer den ene Part i Glød, er i den Grad den anden Parts Giendom, at der ikke gives

noget tilforladeligere Beviis for at Geniet er tilstede, end den Kjærlighed, som det har vaakt og selv har ydet. Geniet trænger langt dybere end Forstanden, det fængsler en langt ædlere Fange, end selv Phantasien er istand til at fængsle. Ligesom Solen virker paa Solstivens Viser, saaledes kaster Geniet Lys og Skygge paa Menneskehjertet, ved sig selv og ved Kjærligheden. Det er igjennem dets Mandesprog at Nationerne belæres, og at Efterverdenen lærer at drømme, at stræbe og at tilbede.

Det aandelige Arbeides Betsignelse.

Jeg troer ikke at Uegjerrigheden skjæmper mange Nydelser, ihvorvel den stadige Forsølgelse af den Wei, der nu engang falder i vor Smag, kan blive os en kjær Bane og forleehne os med sine Goder. Det er ikke Laurbærrene og Triumphens kortvarige Dieblif, som tilfredsstiller os, men det er Arbeidet selv. Det gaaer saaledes med ethvert Arbeide, men gjelder dog fornemmelig om det aandelige. I dette ligger endnu en anden Nydelse: vi stifte et nærmere Bekjendtskab med os selv, vort Hjerte og vor Forstand blive Venner, Tilbøielighed og Stræben forene sig, saa at vi aldrig føle os alene eller forladte, vi ere aldrig uden Selstfab, thi Alt hvad vi have følt eller tænkt eller læst, det er Selstfab for os og underholder os.

Af denne Grund ere literaire Pebersvende langt mindre at beklage, end alle andre Arter af denne uheldige Corporation.

Mandsstyrke af Legemsvagthed.

Af Legemets Svagthed kan ofte udvikle sig en hidtil skjult Mandsstyrke, som de Karste ikke besidde eller i det Mindste ikke blive sig bevidste. Jo mere Legemet svækkes med Aarene og vi nærme os vore Dages Ende, jo mere føle vi at den besværlige Wei lettes for vore Fjed, saaledes har et naadigt

Forsyn indrettet det for os. Døden taber med hver kommende Dag mere af det affrækkende Spøgelseagtige, jo mere det jordiske Støv aftager, og tilsidst synke vi den i Armene som det trætte Barn, der sover ind med Hovedet til sin Moders Bryst.

Aandblindhed hos stærke Aander.

Det er besynderligt nok, at Mænd, som gjøre Profession af at være stærke Aander, og virkelig kunne være udmærkede ved Genie eller Kundskaber og som desaaarsag fornægte Forsynet, alligevel ikke kunne frigjøre sig for overtroiske Ideer. I deres Forstandshovmod ville de skylde Speculationen Alt, thi det er gennem denne at de tilbede sig selv. De ville dømme, men de ville ikke troe. Derved komme de til at glemme det Hele for Detaillen, de veie og maale og vrage saalænge, til Alt er lutter Stumper og Stykker uden Sammenhæng. Og derved undgaaer det dem, at den hele Skabning, Himmel, Jord, Hav, Menneſker, Dyr, Planter, Stjerner, at alt kun er et eneste Væsen, umaadeligt og umaaleligt, fuldstændigt i sin Heelhed, forskjelligt i sin Uendelighed, uendeligt i sin Forskjellighed, men dog eet Væsen, som lever under Guds almægtige Styrelse.

Men de see ikke Skoven for lutter Træer, de ere blinde af lutter Forstkundskab!

Aandrighedens Afglands.

Det er undertiden Tilfældet, og da som oftest hos aanderige Damer, at Aandrighedens Afglands affpeiler sig ikke alene i Dinene, men udbreder sig endogsaa over hele Teinten, saa at den blænder igjennem Diet, uagtet den egentlig kun skulde kunne øve sin Virkning igjennem Dret. En saadan Sammensmelten af det Mandelige med det Regemlige danner en Skjønhed, som tiltaler ethvert Hjerte og enhver Forstand.

Uandrigbed og Verden.

Madame Tencin, som selv bestandig modsagde sit Ry for Uandrigbed, har sagt, at Grunden til at Menneſter af Mand ſaa ofte begaae Feil i deres Udfærd mod Verden beſtaaer deri, at de aldrig kunne beqvemme ſig til at anſee den for dum nok, for ſaa ſtofdum, ſom den i Virkeligheden er.

Marenes Indvirkning.

Med Marene formindſtes ofte vore Feil — men man tør vel ikke nægte, at vore Laſter derimod ſom ofteſt forøges.

Marene og Hjertet.

Det hjælper ofte ikke Stort, at man bliver gammel og opfører en Steenmuur om ſin Sjæl; Hjertet vender pludſeligt tilbage, det gjør ſig ikke engang den Uleilighed at underminere Muren eller ſkyde Breche i den, det ſpringer med Get uden videre over den, og ſaa . . .

Aber ved Hove.

Enten ſkal man altid ſmile ved Hove, eller man ſkal aldrig gjøre det. Mazarin var en ſand Grinebider, ſom loe altid, Richelieu derimod ſmilede aldrig. Hoffolk ſkulle tage Exempel af de kjære Firbenede, Dyrene hverken lee eller græde, derfor veed man heller aldrig hvad der foregaaer i dem. Aber kunne være gode Hofmænd, eller kunne i det Mindſte ſtaa ſig godt ved Hove.

Aber Gjenſtand for Misundelſe.

I Almindelighed føle Folk kun Misundelſe, naar Andres Fremtræden griber ind i deres private Stilling eller Metier. Men diſſe ere ikke de rette Forſængelige. Jeg har kjendt en høit begavet Mand, der led af Misundelſe over en modbydelig Abe, der tiltrak ſig Opmærkſomhed ved den barokkeſte Dands.

Abelard og Heloise.

Qvindens Hjerte er som et Prisma med utallige blanke Flader; men dette Prisma er som det blødeste Bøg og modtager Indtryk af Alt hvad det kommer i Berørelse med. Hvis er da Skylden, ifald disse Prismen ikke ere som de burde være, ifald de affpeile Laster istedetfor Dyder? Qvinde ere det, vi gjøre dem til. Lad der kun fremstaae en ny Abelard, og han kan være fuldkommen forvisset om, at han til enhver Tid vil kunne finde sin Heloise.

Abnormiteter af Menneskeslægten.

Man har undertiden vanskeligt ved at begribe, at hos Geniet er stedse en stor Kraft udviklet i høi Grad paa andre mindre betydelige Evners Beføstning. Det er derfor en Urimelighed, som desværre kun er altfor almindelig, at dadle en stor Mand fordi han i forskjellige andre Retninger ikke er lige saa stor som i den, hvor hans høieste Kraft er samlet. Spidsborgerne forlange af Ornen, at den ikke blot skal stige mod Solen, men at den skal ogsaa og allerhelst lægge Æg i deres Hønsesgaard, og de tale med Kingeagt om en Mand, som skriver fortræffelige Bøger, fordi han ikke tillige forstaaer det dobbelte Bogholderi. Men de store Mænd ere et Slags Abnormiteter i Naturens Orden, ligesom mange smukke enkelte Blomsterarter, og derfor betragtes de ofte af den store Mængde med den samme Kingeagt, som de meget fylbte Blomsterarter af Botanikerne, der ligefrem kalde dem Monstruositeter.

Adskillelsen forestaaer.

Det menneskelige Liv er kun kort. Snart skulle vi stilles ad, som nu trofast elske hinanden. Og Maanen deroppe vedbliver dog at skinne, om ogsaa Matteredalen ikke længer synger til den.

Adskillelse i forskjellige Aldere.

For Ungdommen er Skilsmisfen kun en Afbrydelse af den daglige Dmgangs tilvante Vaand; men for Alderdommen har den hele den høitidelige Betydning af en Advarsel, og minder om den sidste Adskillelse for stedse.

Affectation og Slethed Raaber.

Det Affecterte ligger ikke saameget langt fra det Slette, Overgangen er lettere, end man ofte troer. Igjennem Affectationen naaer man let det Latterlige, og da er man allerede paa den brede Bei, som kan føre til mange store Feil.

Affondringens Skadelighed.

Affondring fra Menneftene kan let føre til samme Resultat, som slet og lastefuld Dmgang. Den sidste dræber Følelsen, og den første sløver den og dysser den i Søvn. Gud har skabt Menneftet til at virke i Forening med sine Medmennefter.

Afstamning fra Norden.

Norden er altid bleven anseet for Verdens nutrix leonum, dens løvehjertede Ridderstabs Amme. Den gamle neapolitanste Adel, ligesom det meste af Sydens Adel, uledes fra en nordist Afstamning. Vi kunne saaledes sige: fuimus Troes.

Afstandens Birkning.

Livet deler sig meget ofte i to Halvdele, den ene er fuld af Forhaabninger, som aldrig skulle opfyldes, den anden er fuld af Fortrydelse over en Lykke, som vi ikke have nydt; thi det, som syntes os saa herligt i Fremtidens Perspektiv, og som ikke tilfredsstillende os da vi naaede det, det faaer atter sin Fortrydelse naar det hører til det Forbigangne. Haabet og Grindringen have den samme Tillokkelse af den samme Grund: Afstanden.

Agtelsen forlanges.

Mange Mennesker kæmpe ynkeligt for at erobre Agtelse. Det er spildt Umage. Man forlanger Agtelse som en Ret-tighed, eller man faaer den aldrig. At tigge om den, nytter ligesaalidt.

Alderen, den tvivlsomme.

Der gives en Alder, der er det Samme for Mennesket som Aftendæmringen er for Jorden, det er den Alder hvor Ungdom og Kjærlighed, før de udslukkes for bestandig, endnu kaste nogle svage Lysstraaler, Forløbere for det evige Mørke i den Sjæl, de snart skulle forlade. Naar Sjælen seer dette Mørke nærme sig, da gjør den endnu nogle fortviolede For-søg for at bringe Flamme i den glødende Afte. Den raaber til Mørket: stands, og viig fra mig! — og til Ungdommen og Kjærligheden: o, forsvind ikke endnu! — og medens Støvet allerede begynder at tilhulle den, bevæger den sig endnu utaalmodig, i forgjæves Forsøg paa atter at hæve sig til Lyset.

Alder, en elskværdig Dames.

Scribe siger om en elskværdig gammel Dame: „Man siger at hun er gammel, men det seer jeg ingen Grund til. Hun har hverken oplevet Høst eller Vinter, hun har tilbage-lagt halvffjerdsindstyve Foraar, det er det Hele.“

Alder, Damers i Frankrig.

I Frankrig gjør man en lige saa sindrig som smuk Adskillelse mellem en jeune femme og en femme encore jeune. Der ligger langt mere heri end blot fransk Galanteri mod det smukke Kjøn, det er en retfærdig Anerkjendelse som alle andre Nationer skulde skynde sig at optage i deres Sprog men fremfor Alt i deres Bevidsthed.

Alder, Qvindens tredivte Aar.

En aandrig Skribentinde har sagt, at efter Qvindens

tredivte Aar er enhver Dag mere værd, end dens Efterfølger. Slutningen af det tredivte Aar er unægtelig i Regelen en Epoche i en Qvindes Liv, det er Ungdommens Grændsesteen. Hun kan tage dens Gaver og Mangler, dens Elskværdighed og Daarskaber, dens Skjønhed og Ufuldkommenheder med over i det eet og tredivte Aar, og endnu længere — men som et laant Gode, medens det tidligere var hendes lovlige Eiendom. Det gjør en stor Forskjel.

Alder, Mandens tredivte Aar.

Naar Manden har fyldt de tredive Aar, bliver Kjærligheden med hvert Aar en alvorligere Sag: de store Lidenstaber komme først seent og vove med Aarene.

Alder, de halvhundrede Aar.

Naar vi have naaet det halvtredstindstyvende Aar og have seet Meget af Verden, blive vi enten Politikere eller Philosopher.

Alderens Harmoni i Kjærlighed.

Chateaubriand siger i sine Memoirer: „Der var Harmoni mellem Charlottes Alder og min!“ — I de Forbindelser, som sluttes midt paa vor Livsbane, blander der sig stundom nogen Melancholi; hvis man ikke mødes tidlig i Livet er den Elstedes Grindringer ikke knyttede til den Deel af vore Dage, da man aander for hende uden at kjende hende. Og er der Misforhold i Alderen, blive Bansteltighederne endnu større. Den Ældste har begyndt Livet førend den Yngste er traadt ind i Verden, den Yngste er bestemt til ogsaa i sin Tid at leve alene. Den Ene har sine Grindringer hiinsides en Bugge, den Anden skal føre sit Liv hinsides en Grav. Fortiden var en Orken for den Ene, Fremtiden vil blive en Orken for den Anden. Det hænder kun sjældent at man elsker under de samme Betingelser for Lykken: Ungdom og

Ynde, heldige Forhold, Overensstemmelse i Følelser og Tilbøieligheder, i Charakter og i Aar.

Alderdom og Ungdom lige fortsynede.

Ungdommen og Alderdommen ere begge lige fortsynede. Den første seer kun sine Forhaabninger, den Anden kun sine Grindringer, for dem Begge er det et Perspektiv gjennem farvede Glas.

Alderdommens Grindringer.

Alderdommen pleier i Almindelighed godt at kunne mindes de svundne Ungdomsaar, den glemmer Intet fra den Tid, — uden det skulde være Ungdommens Følelser.

Alderdommens Belsignelse.

Hjertensgodhed er altid smuk, men dobbelt elffelig hos Oldingen; den synes hos ham at være den sammensparede og gjennem mange Aar luttrede Belvillie, der ligesom har overlevet og besejret den foregaaende Tids Usfælselighed og Egenfjærlighed; som om de Storme, der have nedbrudt Legemet, forgjæves have brusket gjennem Hjertet; som om den Kulde, der stivnede Blodet og farvede de tynde Lokker hvide, ikke havde havt nogen Magt til at standse Kjærlighedens varme Strøm i hans Indre. Det er Naturens Triumph, det er den i ham boende Engels Stemme. Men det er endnu ikke Alt. Alderdommens Omhed er dobbelt velsignet, velsignet i dens Trophæer over de henrundne Aars Forhærdelse, velsignet fordi den er belyst af Gravens Hellighed, fordi den siger os, at Hjertet vil blomstre paa hvin Side Graven, fordi den varfler os at Kjærligheden er u dødelig og evig.

Alderdommens Kjærlighed dens Skat.

I Ungdommen bevæger Kjærligheden bestandig sine Vinger, men det gaaer den som Fuglene om Foraaret, den har endnu ikke begyndt at bygge sin Rede. Det synes den, at den jo har hele Sommeren for sig, den hengiver sig til Haa-

bet, den styrter sig blindt ind i Skuffelserne, som hurtig følge efter hverandre, og Solen, som lider mod Aften, tørrer først Taarerne, hvis Spor den første Periode i Menneskets Følelsesproces har efterladt paa hans Kinder. Men naar vi have tilbagelagt denne Epoche i vor Tilværelse, naar den sidste Blomst ikke er langt fra at visne, naar vi ret føle at Tabet ikke mere kan erstattes, og at vi gaae den mørke og kolde Tid imøde med stærke Skridt — da bliver Kjærligheden en Skat for os, et Klenodie, som vi ruge over med en Guiters ængstelige Omhu. Vor sidstfødte Tilbøielighed bliver da vor Kjæledægge, vor Afgud, vi leve den forbigangne Tid om i den, den er vort dyrebareste Fremtidshaab. Der blander sig i vor Følelse en vemodig Glæde over denne Stats Besiddelse, som forhøier dens Ynde i vore Dine. Vi føle os atter afhængige af Skjæbnen, vore Forventninger kunne atter bliver et Kov for dens Spil, vi have fragtet dette Skib med Alt hvad vi eie, vor hele Rigdom er betroet til dets skrøbelige Planker, og vi indstibe os selv for at sætte Alt paa en eneste Expedition.

Alderdommen forhen og nutildags.

Hvad der maafee allermost karakteriserer Forfjellen mellem Fortiden og Nutiden, er Alderdommens Stilling i disse forskjellige Perioder. I gamle Dage var den en Værdighed, men nuomstunder er den en Byrde.

Alderdommens Kraft er Sløvhed.

De kolde Birkeligheder, som berøve Livet dets ideale Lyfsalighed, bæres ofte af Alderdommen med Kraft, men det er først naar dens Bægt har sløvet Følelserne og tilsnet Hjertet. I Ungdommens Aar vilde deres Braad være en altfor bitter Smerte.

Allegorier af Kjærlighed.

Man har af Maleren Reynolds et yndigt Stykke, som

forestiller en Amor, der leger med en Nymfhe; en lille broget Slange stikker ubemærket Hovedet frem af Græsset: *latet anguis sub herba.* — I et af Schaldens Natstykker er Ideen behandlet med endnu større Fiinhed: det forestiller en ung Pige, der med Haanden stræber at værne om et Lys, som en ung Mand gjør sig Umage for at puste ud.

Almue i forskjellig Betydning.

En demokratiffindet Rigsdagsmand har nylig udtalt, at Ordet Almue betyder „al Formue eller det Altformaaende“. Men det betyder netop det Modsatte. Ordet tilkjendegiver det almindelige Lod i Verden, og dette er: at formaae meget Lidet.

Ambitionen.

Den, som har en taalelig god Stilling i Verden, gjør bedst i at være tilfreds med den, uden at forlange mere. Ambitionen skaffer flere Sorger end Glæder. Men vil man absolut trække Lykken i Kjolen, saa skal man forlange noget Stort af den og ikke gjøre sig til Hund for et Been. Fortuna er en Qvinde, og af det smukke Kjon skal man forlange Alt, eller slet Intet.

Ambition hos Mand og hos Qvinde.

Naar Mændene klage over at de gjøre en daarlig Karriere, saa klage Qvinderne over at de ikke blive forstaaede. De have begge den samme Grund, det er den samme Ambition som gjør at hans Uergjærrighed og hendes Hjerte vanskeligt tilfredsstilles.

Analysens Lykke.

En deilig Dag, hvor yndig, hvor smilende, hvor klar, hvor oplivende for hele Naturen! — Lutter Skuffelse og Enfoldighed. Det er kun Lysphænomener, fremkaldte ved en i lige Linie foregaaende Bevægelse af Solen blandt de utallige Smaa=Atomer, som opfyldte Luften, det er slet ikke Andet.

Dg den yndige Egn, det smilende Landskab, som tiltaler Hjertet! — Ja, De har Sands for det Pittoreffe, Høistærende, jeg skal have den Ære at forklare Dem hvorledes den fremkommer. Den har sit Sæde i Hovedet og bestaaer i en ganske eiendommelig Proces i Hjernen, som vœbliffelig foregaaer og fremkalbes ved særegne Lysstraaler, der kaste Gjenstandene, som fremstille sig for os tilbage paa Synsnerverne og gaae over i Sensoriet, hvor de blive optagne af det nerveuse Fluidum, der igjen blander sig med Blodet ved dets Tilbagestrømning til Hjertet og frembringer en zittrende, pirrende Bevægelse i dette Organ — hvorved man saa let bliver forledet til at troe, at denne Sands maa have sit Sæde i Hjertet, og glemmer at det er Hjernen som lærer os den hele kunstige Sammensætning.

Himmel, hvilken Blisdom! Det er en Lykke at man kan glemme al denne Lærdom, og glæde sig i sin Enfoldighed.

Anteros og Eros.

Elfv og Kjærlighed! Der gives en Betsignelse, som sætter en høi Skillemuur mellem den hellige, kydsfte Kjærlighed og den utilladelige, ukysfte Elfv. For den Sidste er Kjærligheden blot en Lidenstabs, det er Elfteren og den Elsfede. For den Brødefri indeslutter derimod dette Baand enhver anden Forbindelses Omhed, Hellighed og Trostabs.

Det er ikke Helene men Andromache, at Homer har lagt de smukke og rørende Ord i Munden, som ville gjenlyde til evige Tider ligesom i den graa Oldtid, naar hun siger: „Saalænge Du, min Hector, lever, seer jeg Fader, Moder, Broder, Alt i Dig!“ —

Andægtighed, sygelig.

Rummer og Modgang meddele ofte saadanne Charakterer, som i Ungdommen vare ualmindelig verdslige og letfæindige, med Aarene en sygelig Andægtighed. Det er Tran-

gen til Spænding. Hvad Jorden negter dem søge de Utaalmodige i Himmelen. Men denne Andægtighed lærer dem ikke at bære Ulykken paa den rette Maade.

Anerkjendelse af det Gode.

Hvad der i og for sig er Godt maa kunne hjælpe sig uden Hverdagsmenneskenes Anerkjendelse. Solen skinner jo ikke mindre klart, fordi de Blinde ikke kunne see den.

Anger uden Tilgivelse.

Den oprigtigt angrende Synder kan høre sig i Guds Dine, men næsten aldrig i Menneskenes. Man forlanger at han skal fortryde og omvende sig, men Lønningen, Tilgivelse, nægter man ham ikke destomindre.

Ankeret og Haabet.

Uagtet Haabet er et lille Barn, formaaer det dog at bære et stort Anker.

Anklage aldrig ligegyldig.

Man skal aldrig gaae en Anklage imøde med Ligegyldighed, om man end er nok saa uskyldig. Den gamle franste Præsident Harley sagde: Dersom man anklagede mig for at have stjaalet Taarnene af Nôtre-Dame, vilde jeg begynde med at gjøre mig usynlig, indtil Sagen var undersøgt af Bedkommende.

Ideerne have ogsaa deres Atmosphære, og den kan undertiden være vanskelig at gjennembryde. I Rettergangssager omtaager Ideen om den muligt begangne Brøde Dommerne, og gjøre deres vanskelige Kald ofte endnu vanskeligere. Vee den Anklagede, naar denne Atmosphære er for tæt. Tidobbelt vee, naar en Jury skal bedømme Sagen under saadanne Omstændigheder.

Arbeidets Betsignelse.

Der ligger en Betsignelse i det haarde Dagarbeide, som udmatter den physiske Kraft, saa at det tillige kuer de mar-

trende Tanker og betvinger de aandelige Lidelser. Men den urgamle Forbandelse tynger tillige paa det, thi disse Tanker skulle aldrig frit hæve sig til Klarhed for at tilkæmpe sig Seiren. Med den trætte Haand sonke ogsaa de uklare Tanker til Hvile, men de vaagne atter med Legemet's fornyede Styrke i fornyet Styrke — og Forvirring. Og denne Masse vil man give Rigernes Love og Velstand i Bولد!

Aristokrati, Talentets og Fødselens.

Kunstnerne og Poeterne, denne aparte Menneſterace, hvis Forfængelighed er bleven til et Ordſprog, miſforſtaaer næſten altid den Stilling, de ſtaaer i til det høiere Selſkab. De bilde ſig ikke alene ind, at de ſtaaer lige med de Andre, men endogsaa at de ſtaaer over dem. Den Hyldeſt, ſom baade Herrer og Damer yde dem, udlægge de til deres Fordeel, og ſmøre ſig om Munden med de titgjentagne Sætninger om Talentets Overvægt i vort Aarhundrede. Jeg er viſ paa, at endogsaa de Forfængeligſte vilde ſtamme ſig ſom Hunde, hvis de kunde ſee tilbunds i Tingen; de vilde da ſee, at de blive protegerede, men ikke afholdte; de vilde ſee, at man betragter dem ſom Kurioſiteter, det er ganſke morſomt at beſtæftige ſig med; de vilde ſee, at Damerne ikke tillade ſig den Frihed med nogen anden i Selſkabet, ſom med dem, og at Herrerne dog ikke blive ſkinſyge derover; de vilde ſee, at det hele Selſkab gaaer ind og ud af dem, ſom af et Muſæum — af den pure Nyſgjerrighed.

Ariſtokraties Stilling.

Hver Tid har ſine Egenheder. Fortiden ſtræbte efter Udmærkelse, Nutiden eftertragter Nydelse. Dengang fandt man en Nydelse i ſelve Forſagelſen, alene den førte til Wren; nu forſager man med Fornøielſe Wren, naar man blot derved kan vinde nogen Nydelse.

Det ſaaledes forandrede Maal for den menneſtelige

Stræben har medført en Forandring i Begrebet af Udmærkelse og Anseelse. Før vare de af en langt mere overfølelselig Natur, og hvilede saa at sige i Ideen. Det var ikke Kronens materielle Vægt af visse Lod puurt Guld, ikke dens Edelstenes Værdi, som forlehede den sin Glæde, men det var Symbolet som Herrens Salvede. Det var ikke Fiinheten eller Mængden af det Fløiel, der gik til Talaren, hvori man satte sin Stolthed, men det var Talaren selv, Sindbilledet for den høieste Statsværdighed. Det var ikke som et Levebrød at man stattede Geni, Lærdom og Kunst, men det var som Aabenbarelsen af Menneskets ædleste og bedste Egen. Nu hedder det ikke mere: „lykkelig som en Konge!“ men „lykkelig som en Millionair!“ Den Samme, som driftig kaster sine Dine paa Kongens Diadem, sænker i Ydmyghed sine Dine for Millionairens Pengekiste. Man taler med Ringeagt om Fødselsaristokratiet, hvis eneste Rigdom mangengang bestaaer i Grindringen om Forsædre, der vare mindre egenkærlige end deres Efterkommere, og som offrede Liv og Blod og Eiendom for Fædrelandet; og man bukker til Jorden for Pengearistokratiet, som hellere vil sænke sine Skatte paa Havsensbund, end dele dem med Staten. Man skjælder dem for Indbildske, som glæde sig over deres Forsædres ædle Bedrifter, og man bryster sig uden Sky af den Rigdom, man har arvet efter Slægtninge, som man allerede smigrer ved at forbigaae dem i Taushed. Deraf kom det igjen, at Fortiden havde Mæcenater og Protegerede; Nutiden har derimod ikke Andet, end Almisseuuddelere og Fattiglemmer. Her have vi Fortidens og Nutidens Aristokratier, Fødselsens og Pengenes Aristokrati. Og da Træet bedst kjendes af de Frugter, det bærer: her have vi Krens og Mydelsens Perioder.

Aristokratiet har fornedret sig selv.

Det er ikke at undres over, at det er kommet saavidt, langt om længe. Fødselsaristokratiet har følt, at det ikke havde Kræfter til at bære Forsædrenes Harnisk, og har selv taget Initiativet til sin egen Fornedrelse og sin Medbeilers Dphøielse. Det har opgivet sit Krav paa Overlegenheden i Dygtighed og har nedværdiget sig til at blive en Snyltgjest hos Pengemagten, hvis Fester det laaner sin sidste Rest af Glands, der hvergang bliver mere afflidt og afbleget i denne Berørelse.

Aristokratiets svigtede Pligter.

Fordum var Forholdet anderledes. Fortidens Aristokrati satte Priis paa sin Fødsel, det er sandt, men det skaffede denne Fordring Berettigelse ved at vise i Gjerningen, at det havde opfattet Fødselens Betydning saaledes, at netop denne gav Aristokratens Land og Landsmænd Ret til at gjøre Krav paa hans Evner, hans Kræfter og hans Formue. Og ved i rundeligt Maal at anvende disse blev han vel ikke populair, men han blev høiagtet. Thi dengang kjendte man endnu ikke til den Methode, at jage efter Popularitet i klingende Phraser i Stedet for ved Gjerning, ved at hylle Foragt for Prærogativer, som man vilde være den Sidste til at opgive, hvis man havde dem.

Nutiden er anderledes; nu er Stoltheden over Ahner bleven en Uting, og Stolthed over Penge en moralsk Pest; nu har Adelen trukken sig tilbage til det Underste af Privatlivet og indskrænket sig til den negative Fortjeneste at lade Verden gaae sin skjæve Gang. Og det gjør den til samme Tid, som den tvivlende Slægt, der paa alle Punkter i den civiliserede Verden fortrænger den troende, overalt med den vantro Thomas vil stikke sin Finger i Hullet, vil see noget Positivt og have iøinesaldende Resultater.

Aristokratiets dybe Poesi.

Der er sagt og skrevet saameget for og imod Fødselsprærogativet. Men Gæt kan ikke nægtes, det er tilfældigt, ligesom Geni og Skønhed, dem man dog ikke vil falde paa at nægte sin Hyldest. Og Fødselen har dertil en høist poetisk Side. Den er for Individet hvad Fødelandet med alle dets Minder er for det hele Folk. Det Forbigangne forekommer os altid skjønner, altid at være mere forklaret end det Nærværende. Forsfædrenes Himmel hænger fuld af Lyser, de tale ikke, men de synge og klinge fra Skyerne. Og Slægtens Vtlinge lytte med Henrykkelse til de beslægtede Toner og knytte fra den tidligste Barndom deres eget Væsen til Alt det, som Fødelandet har frembragt af Størst og Vædest.

Aristokratiet og Demokratiet.

En Plebeier, som forsvarer Aristokratiet, bliver forladt af sit eget Parti, uden at vinde Aristokratiet, der af Naturen er utaknemmeligt og ikke lader sig vinde, naar man ikke er født i dets Rækker. Demokratiet kan desuden ikke improvisere en Adelig, efter som Adelen er en Søn af Tiden.

Aristokratens Hovmod er en Dumbhed.

At hovmode sig af Fødselens Fortrin er altid en Dumbhed; det er en Lykke, som man bør erkjende i Tausshed og Beskedenhed, man kan ikke i noget som helst være Selv mere utilregnelig end netop heri. Nogle Mennesker ere ligesaa naturligt „fra Hove“, som Andre ere „fra Gaden“, ligesom nogle Heste ere „Arabere“ og andre ere „Kulsvierøg“. At haane et Menneskes Fødsel, er en Haan imod Vorherre, og en Utaknemmelighed.

Aristokratisk og demokratisk Selskab.

Vil man gjøre Noget i aristokratisk Selskab, siges der saa ofte, behøver man kun at spille Whist, tale i loyale Uttringer af den almindelige Slags, sige trivielle Ting med en

dybsindig Mine, samt kjende Grundtrækkene i Almanac de Gotha. Som om man ikke i det demokratiste Selskab kan hjælpe sig mangengang med at snakke op og ned af Stolperne om Frihed, om Menneskeslægten's Fremstrid og Fremtidens store Opgaver, og det behøver slet ikke at være fornuftigt. I begge Selskaber kan man introducere sine præparerede Repliker og tillærte Floskler ligesom Manden med Historien om Pistolduellen: „Mig synes, jeg hørte et Skud! Apropos om Pistolstud“ Der gives nemlig ligesaavel enfoldige Demokrater, som der gives enfoldige Aristokrater.

Arnen.

Familiekjærlighed viser sig sjældent elskværdigere, end hos de Fattige. De Baand, der knytte den Rige og Stolte til sit Hjem, ere smedede paa Jorden, men de, som binde den Fattige til hans usle Hytte, ere af gediegent Metal og bære Himmelens Stempel. Den Rige har Slotte og Marker, Fædrearv og Fødsel og Magt, den Fattige har ikke andre Skatte, end hans Hjertes Tilbøieligheder. Og naar hans nøgne Bægge i en leiet Hytte, trods Pjalter og Nøisommeligheder, gjør ham Hjemmet hjært, saa har han sin Kjærlighed til sin Arne fra Gud, og denne Følelse forvandler ofte Hytten til et Pallads.

Arnen og Fædrelandet.

Kjærligheden til Arnen er Spiren til Kjærligheden til Fædrelandet. Hvem er da den bedste Patriot i Nødens Stund, Den, som kæmper for Landet fordi det rummer hans Slotte, hans Marker, hans Skove? eller Den, som elsker sit Hjem, uagtet han indenfor Landets Grændser ikke er istand til at kalde en eneste Fodbred Land sin Eiendom? Uagtet han maafee veed, at Ingen udenfor hans indstrænkede Kreds vil bemærke hans Bortgang, hvis han falder i Kampen.

Bagateller i Ægteskabet.

De fleste Mænd forfalde snart efter deres Bryllup til en egoistisk Sorgløshed og Magelighed, som stikker hæsligt af mod deres tidligere Opmærksomhed og Forekommenhed. For at leve utvunget, som de kalde det, berøve de sig selv mange behagelige Nydelser. De fatte ikke at Ægteskabet, uden en stadig Opmærksomhed, uden et kjærligt Kofetteri maa blive et Fruentimmer eensformigt, og tilsidst utaaaleligt. De indsee ikke at Livets Rolighed og Lykke tildeels beroer paa de foragtede „Bagateller“. De føle ikke til hvilken Ydmiggelse de drive en Kone, naar de tvinge hende til at anstille Betragtninger over, om det er hendes Titel af Hustru, hun har betalt med Tabet af sin Mand's Ælftværdighed. De indsee ikke at hun er meget ædelmodig og staaansom, isald hun ikke anstiller Sammenligning mellem de Mennefers Forekommenhed og Opmærksomhed, der skulde være hende ligegyldige, og hans Uopmærksomhed, der skulde være hende Alt i denne Verden. — Og hvis Mændene indsee dette, saa bebreide de strax deres Koner, at de lægge en barnagtig Vægt paa Smaaligheder og jammerlige Bagateller. Men disse Bagateller ere næsten altid tilstræffelige til Kvindernes Lykke, for disse Bagateller opgive de villig deres egne Tilbøieligheder og sætte en Stolthed i dette Offer, for disse Bagateller glemme de Savn og Ulykker, thi disse Bagateller bevise dem, at de ere elskede. Det forekommer mig, at Mændene ikke have Raad til at være saa ensfoldige, de kunne aldrig opnaae saa uhyre Meget, for saa godt Kjøb.

Bagtalelse en graadig Moloch.

Ifølge god gammel christelig Skik sønderslider Verden heller end gjerne sin Næstes gode Navn og Rygte. Det kommer af, at den magre christelige Verden maatte sulte ihjel,

hvis man ikke hver Dag kunde offre den nogle gode Navne, som ustyldige Børneoffre til den store Moloch.

Bagtalelse en Libation.

De Offre, man bringer sin Næstes Lyst til Bagtalelse, forekomme mig at have en Lighed med de Libationer, hvormed Romerne aabnede deres Maaltider: de sloge nemlig den Biin, de hellere skulde have drukket, ud paa den skidne Jord, og gjorde den derved endnu slibrigere og lettere at falde paa.

Bagtalelse bedre end Musik.

Jeg gad nok vidst hvordan den Musik skulde være, der kunde erstatte „Selstabet“ en god Bagtalelse, som var kommen godt igang. Selv de himmelfste Hærstarer vilde blive overhørte i en Salon, hvor Medicancen først havde besat Pladsferne.

Bal i Peter den Stores Tid.

Det var dengang ikke Skik at Damerne viste sig offentlig, og da Keiseren havde befaleet dem at vise sig ved Hove, havde Banen endnu saamegen Magt over dem, at han maatte lade Damerne afhente ved Politiet til Hofballerne. — Mutantur tempora! Nu kunde man flere Steder trænge til Politiet for at holde Damerne hjemme fra Gader og Stræder, fra Selskaber og Forlystelser.

Barbari i Civilisationen.

Sædernes Cynisme tilintetgjør den moralske Følelse og indfører et Slags Barbari i Samsundet. Disse Civilisationens Barbarer ere ligesom de gamle Gother velstiftede til at ødelægge, men have ikke ligesom de Magt til at grundlægge. Thi Gotherne vare en jomfruelig Naturs kæmpesterke Børn, men de Andre ere en fordærvet Naturs Banffabninger.

Barnet Mandens Fader.

Langt oftere end man skulde troe det eller lægger Mærke til det, er Barnet Mandens Fader, som leder og lærer ham — hvis han vilde lade sig lede og belære.

Barnesjælen Bøx og Steen.

Barnets Sjæl er som Bøx, klar og blød i en mild Omgivelses Varme — den er som Steen i den kolde Streng-
hed. De Indtryk, som da afpræge sig i den staae med faste Typer, som de vare hugne ind i Stenen.

Barnesjælens Mørke.

Der gives et Mørke i Barnets Sjæl, som man vel skal vogte sig for at miskjende — det er ofte kun Skyggen af en Stjerne.

Barnlighed hos Geniet.

Enhvert sandt Geni indeholder et saa stort Quantum af Barnlighed at man næsten ikke kan fatte hvorledes det nogenfinde ældes. De Runer, som Ungdommen rister paa en med Indbildningskraft begavet Aands Tavle, de forvistes ikke saa let; de ligne den sympathetiske usynlige Skrift, saasnart den bliver bragt til Lys og Varme. Bring blot Geniet i fortrolig Omgang med Ungdommen, og det er atter ungt, som denne.

Beaumarchais Autoritet.

Beaumarchais har sagt, at Kjærligheden er Hjertets Roman, men Glæden dets Historie. Det gaaer med denne Sentents som med saameget Lignende, den er sagt paa en spirituel Maade af en begavet Aand, og saa gjør man ingen Indvendinger.

Beaumontens Frimureri.

Den fine Verden, Beaumonten, er en besynderlig Frimurerorden. Der gives visse Smaatræk, som strax forraade den, der hører hjemme i denne Verden, visse Phraser, visse

Udtryksmaader, en vis Udtale af gængse Ord, ja endog visse Modulationer af Accenter, hvorpaa man strax kjender sin Medbroder i Ordenen. En Mand kan have et meget slebent Væsen og har dog maaſtee ikke diſſe Eiendommeligheder, hvorimod de kunne findes hos en Person med plumpe og ſtødende Manerer. Beaumondens techniſſe Kunſtſprog er meget forſkjelligt fra den ſine Dannelſes Lærebog. Og hører man hjemme i Ordenen, vil man nok kunne ſjelne mellem den Mand, der hører til Samfundet, og den, der nok kan have havt Udgang, men alligevel ikke hører hjemme der.

Bebredelse med Bitterhed.

Jeg tror ikke at nogen Bebreidelse føles bitterere, end den ſom bliver indklædt i et Smil og ledſaget med et Bif.

Bedrage eller bedrages.

Bedrageri hedder den ſubtile Kjæde, ſom løber fort mellem alle Samfundets Medlemmer og binder dem til hverandre. Man maa enten bedrage eller blive bedraget, der gives kun diſſe to Alternativer, det er Verdens Løb, og uden det vilde den hele Virksomhed ſtandſe. Enhver kan vælge ad libitum — jeg har foretrukket at lade mig bedrage, det er blandt Andet beqvemmere. En franſt Philoſoph har ſagt, at der gives tre Alternativer, Trompeur, Trompé, Trompette, men ret beſeet bliver det dog neppe mere end to alligevel.

Bedrøveligt Udſeende.

En Franſkmand ſagde om en Engländer, at han ſaae ſaa trift ud, ſom om han havde ſlugt en Liigvogn med ſex Heste, og Sørgefryndſerne endnu hængte ham ud af Munden.

Bedømmelſe.

Det er en Kjendsgjerning, at man ſjelden er retfærdig mod ſine Nærmeste eller bedømmer dem med den Verdenſkundſkab, ſom vi anvende i vor Dom over Andre. Jeg vil be- raabe mig paa Enhvers egen Erfaring, om han ikke ſom

oftest er bleven miskjendt af dem, han blev opdraget iblandt. Af Ti ville de Ni svare Ja.

Befaling af en Dame.

For at forstaae den Gradation, der kan ligge i en Dames Overgang fra Bøn til Befaling, maa man vel erindre, at saalænge hun beder, paalægger hun den, som hører hende, en Forpligtelse — men naar hun befaler, da er hun selv den Forpligtede.

Begeistring.

Begeistring er Phantasiens Feber. Det er en Sygdom, man i Almindelighed bliver helbredet for ved bittere Erfaringer.

Bergfist, en tam.

En Mand var saa ensfoldig, at en Anden bildte ham ind at en af hans Benner havde en tam Bergfist gaaende hjemme i sin Gaard. Er det nu sagt, at han virkelig var saa ensfoldig fordi han troede det, han kunde jo maaskee blot være uvidende eller tankeløs.

Veruselfer.

Charakteren aabenbarer sig som oftest i en Ruus. Den Ruus, som Lykken og Magten give, er ofte ligesaa oprigtig og afflørende, som Vinens. Dens Fernis hæver paa engang Feilene og Fuldkommenhederne frem i det menneskelige Portrait.

Bestuelse og Sukommelse.

Sukommelsen mægter ikke at fremmane, uden Hjælp, saadaane Grindringer om svundne Glæder, som de, der træde frem ved Bestuelsen af Gjenstande og Egne, der have staaet i Forbindelse med lykkelige Dage. De tiltale Sindet med en Kraft, som det blotte Grubleri ikke giver, og tilbagefalde alle de mindre, men alligevel mere værende af det daglige Livs Begivenheder, som i Diebliffet betydede saa Lidet — og saa meget naar de erindres efter Mars Forløb.

Befædenhed — Stolthed.

Fra Befædenhed til Stolthed er der ofte kun et Haarsbreddes Afstand; men fra Stolthed til Skinsyge, er Afstanden endnu langt mindre.

Beskyttelse, af Mænd og Qvinder.

Der er en umaadelig Forskjel paa en Mand's og en Qvindes Beskyttelse. En Mand protegerer altid i Forhold til hvad han selv gjelder, en Qvinde derimod i Forhold til hvad den, hun vil beskytte, gjelder, i det Mindste for hende. Derfor er det Herredømme Qvinden vinder over sin Protegé, behageligt, medens Protectorens som ofte er saare trykkende.

Beskytterinder af unge Damer.

Der gives en Slags Damer i Verden, især i den store Verden, som ofte ere beundrede og afholdte, ofte ere aandrige og behagelige. Man skal blot ikke betroe dem Opsynet eller give dem Raadighed over unge Piger, thi Overdrivelsen af deres gode Villie bringer dem ofte til at gribe ind i deres Myndlingers Skjebne, og undertiden ogsaa i deres Rolle. De vælge for dem, elste for dem, og vilde maaskee endogsaa gjerne gifte sig for dem. De kunne myrde en ung Piges Kjærlighed for at sætte en anden efter deres egen Smag i Stedet, de kunne tage Livet af hende i den ædle Hensigt at gjøre hende til den lykkeligste Brud i hele Landet. Og dog have de en god Samvittighed, et reent Hjerte og tilljende sig med Følsomhed den dyrebare bedstemoderlige Krone.

Bestandighed — Trostfab.

Det er Tiden alene, der prøver Menneskets Bestandighed, men det er Omstændighederne, som prøve Trostfaben.

Beundring.

Der gives tre Slags Mennesker for hvem Beundring er en absolut Nødvendighed, det er gamle Dandsere, gamle Kofetter, og gamle Poeter.

Beundring en Dvertro.

Man tør maaskee nok paastaae, at Beundring er en Slags Dvertro, der bestandig venter paa Underværker.

Bestikkelse ved Titler.

Mangen, som har modstaaet Sølvets Tilløkkelse, kan ikke modstaae Guldet, og Mangen, som har modstaaet dette, kan ikke modstaae en Titels søde Klang, thi der gives næsten altid en Bestikkelsesmaade, som naaer Maalet. Börne fortæller om en ivrig Demagog, hvis Liberalisme stod paa 30 Grader Reaumur, endogsaa i Skyggen. En tydsk Konge gjorde ham til Professor, og vieblikkelig sank hans Liberalisme de 15 Grader. Han blev Geheime-Hofraad, og nu kom han Frysepunktet temmelig nær. Bliver han engang Geheime-raad, saa synker han endogsaa ned under Nullet. — Vi behøve ikke at gaae over Grændsen for at søge Exempler paa Folk, som have gjort den samme politiske Karriere fra wüthende Liberalister til. . . . Enhver behage at udfylde Rosten efter Behag.

Bevæggrunde.

Verden kan gjette Alt, men een Ting er der, som den aldrig gjetter paa, og det er: gode Bevæggrunde. Disse blive den en evig Hemmelighed.

Bibelen og Koranen.

Theologien har fordærvet Meget i denne Verden, den har befordret Dvertroen i Stedet for Fornuften, den har i sin Tid fordreiet alle Videnskaber. Hvilken Børnerthed har den ikke viist i sine bibelske Paastande. Da have Islams Theologer viist sig langt klogere, end de Christne, de erklære at ikkun 4000 Ord af de 12000, som Koranen indeholder, ere af guddommelig Indgivelse. Paa denne Maade undgaaes enhver Strid, ligesom ethvert Volds-greb paa Fornuften.

Blad, som ligner Følelsen.

Vore Følelser, især i Ungdommen, ligne hiint Blad, som efter en afrikansk Reisesendes Paaastand udbreder sig i Var-
men, men, naar Kulden indtræder, strumper sammen og til-
luffer sig, medens det paa Brangen fremviser Torne, der for-
hen vare aldeles skjulte for Betragterens Blik.

Blikket hos Qvinden.

Fruentimmer blive opdragne til at vise sig saavidt mu-
ligt eens imod alle Mænd, og vi fortjene sandelig heller ikke
Andre. Der gives dog imidlertid et sikkert Mærke, som for-
raader dem, og det er Blikket. De kunne beherske Alt, men
ikke dette. Ordet, Tonen, Gebærden kunne bringes under
bestemte Regler, man hører jo sig selv tale, man seer enhver
Gebærde, men man kan ikke see sig selv i Dinene. Det er
disse, der vise den sande Vej til en Qvindes Hjerte.

Blikkets Magt.

Der ligger en Kraft i Blikket, som er ganske vidunder-
lig. Det kan beherske vilde Dyr og glubende Uhyrer, naar
Mennesket kan bevare sin Ro og sin Værdighed. Fruentim-
mer, som ere begavede med langt finere Organer end vi, vide
ofte at man betragter dem, selv om dette skeer i en lang Fra-
stand, eller endogsaa bagfra.

Blod og Taarer.

Et ædelt Hjerte binder sig til dem, det har lidt for,
men de smaa Sjæle bortstrømmes derved, ja de komme end-
ogsaa til at affstye dem. De kunne ikke fatte, at næstester
Kjærligheden er Smerten det helligste Baand, og at Blod
og Taarer er den Kalk, hvormed den varigste Hengivenheds
Grundvold lægges.

Blousen.

Blousen er et Klædningsstykke, som har en stor Fortid,
og en maaffee endnu større Fremtid. Philip den Gode bærer

denne Dragt paa et af de mange Malerier, Man har af denne Konge, og ville vi gaae endnu længere tilbage, da finde vi, at den er det af de gamle romerske Auctorer beskrevne Klædningsstykke, som de kaldte Sagum. Senere er denne Kittel kommen af Brug, og er kun baaren af Haandværkere og Arbeidsfolk, og af Kunstnere i deres Værksteder. Revolutionen fandt dem i denne Dragt, da dens Stormflokker kaldte dem til Vaaben — og saaledes er Blousen paa en Maade bleven en Uniform for hvad man har behaget at kalde „Folkets egen Borgergarde“.

Bod for Lykke i Selskabet.

Naar man har faaet Selskabet til at lee og høster Bifald derfor, bør man ydmyge sig selv og gjøre Bod, thi man kan da være overbevist om, at man enten har sagt noget meget dumt, eller noget meget ondskabsfuldt.

Bogen og Forfatteren.

Til en af de mange Ulykker, der hænge over en Forfatters Hoved, hører ogsaa den, at hans Bog, hvis Udarbeidelse glædede og begejstrede ham, ofte bliver forelagt Verden i et Dieblis, da den hele Jord med Alt hvad den indeholder forekommer ham farveløs og venneløs.

Bombast, tydsk.

En af det store philosophiske Tydsklands yngre dygtigste Philosopher, Dr. Brockhaus, har nylig (1851) udgivet et Værk under Titel: „Speculative Erörterung der in Hegels Einleitung zu seiner Encyclopädie der philosophischen Wissenschaften enthaltenen Principien.“ Værket roses overalt i Tydskland for dets store Grundighed og philosophiske Lærdom. Her en lille Prøve, taget i Flæng, som viser Fiinheden og Skarpheden af tydsk Tænkning, og Tydeligheden og Klarheden i tydsk Stil — det er et lille philosophisk Punktum paa kun 161 Ord!

„Weil er (der Geist der Philosophie) die absolute Freiheit seines sich durch sich aus seinem eigenen Sichhervorbringen entstehenden und in dieser Entwicklung seiner selbst eben so absolut mit sich in kongruenter Einheit gehaltenen Handelns nur als die Vermittelung einer an die reelle Mannigfaltigkeit des sich als bloße Welt äußerlichen Geistes außer sich gekommenen Allgemeinheit als produzierten Seienden und produzierenden Selbstbewusstsein mit ihrer reinen ursprünglichen Idealität ist, und diese Allgemeinheit des sich in seiner in sich reflektirt bleibenden Selbstproduktion denkenden Ideellen durch Abstraktion ihrer Universalität von der gleichfalls in ihrer Selbständigkeit bleibenden Besonderheit des anderweitigen, nicht als Philosophie hervortretenden Werdens und Vollbringens einerseits und der das philosophische und nichtphilosophische Wahm umfassenden religiösen Universalität, anderseits sich als ihr System des reinen Wissens eines reinen an keine ihr äußerliche Fremdartigkeit gebundenen Produzirens in sich abschließt, so bleibt der philosophische Gedanke im Verhältniß zu einer ihm eben so mit ihm vermittelnden als außer ihm vorgehenden Welt zu einer ihm eben so verwandten als anderen Geistigkeit.“

Kun en tydsk Philosoph kan frembringe Sligt. Det er en Lykke, at man ikke kan blive nødt til at oversætte det. Jeg gad seet den, der kunde gjengive denne Sætning paa noget andet Sprog end Tydsk.

Bonden og Revolutionen.

Revolutioner kunne styrte Keisere og Konger, men Alt gaaer snart igjen sin vante Gang, og travle Fødder traftes atter til det daglige Hoveri, som Revolutionerne altid efterlade som en uforandret Gains-Arv til Bonden og Arbeideren.

Bon - mots.

Pascal paastaer, at der hører en slet Charakter til at sige Bon-mots, og at Forstanden ikke er nogen moralsk Regel underkastet. — Skal man virkelig troe det Sidste, fordi man maaskee ikke kan nægte det Første?

Borgervirksomhed.

Der gives et Slags virksomme Mennesker, som ikke kunne forholde sig rolige noget Dieblik, de blande sig i Alt, trænge sig med overalt, og ville raade overalt. Naar det ikke kommer af Forsængelighed, kommer det som oftest deraf, at de ere fede af sig selv, og ikke finde nogen Tanke eller Bestæftigelse hos sig selv. Men Verden agter dem ikke desto mindre som „virksomme Borgere“, undertiden endogsaa som „bedste Borgere“.

Borgerstolthed.

Man taler saa ofte om Adelsens Stolthed. Men man seer sjelden en Adelsmand saa storagtig af et tohundredeaarigt Stammetræ, som mangan Borger er fry af et hundredeaarigt Borgerstab i Magistratens Registre.

Braktiilstand i Familier.

Det er sjeldent, at den samme Familie frembringer mere end een stor Mand, enten i Videnskab, Kunst eller Poesi, Børnene blive i Almindelighed ubetydelige og Hverdags Mennesker. Det synes saaledes, som om Familien for en Tid maa ligge Brak, ligesom en udtømt Mark, der efter en rig Høst ikke vil frembringe Andet end Ukrudt eller i det Sværeste simple Foderurter for det grove Dvæg.

Brahmalærens Lykfelighed.

Brahminerne sige om Brahma: For den Alvidende gives ikke de tre menneskelige Tilværelsestilstande: at sove, at vaage, at være henrykt. — De erkjende altsaa Henrykkelsen for en tredie Tilværelsestilstand. De kunne maaskee have Ret, men det er et farligt Argument for Theriaker og Drankere.

Bretagnerens Pengeforagt.

Endnu for neppe hundrede Aar siden eksisterede i Bretagne i Frankrig et Minde om den Ringeagt, „Pengene“ i gamle Dage havde været i der i Landet. Ingen Stilling var for ringe for en Adelsmand til at udelukke ham fra at tage Deel i Stændersforhandlingerne; men den rigeste Financier kunde ikkun ved at affværges sin Forretning benytte sig af sin Fødselsret til at tage Sæde i Forsamlingen. Dette fortæller Duclos i sin Ludvig den Fjortendes Historie.

Breve fra Damer.

Lange Breve fra Damer ere, i almindelige Tilfælde, et ondt Tegn. Naar en Kvinde skal forkynde en Lykke, skriver hun tre Ord: er det en Ulykke, da tre Linier; til en Fortvivlelse bruger hun tre Sider — og til en fuldstændig Død tre Ark.

Breve med Esterskrivt.

Bernhardin de Saint-Pierre, som vistnok var en stor Menneſtefjender, har lært mig, at en Dame altid opbevarer sin ømmeste Tanke eller sit mest afgjørende Ord til Brevets Postscriptum. Det er Grunden til at jeg undertiden læser Breve fra Damer bagvendt; men jeg vil dog ikke ubetinget anbefale det som Regel.

Broderhad.

Af alle menneſtelige onde Lidenskaber gives der neppe nogen, som i Styrke kan sammenlignes med et dygtigt Broderhad. Frænde er Frænde værſt.

Bronzehesten og Kongen.

At være Konge var engang misundelsesværdigt. At kunne lade Kanaler gjennemskære øde Stepper, at kunne bringe Havets Flaader midt ind i Landet, at kunne lade Bjerge jevne, fordi de tage Solſkinnet bort, ja, hvad der er langt mere end at kunne tilfredsstille sine Lyster, at kunne skabe en

ny Civilisation, ligesom man maler et Landskab paa et Stykke Lærred, hvor før Intet var. Og efter mange hundrede Aar, naar alt Andet er glemt, naar Nationernes Liv forlængst er tilende og Alt kun er en Ruin, endnu at sidde stolt og strunk paa en Hest af Bronze, med Scepteret i Haanden — det er nok Misundelse værd. Men det var Altsammen dengang. Nu ere Kongerne ikke at misunde mere, de kunne Intet udrette, og deres Billeder sættes ikke mere paa Bronzeheste.

Bureaukratiet og Literaturen.

Den største Deel af Embedsklassen holder ikke af den Klasse som Franskmændene kalde *hommes de lettres*, og hvorfor alle andre Nationer mangle et passende Navn. Naar de behandle dem staaansomt, er det kun fordi de ikke ville have til Uvenner Folk, som de desværre ikke kunne forbyde at see, føle, tale, og hvad der er værre end hele Resten — at skrive.

Literatus er herhjemme et Slags Skjældsord for ordentlige Folk, og en Titel for en vis Klasse af *mauvais Sujets*.

Byron.

Byron i Forhold til sine mange vandede Efterlignere forekommer mig som en Helt, der med Stolthed fremviser sine Saar, medens Efterlignerne ere som Tiggerne paa Gaden, der raabe: See, min Herre, hvor ussel jeg er.

Der ligger en Verden fuld af dyb og sand Følelse i Byrons Uttring: Kjærlighedens bedste Tolk er i Sandhed et Suk.

Boddelen en Gentleman.

Francis Trollope kalder i fuldt Alvor Skarpretteren i London en Gentleman. Det er consequent, thi i denne ædle Hovedstad kjender man ingen Fordomme, der spytter man kun ad de Fattige. Det Samme vil ogsaa engang kunne siges om Kjøbenhavn, vi ere godt paa Gled imod den Tid.

Børn og Oldinge.

Yderlighederne berøre hinanden. Naar Børn skulle bestille Noget, lader man dem gjøre det under Leeg; naar gamle Folk skulle fordrive Tiden med Bagateller, bilder man dem ind at de arbeide. Børn og Oldinge have flere end denne Overeensstemmelse tilfælleds.

Børneskoler.

Man har tillagt Englænderne den Fortjeneste, at have opfundet og først oprettet Skoler for Smaa børn i Begyndelsen af dette Aarhundrede. Men derfor tilkommer imidlertid Franskmændene. Madame de Beaumont fortæller i sin Clarisse, som udkom allerede i 1776, at Hr. Languet havde oprettet en lille Skole i St. Germain en Laye for Børn, som med deres Kurve paa Armen kom om Morgen og bleve der hele Dagen, medens Forældrene ubekymrede fortsatte deres Arbeide. Beskrivelsen over denne Skole passer fuldkommen til vore Skoler saaledes, som de i dette Dieblif findes i Kjøbenhavn efter saakaldt „engelsk Mønster“.

Børne om Tydsterne.

Børne siger at ethvert Menneffe har en naturlig Ret til at være et Fæ, men man bør betjene sig af sin Ret med en Smule Beskedenhed. Tydsterne, siger han, misbruge denne Ret. Han har tidligere altid sagt, at Tydsterne ere Europas Chinesere, men han siger det ikke mere, thi efter de seneste Efterretninger om China vilde det være en Fornærmelse mod dette tusindaarige Riges Indvaanere, at stjæle dem saaledes ud.

Til Fæst og Lystighed indbyde de tydske Konger kun deres kjære Adels, men naar Ulykken kommer over dem, indbyde de ogsaa Borgere til Gæst. Af Forsynlighed til dette ædle Diemed gjøre de Statsgjæld. Borgerne kunne være stolte

deraf, det er en stor Vre for dem at jamre i saa fornemt Selskab.

Da Pythagoras havde opfundet sin bekjendte mathematiske Læresætning, bragte man Guderne en Hecatombe, et Offer af Hundrede Dyr, og siden den Tid brøle Dyrerne af Angst, saa ofte en ny Sandhed kommer for Dagen eller noget Stort paatænkes.

De stakkels Tydsskere! De ere Lampepubsere i Verdens Theatret, de ere hverken Skuespillere eller Tilskuere, de snyde Lydene og stinke af Dlien.

Bønnen og Troen.

Menneskene have ofte raset og ødelagt Alt, hvad der forfjønede Livet og hvad der helliggjør det. De have kuld-kastet Altrene og fornægtet Guddommen, de have berøvet deres Offere Præsten og Korset i deres sidste Time, der henvandt i Fængslets skumle Mørke. Men de have ikke kunnet tilintetgjøre Troen, hvor den engang fandtes. Den meget mere voxede og tiltog i Fængselsluften og paa Sygeleiet, den skumle Hvælving kunde udelukke Himlen og dens klare Lys, men opad gjennem den haardeste Steenhvælving, reiser sig dog den Stige, som fører Troen til Himmelen og om hvilken Englene svæve, og denne Stige er Bønnen.

Caleidoscop, Qvindehjertet.

Moralisterne og Philosopherne have en ynkkelig Tilbøielighed til at generalisere alle Ting, selv deres magre Betragtninger over det qvindelige Hjerte. Og ere disse kundskabsrige Folk da saa uvidende, at de ikke vide at det qvindelige Hjerte er et Slags Caleidoscop, som trodsrer alle Regler. Experimenteer med 999 Qvinder, og prøv saa paa at bestemme hvorledes den 1000de er. Philosophen er dog lige nær, han kjender dog ikke mere til hendes Hjerte end til den Allersørstes. Det er og bliver det ubekjendte aldrig beregnelige.

Caligula og hans Hest.

Magten godtgjøres kun ved Misbrugen og Genie er det Gæst, som den absolute Magt aldrig kan opnaae. Derfor haaner Magten det ofte, ved at hæve Udygtigheden til dets Plads — og Selvherstere fremmer efter sine Læner daarlige Subjekter til Embeder. Det er den gamle Historie, som idelig oplever nye Dplag: Keiser Caligula udnævnte sin Hest til Consul i Rom.

Calvinisme Demokratiets Religion.

Demokratiets naturlige Religion er Calvinismen, forsaavidt som det antager, at man behøver at troe paa Andet end paa almindelig Stemmeret. Mignet siger at „Calvinismen er en Religion for Dyrere“, og han anfører dette som en historisk Sagttagelse.

Den demokratiske (den massive) Frihed, det vil sige Tilintetgjørelsen af al Autoritet i enhver som helst anden Form end en Masse af Individuer, Hædet til den historiske Ret, det er udtrykt i Calvinismens oprindelige Stræben efter at gøre den borgerlige Dyrighed afhængig af den religiøse agiterede Menighed, en Stræben, hvis nuværende Formaal er Kirkens absolute Adskillelse fra Staten.

Carl den Store i Graven.

Ubevægelighed i Politiken er en Umulighed; den er nødt til at gaae fremad med den altid fremadskridende Menneskeand. Vi bør hoiagte Tidens Majestæt, vi skulle med Uresfrygt see tilbage paa de svundne Aarhundreder, som ere helligede ved Grindringen og ved Forsædrenes Bedrifter; men vi skulle ikke stræbe at vende tilbage til denne forbigangne Tid, thi den har Intet af vort virkelige Liv i sig, og den vilde opløse sig i Taage, hvis vi vilde forsøge at gribe den.

Kapitlet i Bor Trues Domkirke i Achen lod i Aaret 1450 Carl den Stores Grav aabne. Man fandt Keiseren

siddende paa en gylden Throne, i de fjødlose Hænder holdt han Evangeliet med gyldne Bogstaver, foran ham laae Scepteret og hans Guldfjold, og ved hans Side det verdensberømte Slagsværd i en Guldfæde. Han var iført Reiserkaaben og paa Hovedet, som holdtes opreist ved en Guldkjæde, bar han endnu Kronen. Det var et stolt og prægtigt Skue, Alt var fuldstændigt — men da man rørte ved Skikkelsen, hensmuldrede den til Støv.

Chateaubriands Melancholi.

Chateaubriand har udtalt den sorgeligste Livsanskuelse i de Ord: „Efter den Ulykke selv at blive født til Verden kjender jeg ikke nogen større end den, at sætte en Anden i Verden“. — Han bivaanedes derfor aldrig noget Bryllup eller nogen Barnedaab, uden at føle sit Hjerte sammensnøret af Melancholi.

Den høitbegavede men forfængelige og koketterende Forfatter, som bar sin Melancholi tilskue for Alverden, taler her saa uchristeligt, at man ikke skulde troe det var ham, der havde skrevet *Genie du Christianisme*.

Chevaliers, Huusmennesker.

Det er Frankrig forbeholdt at levere en egen Slags gamle Herrer, som man ikke træffer andensteds. I gamle Dage var en saadan altid Chevalier. Disse Herrer, som endnu bestandig eksistere, ere Familiens daglige og stadige Gjester, de fortælle Historier, som ikke ere altfor lange, og finde sig taalmodig i om de ikke blive hørte til Enden; de have et godt Navn, et langt Stamtræ, Anlæg til Bittighed og til at skrive Billetter, forstaae at passe Damehunde, følge Husets Damer i Theatret og paa Spadseretoure, have Ret til det bedste Selstøb, men ere ikke altfor hurtige til at vige Pladsen for den første den bedste Person af det slette, som de komme i Rivalitet med. Jeg er bange for at disse ubetale-

lige Huusmennesker, som især ere ubetalelige for alle Beboere af store Giendomme paa Landet, efterhaanden ville forsvinde og blive ligesaa sjældne som den værdige Fugl Dronten.

Civilisationen Verdens Nilflod.

Kulturen, Civilisationen er Verdens Nilflod. Den samme Bølge, som skjuler den rovgjerrige umættelige Krokodil, fører ogsaa det nærrende Stof med sig, der befrugter Orkener og fremkalder den frodigste Vegetation og de skønneste Blomster.

Civilisationen anerkjender Dyden.

Endelig er man kommen saa vidt i Civilisationen at man nogenlunde er bleven enig om, at der ikke gives nogen Stand eller Stilling i Verden, som udelukker Skjønhed hos Fruentimmer eller Ære hos Mænd. I enhver Stilling er der Plads for alle Dyder. Men videre vil man neppe nogenfinde komme.

Civilisationen nivellerer og ødelægger.

Lad endnu kun et halvt Sekulum gaae hen, og Alt hvad der er Særdeles eller Malerisk vil være forsvundet som det var blæst bort. Hvad enten det staaer over eller under vor Tids saliggjørende Civilisation, saa har den et saadant Had til Alt hvad der ikke staaer paa samme Trin, at man kan sætte sit Liv paa, at denne Spaadom vil gaae i Opfyldelse for alle andre.

Civilisationen forlænger Livet.

I nogle Henseender er Civilisationen langt fra ødelæggende, den er meget mere frelsende idet den endogsaa fravri-ster Graven sit Bytte. I store Stæder, hvor dens Indflydelse er mest kjendelig, formindskes Dødeligheden eftersom Civilisationen tiltager. I Berlin s. Ex. forholdt Dødeligheden sig fra 1747—1757 som 1 til 28; men fra 1816—1826 som 1 til 34. I London, Liverpool og Birmingham astog Dø-

deligheden i mindre end et Aarhundrede fra 1—20 indtil fra 1—40, altsaa med Halvdelen. Saasnart Civilisationen og med den dens Ledfagere Handel og Virksomhed aftage i en Stad, tiltager strax Dødeligheden.

Consequents kun for Dumme.

Kun dumme Mennesker kunne rose sig af, at de aldrig have stiftet Mening; det er en Tro paa egen Useilbarlighed, som kun en Daare kan have.

Consequents Halsstarrighed.

Man roser sig idelig af sin Consequents, som om denne Halsstarrighed var Noget værd under forandrede Forhold. Barthelémy siger: *l'homme absurde est celui, qui ne change jamais.*

Constitutioner groe.

Constitutioner gjøres ikke — de groe.

Constitution i Hessen.

I den hessiske Constitution ere Rettighederne mellem Regjeringen og Folket deelte efter samme Princip, som Tøden anvendte, der havde leiet en Hest i Forening med en Bonde, og sagde: „een Miil rider jeg og du gaaer, og den næste Miil gaaer du og jeg rider.“

Constitutionel Konge!

Endnu i det sextende Aarhundrede var en Konge en Mand. Det er først senere at Civilisationen har gjort ham til et Facsimile af Borherre — som Ludvig XIV — og derpaa til en uansvarlig Mytthe — som enhver constitutionel Konge.

Constitution — Vaabenstilstand.

Constitution er en krampagtig Tilstand. Den repræsentative Regjering er og bliver ikke Andet end en Vaabenstilstand mellem Demokratiet og Monarchiet, som er affluttet under Mægling af de to lumpne Tyranner: Egennytte og Frygt.

Tungens Aristokratie er sat i Stedet for Fødselens, det er en Procurator Regjering — og hvormange Nationer maae alligevel være glade ved at have en Constitution, thi havde de ikke den, hvad havde de da? — Desværre! —

Convenientstortur.

Man maa have prøvet hvad det vil sige at bære Bægten af en Ulykke med sig i Verdens Lummel, for at vide, at den ikke er mest at ynke som kan græde i Gensomhed. At slæbe Ulykken med blandt Lykkelige, at skjule Sorgen under Smil, at gemme sin Kummer for at undgaae Egoisternes kolde Bemærkninger og Ligegyldighedens Marter, det er en Lidelse, som Dante gjerne kunde have regnet med blandt Helvedes Qvaler — hvis Convenientstorturen havde herstet paa den Tid med samme Vælde, som i vort Aarhundrede.

Conversationens Hemmelighed.

Den hele Hemmelighed ved en god Conversation bestaaer i, at tie stille og høre andægtig til. Den, som gjør det, kan være vis paa at blive priist for at besidde en udmærket og underholdende Conversation.

Conservationen en Prøvesteen.

Den selftabelige Underholdning er ofte en Prøvesteen, hvorpaa man kan undersøge den sande fine Følelse og den Behagelighed i Dmgang, som man i fordums Dage forlangte af en dannet Mand.

Corinthiske Vinbjerger.

Oldtidens „Barbarer“ tvang Digteren og Sangeren Arion til at springe i Vandet; men Apollo sendte ham en frelsende Delfhin, som bar ham gjennem det smagløse Element og satte ham iland ved de corinthiske Vinbjerger.

Saa fremt Poeterne og Musikerne kunne deres Mythologi ret, og holde paa den, gaaer neppe mange af dem ind i Maadeholdsforeningerne.

Corporlige Argumenter.

Mennesket har en naturlig Trang i sig til snart at forlade den aandelige Beviisførelse, for at sætte corporlige Argumenter i Stedet derfor. Man føler uvilkaarlig en Tilbøielighed til at kaste sig over sin Modstander med hele sin Bægt, for at tilintetgjøre ham og prøve om han legemlig er lige saa stærk, som han aandelig har holdt os Stangen. Derfor gribe Partier og Nationer saa let til Sværdet, som det sidste Argument de kjende i Beviisførelsen.

Cour af Herrer.

En stor Deel Mandfolk fordærve sig selv ethvert Forhold til Damer, fordi de altid troe, at de have nødig at spille forliebte og gjøre Cour. De hindre derved Frihed og Fortrolighed, og tilveiebringe selv et tvungent og kjedsommeligt Forhold.

Cour af Fædre.

Alle de Damer, som i sin Tid have taget imod vore Fædres Cour, bilde sig ind at de derved have erhvervet en Slags Eiendomsret til Sønerne, som de kunne gjøre gjeldende.

Cousinerne og Fætterne.

Der gives næsten for ethvert ungt Menneske en Periode i hans Liv, da han anseer det for sin Skyldighed at elste ethvert qvindeligt Væsen og idelig pønser paa, hvorledes han skal komme ud af den Forlegenhed at erklære sig for hendes Elsker. I denne Periode gaaer det i Almindelighed ud over Cousinerne, ene og alene af den Grund, at man har dem ved Haanden og som oftest har Mod til at bede dem om et Kys.

Creditor i Kjærlighed.

En Creditor, som i den aarle Morgenstund banker Dig op af Søvne, for at kræve Dig for Penge, Du ikke har, er

Dig mindre forhadet end det Bæsen, der gjør Fordring paa din Kjærlighed efterat Du har ophørt at elske det.

Crisis, kort men haard.

Engen er istand til at beregne hvormange Tanker og Indtryk det menneffelige Hjerte kan modtage i et eneste Sekund, eller hvad en ophidsset Phantasi kan undfange i samme Tid. Hjertets Følsomhed, Aandens Bøielighed mangfoldiggjøres i en utrolig Grad, naar Menneftet befinder sig i en eller anden afgjørende Crisis. Der kan vistnok ligge en Verden af Følelser og Tanker i en Dødstamp af nogle faa Sekunder. Kan man da sige om den Døende, at hans Dørgang til Evigheden var let, blot fordi hans Dødstamp ikke varer længe.

Cultur og Moralitet.

Høflighed i Dmgang maa betragtes i Forbindelse med Culturen og denne i sin Genhed med Moraliteten. Dannelse og Moralitet ere uadskillige, og den ene stiger i samme Forhold som den anden. Det er derfor feilagtigt at skildre Mennefter med raae og udelikate Sæder, og dog ville have dem anseete som fuldkomne i moralsk Henseende.

Dagen i al sin Ynde.

En deilig Dag, hvor himmelsk kan den ikke være, hvor smilende er ikke den hele Natur, hvor klar, hvor lykkespaaende! . . . Men dette er den ensfoldige Bestuelse. Kloge og velunderrettede Mænd kunne forklare os hvorledes alt Dette kun er Skuffelse, enten man nu vil erkjende Newtons eller Huygens Theorie for den rigtige, enten det nu er Lysphænomener, som ere fremkaldte ved en i lige Linier foregaaende Bevægelse af Solen blandt de utallige smaa Atomer, der opfylde Luften — eller denne Skuffelse er frembragt ved en bølgeformig Bevægelse af et vist fint Medium . . . hjælpe mig Gud, hvilken Bilsdom, for at overbevise mig om at jeg

ikke virkelig oplever en yndig Dag, som fryder mig i Diebliffet og længe vil blive erindret af mig. Men jeg for min Deel foretrækker langt Skuffelsen og Enfoldigheden, som kan troe paa den delige, sjælsopløstende Dag.

Dalila og Samson.

Da Samson lagde sit Hoved i Dalilas Skjød, klippede hun Haaret af Ræmpen og berøvede ham derved hans Styrke; Tabet af Dyden medfører en Udygtighed og bærer Spiren i sig til en Ulykke; man skulde derfor handle ret og dydigt for at bevare sin Lykke og sin Dygtighed, om ikke af anden Grund, saa ligesom af Selvfjærlighed.

Damen i Alderdommen og Kjællingen.

At blive gammel! Kun Damen af den store og fornemme Verden og Kjællingen af den laveste Stand vide hvad Det vil sige. For den Første er det en bestandig Rædsommelighed, for den Anden en bestandig Nød og Trang. For den Første en aandelig, for den Anden en legemlig Hunger. Kjællingen har det dog næsten bedst, hun kan dog undertiden finde en venlig Krog ved Skorstenen, en Kaffejedel og en Snuusdaase, Hospitalsjengen og Bespisningssuppen. Men den fornemme gamle Dame finder ingen Hvile for sin Sjæl og seer kun Tomhed rundt om sig; thi hvad skal hun sætte i Stedet for Det, der har beskæftiget hele hendes foregaaende Liv? For hende gives der ingen Familiebaand, ingen Bedstemoderglæder og Skrobheligheder, ingen huslige Nydelser ved den hjemlige og fredelige Urne. Hun har intet andet Hjem end Verden, der nu udstøder hende, da hun er bleven gammel. Hun har levet i Selvfab og paa Val, og nu, da hun ikke kan gaae der længer — saa gaae hendes Døtre der!

Dame som Allieret.

En gammel Dame er en ufsatterlig Allieret i Kjærlighedsforstaaelser og i Politik. Hun gjør alle de Skridt, som

Du ikke kan gjøre selv, hun viser Dig hundrede Tjenester, som Ungdommen vilde afflaae enten af Samvittighedsfuldhed eller af Mangel paa Erfaring, hun lyver for Dig om det skal være. Gamle Damer høre ofte ikke mere til noget Kjøn og ere da velstillede til at være begge Kjønns Fortrolige. Jeg vil derfor ikke sige at det, at have en gammel Dame i sin Interesse, er det Samme som at tage Djævelen i sin Tjeneste uden at have nødig at sælge ham sin Sjæl.

Damer, en egen Art i Frankrig.

Der gives en eiendommelig Art Damer, som jeg troer kun høre hjemme i Frankrig. De have et let Anstrøg af Melancholi, ere selv ligegyldige mod Formen, men forlange den nøie iagttaget af Andre imod dem. De tale ligesvem om Alt, men gaae aldrig ind paa Følelser. De ere satiriske, ærgjerrige, verdslige i al deres Tragten, alligevel en Smule fromme, især naar Fromheden er i Mode, de ere stolte men dog undertiden godmodige og i enkelte Dieblig endog saa hjertelige, men til enhver Tid entusiastiske for krigerst Hæder, nysgjerrige, rænkesulde og besidde dog intet egentligt Talent for Intriguer, især ikke for politiske. Man finder ikke denne Slags hos andre Nationer, undtagen som reisende Medlemmer.

Damer tykke, Piger slanke.

Ældre Damer, som endnu have bevaret deres Prætensioner paa at blive regnede for smukke og som foruden deres Nar maae bære paa en Portion Fedme, kunne blive fortvilede over at see en ung Pige med en slank Taille. En saadan er en Martergjenstand for dem.

Dame, ung, og en ung Pige.

Hvor mange Mænd kunne gjøre Forstjæl paa en ung Pige — og en ung Dame? Og den er dog iøvinesaldende. En ung Pige er en fra Himmelen nedstegen Engel, som gjerne

flyver tilbage igjen til dette Ustyldighedens Hjem. — En ung Dame har allerede gaaet Noget i Skole her paa denne Jord, hun har allerede lært at folde sine Fingre sammen i en Salon, saa at de ikke genere Nogen, og hun vil egentlig helst gaae hele Skoletiden igjennem.

Dame, gammel, forynget.

Hvo har ikke undertiden seet en gammel Dame forynget, i det Dieblig hun gjenkaldte sig sin Ungdoms Minder, og hvo har ikke saa tænkt paa, hvor sandt det er, at en Qvindes Hjerte aldrig faaer Rynker.

Damer som Paklærred.

Bed Hove er en Dame, som ikke længer er smuk, i Almindelighed betragtet som et Maleri, Farven er visket af. Det er en Slags Paklærred, som undertiden kan bruges til Emballage for Et eller Andet, men som aldrig spiller nogen Rolle paa egen Haand.

Dands — Bevægelsespoesien.

Dands er Bevægelsens Poesi, derfor har denne lette og yndige Lidsfordriv en høiere aandelig Charakter.

Dands illustrerer Charakteren.

Dandsen illustrerer ofte Charakteren tydeligt. En Dame kan dandse ikke alene med Ynde, men man kan næsten sige med Mand. Der er altid i en virkelig Dames Dands en vis Takt — foruden den, som Benene angiver — en Smag, som Mandløsheden aldrig kan præstere; et ensfoldigt Fruentimmer kan ikke dandse saaledes, hun dandser enten for godt eller for slet, Et af To.

Dannelse og Rigdom.

Det er ganske vist, at Rigdom ikke kan erstatte Dannelse, men den kan befrie fra udannet Arbejde og derved forberede enten sand Dannelse — eller den dybeste Fordærvelse.

Danskt Marsseillaise.

I en utrykt Studenterkomedie forekommer det Spørgsmaal, om man ingen danskt Sang har, som svarer til den franske Marsseillaise? — Jo, Gudbevares, det har man rigtignok, svares der for fuldt Alvor, den hedder: „Oldenborre, flyv flyv, imorgen faaer vi godt Veir“. — Som de Revolutionaire ere hertillands, saa er ogsaa Sangen.

Delikatesse og Stolthed.

Hvoraf kommer det, at næsten alle de Menneſter, som ere begavede med Delikatesse eller med Stolthed — Noget, der ofte kommer ud paa Get — blive betragtede af Mængden med mistænksomme Blik? — Mon det ikke ſtulde komme deraf, at deres Tale og deres Laushed ligesom enhver af deres Handlinger indeholder en ſtiltiende Protest mod alle Smaaſjælens ſkjæve Domme. Og af Smaaſjæle findes en utrolig Mængde.

Demokrater, de stereotype.

De stereotype Demokrater, hvis Confessio invariata er fra 1793, troe paa en abſtrakt og alene ſaliggjørende Frihed, det er Friheden sans façon, — om end ikke sans culottes — hvis Catechismus kan trykkes med de ſamme Typer for alle Verdens Nationer. De nationale Demokrater af 1848 troe, at enhverſomhelſt theoretisk Bygning, enhver Opſtilling af de frie Forfatningsformer for Kirke og Stat, ſom ikke paſſer til Folknaturen og har levende Rødder i denne, er et luftigt og tomt Indhold, og leilighedsviis et Tyranni. For dem betyder „det demokratiffe Grundlag“, ſom kan bære baade en nordamerikantſk Republik og et europæiſt Kongerige, ikke en Frihed i Almindelighed, paa Maanen og i det frie Tartari, ikke Folkesuverainitetens nøgne Mulighed, men Friheden i Særdeleshed, den nationaliserede, lokaliserede Frihed, den frie Skabelſe af de Love, ſom paſſe til det hiſtoriff givne i Folkets

Natur. Det forstaaer sig, at denne Folknatur er et Begreb af et rigt og mangfoldigt Indhold; hvorledes kunde den ellers være Grundlaget for et Rige? Skulde maaskee en veltilspidsset Grundsætning, skarp som et Sværd og tom som en Skede, være at foretrække?

Demokratiet har intet Familieliv.

Det europæiske Demokraties Hjem er Paris. Selv Michelet indrømmer, i sit Værk *le peuple*, at det franske Familieliv er ulykkeligt, Ægteffabet jammerligt, men for Resten mener han, at det franske Samsundsliv er guddommeligt. For den nordiske — gothiske germaniske — Følelse er Familielivet næsten Alt; det er den inderste Kjerne af det nationale Liv, hvoraf Statslivet kun er Skallen. Men for den franske Følelse er Familielivet næsten Intet, det er en smuk Blomst, hvor det findes, især smuk ved sin Sjældenhed, men det kan godt undværes. I Mangel af et Huus lever man i en Café, i Mangel af en Kone har man en Elsterinde, i Mangel af Børn er man selv barnagtig, i Mangel af Familiehjørighed lever man af Nationalæren.

Demokratiets Forudsætninger.

Demokratiet i og for sig forudsætter ikke blot en fuldkommen Lighed imellem Menneffene, men ogsaa deres Lighed i Fuldkommenhed; det forudsætter at Menneffeheden eller Menneffensaturen er useilbarlig, ligesom Paven, ja alvidende og god som Ingen, uden Gen.

Naar tilsidst Alle herste, saa er det vel en Fornærmelse at spørge om hvo der da er Herre; men det kunde dog maaskee være tilladt at spørge om hvo der da skal adlyde. Det Første, som dette Alles-Herredømme synes at komme i Forlegenhed for, er Tjenere.

Demokratiets Vantro.

Naar Ideerne ere fælleds Eiendom, saa finder man det mangelfuldt at det Ringere, nemlig de udvortes Midler til at udføre Ideerne, ikke ogsaa ere fælleds. Den udvortes Forffjel vil man ikke taale, fordi den ikke har en tilsvarende indvortes Forffjel. Men heri har man Uret, fordi man attraaer en selvgjort Censartethed mellem det Ydre og det Indre, hvorved man overseer at det Hele dog skulde være et frit Væsen, og ikke en Dampmaskine. Man vil ikke tillade det indvortes Gode selv at skabe sig et Ydre, man vil manuducere det indvortes Menneffe, fordi man er vantro i en dobbelt Retning. Paa den ene Side troer man ikke paa Menneffens naturens Historie, dens Evner og Ret til sammenhængende Selvudvikling; paa den anden Side troer man ikke paa dens Evighed, nemlig at alt vort jordiske Borgerstab findes i sin Fuldstændighed i Himmelen, og kun i Himmelen. Ligesom al Vantro tillige kun er en Overtro, saaledes leder ogsaa det vantro Demokrati efter en ny Himmel og en ny Jord, i den gamle snævsede Verden; man mener at det himmelfste Jerusalem allerede er der, skjøndt meget vedbliver at være saa krunt og skjævt i vore Byer — det er en kraftig Bildfarelse.

Demokratiets opløsende Aand.

Den systematiske Oppositionsaand er det hemmelige Opløsningsmiddel for de frie Regjeringer, selv for de regelmæssigste og fredeligste. Denne Oppositionsaand er de rene Demokratiets Plage, eller rettere sagt den er Demokratiet selv. Alt forlange af det, at det skulde agte sig selv i de Statsmagter, som det har grundet, i de Dyrigheds personer, som det har indsat, forlange af det at det skal leve i Fred med sig selv, det er det Samme som at forlange at det skulde være flogt, maadeholdende, at det skulde holde sig i Stranker.

Men det ligger i dets Natur ikke at anerkjende noget Baand, selv ikke det, som det selv har forestrevet sig selv, ikke at anerkjende nogen Grændser, ikke engang dem, som det selv har draget. Dets egen Souverainitet hviler tungt paa det. Friheden i det rene Demokrati er kun en lang Krampetrækning; Oppositionsaanden er et langvarigt Selvmord.

Demokratiets Fremtid.

Der kan neppe være nogen Tvivl om, at den opadstigende Bevægelse i alle menneskelige Ting, den bestandig vøgende Udvikling af Kundskaber og Industri, at Fortidens Lærdomme, at Nutidens Agitationer, at alt Dette er et sikkert Bærjel om en Forandring i Samsundsordenen — at en større Sum af forstandige Individualiteter naturligviis har en ligeligere Fordeling af politiske Rettigheder tilfølgende — at Middelklassen, hvem for Diebliffet de almindelige Interesser nærmest ere betroede til, engang maa aabne sine Rækker for Folket og smelte sammen med dette til en stor Samsundseenhed, kort sagt, at det rene Demokrati engang i Fremtiden maa komme til Roet, det er en fornuftig Tanke, der er fælleds næsten for alle Tiders store Mander. — Men at Folket, saaledes som det nu for Diebliffet er og saaledes som utallige Forfattere absolut ville tænke sig det, det vil sige alle De, som Intet eie, og alle De, som leve i Uvidenhed, pludselig skal kaldes til strax at udøve en Regjeringsvirksomhed, at Folkets Souverainitet, der kun kan være en selvbevidst Souverainitet, bliver den raa Krafts og Mængdens Souverainitet, det er et System, der er ligesaa falskt i sit Princip, som frugtbart paa fordærvelige Resultater.

Devotion, overdreven.

Smaaling og overdreven Devotion er ligesom en Klædning, der hviler sig efter Legemet's Mangler. Den bedækker os vel, men den røber tillige vore Feil.

Diademets Magt.

Grækerne afbildede Dvertalelsens Gudinde med et Diadem om Hovedet. Og vist og sandt er det, at eet eneste Ord af en Konges Mund har en langt større Dvertalelseskraft, end en heel Times Svada af en Demosthenes.

Diamanter, Hæder = 0.

Hæder er omtrent det Samme for en gammel Mand som Diamanter for en gammel Dame; de pynte hende, men yngre kunne de ikke gjøre hende.

Digtere, see Forfattere og Poeter.

Diplomat.

Bore Diplomater forstaae ikke, at en Diplomat maa hytte sig for at lade sig fange af almindelige Principer, han maa derfor heller aldrig spille med dem, thi han stiller maafee selv et Præjudice derved, som i hans Modstanders Haand kan blive et farligt Vaaben. En Statsmand maa, hvad enten han tjener en absolut aristokratisk Regjering eller et Land med republikanske og demokratiske Institutioner, leve sig ind i Statens Natur og Væsen, optage dens Sjæl i sin Sjæl, og paa en vis Maade staffe sig Insekt=Instinktet, som kan føle Forandringerne, der forestaae i det politiske Veir, uden at have nødig at spekulere derover. Naar Himmelen er klar, saa spinder Edderkoppen sine usynlige Traade og gjør utallige sundrige Tilknæytninger, eftersom dens Plan er for dens Net; men trækker det op til Storm og Regn, sætter den sig ubevægelig i Centrum og styrker det med et Bæv af korte og seige Traade. I Edderkoppens Fremgangsmaade er Læren om den extensive og den intensive Diplomati udviklet. Gjør en Statsmand anderledes, saa bliver han snart en politisk Veirhane, og derpaa en ringeagtet Løgner, om intet Bærre.

Diplomatisk Talent.

Hvordan det undertiden hænger sammen med de store Talenter, f. Ex. de diplomatiske, kunne vi lære af Scribe.

Plus d'un grand talent qu'on révère

A dû son esprit tout entier

Le matin à son secrétaire,

Et le soir à son cuisinier.

Diplomatiens Opgave.

Diplomatiens første Opgave er, at gribe det Uundgaaelige for Fremtiden, frivillig og uden Videnstabs, i Dieblifket før det vil bryde sin Bane, og plumbere det med Lovlighedens Stempel, som det eneste sikke Middel til at svække dets fremstræbende Kraft.

Discretion vidt dreven.

Ludvig den Ellefte af Frankrig pleiede at sige: Vidste jeg at min Hat anede mit Hoveds Hemmeligheder, da vilde jeg tilintetgjøre den paa Stedet.

Djævelen og de gode Følelser.

Vor Herre maa vide, om Djævelen egentlig nogenfinde har gjort Andet, end at betjene sig af gode Følelser for at naae flette Diemed.

Djævelens Casuistik.

Saa sælsomt det ogsaa kan synes, saa beslattes de nedrigste Handlinger dog for det Meste med et vist Forbehold af Samvittighed, en Slags Reservatio virtutis, der viser hvilken Casuistik Brøden trænger til og hvormegit den onde Aand mangler Mod til sin onde Gjerning, naar den endog saa skal laane Kraften til at udføre den fra Skindet af noget Godt.

Doctrinaire Drapperier.

Man savner ikke let Doctrinaire, det er jo dog ikke Andet, end en Slags Charlataner i høiere Potens, og de un-

derordnede Grader fødes i hundredeviis. Over hele Jordens Kreds ere store Ord et prægtigt Vaaben mod Børn og de ni Tiendedele af fuldvogne Mænd. Den Kunst, at forstaae at drappere sig, er den nyttigste af alle Kunster. Enhver kan bruge den, lige fra Budet til Ministeren. En Minister, som ikke forstod at drappere sig, vilde strax være forloren. Det følger med Constitutionen. Før 28 Jan. 1848 behøvede vore Ministre ikke at studere denne Kunst, og for Christian den VIII's Blik bevarede den heller ikke stort.

Dommens Paalidelighed.

Man kan fælde en nogenlunde paalidelig Dom over Den, som man høiagter, foragter eller er ligegyldig for, men ikke over Den, som man misunder.

Dom af Esterverdenen.

Dersom man ikke havde den Fortrøstning, at der gives en Esterflægt, som skal dømme i Estertiden, kunde man undertiden tabe Modet, naar man har opoffret sine Sjæls- og Legems kræfter for en Nation, der er for sløv til at fatte og for mistænkelig til at troe paa Bevæggrunde, der ikke have Stilling, Penge eller Bellevnet til Maal.

Dom af Mænd om Qvinder.

For Koner vise Mændene — Herrerne — i Almindelighed ikke synderlig Respekt i deres Dndomme — og de give dem det ærligt igjen. Men unge Piger skulde de i det Mindste vise Agtelse og tale om dem med Respekt, thi af deres Række skulle de dog engang vælge deres Hustruer og deres Børns Mødre. Det kommer maaskee deraf, at de fleste Mænd i den unge Pige blot see det Ufuldendte, det endnu ikke Udviklede, istedetfor at de i hende skulde see det Tomfrue- lige, det Uantastede.

Drab.

Handlinger dræbe Mænd. — Ord dræbe Qvinder.

Drøm.

Menneftet er af samme Stof, som dets Drømme: dets korte Liv ender ogsaa i en Søvn.

Drømme — Menneftets Indvielse.

Menneftets første Indvielse bestaaer i Ekstase. I Drømme begynder al menneskelig Kundskab, i Drømme hæver sig over det umaadelige Svælg, som adskiller dem, den første svage Bro mellem Vand og Vand — mellem denne Verden, og Verdenerne udenfor.

Drømme og Uelser.

See kun ad Uelser eller Drømme om Ulykke — men skjælv efter vaagne Drømme om Lykke.

Duer, huuslige Elskere.

Poul Møller henregner alle Slags Elskere til tre forskjellige Klasser. Den første Klasse er de fornuftige Elskere, f. Ex.: Fyrster, Huusmænd og Stutterihingster. Partierne sluttet ved Befuldmagtigede, uden at Bedkommende lade sig bedaare af deres eget upaalidelige Diesyn, medens der tages Hensyn til Kroner, Ferngryder, hvide Soffer og Blis. — Den anden Klasse bestaaer af de huuslige Elskere, f. Ex.: Kammerraader, Forpagtere og Duer. I denne Klasse sees mest paa at have det hyggeligt og varmt inden Bægge, som Blommen i et Æg. I denne Klasse hersker ikke sjældent en aldeles uegennyttig Kjærlighed, som er fuldkommen hævet over tilfældige Omstændigheder. Man gifter sig ofte med en Kvinde uden at tage Hensyn til Dyder, Forstand og Skønhed eller Penge, blot for hendes egen Skyld. — Til tredje Klasse regnes de rasende Elskere, f. Ex.: Riddere, Studenter, Lieutenanter og Elephanter. Deres Diesyn har den Skavank, at de bestandig see deres Elskede med en Glorie om sin Tinding, som en hellig Jomfru, der gaaer paa solbestinnede Skyer. Til at blive Gjenstand for denne Kjær-

lighed hører slet ingen Egenstaber, dem lægger Elskeren til af egne Midler. Det er en stor Ulykke at komme en af disse Elskere i Veien i hans Bærsærfergang.

Dumbhed og Forstand.

Dumbhed finder altid en beslægtet Sjæl, som kan fatte og paastjønne den; men Forstand har ofte svært ved at finde et aabent Dre og prædiker for det Meste i en Lygte, for at bruge et af Fader Holbergs Udtryk.

Dumbhed en Mennekeret, see Børne.

Dumbhed, den offentlige.

At blive staaende paa samme Standpunkt som den offentlige Dumbhed — jeg beder Tilhængerne af vox populi vox Dei om Forladelse — er et Mittel til at indlægge sig Gære og høste Berømmelse og Lykke; men at gaae forud for de største Mænd i sin Tid er en Forbrydelse, som Mennekerene altid belægge med haard Straf — Korsfæst ham, korsfæst ham!

Dumbhed og Mandrigthed.

Menneker af Mand, siger Madame Tencin, begaae mange Feil i deres Dyrkelse, fordi de aldrig ansee Verden for dum nok, ikke for saa stofdum, som den virkelig er.

Dyden en Kvinde.

Dyden er en Kvinde. Saalænge den er privat Gien- dom, er den fortræffelig, men offentlig Dyd er en gemeen Hore, ligesom ethvert andet offentligt Fruentimmer.

Dynastier af Revolutioner.

Historien lærer os, at Nationernes Lovløshed ikke udretter Andet, end at reise Throner for nye Dynastier.

Døden og Kjærligheden.

Kjærligheden blander ofte Dødens Billede med Lykkens; men det er da ikke Døden i sin Ligdragt, det er Tanken om det Evige, det Uendelige, om en evig Forening.

Døden Livets Supplement.

Livet er ingenlunde mangelfuldt, naar man ikke antager Døden som en indskrænkende Grændse; den er en mild Fortsættelse, som vil fuldstændiggjøre Alt, hvad vi hidtil have maattet savne herved.

Dødens Omstiftelse.

Begravelsen var forbi, og Jorden blev hurtig klappet sammen over den Døde. Hvor er det dog underligt, at den selvsamme Stikelse, som vi elskede saa høit, for hvis Skyld vi vilde have Vinden til at blæse mildt, fra hvis Fjed vi med Glæde havde fjernet enhver Steen, saa pludselig skal undrages vort Blik som en Bederstyggelighed, Jorden ikke mere maa skue, som en Bæmmelighed, der skal stjules og glemmes. Og denne selvsamme Sammensætning af Been og Muskler, som igaar var saa stærk, som Mænd agtede, som Qvinder elskede og Børn klyngede sig til, er idag saa ynkelig kraftløs og kan hverken beskytte eller forsvare dem, der stode dens Hjerter nærmest. Dens Rigdom er den fra-ristet, dens Duffer en Gjenstand for Ligegyldighed, dens Indskydelse og Magt henveiret med det sidste Suk. Kun et Andepust fra dens Læber udgjør den hele Forskjel mellem Det, den var, og Det, den er.

Dødens Stemmer hviffe.

Der gives en Hørelsens Sands, som den store Hob ikke kjender Noget til. Og de Dødes Stemmer hviffe blidelig og hyppig til Den, som kan forene Grindringen om de Hensøvede med Troen paa Gjensynet.

Døden og Succesforerne.

Il n'y a que les morts qui pardonnent à leurs successeurs!

Dødens Tomhed.

Der er noget eget høitideligt i at betræde en nylig Af-

døds Bærelse. Det forekommer os mere øde, tomt og koldt, end naar dets levende Beboer ellers var fraværende. Det taler til vor Følelse paa en gribende Maade, thi Egenfjærlighedens fine Spindelvæv lægger sig om vort Hjerte og drager Paralleller imellem os selv og ethvert udvortes mødende Tilfælde. Vi tænke da paa den Tid, da vort eget Kammer skal blive ligesaa koldt, tomt og øde, og da vor Plads heller ikke længer er blandt de Levende.

Døe i rette Tid.

Chateaubriand, Kongemagtens gamle Forkæmper, har sagt: *Disparaître à propos de la vie est une des conditions de la gloire.* — Napoleon levede ikke forlænge, Louis Philip og Metternich have derimod levet forlænge, men Guizot ikke. Han vil staae størst efter sit Fald, thi han er i Meget en anden Napoleon.

Døden ingen varig Skilsmisse.

For Den, som troer paa Udødelighed, er Trostab mod den Afdøde en let Sag, fordi Døden ikke kan udslukke Haabet og den sorgfulde Sjæl allerede halvt er trængt ind i den tilkommende Verden.

Der er et Tidspunkt i Menneskets Liv, da det tvivler om Fremtiden og da Døden ansees for en evig Skilsmisse. Da begræder man den Døde af et fuldt Hjerte, men skynder sig at forsoner sig med de Levende.

Men med Tro gjør man det ikke, thi sandt er det gamle Ord, at der ikke gives nogen sand Kjærlighed uden Haab.

Døden taber med hver Dag.

Af Livets Sygdom kan ofte udvilles sig en hidtil skjult Aandsstyrke, som de Karste ikke besidde eller i det Mindste ikke blive sig bevidste. Og jo mere Legemet svækkes med Aarene og vi nærme os vore Dages Ende, jo mere føle vi at den

besværlige Bei lettes for vore Fjed, saaledes har et naadigt Forsyn indrettet det for os. Døden taber med hver kommende Dag mere af det Spøgelseagtige, jo mere det jordiske Støv aftager, og tilsidst synke vi den i Armene, som det trætte Barn lægger sit Hoved til Moderens Bryst.

Døden og Forbindelserne.

Hvor ofte har jeg ikke allerede seet Kredse danne sig og slutte sig sammen — og snart efter vare de atter opløste og sporløst forsvundne. De menneffelige Forbindelser ere kun af kort Varighed, Døden sprænger dem, en fuldstændig Forglemmelse følger i deres Spor, den dybe Tausshed, som hersker over Graven, udbreder sig til det nys saa livlige Huus, hvor vi saa gjerne samlede — og Alt er forbi. —

Døden for at gjenfødes.

Naar Det eller Det kunde stee eller naar Den eller Den atter kom til at raade, hører man saa ofte sige, saa vilde den gode gamle Tid, det gode gamle Selskab o. s. v. komme tilbage igjen. Men saaledes forholder det sig ingeniunde. Det inderligt Dnskede kunde stee, den længselsfuldt Ventede kunde komme til at herste — og dog vendte ikke den gode gamle Tid eller det gode gamle Selskab tilbage; thi dertil mangler dem Begge den fornødne Livskraft. Baade den gode gamle Tid og det gode gamle Selskab føre nu kun et Skintliv, de ligge i Dødskampen af Alderdomssvagthed, de kunne ikke frelses, de drage deres sidste Suk, og gaae saa til deres Fædre. Naar de ere døde, ville de, efter de almindelige Naturlove, komme i en Oplosningstilstand, hvoraf der vil opstaae nye Former, en ny Tid og et nyt Selskab, som man igjen engang naar et vist Aaremaal er rullet hen over dem, vil kalde den gode gamle Tid og det gode gamle Selskab. Men for at dette kan stee, maa de nuværende affældige Gamle døe. Thi det er kun gennem Døden at Livet kan fortsæt-

tes: den første Nødvendighed saavel for de enkelte Mennesker som for hele Nationer, det er at døe. Denne Overbeviisning maa forsone os med Tidens Gang og lære os at bære Overgangen med Resignation — thi den er Guds Villies Raad.

Dødens Panorama — og Livets.

Det er en almindelig Overtro, at i Dødens Dieblit kan hele Livet ligesom sammentrænge sig i et Brændglas, at vor hele Tilværelse, et Panorama af Alt hvad vi have gjort her paa Jorden, ligesom opruller sig for det bristende Blik, just i det Dieblit, da Sjælen tilbagegiver Jorden Støvets Klædebon. Men sikkert gives der Timer i vor Tilværelse, længe forinden den sidste og forfærdelige, da dette Phænomen kommer for at vare os ad og minde os om, at hvis Grindringen altid var virksom, vilde Tiden aldrig forgaae.

Dødeligheden og Friheden.

Det er ikke Civilisationen, der virker gunstig paa Livets Forlængelse, det er ogsaa Friheden, der gjør dette Mirakel. Det er altsaa et Slags Instinkt, den mægtige Selvopholdelsesdrift, som drive Nationerne til at forlange Friheden. I et Slavestib dør hver femte, men af de frie Negere i engelsk Tjeneste kun 1 af 35. Friheden er altsaa ikke alene en abstrakt Drøm, et smukt og velklingende Navn, en platonisk og poetisk Idee, men den er Livet selv.

Dødeligheden blandt Jordens Millioner.

Man anslaaer Folkemængden paa hele Jorden til henved femhundrede Millioner; i hvert Sekund dør i det Mindste eet Menneske, og i hvert Minut af vor Tilværelse, i Lykke og Glæde, sulte og græde tresindstyve Familier over tresindstyve Menneskers Død. Livet er en bestandig Pest. Af denne fortløbende Rjæde af Sorg og Begravelse danne vi selv et Led. Saa er det nok Umagen værdt at stræbe efter en Be-

rømmelse, som ikke vil række mange Mile fra vor Grav, og snart vil forstumme, at jage efter Lykken mellem alle disse uophørlig nykastede Grave, som aabne sig rundt om os. Og saaledes har det altid været, som Oldtidens Sanger qvæder:

Nam nox nulla diem, neque noctem aurora sequuta est,
Qvæ non audierit mixtos vagitibus ægris
Ploratus, mortis comites et funeris astri.

Nat ei fulgte paa Dag, ei Morgenrøden paa Natten
Som ei horte, at Graad og hjerteskjærende Klager
Lød ved Adskillens Qual og Dødens sorgklædte Liigfærd.

Egentjærligheden, lernæiss Uhyre.

Det lernæisse Uhyre havde mange Hoveder og de skjøde frodigt frem, ligesaa hurtigt, som de bleve afbuggede. Egentjærligheden er et Uhyre, som er begavet med endnu flere, og med en endnu stærkere Reproduktionsevne.

Egentjærlighed og Kjærlighed.

Der gives to Slags Kjærlighed — Kjærlighed til Andre og Kjærlighed til os selv. Som oftest ere Egentjærlighedens Saar incurable hos dem, som ere usaarlige af den første Slags Kjærlighed.

Egentjærligheden inconsequent.

Manden er en besynderlig Sammensætning. Han skat- ter hos den enkelte Qvinde Intet saa høit som Dyd og Tro- skab, og i samme Forhold stræber han at nedbryde disse Egen- skaber hos alle andre Qvinder. — Men Sammensætningen bliver ganske naturlig, naar man betænker, at Manden er den mest egoistiske af alle Vorherres Skabninger.

Egentjærlighedens Iisbevarer.

Intet synes sundere for Legemet end den kolde Ego- isme. Man holder sig længe frisk i denne Iis.

Egentjærligheden ikke det Høieste.

Lad dem, der paaftaae at Alt er Egentjærlighed her i denne Verden, sige hvorfor et enkelt Bifaldsord om Dem, vi elske, ere os langt kjærere end de længste Lovtaler over os selv.

Egentjærligst de Gamle og de Syge.

For at see en Egoist i hele hans Nøgenhed, skal man gaae til gamle Folk og til Syge. Værst er det naar begge Dele ere forenede.

Egentjærlighed læger.

Egentjærligheden er som oftest det saarede Hjertes sikreste Læge.

Egentjærlighedens Dmfsolenhed.

Menneftet afftyer Egoismen — hos Andre. Det vil udrydde denne Feil hos dets Medmenneske med Dye og Spaade, og sfriger i vilden Sky, naar dets egen Egoisme bliver berørt med en Naalespids.

Egentjærligheden hevngjerrig.

Berømmelse kan ikke forenes med Kjærlighed. At glimre er det Samme som at saare Andres Egentjærlighed, og Egentjærligheden er noget saa nær den hevngjerrigste af alle menneskelige Følelser.

Egentjærligheden, den almindelige.

Menneffene eftertragte især fire Ting i denne Verden: Kjærlighed, Rigdom, Berømmelse og Magt. O Egoister! —

Egentjærlighed og Kjærlighed.

Kjærlighed til en Anden og Egentjærlighed staae i en saadan Mod sætning til hinanden, at Den, som er mindst modtagelig for den første Slags, er lettest berørt og ulægeligst truffen i Selvtjærlighedens Bunder.

Egenkjærligheden hos Nationen.

Nationaliteten spiller den samme Rolle hos Nationen, der kun er et større Individ, som Bevidstheden om det egne Jeg hos de enkelte Mennesker. Selvkjærlighed som Følelse hos Nationen er paa samme Maade stiftet til baade at opløstes og at synke fra det Høieste til det Laveste paa Livets Skala. Da Principet nøie hænger sammen med Selvfølelsen og Egoismen, saa vil altsaa Enhver, forsaavidt hans Villie ikke optræder i en anden stundom lavere Form, netop helde ligesaameget til Nationalitetsprincippet, som han er tilgængelig for Egoismen. Og da hiint Princip's Tilhængere paa alle Maader henvende sig til Følelsen og til den Tilfætning af Egoisme, der i Følelsen gjør sig gjeldende, saa ville de sjældent forregne sig i deres Paavirkning paa Massen; — og jo stærkere Følelsen bliver, jo mere den voger til Lidenstabs, desto sikkrere ville de kunne regne paa, at gaae af med Seieren i en paakommende Strid. Der er altsaa en vis Sikkerhed og Ro hos Nationalitetens Tilhængere, thi de have fæstet Rod i Folks slumrende og dybere Egenkjærlighed, og de behøve blot at muddre op i den, saa vil den bedre Bevidsthed snart blive formørket, den høiere Klarhed vil gaae tabt i den naturlige Villies Bevægelse, og i et lidenstabeligt Nu vil alt det styrte i Gruus, der med Nøie er opbygget for at tjene den høiere Bevidsthed til Bolig.

Egenkjærlig af Ulykke.

Naar man har lidt meget og længe, bliver man egoistisk og Tanken bevæger sig tilsidst kun derom. Vor personlige Ulykke er en bestandig Ledfager, som vi ikke kunne blive fri for, den forjager enhver anden Følelse, og bemægtiger sig efterhaanden ganske sit Offer, saa at den tilsidst har det med Hud og Haar.

Egenfjærligheden hos Qvinden.

Selv den gode Qvinde føler en Glæde ved Egenfjærlighedens smaa Triumpher — hvis hun ikke følte saaledes, maatte hun nødvendig være altfor god; men intet Fruentimmer stjotter om at være altfor god, thi de vide næsten Alle, at le mieux est l'ennemi du bien.

Elasticitet hos Qvinden.

For dem, som have levet meget, enten for Tiden eller i Marenes naturlige Løb, er der noget meget Tiltrækkende i yngre Generationers Livlighed og Elasticitet. En blid og stille Qvinde, en langt fuldkomnere, kan ikke vække den Følelse hos en Mand, som selv er rolig nok til ei at trænge til denne formildende men noget kølende Indflydelse. Han søger det, som Sommerlusten er for den Vandrende, det Forfriskende og Oplivende, der dæmper Middagsheden og forjager Mandens og Legemets Træthed.

Glendighed — Olding — Barn.

Det er det sorgeligste Skuespil af menneskelig Glendighed, at see en Olding med den ene Fod i Graven vaage ved et elstet Barns Dødsleie.

Elffendes Omgang.

Den skønne Himmel og den skønne Natur er Omgang nok for Blisdom saavel som for Uvidenhed, saalænge de elffe.

Elffere som Bæddeløbere.

Der gives Elffere, som ikke due til Andet end til at blive hørte strax. Den mindste Modstand reducerer disse Herrer til complete Nuller. Man kan sammenligne dem med Bæddeløbshestene: naar de ikke kunne tilbagelægge Banen i nogle faa Minutter, kalder man dem uheldige Kameler.

Elfferne uselvstændige.

Allerede Plato paastod at den Elffede er den Svage og Trængende, men den Elffede den Stærke og Selvstændige.

I samme Forhold kommer man let til at staae til de store Mander, hvis Styrke meget ofte kun bestaaer i at træde Con-
venientjen under Fødder, uden nogensinde at drive det altfor vidt. Wieland bekjender selv, at det var det Forhold, han stod i til Göthe.

Elfteren og den giste Kone.

Der ligger en forfærdelig Sandhed i Rochefoucaults Udsagn: en gift Kone kan meget godt leve uden nogen Elsker, men har hun først givet en Saadan Gehør, bliver det aldrig ved denne Gne. — Hun bliver engang forladt af ham, hun kan ikke udholde denne Tomhed og udfylder den derfor med et andet Idol. Nu gives der for hende ikke mere nogen Afvigelse fra Dydens Vej, det er en bestandig gradviis Falden fra Last til Last, indtil Alderdommen indfinder sig, og hun er uden Kjærlighed som ogsaa uden Agtelse.

Elstov og Venstabskab.

Venstabskab hos en Mand for en anden Mand's Kone er langt mere end Kjærlighed eller Elstov; thi Mand var og er og bliver til evige Tider mere end Sands, Sjæl mere end Legeme og Pligt mere end Venstabskab. Elstov fortryller ifkun i en vis Alder, Venstabskab gjør lykkelig i alle Aldere. Elstov afkøles i Dmgang, Venstabskab voxer og tiltager. Elstov understøttes kun af en enkelt Drift i Sjælen og i Legemet, Venstabskab af dem alle. Kjærlighed gaaer en labyrinthisk Gang, Venstabskab en snorlige. Elstov kan kun tænkes paa Jorden, Venstabskab følger os til Himmelen.

Genevoldsmagt og Nutidsmagt.

Skal man glæde sig over eller beklage at der sandsynligviis aldrig mere vil findes saadanne Konger i Verden som Ludvig XIV? Hvis det kun gjældte om at vælge simpelthen imellem Frihed og Despotisme, saa var Sagen hurtig afgjort. Intet fornuftigt Menneske vilde nuomstunder beklage

denne uindskrænkede Magts Fald og ønske dens System tilbage igjen — men vist er det dog, at ogsaa mange Sædvaner og Grundsætninger ere forsvundne, hvis Savn man har Lov til at beklage, fordi de sørgelige Følger af disse Savn med hver Dag blive tydeligere og føleligere. Dengang adlød man for meget, men nu vil man slet ikke adlyde. Dengang bleve Konger ansete som Guder, men nu vil man neppe betragte dem som Mennesker. Undersaatterne have ikke mere nogen Tillid til de Regjerende, og de Regjerende have ikke mere nogen Tro paa deres Kald. Alt hvad man dengang tilbad, det opbrænder man nu, Alt hvad Despotismen opbrændte, det tilbeder man nu; og midt under denne umaadelige Omvæltning gives der mellem de Ting, som man opbrænder, Meget der er af stort og blivende Værd; og mellem de Ting, som man tilbeder, er der Meget, som Despotismen sandelig havde god Grund til at opbrænde.

Engle, vore egne Gjerninger.

Vore egne Gjerninger ere vore onde eller vore gode Engle, det er de magiske Skygger, som ledsage os paa vor jordiske Vandring, og som vi selv have fremmanet.

Enkekassen og den evige Jøde.

Isald det faldt den evige Jøde ind at ville gifte sig, mon han saa behøvede at sætte i Enkekassen? Det blev da et Problem, hvormeget han burde indskyde efter de almindelige Enkekassetabeller, naar han er 1800 Aar ældre end hans Kone.

Epilepsi i Literaturen.

En sand, dyb og vedvarende Originalitet viser sig kun i sine Gradationer, den har Intet tilfælleds med alle de mangehaande Convulsioner og Fordreielser, som ere uadskillelige fra den sygelige, epileptiske Tilstand, Literaturen ofte lider af, men som langt fra skriver sig fra Kraft og Styrke.

Grindringen om det Forbigangne.

Grindringen af det Forbigangne er for mig næsten altid velgjørende. Og dog har man sammenlignet denne Glæde med Daarens Glæde, der drømmer om den Vin, som han drak igaar.

Grindring om Forgangenheden.

Hvorfor dvæler man da saa gjerne ved Grindringen om Forgangenheden og søger saa ivrigt at fornye den? — Fordi man seer den uden at gjenkalde sig de Følelser, man dengang fornam. Man stirrer paa det Forbigangne med de Følelser, man nu er opfyldt af, og alt det, som dengang for dunkle Udsigten og forbittede Nydelsen for os, det har Tiden formildet med sin lægende og luttrende Kraft.

Grindringen udjevner Smertens Spor.

Det vilde ikke være muligt at blive gammel, hvis Grindringen gjengav os Livet med alle dets Tilfiskkelser i deres oprindelige Haardhed, i Stedet for at den efterhaanden udjevner Sporene deraf. Samlingen af knuste Forhaabninger, stufede Dunster, og svundne, aldrig tilbagevendende Glæder vilde være for stor til, at nogen menneffelig Sjæl kunde bære den. Hjertet vilde enten blive haardt som Marmor, eller det vilde tilintetgjøres.

Grindring om Ungdommen.

Det er en ofte gjort Bemærkning, at jo længer man vandrer frem paa Livets Baue, jo mere levende kaldes man sine første Fremfribt derpaa i Minde. Den vestlige Himmels Rødmen mod Solnedgang gjenkalder vort Hjerte den Fryd, hvormed vi i hine længst tilbagelagte Dage nød Morgenrødens Tryllesmiil.

Etiketten ved Hove.

Diderot siger at Etiketten er barnagtige Folks og gamle Børns Katechismus. Conden paaftaaer at det havde Dide-

rot ikke sagt, hvis han selv havde været i en Stilling. — Alt det er nu godt nok, men Ludvig XVI's og Marie Antoinettes Historie lærer, hvad det vil sige at sætte Etiketten tilside ved et monarchist Hof; thi Etiketten er det Slør, som dækker Kongedømmets Svagheder, det er vel sandt, men den er tillige et Bolværk for Kongedømmets nødvendige Værdighed. Uden at ville det og uden at vide af det tjente især Marie Antoinette, ved at ophæve Etiketten for at begunstige Friheden i Fornøielserne, den Revolution, der gif for sig i Sjælene.

Ewald og Napoleon.

Manderne mødes. Da Napoleon udtalte det bekjendte Banord imod l'Impossible, som han erklærede for ikke at være Fransk, havde han ikke kunnet læse den danske Digter Johannes Ewalds Drama „Fisserne“ og havde altsaa ikke kunnet plagiere denne Forfatter, som allerede før 1780 havde sagt:

Umuligt? Ha, jeg bander ei den Stymper,
 Som først opfandt det Ord; han var min Næste,
 Men Dansk, men Nordbo var han ei. Umuligt!
 Alt Lyden af det sturrer i mit Dre,
 Som Uglestrig, som Dødningskloffens Rimen,
 Som Vinterstorm, der hylér gjennem Rivter
 Af gamle Brag.

Evigt og Endeligt.

Hvad var vel det hele Liv værd, hvis det ingen Ende havde? Og hvad var det vel værd, hvis det ikke var evigt.

Eksempler af Forældre.

Om mange Forældre kan man sige, at de tjene deres Børn til glørværdige Eksempler hvorledes disse ikke skulle behandle deres Børn, dersom de engang faae nogen.

Faa, Mængdens Lærere.

Det har til enhver Tid været Faa, der have virket forbedrende paa Mængden. Denne kan indhente de Faa i Wiisdom, men da ere disse atter langt forud.

Fald, Qvindens — Udruelighed.

Det er ikke ganske let at drikke en ædruelig Mand fuld, men Den, som undertiden pimper, er det ikke saa vanskeligt at faae perialiseret. Det er jeg altid kommen til at tænke paa, naar jeg har hørt Tale om Fruentimmer, som ere faldne ved Overrasselse; jeg har da altid i mit stille Sind maattet sammenligne dem med Pimpere, der jevnlig nippe til Mosten.

Fald og Gjenopreisning.

Verdens Dom er et Forbindelsesmiddel mellem os og vore Pligter, et Baand vi ikke kunne undvære, endog ikke da, naar vi have afveget fra Pligten; thi Verden er langt mægtigere end vi, den kan enten lægge en Bro eller bygge en Muur mellem vort Fald og vor Gjenopreisning, mellem Angeren og Naaden.

Fallit af formange Følelser.

Menneftet formaaer kun at offre Lidelserne en Deel af sine smertelige Følelser. Naar to Lidensfaber bestorme os paa engang, gaaer det ud over dem begge, og vor Følelse bliver da deelt imellem dem, ligesom en insolvent Kjøbmands Kassebeholdning bliver deelt mellem Kreditorerne ved hans Fallit.

Familiebegravelser.

Man anseer Familiebegravelser blot for en daarlig Forfængelighed. Og dog staaer en Familiebegravelse som et Minde for den nærværende Slægt om den korte Frist, der er tilstaaet den, og om hvor hurtig denne Frist udløber. Thi med al vor Slægts Velde, af hvilken vi ofte ere saa stolte, ere vi dog Jordens Ephimerider og staae, hvad vor Døde-

lighed angaaer, i det nøieste Slægtskab med Det, som er allermeest forgængeligt.

Familiefjærlighed demoraliseret af Armod.

Armoden, som gnaver sig ind i en Families Hjerte, undlader sjældent at løse den huuslige Kjærligheds Baand. Og det kan ikke let være anderledes. Tænk blot paa hvor meget den daglige Kamp med Trangen maa tilintetgjøre Følelsen af Bessyttelse, som Ungdommen burde nærre mod Alderdommen. De Kræfter, som skulde have udviklet sig i huuslig Kjærlighed og gjensidig Omhed, de anvendes til at modarbejde en fælleds Fjende, og hos en udmattet Aand og i et saaret Hjerte finde Livets blidere Følelser kun faa Sympathier.

Fanatismen i Revolutioner.

Det er det Forsærdelige ved enhver voldsom Bevægelse i Historien, i enhver Retning, saavel naar den fremhæver det Despotiske, som naar den fremhæver det demagogiske Element, at den fuldkommen blænder Menneskene, at den, hvor den endog trænger ind, ja, hvor den blot berører det roligste Gemyt, aldrig aflægger den stive, ensidige, fanatiske Charakter.

Fattigste af Alle.

Den, der baade søger Venstak og Kjærlighed, er tusinde Gange fattigere, end Den, som har mistet dem Begge.

Fattigdom — see Armod.

Fatum.

Der ligger stor Blisdom i Østerlændernes Lære om den uundgaaelige Skjebne, fordi høiere Magter styre den Traad, som skal lede Mennesket ud af Livets Labyrinth. Det stakfels lille Menneske med sin Smule Hjerne, der ikke er større end at den kan rummes i dets to Hænder — og det uhyre Universum rundt om det, ihvor det end vender Blikket hen!

Favonia, Gudinden for Gensomhed.

Jeg har ofte troet, at Den, som Vorherre har indgivet Kjærlighed til Gensomhed, maatte være i Besiddelse af en egen Sands. I blandt Naturens Omgivelser finde vi en Lægedom for de Saar, vi have erholdt i Verdens Smaalighed. Kjærlighed til Gensomhed er det sikreste Middel mod Livets Dunder. Jeg troer ikke at Romerne have fremstillet en finere og mere ophøiet Sandhed under et allegorisk Billede, end den Mythe, at De, som bleve inspirerede af Favonia, Gudinden for Skove og Lunde, kunde barsfodede og uftadte gaae over gloende Kul.

Favorit i gamle Dage.

I den gode gamle Tid var Suboff, Keiserinde Catharine den Andens Favorit, engang bleven holdende stille paa Landeveien for at lure paa en Hare, som han havde faaet Die paa og vilde fkyde. Det varede længer end en Time. Landeveien var befaret og Alle standsede, Hoffolk, Postere, Kurerer, Vogne og Fodgængere, Ingen vovede at passere forbi Favoritten. — Ja, dengang vilde det sige Noget, at være i Maade.

Favoritter og Fyrstevener.

De Store ere vant til at see Alting bøie sig for dem, enhver Stavelse af deres Mund beundret og ethvert Bink adlydt. Det maa tilsidst blive dem en utaalelig Tilstand, og for at finde en Udspredelse knuse de deres Favoritter, som alle have begaaet den samme Feil, og ende alle paa samme Maade. Konger have kun Venner, for at have Noget de kunne skjendes med og som kunne gjøre dem Livet suurt — det bidrager til at de erkjende hvad deres Magt er værd.

Favoritten og Dphøielsen.

En Konge sagde engang om en Favorit — eller maafee det har været en Favoritinde — „Jeg skal høre denne

Person saa høit, at selv de Høieststaaende skulle blive misundelige derover." — Men for at hæve en Anden er det dog nødvendigt at man maa være vis paa, at man ikke derved nedværdiger sig selv. Kongen kan i det Høieste give et Menneske Rigdom, men han kan ikke give det Storhed, han kan give det Rang, men ikke Anseelse.

Feighed er Undergang.

Der gives vist Ingen, som er gaaet tilgrunde for han blev feig og solgte sin Sjæl i Modløshed til Fortvivlelsens Dæmon.

Feighed, fysisk og moralsk.

Der gives to Slags Frygt, den fysiske og den moralske, den som er afhængig af Nerverne, og den som beror paa Mandens Kraftløshed. Den ene er uafhængig af den anden. Legemet kan skjelve, medens Manden er modig og fattet, og det modsatte kan finde Sted, man kan være moralsk feig og fysisk rast. Denne Sammensætning er Nøglen til mange historiske Gaader.

Feil, Staternes (Skjebnen).

For Stater gives der ingen Skjebne, det, som man kalder saaledes, bør egentlig hedde: Feil.

Feil, især en Løgn.

Det er ikke muligt at sætte een Skildvagt for hver Aabning, som en eneste Feil kan tilveiebringe i vore Forstandninger — især en Løgn.

Feil omffindede.

Den Uretfærdighed, der rammer en af vore Feil, bliver følt mere levende end den, der rammer en af vore Dyder.

Feilene Menneskets Straf.

Mennesket bliver straffet i dets Feil. Det er f. Ex. den Forbandelse, der følger de stolte, hovmodige og egoistiske Charakterer, at medens Eftergivenhed og Indrømmelse styrker

de flette Egenffaber og give dem Næring, fuge de ikke mindre Næring af Modffand og Indvendinger mod Annasffelsen. Det Onde finder Midler til fin Fremvæxt og Udbredelfe i Modffætningerne. Enten man bøier fig for en faadan Chaarakteer eller gaaer den forbi uden Anerffjendelfe, lægger den dog det Bryff i Lænker, i hvilket den har opflaaet fin Throne; enten man ærer eller afvifer den, er den ligesaa raaf en Herffer fom Djævelen i de forffærdeligffe Euentyr. — Enhver fom bærer et faadant Harniff, bærer ogsaa en anden tung Straf i fig. Han er utillgængelig for Kjærlighed, Tillid, Venffab, Forffoning, Hengivenhed, og hans Egentjærlighed tilfføier ham idelig de dybefte og de ffmerteligffe Saar.

Feiltrin medffører Pligter.

Ethvert Feiltrin medffører Pligter. Derfor taber en ædel Sjael ikke Modet, naar den har feilet, men hæver fig igjen til et høiere og ædlere Standpunkt, end før Faldet.

Feuilletonartiklen og Forffatteren.

Det er, efter mine Anfuffelfer, nedværdigende for en Forffatter, fom duer til Noget, at ffribe Feuilletonartikler og bidrage til denne for Læferens hele Væfen demoraliferende Litteratur. Mange give imidlertid efter for det Forfførende i den Hurtighed, hvormed de paa denne Maade vække Opmærffffomhed og gjøre en Slags Lykke i Litteraturen. Men denne Virkfomhed bringer dem til at opoffre alvorlige og grundige Studier for Dognprodukter, fom mere — og dermed er ogsaa Alt fagt. De betænke ikke at de give Affkald paa de Baand af Tillid og Kjærlighed, fom knytter en god Forffatter til fine gode Læfere. De ville aldrig kunne fige til fig felfv: „En eller anden, fom læfer min Bog, vil dog finde et Lys over fig felfv og faae mig tjær for dets Skyld. Min Bog vil oprette en ufynlig Forffindelfe mellem min Sjael og andre Sjaele, fom ere vidt ffredte ad over Jordens Kreds.“ Og

det er dog disse Forhaabninger, som indgyde en Forfatters Hjerte forfriskende Tillid og giver ham Mod til at fortsætte sin Virksomhed — der ingenlunde er saa let eller fri for Betyrninger og Tvivl, som Mængden troer.

Fjender kunne være gavnlige.

Smaa Fjender kunne være ligesaa gavnlige for Den, der vil frem, som mægtige Venner.

Fjende, nærværende og fraværende.

Det koster langt mere at tilføie en Fjende, lige i Dinene, det Onde, som man har Mod nok til at udføre imod ham, naar han er fraværende. — Skulde det maaskee være Virkningen af det Guddommelige i Menneftet, som Gud skabte i sit Billede? —

Fjende eller Ven skadeligst?

I Theorien veed man nok hvordan man sidder i det, men i Praxis er det ikke altid saa ganske let at sige hvem der gjør En mest Skade — enten Fjender med de værste eller Venner med de bedste Hensigter.

Fjender og Venner.

Hvor stort end Antallet er paa en Mands Venner, saa vil der dog gives Timer i hans Liv, da han har een for saa; men hvis han blot har een Fjende, da er han i Sandhed lykkelig, om han ikke har een for mange.

Fjirbenet og Poppegøien.

Fjirbenet er en sty og frygtsom Skabning, kommer man det for nær, smutter det ind i Revner og Sprækker, og giver af Angest Slip paa sin Hale, hvis man griber fat i Spidsen paa den. Fjirbenet hører ikke hjemme i godt Selskab, Ingen holder det i Buur, Ingen kjæler for det. Det er en ørkesløs Landstryger. Men naar Fjirbenet stjæler sig gjennem det høie Græs og uforstyrret ligger og bader sig i Solskinnet, da sammentrænger det maaskee i een Sommertime ligesaa megen

Nydelse og Glæde, som den seiglivede Poppegøve, i sit forgyldte Buur, ihvor forkjælet og veloplært den end er, ihvor smuk Stuen end er udsmykket, kan sprede over et heelt Liv, der er tilbragt med at sfrige: „Poppedreng, rar Dreng! God Morgen, Poppedreng!“

Fleersidighed hos Forfattere.

Dette see vi bekræftet ved mange Exempler. Göthe var saavel Botaniker som Digter og Philosoph. Shakspeare hentede sine Billeder fra Livets mechaniske Kunster, det var en universal Overfladished, der hjalp ham til at være dybsindig. Bacon, der kan kaldes Philosophernes Shakspeare, skrev med den samme Pen, der omstyrkede Skolastikernes Aristotelismus, en Afhandling over Forlyndighed, en Lægemethode mod Gigt, en Oversættelse af Psalmerne og Forsøg til Anlæg af Planteskoler.

Flid, derfor kjøbes Aand — see Aand.

Flidens Lykke for Forfatteren.

Der ligger vistnok en kraftig Forristning i den Trang, som driver en Forfatter eller Kunstner til nye Produktioner. Men den sande Bederqvælgelse findes dog kun i den Trofskab, hvormed han uafsladelig arbejder paa sit Værks Fuldbendelse. Det er Faderglæden, som ikke alene gjensødes ved Billien, men som bliver forhøiet og potenseret.

Flodernees Iisdække — og de ædle Naturer.

Floderne strømme langt rigeligere naar Iisdækket, der bandt dem om Winteren, smelter ved Foraarsvarmen og forøger deres Bænde. Saaledes gaaer det ogsaa med de faste og ædle Naturer; naar de give efter, bringer Hjertets Dug deres Omhed til at svulme.

Folk høre helst det . . .

Det er desværre en Sandhed, at Folk helst høre det, som de ikke selv gad have sagt.

Folkeligt er intet Umoralst.

Det er trøstende at vide at Intet, som er virkelig umoralst, nogensinde kan blive bestaaende Folkeligt og i lang Tid kan komme til at virke fordærvende. Det Skadelige, Giftige i Literaturen helbreder sig selv inden kort Tids Forløb. Det guddommelige Forsyn, som til alle Tider og i alle Lande har gjort de Enkeltes Genie til Fører og Prophet for de Mange, og Literaturen til Civilisationens, den offentlige Menings og Lovens ophøiede Agent, Forsynet har tillige begavet de Clementer, det dertil anvender, med en guddommelig Kraft til at rense sig selv. Strømningerne udjevnes snart og af sig selv; de urene Dele sondre sig fra de rene, eller blive gjorte ufsadelige af de gode. Og intet sandt Genies Bærker ere umoralste. I Verdens hele Literatur eksisterer der ikke en eneste Bog, som hundrede Aar efter at den var udkommen endnu var umoralst; thi saalænge lever det Falske ikke i noget Folks Hjerte, og det Sande bliver til evige Tider den eneste Sædelære.

Folket — see Nationen.

Folket — og Publicum.

Vox populi, vox Dei! Det er en gammel ofte misbrugt Sætning, som kun er rigtig naar man skarpt opfatter Begrebet populus — og dertil udfordres en Blanding af dyb Agtelse og Kjærlighed for det evige Folk, og en rolig, ulidenstabelig Ringagt for den lunefulde Charlatan Publicum, der saa ofte udgiver sig for Folket.

Folkene — eller Kongerne.

Skal man for Fremtiden tro paa Folkenes eller paa Kongernes Herredømme? Den Kloge kan i vort Aarhundrede kun finde en — jammerlig — Hvile i den politiske Atheisme. Den unge Generation vil altid daare sig med Forhaabninger, og Verden gaaer vistnok en almindelig Nivellering imøde;

men Tiden forhaster sig ikke og retter sig ikke efter vore Onsker: Tiden er en Evighed, som er knyttet til det Forgængelige, den regner ikke Slægterne og deres Smerter og Lidelser for Stort, men fuldbyrder sit Diemed, uanfegtet af slige Smaating.

Folket — i Virkeligheden.

Folket — det er ikke blot den yderste Glendighed og den største Uvidenhed, Folket det er Agerdyrkeren, Haandværkeren, Soldaten, Borgeren, den Industridrivende, Advokaten, Lægen, Kunstneren, kort sagt: det er Alle. Om Regjeringsformen er monarchistisk eller republikansk, Folkets Souverainitet vil aldrig blive den Souverainitet, som udøves af Alle over Alle, men vel den Souverainitet, som af et dertil berettiget Fleertal tildeles En eller Flere for at udøves i Alles Interesse. Det sociale Supremati er ikke en Talsag, det optæles ikke, det aabenbarer sig, man underkaster sig det, det er i sin Orden, og det værste af alle Tyrannier vilde være et uvidende Tyranni, hvis det var muligt. Naar derfor Skribenterne raabe til Proletariatet: „Keiser Eder, I ere Tusinde mod En, Eder tilkommer det at herske, saa troe de at kæmpe for Demokratiet, men arbeide i Virkeligheden for Demagogiet.

Folket er af alvorlig Natur.

Folket holder i Almindelighed ikke af Spot. Folket har det tilfælleds med Geniet, med Kjærligheden, med Skoven og med Havet, at det er af en alvorlig Natur. Folket finder ikke Smag i ondskabssfuld Salonvis; men storartede Begivenheder og Tanker har det et aabent Dre og Hjerte for.

Folket og Individet.

Et Folk, som vil være stort og frit, maa ikke forlade sig paa Individider alene, men paa sig selv. Ingen pludselig Overgang finder Sted fra politisk Trældom til Frihed. Nationen

maa søge en varig Borgen for en varig Reform i Institutionen selv, ikke i Manden, som stjenker den.

Foraaret ligner Lykken.

Lykken efterlader intet Spor. Den ligner Foraaret deri, naar det er forbi, er der Intet der røber os hvorledes det har været. Træet taber sine Blomster og sine Blade, og dermed er det forbi. Men hvor Stormen og Lynilden have raset, der bliver bestandig Mærker og Skrammer tilbage, selv naar det smilende Foraar næste Gang kommer igjen.

Forbrydelsen og Lasten.

Forbrydelsen straffes udenfra, skal Lasten straffes, maa det skee indenfra — ved Svaghed, Alderdom, udtørrede Sandser og Redsomhed.

Fordommenes Magt.

Fordommene have langt dybere Rødder i Mennesehjertet, end Grundsætningerne. At kæmpe mod et Princip er ikke nær saa vanskeligt, som at kæmpe mod en Fordom.

Forfatterstinsyge en Daarstab.

Forfatterforfængelighed er begribelig. Men Forfatterstinsyge! Ligesom om Mandens Gebeet ikke var uendeligt! Ligesom om det kom ~~en~~ paa hvem der kom først og hvem der kom sidst paa en Bane, som ingen Ende har! Verøsmelsens Tempel er hele Universet, og Bjergenes Høider ere dens Altare. Jeg vilde nøies med et eller andet navnløst Bjerg eller med Kaukasus, og for mig kunde der tage Montblanc eller Chimborasso hvem der havde Lyst. De Andres Occupationer tager jo Intet fra mig.

Forfattere de Eneste, vi kjende.

Forfattere ere de eneste Mennesker, som vi nogeninde virkelig kjende. Hele den øvrige Deel af Menneheslægten døer, uden at have viist os Andet, end deres Charakters Overflade.

Forfatterliv, til Advarsel.

Intet Menneſte ſkal friſte Guderne og Bogtrykkerpreſſen, uden vel at have overveiet Følgerne af dette Experiment. Den, der giver en Bog ud, ſom blot gjør nogenlunde Lykke, overſkrider en mægtig Skranke. Med Suk vil han ofte komme til at ſee tilbage paa det Gebet, han for beſtandig har lagt tilbage. Den fredelige Arnes og det lykkelige Hjemſ beſſedne Forborgenhed ere for evig tabte for ham. Han kan ikke mere føle den mandige Stoltheds retfærdige Uvillie ved at ſee ſig forhaanet og miſhandlet. Hans Liv har miſtet ſin Skygge, hans Motiver blive miſtydede, hans Charakter bliver bagtalt, hans Væſen, hans Perſon, hans Klædedragt, ja endogsaa hans Maade at ſtaa og gaae paa afgiver Næring for Chifane og Karkikaturſyge. F. L. Heiberg har træffende ſchildret denne Situation i „En Sjæl efter Døden“, hvor den betrængte Sjæl ſiger til Mephiſtopheles:

Jeg beſymrer mig ikke ſtort
Om Værket, ſom en Poet har gjort,
Men tidt jeg føler mit Hjerte brænde
Af Begjærlighed efter ham ſelv at kjende,
At vide, hvordan han ſpiſer og drikker,
Hvordan han nyſer, hvordan han hikker,
Kort ſagt, at kjende ham ret privat.

Og han kan aldrig mere vende tilbage, han kan aldrig mere ſtandſe. Han har valgt ſig en Tornebane, og alle de naturlige Følelſer og Fornemmelſer, ſom det virkſomme Menneſte rummer i ſig, mane ham uophørlig om at ſtrive fort. Staaer han ſtille, ſaa gaaer han tilgrunde. Han har engang ſagt Verden, at han vil gjøre ſig et Navn, og nu maa han trække ſig ihjel, om det ſkal være, indtil han har gjort dette Præleri til Sandhed, eller ogsaa maa han bukke under for

Spotten, som en jammerlig Praler. En Skribent, som ikke bliver en berømt Forfatter, er det ynkeligste, men tillige det ulykkeligste og beklagelsesværdigste Medlem af det hele menneskelige Samfund.

Forfatteren og Verden.

Man kan bedst, naar man selv er Autor, vurdere den Forpligtelse, der paaligger Verden mod Skribenterne. I levende Live lønner den dem med Bagvaskelse, og efter Døden med tørre Laurbær.

Forfatteren og Mennesket.

Der gjøres en forfærdelig Adskillelse mellem Forfatteren og Mennesket. Om Mennesket veed, foruden det selv, sjelden nogen eneste levende Sjæl det Allermindste, og Forfatteren seer sig uafsladelig givet til Priis for Alle og Enhver.

Forfatteren og hans Stil.

Det er forgjæves at man krymper sig ved at tilstaae det: det er ene og alene ved Stilen (Formen) at en Forfatter vedbliver at leve. Det bedst sammensatte Arbejde, fuldt af alle andre Fuldkommenheder, gaaer sin Død imøde, hvis Stilen fattes det. Men Stilen lader sig ikke lære; ihvor forskjellig den er i sine mange tusinde Afarter, saa er den dog altid Himmels Gave, det er Talentet. — Stilen er ikke kosmopolitisk, som Tanken, den har sin egen Jordbund, hvor den fødes, sin egen Himmel, sin egen Sol, sin egen hjemlige Kolorit. — Man kan nok sige, at det, som er virkelig skjønt, er skjønt til alle Lider og for alle Lande; men dette gjælder kun om Følelsens og Tankens Skjønheder, med Stilens, som skal bære dem oppe, er det ikke Tilfældet.

Forfatterens Ret til fremmed Litteratur.

Selv Chateaubriand, som var saa nøieregnende med at Byron i Childe Harold havde Reminiscenser af hans René, maatte tilstaae, at det er en lovlig Sag at benytte Ideer og

Billeder af et fremmed Sprog og en fremmed Literatur til at berige sit eget Lands Literatur. Det er skeet overalt og til alle Tider. Ingen Forfatter har nødigt at stamme sig derved og skjule det, thi det er ikke Det, der kan kaldes Plagiat.

Forfatterens Temperament.

Forfatterens Talent og Forfatterens Temperament ere to ganske forskjellige Ting. Det Sidste er for vidtløftigt til at man kan definere det. Uden det kan en Mand nok skrive en aandrigh Bog, som kan være en nyttig Bog, og som kan leve et Aar, ti eller halvtredstidstve; men fjerne Tider ville i ham aldrig see Repræsentanten for den Tidsalder, der snarere levede i ham end han i den. Det er Forfatterens Temperament der gjør ham til en heel, alvorlig, original Genhed, selvstændig og iøinesaldende forskjellig fra alle Dem, der ere gaaede forud, fra alle Dem, der ville følge efter ham.

En af Kirkesædrene har sagt, at Individets personlige Bevidsthed er Tegnet paa dets Udødelighed, som ikke er de ringere Skabninger beffæret — det Samme gjælder om det ene, udelelige, individuelle Temperament; og i den inderlige Overbeviisning om dets Besiddelse ligger et langt sikkrere Beviis for Forfatterens Udødelighed, end i alle de Bærker, det maatte afføde. Hans Bærker maa gaae tilgrunde, ligesom Pythagoras's og de mange Andres; men han selv vil, som Pythagoras leve udødelig, uforgængelig i sit Navn og i de Fodspor, som hans Væsen har efterladt.

Forfængelighed og Haab.

Forfængelighed og Haab holde os i deres Garn. De slaae os til Jorden, men de kunne ikke udrive os af Tryllefredsen. Et Dieblif efter staae vi atter saa nogenlunde paa Benene, og begynde igjen Sankt Beits Dandsen forfra. Saa indgroet er den menneskelige Daarffab.

Forfængelighed og Misundelse.

I Almindelighed føle Folk kun Misundelse, naar Andres Fremtræden griber ind i deres private Stilling eller Metier. Men de rigtig Forfængelige blive misundelige over Alt, selv den Lykke, som en dansende Hund eller Abekat kan gjøre for et Dieblit.

Forfængelighed ømstindet.

Sandheden er det smerteligste Trækplaster for vor Egenfjærligheds og Forfængeligheds ømme Skind.

Forfængelighed og Skinsyge.

Der er Intet saa forkert men tillige saa forfængeligt, som Skinsyge af Forfængelighed. En Kone, som ellers ikke bryder sig om sin Mand, kan dog ikke taale, at han bryder sig om andre Damer.

Forfængelighed ødelægger Andre.

Vi kunne ikke taale at see nogen af vore Medmennesker indrette sig en eller anden Passion efter sin egen aparte Smag, eller skabe sig en eller anden Lykke efter sit eget Hoved, uden at vi strax faae travlt med at aabne hans Dine for hans Passions eller hans Lykkes Mangler, og ubarmhjertig ødelægge den Illusion, der gjorde ham lykkelig. Og det stæer slet ikke af Ondskab, Vorherre bevare os derfor, det er blot af den pure Forfængelighed, for at han ikke skal mistænke os for at være ligesaa ensfoldige og trostyldige, som han.

Forfængelighed af begge Kjon.

Vi bebreide Qvinderne, at ingen Smiger er for plump for deres Forfængelighed. Kunde de ikke med lige saa stor — og maastee med større — Sandhed bebreide os, at ingen Kjærlighedsforstaaelse er saa umulig, at den ikke sætter vor Ambition i Bevægelse.

Forfængelighed maskeret.

Afsky for Skindhellighed, Hykleriets sande Antipode, kan

let drive til den Yderlighed, ikke blot at fornegte de Dyder, man virkelig besidder, men endogsaa til at gjøre Fordring paa Feil, som ikke ere En egne.

Det er masseret Forsængelighed, der udretter dette som saameget Andet af samme Art.

Forsængelighed og Stolthed.

Stoltheden er aldrig lav, men Forsængeligheden derimod, saa høit den end er stillet, hæver sig dog aldrig over Snavset.

Forsførelsens Offere.

Ustyldigheden har en stor Magt, endogsaa over de Fordærvede; men naar man desuagtet hører tale om Offere for Forsførelse og seer hvilke daarlige Subjecter for det Meste Forsførerne ere, saa fristes man til at antage, at den største Deel af disse Offere benytte Leiligheden til at lade Dyden, som de ere fede af, falde som en moden Frugt, der dumper af, naar man blot rører ved Grenen.

Formens Physiognomi.

Ligesaaavel som Ansigtet har Formen sit Physiognomi, og det er sjelden fuldkommen eens hos to Menneker. Dette Physiognomi udtaler sig tydeligst i Hovedets Omrids og i Skuldrenes Stilling, ikke at tale om i det aldeles Uangivelige, som ligger hos ethvert Menneke og karakteriserer dets Optraeden.

Formen for Arbeidet.

En Forfatter skal ikke gjøre sit Talent til et forstærkende Talerør for den høirosteede Tale, som lyder fra Gader og Stræder, thi et Rør er koldt og tomt; heller ikke skal han være et forsfjonnende Echo af et mægtigt Parties Yndlingsmeninger eller Lidenskaber, thi et Echo er aldrig originalt. Hans Mund skal strømme over af hans Hjertes Overflødighed, hans æsthetiske Oprigtighed skal i hans Maal røbe, at han er

en Galilæer. Den ydre Side af hans Form, det er hans poetiske Evne, den smagfulde Afglattelse skal nødvendig fremgaae af den indre Form, som er den skjønne Bevægelse i Følelsen og det plastiske Blik i Phantasten. Vi maae glæde os ved Skribenter, hvis Vers ere glatrullende Hjul, som trække et fremmed Læs; — deres Hverv er at bekjendtgjøre Sandheden, og undertiden sætte de den paa Vers, blot for at lette Circulationen.

Forstanden Grundregel.

Pope siger i sine moralske Forsøg: for enhver Kunst er Forstanden Grundreglen.

Forstanden og Lidenffaben.

Man maa ingenlunde troe at Fornuftmænd, ihvorvel de ere den hele store Middelmædigheds Afguder, ere Mænd af Lidenffab overlegne. Det er dog kun de store og stærke Lidenffaber, som ere istand til fortvarende at vække vor Opmærksomhed, saameget som det er nødvendigt for at drive os til store Anstrengelser.

Forstandens Philosophi.

Den alene til Forstanden indskrænkede Philosophi er tilstræffeligg til at sætte Studerekammerets Automater i Bevægelse, for denne Balsplads er den nok. Men de Mennesker, som have Verden til Tumleplads, kunne ikke hjælpe sig dermed, for dem maa Erfaring og Visdom udvikle sig gennem Lidenffabernes Philosophi.

Forstanden forbi Maalet.

La Rochefoucauld siger, at den største Feil ved Forstanden er ikke den, at den ikke gaaer lige til Maalet, men meget mere den, at den gaaer langt forbi det.

Forstandens Samvittighed.

Forstanden, Hovedet har ligesaavel sin Samvittighed, som Hjertet. Maar vi engang blive gamle ville vi føle lige-

faa dyb Anger, hvis vi have forødet vore aandelige Anlæg og Gøner, som vi føle den over de Dyder, vi have krænknet. Den dybe, sjælsopløstende Tilfredshed, hvormed en Mand, der føler at han ikke har levet forgyves, men har efterladt Verden en Arv af Belærelse eller Glæde, kan see tilbage paa det sundne Liv med dets overstandne Kamp og Gjenvordighed, kan nok kaldes en god Samvittighed. Hvad betyder vel i det Hele taget de smaa Feil, vi som Individider begaae i den snævre Kreds vi leve i, og som ere tilende med vort Liv, i Sammenligning med det uberegnelige og fortvarende Gode, som vi kunne virke ved en eneste god Bog, der rækker langt ud over Graven.

Forstanden, den sunde.

Sund Menneſteforſtand er ikke blot et intellekt Attribut, det er meget mere Resultatet af en rigtig Ligevægt, Harmoni mellem alle vore aandelige og moralske Gøner. Det er ingen abstrakt Egenſkab, intet Talent, men det naturlige Resultat af Vanen at tænke ret og erkjende rigtigt.

Forstanden opklarer — og formørker.

En Philoſof af Platons Skole har ſagt, at Menneſkets Forſtand ligner Solen, den opklarer og behyſer Jordklo- den, men derved formørker den ogsaa Stjernerne og de evige Kloder.

Fortidens Glorie.

Der ſvæver ofte en Glorie over viſſe tilbagelagte Tidsrum, blændende Tankeforbindelſer kunne knytte ſig til et Navn — det er da meget ofte Afſtanden, der frembringer dette Tryl- leri, og de levende Vidner, ſom have kjendt den forſvundne og den nærværende Tid, ville for det Meſte være tilbøielige til at række deres forſvundne Ungdom Palmen. Men uagtet vi indſee dette, ſkal der i Sandhed heelt andre Grunde til for at overtøye os om, at Samfundet har tabt i en Tid,

da Smag, Sædelighed, Kundskaber, almindelig Liberalitet i Anskuelser og Frihed i Omgang ere færedne fremad. Anden behøver ikke at tabe i sin Livlighed ved at ombytte Orkesløshedens og Udsvævelsernes Atmosfære med Kunstens, Litteraturens og Videnskabelighedens renere Luft og klarere Himmel. Men hvor det modsatte Skridt fæer, hvor alle disse blive tilbagetrængte for hine, der kunne vi raabe Væe over Nutiden, og da vil Fortiden med Rette staae i en dobbelt Glorie, og det til evige Tider.

Fortidens rette Belysning.

Nat, Ensomhed og Laushed ere eens og uforandrede til alle Tider, gennem alle Aarhundreder. Derfor skal man helst betragte Fortidens Bygninger under saadanne Omstændigheder — det er da, som om Intet var forandret, og Afstanden mellem den nærværende og den forbigangne Tid er tilintetgjort.

Fortidens store Betydning.

Man har ivret saameget mod Adelens og Geistlighedens tidligere Indflydelse, og navnlig bagtalt Klostrene ganske særdeles. Men man skal ikke glemme, at der har været Epøcher i Menneskeslægten's Udvikling, hvor den, ligesom det enkelte Menneske i dets Barndom, ikke var skillet til at eie eller til at tænke. Dengang trængte Menneskeslægten til det feodale og det religiøse Formynderstab, hvoraf det første besad og det andet tænkte for den. Efter at den har opnaaet større Modenhed er det naturligt, at den selv vil eie og tænke. Men en Søn forhaaner og bagtaler ikke sin Fader, efter at være kommen til sin Myndighedsalder, og naar Nutiden haaner Fortiden, paa hvis Skuldre den har hævet sig, da begaaer den denne sønlige Raahed. Og denne Forhaanelse er saameget mere umotiveret, som Tidsforholdene før og nu som oftest glemmes eller endogsaa forveksles.

Fortidens Alderdom en Værdighed.

Hvad der maaskee allermeest karakteriserer Forskjellen mellem Fortiden og Nutiden er den Omstændighed, at i gamle Dage var Alderdommen en Værdighed, men nuomstunder er den en Byrde.

Fortrolighed og Høflighed.

Fortrolighed er reent, umyntet Guld, hvis Værdi ikke Alle og Enhver forstaaer sig paa. Den menneskelige Kløgt har derfor udfundet en Hjælpemønt, et Surrogat, som den udgiver for et Repræsentativ, og det er Høfligheden. Vel er den kun af Kobber, men den har det forud, at Enhver kjender den og tager tiltakke med den.

Forudseelse, Guds Finger.

Det hændes undertiden at en forunderlig, mystisk Gyfsen gennemfarer os; uden at tænke derover have vi da Følelsen af, at der venter vort inderste Liv en Krisis. Det er som om vi hørte Tærningerne rulle, der skulle afgjøre vor Fremtid, og vi fare sammen som de gamle Propheter, naar Guds Finger berørte dem. De vare mægtige, hine gamle Propheter med det dybe Blik og de vise Læber, de kjendte Folkeslagenes Skjebner og Verdens Fordringer — og vi ere svage og blinde. Men naar Guds Finger berører os, da ere vi Alle ligestore og ligesmaa . . . og den berører Enhver af os.

Fremtidens Skygge.

Kommende Begivenheder kaste deres Skygge foran sig.

Fremskridtet i det Gode langsomt.

Det er et vanffeligt Ord i vore Dage, det at vente og at virke trøstigt under Forventningen; thi en forunderlig Utaalmodighed har betaget denne Tids Menneſter. Fra Forskningens Opdagelser, der komme Slag i Slag og gribe ustandseligt ind i utallige Frembringelser, fra de mangfoldige

Silveie, der lægges gennem Rummet, fra alle disse Befordringsmidler for det udvortes Livs Digten og Tragten er der opkommet en Hastighedsillusion, en raffsvingende Tidsmaaler, der uvilkaarligt anlægges i alle Sphærer af Menneskenaturens Birken. Men det indre Sjæleliv i Slægten følger andre Love og har en ubestemmelig Tidsinddeling. Lad Hurtighedsmidlerne tjene denne sjulte Mand, men den sætter selv sin Tid, saavel for Lyn, der nedslaae brat, som for Sæd, der modnes langsomt. See hvor seent de store Grundtanke, de rette Livskjerner i Menneskeheden spire frem, og hør den alvorlige Betragters Dom, naar han holder den ydre Kulturs Fremfrit mod den indre Forædlings, naar han veier dette Livs uilfærdige og blændende Forstandstriumpher mod Selvprøvelsens og Selverkjendelsens Fremgang i Slægten, mod den Kraftøvelse, hvorfra Folkene alene kunne hente Frelse og ny Ungdom. Ja, denne indre Væxt vil have sin Tid, og veed ei af Forhastelse.

Friheden udødelig.

Friheden døer aldrig, om den end bliver begravet. Den voger endnu i Ligkisten, og eengang bliver denne for snæver, saa sprænges den, og den Fordede er imidlertid bleven en Kæmpe.

Frihed bestaaer ei i Lighed.

En Nation, som tragter efter Lighed, er uskikket til Frihed. I Alt hvad der er skabt, ligesaa Erkeengelen til Drømen, fra Olympen til Kieselstenen, fra den straalende Planet til Laageklumpen er Ulighed Naturens første Lov.

Frihed vindes ved Laalmodighed.

Et af den christelige Religions største Fortrin er, at den først hæver Laalmodigheden til en Dyd, og dernæst til et Haab. Kuldkast Læren om et Liv efter dette, om en Gjengjeldelse efter Døden, om en himmelsk Faders vaagende Die

med vore Lidelser og Trængsler i Prøvelsens Tid, og hvad bliver der saa af Taalmodigheden? Men hvad er det enkelte Menneſte og et heelt Folk uden Taalmodighed? Uden den kan Kunſten aldrig ſvinge ſig til nogen Høide. Uden den kan Friheden aldrig opnaaes. Det er gjennem vilde Fødselsveer og voldsomme Kampe at Forſtanden ſøger at ſvinge ſig op over Naturen, og Folket at tilkæmpe ſig den gyldne Frihed. Men vee dem Begge, hvis de ere berøvede den Styrke, den Veiledning og den Udholdenhed, ſom ene Taalmodigheden kan ſjente.

Frighedens gode Mand.

Der, hvor Meget er overladt til Folket, og hvor ingen tyranniſt Centralisations Mani finder Sted, der har ſelv den fjernſte lille By en Andeel i Pligter og Virksomhed. Frighedens Mand, ſom ſønderbryder Slavens Lænker, binder tilige den frie Mand til ſine Brødre.

Frimureri, den gode Tone.

Den gode Tone i høiere Forſtand er endnu beſtandig en Sjeldenhed, thi kun de Færreſte forſtaaer at føre en ſnuf og aandrig Samtale; at ſige en Compliment uden at blive ſlaue og en Bitterhed uden at blive grove; at finde Grændſen mellem at tale for lidt og formeget; at vælge paſſende Tid og Sted til ethvert Omne; at beherſke Samtalen uden at bemægtige ſig den; at diſputere uden at fornærme; at foretrække en Perſon uden at gjøre Opſigt derved; at undgaae en Anden uden at ſtøde; at være fri uden at gjøre ſig til Kammerat; at viſe Reſpekt uden Underkaſtelse. Det gaaer hermed ſom med Frimureriet: kun ſaa ere de Indviede.

Fromme og Himmelen.

De Fromme anſee ligefrem Himmelen for et Hof, og ſee med Ringeagt til alle Dem, ſom de ikke betragte ſom Hoffähige.

Fromhed i den gode gamle Tid.

Den gamle Marechalinde de Noailles vedligeholdt i flere Aar en fortsat Brevvevling med Jomfru Marie. Den devote gamle Dame lagde bestandig Brevene paa et bestemt Sted, og fandt fort efter Svaret, som hendes værdige Skriftefader sandsynligviis havde besørget. Men undertiden sølte hun sig dog fornærmet, naar hun syntes at Guds Moder skrev altfor familiært til hende. Engang vendte hun sig til en Veninde, efter Læsningen af et saadant Brev, og udbrød: *Ma chère Maréchale, et à la troisième ligne encore! Il faut convenir que ce formulaire est un peu familier de la part d'une petite bourgeoise de Nazareth.*

Den samme Dame underholdt sig engang i Kirken med en Statue af Jomfru Marie, og opsendte tilsidst en varm Bøn til den hellige Jomfrue om at skaffe hendes Mand, Marechalen, Diplomet som tydsk Rigsfyrste. Pludselig lød en fin Stemme fra Muren, som sagde at hendes Mand allerede havde faaet langt mere, end han fortjente, og glatvæet afflog at opfylde hendes Ønske. Marechalinden blev ikke forbausset, men i den Tanke at det var Jesusbarnet paa Jomfru Mariæ Arm der havde svaret, udbrød hun med Brede: *Taisez vous, petit sot, et laissez parler Madame votre mère!* — Det var Pagen Chabillant, som havde skjult sig bag Statuen for at bivaane sin Frues Andagt, der spillede hende dette Puds. Saadan kunde Fromheden undertiden være beskaften i den gode gamle Tid.

Fruentimmerhaderen.

Le comte de Canaples var en stor Sørling. Han jagede alle Fruentimmer ud af Huset, og tvang sin Hustru til at lade sig klæde af og paa af Tjenerne, fordi han paa stod at hans Hunde fik Lopper af Kammerpigerne.

Frygt, den barnagtigste.

Den største af alle Svagheder er den barnagtige Frygt, som Menneskene nære for at synes svage.

Fusentast, en Compliment.

Verden bevæger sig som bekjendt i lutter Modfætninger. Saaledes vil Ungdommen bestandig ansee det for en stor Compliment at blive holdt for fornuftig, medens man ikke let kan sige en gammel Herre Noget behageligere, end at han er en ubesindig Fusentast.

Fæstning, en sløifet.

Et Menneskehjerte, som er rensset fra alt det onde Stof, der har betyngt Brystet og hindret Tilstrømningen af bedre og genialere Følelser, ligner en sløifet Fæstning, der til alle Sider staaer aaben for Bagabonder.

Følelsens Mangel paa Udtryk.

Man hører ofte sige: jeg føler det levende, men jeg kan ikke udtrykke det. Saaledes er neppe Noget organiseret, at man siger dette med Rette. Jeg troer snarere at Feilen ligger i, at Følelsen er mangelfuld.

Følelser — og Tanker.

Qvindens Følelser ere ofte langt rigtigere end Mandens Tanker, thi — was kein Verstand der Verständigen sieht, das übet in Einfalt ein kindlich Gemüth.

Følelsens Mysterier.

Hjertet er aldrig uvidende. Følelsens Mysterier ere ligesaa underfulde som Forstandens — og mere maaste!

Følelsen Søster til Melancholi.

Den sande Følelse er Søster til Melancholi, men ikke til Tungfindighed. Derfor gjør ingen Sang saameget Indtryk, som den veemodige.

Gabende Slægter.

Det er vel egentlig ikke at undres over, at en Ægtemand,

der gaber af Redfommelighed med sin ligeledes gabende Hustru, faaer Børn, der ogsaa gabe ved deres Fødsel, i Stedet for at strige. Smukke Udsigter for den Efterlæggt, der nedstammer fra saadanne Stamsfædre — Gabernes Slægt.

Gallianis Spaadom.

Abbate Galliani har, i sine Breve til Madame d'Epinau *), efterladt sig følgende mærkelige Spaadom:

„Før hundrede Aar ere forløbne vil Frankrigs og Europas Stilling have forandret sig meget. Man vil i alle Lande holde en stor Troppemagt, uden at føre Krig. Europas virkelige Behersker vil være den samme, som byder over Rusland, Polen og det sorte Hav. Alle øvrige Fyrster ville bøje sig efter dette Kabinet's Politik. England vil komme til at stille sig meer fra Continentet, som Japan fra China, og rive hele den øvrige Verdens Handel til sig. Despotismen vil herste overalt, men under Frihedens Skin, det vil sige en umærkelig Despotisme og uden Grusomhed, uden at udgyde en Draabe Blod, en Despotisme af Chikane, der vil grunde sig paa Hoffernes Lovfortolkning, List og Snubhed, og kun gaaer ud paa Undersaatternes Formue. Lykkelige ville da Embedsmændene være, de sande Mandariner. Da ville Chemi og Physik være Modevidensfaberne. Om de lærde Sprog, om den strengere Litteratur vil ikke længere være Tale. Overhovedet vil man, ved Hjælp af de sande Lærdomme, deducere de falske, som kun bevæge sig i hule Phraser. Man vil opfinde nye Love, og saalænge discutere over Esprit des lois, til man har øst den værste Chikane af de reneste Kilder. Man vil da være pedantisk efter Montesquieu, som man tidligere var det efter Aristoteles. Ogsaa vil man da

*) Louise Florence Petronille d'Epinau, fransk Forfatterinde, fød 1726, død 1783.

opleve at Agerdyrkningen vil være saa forbedret hos alle Nationer, at enhver Stat vil antage stedse at kunne producere tilstrækkeligt til eget Behov, og den deraf følgende Frigivelse af Exportationen vil medføre tusinde Plager og Dunder; thi naar Enhver vil give og Ingen vil modtage, saa følger tilsidst deraf, at Ingen mere giver og Ingen mere modtager."

Galskab og Fornuft.

Det er mærkeligt hvormeget begge de yderste Endepunkter af Galskab ligne den sunde Fornuft. Det er vel egentlig kun i Midten at man kan kalde det Afsindighed, og dog er det ikke muligt at standse ved noget Punkt i den hele Linie, og sige: Her begynder Galskaben! —

Gammel eller ung?

Gammel eller ung? Der er saa Sætninger, som saaledes daglig blive gjennemtærskede, som dette Spørgsmaal. Enhver snakker om Aandens Udødelighed, om Sjælens høje Værd, og alle bekymre sig dog forlovs om Skallen, der omslutter den.

Gamle Kavallerer.

Gamle Kavallerer have undertiden en fabelagtig Lykke, som Courmagere hos unge Damer. Det stikker deri, at de ere sig deres Udygtighed bevidst til Intriguens Opløsning, og derfor udspinde de Præliminarierne med en Langsomhed og en forsigtig Overlegenhed, som unge Herrer ikke ere istand til.

Generalforsamlings Observation.

Lidenstaberne udtrykke sig især ved Stemmens Tonefald, thi man kan ikke fremkalde Forandring af Mælet i Struben efter Forgodtbefindende, uden at det Paatagne skinner igjennem. Dette kan man iagttage paa de offentlige Generalforsamlinger, hvor Folk uden Dannelse og Opdragelse træde frem for at gjøre deres Meninger gjældende med al den Naahed, der ligger hos saadanne Folk, som efter deres physiske

Temperament ikke kunne føle nogen Undseelse. Saadanne Personer troe fuldt og fast, at de staae paa lige Trin med de Første og Bedste — de mene, at naar man forkaster Bilkaarenes Ulighed, følger Talentets Lighed af sig selv. — Det var nemt nok, om det var saa!

Geniet en fortærende Ild.

Lidenstab og Ulykke bringe Mennesket til at ældes, saa at saa Aar kunne føre til Alderdom; men jeg troer at dette i endnu høiere Grad er Tilfældet med Tanken. Den er et Brændspeil hvor alle Aandens Straaler samle sig, for at frembringe ved Reflexen den fortærende Ild, som man kalder Genie, og denne Lues moralske Virkning er materiel Tilintetgjørelse.

Geniet en Forbandelse.

I en Tidsalder, hvor Geniet ikke kan staffe sig Anerkjendelse, er det den største Forbandelse, som et Menneskes haarde Skjebne kan føre over hans Hoved.

Geniet og Fru Fortuna.

Geniet kan regne paa alle Qvinders Smil — kun ikke paa Fru Fortunas.

Geniet og Forstanden.

Man har gjort den Forstjæl mellem Forstanden og Geniet, at Forstanden, som vil nyde, er Diebliffets Hofmand, medens Geniet, som vil handle og virke, er Fremtidens Hofmand.

Geniets Fjender.

Det falske Ideal, som ikke kjender nogen Gud, og den falske Kjærlighed, som brænder af sandselig Fordærvelse og ikke henter sit Lys fra Sjælen, det er det vildfarende Genies to værste Fjender.

Geniets Besiddelser.

Mænd med Genie anviser man i Almindelighed store

Besiddelser i Skyerne — de i Maanen høre jo nu engang den fattige Adel til — for at kunne forsvare at man herneben støder dem tilside, for selv at faae mere Blads. Og naar de nøies med Vren, kan man jo heller ikke sige Andet, end at de have fortjent deres Skjebne.

Geniet maa skabe sin egen Verden.

Der ligger en stor Magi i Kunsten. Maa ikke Maleren, efter et langvarigt Studium af det Skjønne, som har været til, gribe efter nye lustige Combinationer, som først skulle blive til? Den høiere Kunst, hvad enten det er Malerens eller Digterens, affhyer det Virkelige, idet den bestandig søger efter det Sande. Kunstneren maa bemægtige sig Naturen, som dens Herre, og ikke tjene den, som dens Slave. Den sande, ædle Kunst indbefatter Herredømme over det Forbigangne og Aelse om Fremtiden, det er: Fremtiden og Fortiden høre begge Kunsten til. Denne Verden er ikke bestemt for Geniet. For at bestaae maa det skabe sig en anden. Hvilken Magi kan udvirke Mere, hvilken Videnskab kan udvikle saa Meget.

Geniet og Qvinden sympathisere.

Qvinden raisonnerer altsfor ofte fra sit eget Hjerte — derfra de to Trediedele af hendes Feiltagelser og Sorger. En Mand af Genie raisonnerer ogsaa ofte fra sit eget Hjerte — derfra ligeledes de to Trediedele af hans Feiltagelser og Sorger. Derfor er der et sympathetisk Slægtstak mellem Qvinden og Geniet. Hver af dem har et instinktmaessigt Indblik i den Andens Sorger; og jo mere qvindelig Qvinden er, jo mere udmærket Geniet, desto finere og fuldendtere er Forstaaelsen mellem dem. Men vel at mærke: denne Forstaaelse bliver vieblikkelig uklar, saasnart menneffelig Kjærlighed indblander sig i Forholdet.

Geniet og Skjønheden.

Intet er saa sjældent som Skjønhed af høieste Art. Ge-

nialitet og Skjønhed ere begge sjeldne — Genialitet, Mandens Skjønhed, og Skjønhed Legemet's Genialitet. Men af de To er Skjønhed alligevel den sjeldneste. Enhver af os kan paa sine Fingre optælle tyve, tredive, halvtredstindstyve Personer af ubestridelig og berømt Genialitet, naar han vil medtage Enhver, som har udmærket sig i Handling, Kunst eller Videnskab. Men kan Noget af os erindre at have seet mere end fire eller fem Exemplarer af den høieste ideale Skjønhed? En Skjønhed som den, hvorom en gammel Digter har sagt, at hendes Ansyn var som Nattens Melkevei, et Skær af blide Himmellys foruden Navn.

Geniet og Spidsborgeren.

De Franske ere, med al deres Esprit, alligevel en upøtist Nation, der ikke forstaaer at statte det sande, dybe Genie og af en Poet ikke fordrer Andet end logisk bon sens og correcte Vers med pyntelige Talemaader. Alphonse Karr gjør en Undtagelse fra sine Landsmænd og søger at gjøre Mængden det sande Genie begribeligt, og revser dens Uretfærdighed mod Geniet. Hans Ord kunne passe paa flere Lande end Frankrig, naar han siger: „Man vil ikke begribe, at hos Geniet er stedse en stor enkelt Kraft udviklet i høi Grad, paa de andre mindre betydelige Gyners Beføstning. Derfor er det en Urimelighed, som desværre kun er altfor almindelig, at dable en stor Mand, fordi han i forskjellige Retninger ikke er ligesaa stor, som i den Retning, hvori hans høieste Kraft er concentreret. Spidsborgerne forlange af Ornen, at den ikke blot skal stige mod Solen, men den skal ogsaa gjøre Veg i deres Hønsesgaard, og de tale foragteligt om en Mand, som skrifer fortræffelige Bøger, fordi han ikke tillige forstaaer det dobbelte Bogholderi . . . De store Mænd ere et Slags Abnormiteter i Naturens Orden, ligesom de fylbte Blomster, Gentifolierosen o. s. v. og derfor betragtes de af den store Mængde

med samme Ringeagt som de fylde Blomster af Botanikerne, der kalde dem Monstruositeter.

Genie, Skjønhed, Forsængelighed.

Skjønhed kan fængsle Sandferne, men Fraværelsen kan bringe den i Glemme, og Forstanden kan beseire Indtrykket. Forsængelighed kan forliebe sig i Rang og Glands, dog deres Eder ere sfrevne i Sand. Men hvo kan elske Geniet uden at maatte erkjende, at de Følelser, som dette opvækker, berøre vort Underste og ere udødelige.

Geniets Symmetri.

Det sande Genies Symmetri er stedse uregelmæssig. Det er Ujevnhederne paa Overfladen, som gjør Maanen lysende for Menneskene.

Geniets Ungdom.

Det sande, virkelige Genie har altid saameget Barnligt ved sig, at det aldrig kan ældes fuldkomment, men bevarer en vis Ungdom.

De Indtryk, som Ungdommen har efterladt i en Sjæl med Phantasi, kunne aldrig ganske udslettes. De staae som en usynlig Skrift, der træder klar og tydelig frem, naar man bringer den i det rette Lys og den passende Varme. Naar Geniet atter bringes i Forhold til Ungdommen, vil Miraklet skee, og det Ungdommelige træde klart for Lyset.

Geniet som Udstillingsdyr.

Den store Verden samler ofte store Mander om sig, men det er vel oftere en Forsængelighedssag end det er en Erkjendelse af Geniets Betydning. Men jeg fatter ikke at det kan smigre en Mand, der kjender sit eget Værd, at tjene til Udstillingsdyr i et saa blandet Selskab, og rivalisere om Selskabets Enthousiasme med Jongleuren Bosco eller med den tydske Professors dresfereede Lopper.

Geniet: at vide, at ville, at kunne.

Vide, ville, kunne, denne Dreklang udgjør Geniet, men denne Forening er kun en Gave fra Guds Haand. Mennesket kan give sig de to første, men ikke den sidste Gave.

Gjentagelse.

Der er Udskilligt, som man er længe om at sige sig selv; men er det først engang sagt, saa gjentages det ogsaa ideligt.

Gjette, Alt eksisterende.

Det, som man ikke taler om, det eksisterer ikke bestemt; og Alt hvad der eksisterer, det lader sig gjette.

Gift, Luften.

Luften er vor fornemste Tilintetgjører, derfor maae Alle, der aande, ogsaa døe. Det er Naturens langsomme men sikkert dræbende Gift, som gjennemtrænger Alt og opløser Alt.

Glaucus og Asterierne.

Hust paa Mythen om Glaucus. Han kunde boltre sig i de klare Bølger, bade sig i Sollyset og køle sig i Laurbærlunden, men pludselig fik han det Indfald at stige ned i Dybet og opgive sin Frihed for at herse over Rrybet. Og Zoophyterne udstrakte de tusinde Arme længselsfuldt imod ham, Polyperne omslyngede ham, Asterierne sugede sig fast til ham — og Glaucus var stolt af al den Ære, der blev vlist ham. Men da han omsider blev ked af al denne Herlighed, da han atter længtes efter Lyset, efter at boltre sig i de rene Bølger, bade sig i Solstraalerne og køle sig i Laurbærlunden, da bleve de tusinde Arme til ligesaamange Vænger, Asterierne groede fast til hans Bryst, og han formaaede ikke at løsrive sig fra det usalige Favntag. — En Digter, en Forfatter, som stiger ned for at smigre Pøbelen, spiller altid den samme Rolle som Glaucus, og han naaer aldrig mere Oververdenen.

Glemme.

Vi glemme kun Det, som enten er os fuldkommen ligegyldigt eller meget dyrebart. For Middelmaadigheden have vi altid en vis moderat Opmærksomhed, og derfor bliver den bestandig i vor Grindring.

Glimre for en Elsket.

At glimre med sit Talent for Gjenstanden for vor Kjærlighed er langt mere værd, end at tale nok saa kjærligt med hende; thi en Triumph er langt mere veltalende, end vi selv.

Glimre som et Meteor.

Engang imellem farer et klart Meteor hen over Himmelen og forsvinder atter i Mørket, medens Planeterne vedblive at skinne med uforstyrret Glans. Det er ligesom om Himmelen selv vilde tilraabe de Dødelige, at det er en høiere Bestemmelse at udbrede et evigt Lys, end at straae for et Dieblif, om det end sfeer med noksaamegen Glimmer.

La Gloire, af Ratteslægten.

La Gloire, denne Franskmændenes Gudinde, hører til Ratteslægten; hun er den grusomste Afgud i Verden. Hvis Napoleon og la grande armée virkelig havde udbredt Friheden i Verden, saa er det kun fordi de Christnes Gud kan frembringe Livet af Døden; men Bataillen ved Austerlig f. Gy. var dog ikke den almindelige Broderkjærlighed. Meningen var omtrent den samme Afssindighed, som ogsaa Michelet har udtalt, nemlig at Frankrig ikke er nogen ringere Person end Vor Herre selv.

Glæde og Smerte.

Den høieste Glæde og den dybeste Smerte have det tilfælleds, at de begge concentrere Sjælen saa mægtigt indad, at ingen Yttring af Følelsen staaer til dens Raadighed. Guds Haand har lagt sig paa den, det gjør den stille. Men bli-

ver den lemfældigt berørt af en Menneſkehaand, træder den ud af den overjordiske Bane og hengiver ſig til glad Bevægelse eller dyb Beemod.

Godheden miſtkjendes.

Godhed ſtaar ikke i høi Priis; man ſiger ſom ofteſt at den ligger i Charakteren, og vil næſten aldrig erkjende at den har ſin Grund i de ſtille og tauſe Anſtrengelser og Overvindelser af en ædel Sjæl — og de Slette belønner man derimod ofte for det Onde, ſom de ikke gjøre.

Godgjørenhed og Belgjerning.

En ſaadan Modſætning er der hyppig i de Viſes Drakelsprog. Saadi ſiger, at Godgjørenhed er Indbegrebet af alle Dyder — og Ducloſ ſiger, at det er langtfra at alle Belgjærninger komme af Godgjørenhed.

Gratie og Fiinhed.

Man antager i Almindelighed, at for at bevæge ſig med Gratie og Fiinhed maa man have levet i en ophøiet Atmosphære. Men jeg har ſeet Menneſker beſidde denne Gave i høi Grad, uden nogenſinde at have indaandet Hofluſt, og jeg kjender Hofkavallerer, ſom have tilbragt deres Liv i Naadens Solſkin, og dog bevæge ſig ſom Droſtekudſte. En Kammerherrenogle er i mine Tanker en reel Ulykke for ſaadan en Mand.

Gratierne og Venus.

Hvor man finder Gratierne, forkynder man ſtrag, at Venus ogsaa er tilſtede. Mon det ofte ſlaar til?

Gravſkifterne i China.

De Chineſiſke Gravſtene indeholde en ſmuk Tanke, man finder der altid over de Afdøde de Ord: „De ere vendte tilbage til deres Fødeland.“ — Jo mere man erfarer om dette ſaalænge beſpottede himmeſke Rige, jo mere Reſpekt maa man faae for det.

Grimhed hos en Dame.
 En Dame havde havt en Frier, som hun afflog. Fra dette Dieblif paastod han, at hun var saa grim, at hun godt kunde trænge til en Forrider for at varstoe Folk, hvergang hun tog ud.

Grimhed i et Navn.
 Næstefter legemlig Grimhed er et grimt Navn — og endnu mere et latterligt — det Værste, der kan gives et Barn ved dets Fødsel. Det er en moralsk Banskabthed, som Forældrenes slette Smag fordømmer det til, og Tristam Shandy har Ret, naar han jamrer derover. Vær nok saa ædel, aandrigh, elskværdig — naar Navnet blot bliver nævnet, er det tilstrækkeligt til at vække Latteren; det er en Narrehale, som man slæber med sig, eller i det allermindste en grim Lyd, der hviler som en tung Sky over en heel Tilværelse.

Grundsætninger, falske.
 Det gaaer i Moralen ligesom i Deconomien, falske Principer ere langt skadeligere end en enkelt nok saa grov Bildfarelse.

Grundsætninger bekæmpes.
 Principer lade sig ikke bekæmpe med Staal, de maae bekæmpes med Principer, ligesom Hedebrandene i de nordamerikanske Stepper ikkun lade sig bekæmpe med Ild.

Grundsætninger Verdens Grundpiller.
 Grundsætninger opstaae af Lidenstaa for Sandheden, de indeholde Guds Sandheder og ere Verdens Grundpiller.

Grusomhed og Dpoffrelse.
 De store Dpoffrelser ere Ungdommens Forret, man kan ikke let vente dem af en anden Alder; men Verden bevæger sig jo i Modsetninger, og det er ogsaa denne Alder, der kan vise den største og den uforsønligste Grusomhed.

Grusomhed privilegeret.

Den eneste Grusomhed, som det polerede Liv tillader sine Tyranner mod deres Eigemænd, er at lægge Følelserne paa Torturen og radbrække Egenfjærligheden.

Grændse, Ungdommens.

Man har saa ofte ondt ved at bestemme Ungdommens Grændselinie. Den maales ikke med Tal og angives ikke i Aar. Vi ere altid unge, saalænge Ungdommen kan elske os.

Grændsesteen, Sandsekage.

I gamle Dage naar en Grændsesteen blev sat, samlede man Børnene, som maatte være Tilskuere derved. De fik da hver en Kage og et dygtigt Dressigen, og som ældgamle Folk havde de endnu ikke glemt nøiagtig at angive hvor denne Begivenhed var foregaaet. Dette er uidentivul Oprindelsen til den gamle Bencævnelse: en Sandsekage. I det Mindste er denne Definition vel lige saa god som nogen anden.

Haab og Rigdom, altid Dag.

For Haab og Rigdom gaaer Morgenstjernen aldrig ned, for Sorg og Armod viger Natten ikke med Skyggen paa Solstiven. Det ene Menneſte kan juble i Middagsglands i samme Dieblik, da det andet skjælver i ensom Nat. Dag for Lykken, Nat for Ulykken — men Guds Die over dem Begge.

Haabet og Stjernen paa Vandet.

Stjernerne, som tindre i Vandet ere det synlige Billede af Haabet. Lyset straalet paa Bølgen, men det varmer ikke medens det glimrer, ei heller kan det for et eneste Dieblik standse Strømmens Fremſtridt.

Haabet, Qvindens Liv.

Hvo forſtaaer som Qvinden at leve i Diebliffet og at hengive sig til det? Og hvo forſtaaer som hun at leve i

Haabet? Et Liv i Haab, der ikke har sin Rod i det Nærværende, bliver tomt og indholdsløst; og et Liv i Nuet, over hvilket Haabets blaa Himmel ikke hvælver sig, paa det tynger Prosaens og Redsommelighedens Blyvægt. Men at forbinde Livet i Nutid og Livet i Fremtid, Livet i det Nærværende og Livet i Haabet, det er en stor Kunst, og det forstaaer Qvinden.

Had stærkere end Længsel.

Digterne tale saameget om den brændende Længsel i en Elfers Hjerte, som med bankende Fyrighed venter paa hende, hvis Smil er hans Liv, hans Haab og hans Himmel. Det er Altsammen godt nok, men jeg mener, at det Hele er kun at regne for en sløv Egegylldighed i Sammenligning med den vanvittige Utaalmodighed hos Den, som tørster efter Hevn. Det er bestandig i Forbrydelsen at Menneffene overfride Menneffeslægten's sædvanlige Evner — thi det er bestandig det Slette, som vækker den menneffelige Naturs stærkeste Kræfter.

Handel, den lille og Verdenshandelen.

Det er en uomstødelig Sandhed, at der gives to forskjellige Slags Handel i denne Verden; den almindelige og gemene lille Boutikhandel, og den store og poetiske Verdenshandel. Ved den første sidder man i Skyggen af Skildtet og venter sin Kunde for efter en Times Høfren at have profiteret sin Daler i sit Ansigts Sved, og ved den sidste knytter man den ene fjerne Verdensdeel til den anden ved sine stolte Skibe, man kæmper med Elementerne og vover Tilværelsen mod ubekjendte Farer, enhver Expedition er en ny Strid, som maa udholdes, før man som Seirherre kan naae Havnen. Denne Slags Handel dreve de stolte Mænd i Oldtiden i Tyrus, i Middelalderen i Pifa, Genua og Benedig, i det nittende Aarhundrede drives den af de største Nationer; den

kan hæve Manden ligesaameget, som hiin Smaahandel maa drage ham i Støvet.

Handling af Letfindighed.

De Letfindige ere af den Grund saa forfærdelige at staae i Forhold til, fordi der ikke er en af Menneskets Handlinger, selv ikke den allerubetydeligste, som ikke efterlader en Spire i dets Tilværelse, og som ikke efter nogen Tids Forløb — enten det nu er eet eller ti eller tyve Aar — ender med at bære sin Frugt.

Handlinger og Tanker.

Hvis det var nødvendigt at en Mands Vandel altid skulde stemme med de Værdomme, han giver Andre, da vilde der kun være Faa, som kunde give os Paamindelser og Formaninger. Det enkelte Individ's Handlinger have kun Indvirkning paa en indskrænket Kreds; det varige Gode eller Onde, han kan udvirke, ligger snarere i den Tænkemaade, han kan udbrede. Hans Handlinger ere begrænsede og vieblikkelige, hans Tanker kunne gjennemvandre Kloder og inspirere vordende Slægter til Dommedag. Alle vore Dyder og vore Løve ere hentede fra Bøger og Maximer, fra Tanker og ikke fra Handlinger. Vore Tanker ere den himmelske Deel af os, vore Handlinger den jordiske.

Hane, den eneste i Kurven.

Mandsfolkpræentioner gaae saavidt, at den Gne ikke kan see den Anden gjøre Lykke hos et Fruentimmer, som han forresten ikke selv bryder sig det allermindste om, uden at han strax føler sig fornærmet og synes at der gaaer Noget fra ham. At være eneste Hane i Kurven er hvad vi Alle præ-tendere som vor medfødte Rettighed.

Hat uden Hoved.

Der gives Mennesker, som troe sig udseete af en ond Skjebne til Syndoffere uden nogen egen Skyld. Intet vil

lykkes for dem, men det er naturligviis ikke fordi de tage galt fat paa Alt, nei, det er Skjebnens Ondskab. De ere istand til at udbryde med den ulykkelige italienske Digter: „Var jeg opdragen til Hattemager, tør jeg bande paa, at Menneffene fra den Dag kom til Verden uden Hoveder.“

Have, Hjertet en saadan.

Hjertet er en Have, Ungdommen er dets Foraar, Haab er dets Solskin og Kjærligheden er en tornefuld Plante, som bærer kun en eneste Blomst, der heller ikke har sin Lighed i Skjønhed.

Havet som Lidenfkaberne.

Det gaaer med Lidenfkaberne som med Havet. Det er roligt saalænge det kan udbrede sig til alle Sider, men det reiser sine Bølger ved den mindste Modstand.

Havet som Kundskaben.

Kundskaben ligner Verdenshavet; jo længere man kommer ud paa det, jo videre bliver Horizonten og jo mindre føler man sig selv at være.

Helbred — og Ugtesfæller.

Mændene elske i Almindelighed deres Koner paa samme Maade som deres Helbred. Medens de have dem, storme de letfindig løs imod dem eller forsømme dem, og naar de have mistet dem, lære de først at slette dem, og sørge over hvad de have tabt.

Hekatomben og Dyrerne — see Børne og Lydsferne.

Hemmelighed om Kjærlighed.

En Hemmelighed, som angaaer Kjærligheden, er for enhver ung Pige det Samme, som en Statshemmelighed for en Konge: det er en Sag, som angaaer hendes Rige og vedkommer hendes Magt — endogsaa om baade Elster og Elsterinde hvo hos Antipoderne.

Hemmelighed hos Mand og Qvinde.

Manden kan bedre tie med Andres Hemmeligheder end med sine egne, Qvinden bedre med sine egne end med Andres.

Hemmelighedsfuldhed og Usandhed.

Tiden, som angriber Alt, virker fornemmelig paa det Hemmelighedsfulde og det Usande. Derfor holde de sig aldrig længe.

Hemmelighedsfulde og det Umulige.

Det Hemmelighedsfulde og i endnu høiere Grad det Umulige over stor Indvirkning paa qvindelige Sjæle, og der gives Intet, som fængsler dem i samme Grad.

Hemmelighed en Ring eller en Muur.

En Hemmelighed kan have to meget forskjellige Virkninger. Er den fælleds Eiendom for To, saa bliver den en Ring, som knytter deres Hjerter sammen; men er den kun den Enes Eiendom, saa bliver den en Muur, som ikke Kjærligheden selv er istand til at overstige.

Hemmelighedsfuld Tilbageholdenhed.

Der gives en hemmelighedsfuld Tilbageholdenhed, en veltalende Tausshed, som næsten aldrig forfeiler sin Virkning paa det qvindelige Gemyt. Det er Interessesen ved det Hemmelighedsfulde, som her forener sig med den Følelse, at Kjærligheden sætter sin Gjenstand saa høit, at den ikke engang vover at være ulykkelig i dens Nærværelse.

Hemmeligheder, en Qvindes.

For Dem, som glæde sig over Djævelens Gjerning, og lee og spotte over Alt, kan det maaskee være en Nydelse at kjende en Qvindes Hemmeligheder, at vide, at hendes ustyldige Blik lyver og at hendes rene Pande skjuler flette Tanker, og rummer Stoffet til et forfærdeligt Drama. Men der gives Andre, som heller ere frie for denne Rundskab, og selv

de, som lee deraf, bande i Stilhed den fordærvede Verden, og foragte den flette Qvinde.

Herredømmet i Kjærlighed.

I Kjærligheden dominerer varigst den, som elfter mindst, den, som maaskee slet ikke elfter, men kun forstaaer at lade sig elste med Grace. Hvor Lidenskab er, der er Herredømmet aldrig, det er kun Beregningen, der kan beholde det.

Herrer, store, og smaa Passioner.

Enhver stor Herre har smaa Passioner ved hvilke man kan lede ham, naar man er en Smule siffig.

Herrer, gamle, unge Hustruer.

Gamle Herrer — de Skabninger som man (spottvits) kalder Mænd i deres bedste Aar — indbilde sig saa let at de elste, de tage Livets Gfsterflæt for Bebudelsen af en ny Høst. De holde paa Illusionerne, som dog aldrig skulle opfyldes. Bee den Mand, som i denne Periode af sit Liv har knyttet et ungt Hjerte til sin Skjebne! Naar han snart gaaer tilgrunde i en frugtesløs Kamp mod Skjebnens Jernhaand, drager han det unge Hjerte, som ikke formaaede at frelse ham, med i Afgrunden.

Herrer og tre Aens Mand.

Herrerne vise sig næsten altid velvillige mod Mænd af tre Aens Høide, med store Knevelsbarter og en Skive ved Siden, medens de uden videre mishandle et staffels lille Pige-barn, som intet andet Forsvar har end sine Taarer.

Genrykkelsen — en Tilværelse. See Brahmatalæren.

Hjemmets Sygge, Hustruens Magt.

En Hustru besidder en næsten souverain Magt i den Kunst at gjøre sit Hjem hyggeligt, dets Ynde og dets Behagelighed maa være hende selv en Erstatning for mange Savn og Fornegtelse. Hvilke en Mand's Forurettelser mod Hu-

struen end kunne være, saa bør hun aldrig opgive denne Stræben, som endogsaa den raa Mand vil føle Indflydelsen af og omsider maa bøie sig for, saasandt som en raa Mand altid er en stor Egoist.

Hjernen, Afhandling af Flourens. Flourens har skrevet en interessant Afhandling om Phrenologien, støttet paa hans Undersøgelse angaaende Sjælens Organ Hjernen. Dertil udfordres ikke den hele fuldstændige Hjerne, som Gall og Spurzheim og mange andre Phrenologer have troet, hvilket man kommer efter ved den sammenlignende Anatomi. Borttager man f. Ex. den lille Hjerne paa et Dyr, mister det kun Locomotionsbevægelserne; hvis man borttager Fiirhøiene, mister det kun Synet; hvis man ødelægger den forlængede Marv, mister det Respirationsbevægelserne og følgelig Livet. I Intet af disse Organer, hverken den lille Hjerne eller Fiirhøiene eller den forlængede Marv, ere altsaa Organet for Fornuften. Det er kun den store Hjerne, der er det. Hvis man berøver et Dyr den store Hjerne eller Hemisphærerne, mister det strax Bevidstheden, men ogsaa kun Bevidstheden. Hjernen under Get taget, Encephalum, er altsaa et mangfoldigt Organ, der bestaaer af 4 særregne Organer: den lille Hjerne, Sædet for det Princip der styrer Locomotionsbevægelserne; Fiirhøiene, Sædet for det Princip, der levendegjør Synet; den forlængede Marv, Sædet for det Princip, der bestemmer Respirationsbevægelserne; og Hemisphærerne eller den store Hjerne, Sædet for Bevidstheden.

Hjertet deelt i Smaapenge.

De Menneſter, ſom leve i en ſnæver Kreds af deres Kjære ere lykkelige. Naar man har deelt hele ſin Omhed mellem et lille Antal Perſoner og kun har at gjøre med Gjenſtandene for ſin Tilbøielighed, bytter man kun ſit Hjertes

Guldbarrer mod lignende. Man er ikke nødt til at dele disse Barrer først i Smaapenge, saa i Skillemynt, og saa endog-
saa at give sig af med lidt Falskmøntneri, for at faae det til
at slaae til. Folk, der have mange Benner og Bekjendte,
maae dele sig i mange Stumper og faae til Gjengjæld af
Enhver lignende Stumper. De holde ligesom en Skillings-
boutik. Jeg foretrækker ligesom Juvelererne at have faa Run-
der, men som betale i store Summer.

Hjertet en Grav, Følelsernes Opstandelse.

Mennesket anseer i Almindelighed sine egne Følelser for
Flygtninge. Det ere de ogsaa, men kun saalænge han ikke
ikke forfølger dem; thi søger han først efter dem, saa finder
han dem ogsaa og da vække de tusinde nye Smerter. Hans
Hjerte er da som Graven, der skal briste før Opstandelsen
kan finde Sted.

Hjerte, ikke nødvendigt ved Hove.

Der gives Tilfælde ved Hove, hvor det kan være nød-
vendigt at have et Kjø, ihvorvel der ogsaa gives Hoffer, hvor
man meget godt kan være neutrius generis; men det er al-
drig nødvendigt at have et Hjerte.

Hjertet, ikke altid Anden.

Intet har givet mig et høiere Begreb om Kjærligheden,
end den tidt gientagne Bemærkning, at naar to Mennesker
staae under dens Indflydelse, og det to kloge, dannede og aand-
rige Mennesker, der ellers fordre anvendt og selv anvende For-
stand i Samtale, der skal interessere dem — da ere de til-
fredse om den Ene ikke siger Andet end: „Det er smukt Veir
idag,“ og den Anden dertil ikke svarer Andet end: „Over-
maade smukt!“ — Saa vist er det at man ikke bliver lyk-
kelig ved Anden, men ved Hjertet.

Og dog troer jeg at lidt And i sig selv gjør Kjærligheden
nogen Skade med Tiden. I dens barnlige Dieblif, medens

den endnu ligger i Buggen er den endnu ikke kommen til Land og Bevidsthed, Sommerfuglen har nylig stukt Larven af, den har endnu ikke forsøgt sine Vinger, den mener endnu at den maa leve og døe i Rosens Bæger, hvor den er født. Senere vover den at flyve og at hæve sig til Himmelen; men der- til hører vistnok alle Sjælens Kræfter.

Hjerteknusere af Ueselnatur.

Ingen gediegen Løve stræber efter at faae Renommee for at være Hjerteknuser. Allerede derpaa kan man kjende Ueselnaturen. Men vore Løver sætte dette som det høieste Maal for deres Stræben... maastee dog Klæderne ligesaa høit. Min Gud, hvilke Uesler!

Hjertet har Næring i sig selv.

De kjærligste Hjerter ere de mest lettroende og dem, der gjøre de færreste Fordringer; thi de finde Næring i deres egne Tølelser. Der er en indvendig Sol, hvis Straaler oplyse og farve Alt, hvad der er udenfor dem.

Hjertet og Phantasien.

Ligesom der er en Aarstid for Blomsten og en anden for Frugten, saaledes er det ogsaa først naar Phantasien blomst begynder at visne, at Hjertet modnes for de Lidenskaber, hvorom Blomsten varsler. Manden maa først stufes med Hensyn til Livets mindre Goder, før han tilfulde kan fatte Værdien af det største.

Hjertets Størrelse.

Et Menneskehjerte er ikke synderlig stort; men en Verden af Sorger kunne dog rummes deri.

Hjertet regenereres af Smerten.

Smerten alene kan ikke dræbe; den synes tværtimod at være skabt for det menneskelige Hjerte, hvilket den bestandig giver et nyt Liv.

Hjertet umaaleligt i Ungdommen.

I Livets Morgen er Hjertet umaaleligt som Verdenshavet. Men den Tid kommer snart, da en Draabe Vand er tilstrækkelig til at overfylde det.

Hjertet aldrig tomt.

Naar en ung Kone er ligegyldig imod sin Mand, er det Tegnet til at hun elsker en Anden; thi Naturen vaager altid over, at en Qvindes Hjerte ikke er uden Kjærlighed.

Hjertet, fuet af Tid og Pligt.

Efterhaanden, som Pligterne forøges med Aarene, bliver der desværre mindre Tid tilbage til Hjertets Udgydelse. Kjærligheden er en af de Luxusartikler, som man som oftest kun kan tillade sig i Ungdommen, naar Tiden endnu ikke har funden sin rette og fulde Anvendelse. Senere komme alle de Fordringer, som Verden og Staten og Familien gjøre til Manden, det er et uundgaaeligt Net, i hvilket de skjønne Mars Sangfugle alle blive fangne. Da er det forbi med de lange Drømme, de berusende Bestuelse og de endeløse Samtaler; det positive Liv gjør Fordring paa enhver Dag, og paa den Skive, over hvilken Nødvendigheden fører Tidens Viser, kan Hjertet neppe opsamle nogle forglemte Minutter.

Hjertet et ufuldstændigt Instrument

Bort Hjerte er et ufuldstændigt Instrument. Det er en Lyra uden Streng. Vi ere nødte til at bruge den samme Tone til Glædens Udbrud som til Sorgens Klagesang.

Hjertets Saar hos Usaarlige.

Der gives Naturer, som ikke kunne saares — undtagen i Hjertet; men et saadant Saar er ofte ulægeligt.

Hjertets Svingninger og Slag.

Det er ganske utrolige Ting, de Lærde kunne udregne. Saaledes have de beregnet med mathematisk Nøiagtighed, at

syv hundrede og syv Millioner Gange Svingninger maae have gjennemtrængt Diet, før det formaaer at ffjelne en Viols Farve. Hvilken Philosoph kan nu udregne mig hvormange Slag et Hjerte maa gjøre, før det kan ffjelne Kjærlighedens Farve.

Hoffet et aparte Terrain.

Hoffet er ikke et Palais, det er et heelt aparte Land, som har sit eget aparte Sprog og sine egne aparte Sæder og Skikke. Det bedste Beviis derpaa er, at et Barns Fødsel ved Hove næsten aldrig er en Skandal.

Hoffet gjør ingen Fanger.

Bed Hove ere Alle, som ere faldne, at regne for Døde, thi ved Hove gjøres ingen Fanger; man erkjender kun Combattanter og Liig.

Hoffets Vatter og Kongens Suk.

Kongen sagde engang: „Det er Hoffets Opgave at lee og more sig. Det seer vor Pande blive fuld af Rynker og vort Haar blive tyndt og graat, og undrer sig over at Kongerne blive saa hurtig gamle. Det stikker vel egentlig i, at det leer før høit til at høre Den, som sukker ganstke sagte.“

Hofmand, de kluntede.

Kongen gjør aldrig en Hofkavalleer af en Kloddrian, om han end hæfter en Kammerherrenøgle paa ham, thi man kan, som Sancho Panza siger, ikke sye en Silkepung af et Svineøre.

Hofmand som Myrebjørne.

Smiger bliver næsten en Nødvendighed ved Hove. Hoffolkene kunne sammenlignes med Myrebjørnene, som fange deres Bytte med Tungen.

Hofmand behøve ikke Vittighed.

Vittighed er en erotisk Plante, som visner i Hofslusten. Prindsfer behøve Skiver og Bolte, men ingen Pile.

Bittighed trives ikke ved Hove, thi der mangler dens Forudsætninger; men Malicer og Buffonader kunne holde sig i lang Tid.

Hottentotinden og Løven.

Man kan undertiden føle sig tilmode, ligeoverfor et Fruentimmer, man har maattet indrømme en vis Overvægt, som Løven, naar den luster bort — efter de afrikanske Rejsendes Beretning — efterat en Hottentotinde stiltiende har løftet Skjortet op, og viist Orkenens Konge sin kolossale sorte Bagdeel. — En Lykke er det, at saadanne Fruentimmer høre til Undtagelserne.

Hovmod i Tale.

Naar man hører Mændenes hovmodige Tale, skulde man da ikke troe, at Naturen havde skabt det ene Kjønn til Doffer for det andet.

Hovmod og Uvidenhed.

Mennesket er i Almindelighed hovmodigt i Forhold til sin Uvidenhed.

Hufommelsen og Philosophien.

At lære er endnu ikke at vide, thi der er en stor Forskjel paa Lærte og Lærde. Hufommelsen gjør den første Slags, Philosophien den anden Slags.

Hund, en fornem.

En Dame af mit Bekjendtskab saae engang en pjaltet Stodder paa en Trappe fortære de Levninger, han havde tiggget oppe i Huset. En velnæret, blank, hvid Buddel kom løbende og snusede til hans Pose. „Bæf Hund, det er Tiggermad“ sagde den Fattige, „det er ikke Noget for saadan en fornem Hund, som Du er!“

Hund, en forandret.

En Hund af et besynderligt afftumpet Udseende laae udenfor Døren til en Kro paa Landeveien. Jeg spurgte

Staldkarlen hvad det egentlig var for en Slags Hund, og han gav mig følgende Forklaring: Da Kromanden fik den, var den en Støverhund, som hed Flink; men saa blev den ganske tyk og saa blev den en Pudelhund og hed Tyrk. Men nu havde han studsset Halsen og Dreene paa den og gjort en Grævlinge hund af den, og nu hed den Pafan. — Paa samme Maade gjøres af de politiske Partier Ministre til de forskjellige Portefeuller.

Hundens Instinkt forædlet.

Kjærligheden forædler. I sin Naturstand er Hunden et af de vildeste Dyr, og naar den har lært at elske sin Herre bliver dens Instinkt næsten hævet i lige Høide med Fornuften.

Huusguderne hellige.

Bortgangen fra det Hjem, hvor Forældrene dvælede, tynger paa Samvittigheden, som om vi havde solgt deres Grave. Det var en smuk Overtro, Etrusserne bekjendte sig til, at afdøde Forsædre forvandledes til Huusguder. Og det Hjerte er i Sandhed dødt, som Karerne forgjæves kalde fra det øde Lag.

Huuslige Dyder — og Helttemod.

Jeg har mere end een Gang seet at en lille svag, taalmodig Skikkelse i en tarvelig Dragt, og hos hvem man til dagligt Brug ikke bemærker Andet end de kedsommelige huuslige Dyder, der have saalidet tilfælleds med vore vrindelige Ideer om Helttemod og Storhed — undtagen naar en Straale af dem skinner igjennem de Stores Liv paa Jorden, thi da bliver den en Stjerne paa Himmelen — at denne lille, svage og taalmodige Skikkelse kan møde Ulykken, trøste, berolige, afvende den, eller tage dens Byrde paa sine Skuldre, og det med Rolighed og Bestemthed.

Hverdagsmennesker uundværlige.

Almindelige Hverdagsmennesker ere uundværlige Skabninger i denne Verdens Komædie. Paa Bal er det Doujinet af dem, som gjør det muligt for den Trettende at dansfe og tale med den Dame, han elffer. I Krigen er det Tyvetufinde af dem, som falde for at udføre Hærføreren's Planer. Men en Konge skal ikke vælge sine Ministre blandt dem. Det vilde være at betroe den dumme Phaeton at kjøre Solens Vogn. Den, som Stjebnen har gjort mægtig, bør kun støtte sig til Styrken, og den findes aldrig hos Hverdagsmenneskene.

Hverdagsmennesker utaknemlige.

Hverdagskjæle ere utaknemmelige fordi de ikke ere istand til at føle hvad der er ophøiet, fordi de kun fatte det Ud-vortes af Velgjerningen. De kunne kun fatte Resultatet, Hjertelavet have de ingen Anelse om, og naar Du har flaaet Gul paa en Mare for at forfriske deres tørre Læber med dit bedste Hjerteblood, saa tørre de phlegmatisk Munden af, og spørge Dig allensals hvad de have at betale derfor.

Hylleri og Religion Tvillingsøstre.

Religion og Hylleri ere Tvillingsøstre, de ligne undertiden hinanden saameget, at det ikke er let at skjelne dem ad. Samme Physiognomi, samme Dragt og samme Sprog. Kun trækker Hylleren i Almindelighed Ordene noget blødere ud, og repeterer oftere Ordet: christelig Kjærlighed.

Hyllet Lykønsfning.

Der gives en Taktik, som useilbarlig virker mægtigt paa en ung Kone, og i det Hele taget paa det qvindelige Hjerte, saasnart Sorgmodigheden har bemægtiget sig det. Saasnart en Sky bedækker hendes Pande eller en Taare blænder hendes Die, behøver man kun med bevæget Stemme at sige: „Det Gneste, der trøster mig i min egen Kummer,

er Deres lykkelige og tilfredse Udseende" — saa er Spillet gaaende. Naar man ti Gange om Dagen fortæller en Dame at hun er lykkelig, maa hun tilsidst føle sig ulykkelig. Hjertet beklemmes ved denne hyllede Lykønsning, thi den Front, som ligger deri, er saameget mere bidende, som man lader som man vil skjule den.

Hyklari i Gjærning.

Det skaffer ofte en Slags Popularitet, at lade som om man var slettere end man er. Men dermed skal man ikke forbinde Hyklari i Tale. Er man oprigtig i sin Mund, kan man gjerne være en Hykler i Gjærning, og endda komme vel igjennem.

Hyklari regerer Verden.

En ny Dronning er kommen paa Verdens Throne, nemlig Hykleriet. Hendes Herredømme begynder. Naar det engang styrter sammen, vil der blive Revolution, ikke i Paris eller Neapel, men i alle Verdens fire Hjørner, i det Mindste i alle Europas.

Hyklari, fornemlig religiøst.

Man er i Reglen altfor tilbøielig til at raabe paa Hyklari. Fordi en Hofmand, f. Ex., som hidtil ikke har været synderlig from, pludselig bliver det, fordi han seer sin Konge blive det, deraf følger ikke absolut at hans Herres Fromhed vedvarende maa betragtes som den eneste Grund til hans Fromhed. Religionen kan hurtigt blive Menneftet til en Fornødenhed; har man først nærmet sig den for Menneskers Skyld, saa er det slet ikke usandsynligt at man tilsidst slutter sig til den for Guds Skyld. En religiøs Forfatter skrev henimod Midten af forrige Aarhundrede med Bedrøvelse: „Ak! der gives ikke mere Hyklere!“ — Det lyder noget Besynderligt, men der er ikke destomindre en dyb Betydning deri: Naar der ikke længer gives Hyklere, saa er det

fordi der ikke længer findes nogen Fromhed — naar der ikke længer findes Insekter, saa er det fordi Kulden har dræbt dem.

Hæve sig over Andre, Udygtighed.

At ville hæve sig over sine Medmennesker og sin Samtid, er en moralsk Udygtighed. Den Begavede maa bøde for at han er begavet. Hvo det endog er, som vover at oplyse Verden om en Sandhed, han er forfalden til at være en Martyr for sin vankundige Samtid, et Offer for dens Uvidenhed. Det er den gamle Fabel om Nattergalen og Tornebusken.

Høflighed vedligeholder Uenighed.

Høflighed er, velbrugt, den herligste Opfindelse, for bestandig at vedligeholde Uenighed.

Høg over Høg.

Der gives Noget, som staaer over Roterierne, det er Partierne; Noget, som er høiere end Partierne, det er Folket; Noget, som er høiere end Folket, det er hele Menneskeheden.

Scarus — og den Kunst at skrive.

Den Kunst at skrive er den største af Alle, dens Indflydelse er den største, den udstrakteste og den varigste. Men derfor bør den ogsaa sætte sig selv Grændser. Her faaer Mythen om Scarus, der vilde kjøre Solens Ildvogn, sin rette Anvendelse. Da han ikke forstod at styre den, stak han Verden i Brand.

Idealet og Troen det Samme.

Naar mon Menneskene ville lære at indsee, at naar Religionen saa alvorligt indprænter os Nødvendigheden af Troen, er det ikke alene fordi Troen leder os til en kommende Verden, men ligesaameget fordi man uden Tro ikke formaaer at hæve sig over Mængden. Thi det, som Kunstneren kalder Idealet, er vel ikke Andet, end hvad Præsten kalder Tro. Idealet og Troen ere Et og det Samme.

Idealet og Troen.

Sjælens Skjønhed er Troen — hvad den ideale Vnde er for Billedhuggeren, det er Troen for Hjertet. I den rette Forstand udstrækker Troen sig til alle Værker af den Skaber, som vi ikkun kunne kjende gjennem Troen; den omfatter en fast Tillid til os selv og en klar Ro med Hensyn til Fremtiden; den er det Maanelys, som behersker Menneſtehavets Ebbe og Floed.

Ideer kunne ikke være liberale.

Man taler saameget om liberale Ideer, men det tilkommer ikke en Idee at vise sig liberal, thi den har ganſte Andet at udrette i denne Verden. Den er til for at bryde sig en Bane, for at ſtaffe sig Indſtydſe, for at erobre og ſtaffe sig et Rige. Og bliver den da ikke let herriſt? Liberalitetens ſande Hjem ſkal ſøges i Sindelag og Hjertelag; men her ſørger Egennyttens og andens Egoisme nok for, at den ikke bliver ſynderlig ſtor.

Jernholdigt Blod.

Naturforſkere paaſtaaer, at det menneſkelige Blod er ſaa jernholdigt, at der i 42 Mænd findes Jern nok til at ſmedde et Plougjern af. Jeg veed ikke om det forholder ſig ſaaledes; men er det Tilfældet, da troer jeg at have kjendt Mænd, der heri ſom i ſaameget Andet have vendt op og ned paa Naturens Orden, og hvis individuelle legemlige Sammenſætning indeholdt Jern nok til to og fyrgetyve Plougjern.

Jernſtang og ſin Naal.

Det var ikke med en tyk Jernſtang, men med en tynd, ſin Naal, at man opdagede Naturens ſtore Hemmelighed. Saaledes er det ikke de meſt iøjnefaldende men ſnareſt de mindſt fremtrædende og mindſt paaagtede Egenſkaber, ſom lære os de enkelte Menneſter og hele Nationer at kjende.

Jesuitter-Helgener klassificerede.

Den bekjendte lærde Jesuit Père Theophile Raynaud har gjort sig selv og en Deel Helgener udbødelige i et Skrift, som er udkommen i Lyon 1653: „Om den Andagt, som alle gode Christne bør vise for Helgener o. s. v. samt Fortegnelse over de indtil da canoniserede Helgener i alle Haandteringer og Stillinger i Livet.“ Man seer deraf at nogle Helgeninder have været særdeles frugtbare, f. Ex. Sta Nortburga, som paa engang fødte Sta Hirta og 7 andre smaa Helgener, og Sta Qieta, som i een Barselseng fik 9, der alle blive navngivne. Endeel Helgener vare sygelige og havde Legems Bræk. 7 vare Gildinger, 16 blinde, 1 døv, 1 døvstum, 2 eensiede, 1 skeelsiet, 4 med rindende Dine, 3 vaterfottige, 2 svindsottige, 2 phtthisiske, 9 paralytiske, 2 epileptiske, 4 skrophuløse, 3 lungesyge, 2 pleuritiske, 6 asthmatiske, 13 Podagrister, 10 Pestbesængte, 4 Radesyge, 4 Besatte, 4 Steensyge, 1 Fistelsyg, og St. Brigitta, som havde Gigt i Larmene.

Af Haandtering og Profession navngiver han 2 Rokke, 1 Portner, 7 Klokkere, 12 Sognepræster, 8 Domherrer, 3 Inquisitorer, 20 Algerdyrkere, 1 Bondepige, 1 Lærker som forinden havde været Hertug, nemlig St. Custache, 3 Vindyrkere, hvoriblandt Fader Noah, 20 Hyrder, hvoriblandt Moses og David, 2 Korøgere nemlig Profeten Elisa og Prinds Alexander af Skotland, 2 Malkepiger, 4 Ammer, 1 Jordemoder, 6 Svinedrivere, 1 Gaasehyrde, 2 Kobbersmede, 1 Renovationskarl, som fik den hellige Concordia op fra Bunden af sine Dommere, 10 Skomagere, af hvilke 3 havde været Biskopper, 2 Skræddere, 1 Sadelmager, 2 Tapetmagere, 3 Grovsmede, 2 Tømmere, 2 Murere, 1 Steenhugger, 1 Billedhugger, 1 Klokkestøber, 2 Valkemøllere, 1 Uldfarer, som slog sig op til Biskop, 3 Malere, 2 Smede, 2 Slag-

tere, 1 Fisser, 2 Kudste, 1 Muulæseldriver, 1 Brændehugger, 3 Bøvere, 1 Boghandler, 1 Apotheker, 16 Tjenestepiger, 6 Hertuginde, 3 Grevinde, 1 Marquise, 2 Pæger, 1 Mignon, 1 Maître de requêtes, 2 Justitsministre, 1 Retsbetjent, 3 Fangevogtere, 6 Bøddeler, hvoriblandt St. Sosthenes, 2 Egtefabrydere, 6 Glædespiger, 5 Bastarder, 15 Røvere, 5 Skuespillere, 4 Heremestre, 11 Apostater, — som Alle vare omvendte. Konger, Dronninger og Pæver ere i en afgjort Minoritet mod deres Undersaatter. Vi have her alene 231 klassificerede og optalte. Hvormange ere ikke blevne canoniiserede siden Aaret 1653 i de 200 Aar indtil den nuværende Pave Pio nono ophøjede en Gud veed hvad til Helgen. Den gode gamle Pater Reynaud er saa forsigtig at tilføie, at „Kjolen gjør ikke Manden; man kan være et usfelt Menneske og en meget god Helgen, thi Helgeners Adel bestaaer i Udøvelsen af de christelige Dyder“.

Jesuiterskrifter for unge Piger.

Abbed Boudon fortæller i et Skrivt, som udkom i Paris 1825, under Titel: „Marie Angélique de la Providences Liv og Levnet,“ — udgivet i to smaa Bind blandt de Bøger, som la société catholique des bons livres, hvis Præsident var Hertugen af Rivière, Hovmester hos Hertugen af Bordeaux, har publiceret — at „denne Udvalgte allerede som et Barn paa 7—8 Aar bar sin Frokost hen paa den hellige Jomfrues Alter og bad hende give den til den Herre Jesus, medens hun selv fastede“ — og at hun „ved Juletid lagde sig selv paa Gulvet og innocemment overlod sin Seng til den hellige Jomfru og den glørværdige St. Joseph.“

Som Halvvoxen havde hun en „sær Fortjærlighed“ for de barbenede Karmelitermunke, hun løb efter dem paa Gaden i Coreux og „føjte heftige Lyster efter at opholde sig i Nærheden af deres Drken, en Millsvei fra Louviers. — Stor-

Patriarchen Elias aabenbarede sig for hende, som ogsaa den hellige Theresia og den salige Fader Johan af Korset, og hun gik nu længer ind paa Forsagelsens Vej. — Hun var en meget renlig og pertentlig Frøken, ikke destomindre forbandt hun Hovedet paa en Pige med Udflæt, og tog Materien af hendes Saar i Munden, og spiste den. „Men hvor Gud er god, hvor han er naadig mod dem, der elske ham! Hun har forsikret, at idet hun spægede sig paa denne Maade, udbredte Gud en saa stor Sødme over Noget, som efter Naturens Gang maatte forekomme yderst frastødende, at hun aldrig havde spist Noget, der smagte saa godt, og ikke engang kunde tænke sig en Ret, der kunde sammenlignes med dette.“

Hun tvang sig dernæst til at suge Linned, som havde været brugt til Fontaneller og Simer, og „den gode Gud begunstigede hende, idet han lod hende finde en Belyst i det, som efter Naturen maatte indgyde Affky.“

„Hun har ogsaa ofte spist Spytteflatter, som laae i Kirkerne og paa andre Steder. Hun gjorde ogsaa Alt det Gode, hvortil der var Leilighed, og som var efter Guds Befaling.“

Dg denne Bog er skrevet for unge Piger, udgivet af et fromt Selskab og under en Hertugs Auspicier, Hovmesteren for den sidste Bourbon, Henrik den Femte Dieudonné. — Marie Angelique de la Providence kunde maaskee fortjene at optages blandt Helgenerne; men selv Père Raynaud (see Jesuiter-Helgener) kunde komme i Forlegenhed med hvortil han skulde henregne dette stakkels forvandlede Sviin.

Jesuiter contra Jesuiter.

Abbé M. M. de la Roche Arnaud, en frafalden Jesuit, fortæller i sit Skrift *Memoires d'un jeune Jesuite*, Paris 1828, hvorledes Jesuiterne have forstaaet at beherske Konger og Undersaatter ved utrætteligt Sammenhold og en

uhyre Driftighed i deres Bedragerier. Han oplyser flere saadanne, hvortil han har været Vidne under sit Ophold i St. Rouge, den berømte Jesuiterstiftelse; blandt Andet anvendtes Aabenbarelses og Syner, som spillede af instruerede Skuespillere iblandt dem, for at indvirke paa de i Forveien Exalterede. Han kommer til det Resultat, at Tyrkerne snarere kunde omvendes til sande Christne, end Jesuiterne.

Igaar!

Igaar! Dette lille Ord kan ikke destomindre indeholde Meget. For Barnet er det kun Afstillelsen af en Dag. For den unge Pige er det allerede ikke mere end Grindringen om et heelt andet Liv.

Jld, den græske og Kjærligheden.

Kjærligheden gaaer maaskee efterhaanden ud af Verden, den hører til de forlorne Kunster, ligesom den græske Jld. Unge Menneſter elſte ikke mere, de holde en Maitresse, hvis de ikke have Raad til at holde en Fuldblodshest, thi ſaa er hun overflødig, og de have Noget at ſværme for uden at trænge til hende. Unge Damer elſte ikke mere, de ſværme for Gaard og Gods, Løsøre og Effekter, Rang og Titler. Det er ikke Andre end Hofefrømmere, ſom blive rørte over de Elſtendes Qualer i Tragødiene, og det er i det Høieſte ganſke unge Studenter, ſom kaſte et ſtjaalent Blik til Parterreløgen, for at læſe Overeensſtemmelsen i Følelſerne i deres Donnas vaade Blik. Parkettet og første Etage veyle ikke ſaadanne Diekaſt i vore Dage.

Illuſioner kunne overleves.

Det er deſværre ſandt, at Tilbøielighederne have ſamme Skjebne ſom Moderne, og at nogle Nar ere iſtand til at gjøre en Kjærlighed ligesaa latterlig ſom en gammel Kjole. Maa man da ikke priſe Den lykkelige, ſom ikke overlever ſin Ungdoms Illuſioner og ſom tager hele ſin Skat med ſig i Graven.

Indbildt Lykkes Usikkerhed.

Der hører ofte kun Lidet til for at bringe Den, der higer efter Gudernes Herlighed, til at falde fra sin Saligheds-himmel ned til Helvedes dybeste Afgrund. De gamle Klassikere, som vi nu belee i vor ensfoldige Dplystthed, betegnede dette med et findrigt Billede: Det var en Flue, der havde været nok til at styrte den dumdriftige Dødelige, der vilde kjøre Phoebi Bogn over Himmelbuen, ned i Afgrunden. Viis mig et findrigere Billede paa hvor Lidet der behøves, for at tilintetgjøre vor drømte Henrykkelse.

Indstrækning Talentets Grav.

Indstrækning er Talentets Grav. Lyst, Mod, Udholdenhed, Alt tilintetgjøres ved at stilles ligeoverfor det Umulige. Det er et Svælg mellem os og vort Maal, som aldrig kan udfyldes.

Indstrækning danner ingen stor Mand.

Ingen indstræket Kreds kan danne nogen stor Mand. Verden maa virke paa ham med sin Roes og sin Dadel; han maa føle sit eget Værd ved at prøve sine Kræfter, og tvinges til at kjende sig selv og Andre; han maa have Venner, men han maa heller ikke savne Uvenner, thi de første bør ikke og de Sidste ville ikke staaane ham.

Industrien er Intelligentsens Poesi.

Man hører saa ofte Klager over vor Tids materielle og industrielle Retning, ligesom om den aldeles udelukkede det Mandelige og det Poetiske. Men det er i det Mindste ikke nødvendigt. Industrien er meget mere Intelligentsens Poesi, ligesom Religionen er Sjælens Poesi, de ere Heelsøstre, de ere begge Gnister af den Guddomsaand, der styrer Verden. Der er en stor Forskjel paa den graadige Spekulation, der kun tænker paa sin egen Fordeel, og den beundringsværdige Kunst, som bruger Tanken til at omdanne Materien. Denne Kunst

er ophøjet, den har sine Glæder og sine Smerter, som Alt hvad der knytter sig til Livets Kilder; den er stor, thi Gud har stillet hele Fremtiden til dens Erobring. Den tankeløse Betragter af en Fabrik seer ikke Andet end de snurrende Hjul, hører ikke Andet end Banken og Klappren. Og dog er der en uophørlig Mumlen af Stemmer, der fortælle Eventyr om Verdens tilkommende Stikkelse. Al denne Hølen og Hvijslen og Drønen danner en Befrielseshymne for Menneskets Forløsning fra Trældommens Nag. Industrien har tvinget Liv ind i denne dumme og døde Materie, og for ethvert kraftigt Hjul, der i lynsnar Fart dreier sig om sin Axl for at udføre sine Underværker, skulle vi tænke paa de mange mødige Arme, der før trælled, hvor nu det døde Jern virker, og som nu kunne udrette Andet end Slavegjerning. Industrien tilintetgjør ikke Mænden, saalænge vi maae tilstaae at ethvert dødt Instrument har friggjort levende Mænder.

Instinkt i Kjærligheden.

Enhver, som elsker i Mand og Sandhed, besidder et Instinkt, der røber Kjærligheden, hvor den findes. Den kendes paa Tegn, som kun beslægtede Sjæle kjende. De sande Elffende ere ligesom de Rige, der ere vante til at bære Diamanter: uden at være Juvelerer lade de sig dog aldrig blænde af falske Stenes laante Glæds.

Instinkt og Forstand.

Fruentimmernes Instinkt opfatter og omfatter langt hurtigere end Mændenes Forstand.

Interesser eneherstende i Politik.

I Politik gives der ingen Belgjærninger, der gives Interesser, og Intet Andet end Interesser. Den, der bliver ansat af en Minister, behøver derfor, — hvis det er en Minister som han bør være — ikke at være mere erkjendtlig for sin Udvalgelse end en Hest, som Nykkeren har valgt blandt mange

andre, skal være taknemmelig fordi den bliver rebet paa en Jagttour. Det er Alluren, der har behaget Ministeren og Rytteren, og dette er vistnok ingen Tak værd.

Italiensk Kjærlighed.

Der er stor Forsjæl paa Kjærligheden under de forffjellige Klimater. I intet andet Land end Italien mødnes Kjærligheden saa almindelig ved det første Blik; i intet andet Land bevares den hurtigt modtagne Følelse som oftest i et mere trofast Sind. Phantasiens Blomster forvandles pludselig til Videnstaben's Frugt, som Følelsen dog bestandig forstaaer at bevare i sin Friskhed.

Italien som et stort Rige.

Italien har neppe burdet lytte til den blinde Politik, som stræber at forene alle de stolte Steder, der sørge over deres gamle Republikker, til et eneste stort Rige. Unâ Italia er et falsk Selvbedrag, det eneste Haab ligger i Adskillelsen. Florents, Mailand, Benedig, Genua kunne endnu engang blive frie, hvis hvert enkelt af dem er frit. Men drøm ikke om det Heles Frihed, naar hver enkelt Deel er i Trældom. Hjertet maa være Systemets Centrum, Blodet maa have frit Lob overalt, i store Samfund seer man blot en oppustet Ræmpe uden Kraft, hvis Lemmer ere døde og som i Svagheit maa bøde for Overtrædelsen af Sundhedens og Kraftens naturlige Forhold.

Italienske Pilegrimme.

Italien er det benedidede Land, hvorhen Alle ile, som ere syge eller sorgfulde, at sige naar de ere saa lykkelige at kunne reise. Keisere og Fyrster, Elskere og Grosferere, Poeter og Kunstnere, Mænd og Qvinder, Alle drage de til Italien. Og saaledes har det været fra Arilds Tid, lige siden Saturnus, Tidens strenge Gud, drog til Italien for at søge Trøst for sine Ulykker. Den allerældste Gud og den aller-

sidste Reisende — hvilken uhyre Kohorte af Pilegrimme udgør det ikke!

Italienske Republikker lykkelige.

Dersom nogen Epoche har været lykkelig for et Land, saa er det de italienske Republikkers Tid, da hver italiensk Republik havde sin Adel, sit Folk og sine særegne Friheder for enhver Stand; da de gamle aristokratiske Republikker havde deres indbyrdes Stridigheder og deres Rivaliteter gjensidig, hvorved den mest fuldendte Kunst fremstod, hvorved Politiken og berømte og ædle Familier hævedes. At lægge store Strækninger under een Regjering, er at formindske dens Styrke. De italienske Republikker havde ikke mere end de kunde overse og styre, derfor vare de Europas Hæder og Lykke hele Middelalderen igjennem. Er det ikke sært, at disse Stater ere bukkede under, medens deres Portnere, Schweitzerne have seiret i Kampen.

Juste milieu Mennesker.

Macchiavel paastaar, at Mennesker kun saare sjældent have Mod til at være fuldkommen gode eller fuldkommen slette. Hans Grundsætninger ere ogsaa beregnede paa Juste milieu mellem Begge.

Raalen, som der er spyttet i.

Efter at have drømt om at sidde i Herresædet, tager man ofte tiltakke med Portnerens bestedne Bolig. Det er i mine Tanker et af de uforklarligste Phænomener i den menneskelige Natur, skjøndt det er et af de almindeligste. Saadanne Charakterer begynde med at forlange Alt af Lykken og af Menneskene, der gives Intet, som staaer for høit for deres Forbringer, saalænge Alt gaaer godt, og den mest uventede Lykke tilfredsstiller dem ikke; men saasnart Bladet vender sig, tage de uden synderlig Mismodighed tiltakke med hvad man vil kaste til dem, som ingen Anden bruger, og det falder dem

fler ikke vanskeligt, for at anvende en Vignelse, at staae bag paa den Bogn, som de tidligere ikke fandt rummelig nok for deres Vigtighed.

Man skulde troe, at saamegen Usfelthed og Uforstkam-
menhed, saamegen Fordringsfuldhed og saamegen Underdanig-
hed ikke kunde rummes i det samme Menneſte, og alligevel løber
der en Mængde af dem omkring paa Gader og i Stræder, og
der gives ikke en Familie, som ikke tæller et eller andet saa-
dant Individ, til Uergrelse for alle de Andre i Familien, der
ere Noget værd. Dersom man skulde slutte fra Pluraliteten
til Arten, kunde man undertiden fristes til at antage det for
Menneskenaturen — og dog er dette ingenlunde Tilfældet.

Kamp mod Elementer — mod Revolutioner.

Endogsaa den farefuldeste Kamp mod Elementerne har
noget Stort, Herligt, Beundringsværdigt, som hæver Anden
og toner ud af den som en mægtig aandig Musik; der lig-
ger altid noget Forsonende i denne Fare, et hemmeligt Slægt-
skab aabenbarer sig, vi føle os hævede idet vi bukke under i
denne Kamp mod de evige Naturkræfter. — Men naar et
oprørt Folks spøgelseagtige Uhyre med de tusinde Hoveder rø-
rer sine mange Lemmer i en modbydelig Bevægelse, naar det
snoer og frummer sig i ækle Bøininger, ligesom tusindfold i
hinanden slyngede Slinger, saa ligger der i denne Masse
intet Forsonende, intet Stort, og naar vi bukke under, føle
vi os nedtraadte i Tilværelsens Dynd. Der gives intet mere
Frygteligt end naar man maa tilstaae sig selv, at Anden bli-
ver greben af en sstrigende, hylende, rasendegjort Mængdes
Banvid. — Der schrecklichste der Schrecken, daß ist der Mensch
in seinem Wahn!

Kamp for Nationaliteten.

Man priser i Almindelighed Fredens Goder og Velsig-
nelser, og de prises vistnok med fuld Ret. Men ligesaavist

som Freden hører til en Nations Udvikling, ligesaavist hører ogsaa Kampen dertil, hvad enten den føres paa Land eller paa Sø eller paa et aandeligt Gebeet; thi Striden og Kampen har ogsaa sine Betsignelser, og for at bruge og nyde Freden, maa man vide hvad hine give. Vee den Nation, der under Freden falder i Slummer, og glemmer det i dens bløde Drømme. Der hører Kystelser til, for at en Nation kan fornemme, at det er det samme Blod, der pulserer i alle de enkelte Dele, og for at disse enkelte Dele kunne komme til Erkjendelse af, at de alle drage Næring af det samme bankende Hjerte. Disse Kystelser og Bevægelser maae saa komme hvorfra de ville, hvad enten de komme udvortes fra, eller ved ydre Foranledninger hæve sig i Nationens eget Bryst, fra det halvdunkle hellige Lønkammer, der ligger i en Nations Indre, som i den Enkeltes. Men de, der ikke have fattet Nationen som en saadan aandelig Eenhed og Nationaliteten som denne Eenheds Eiendommelighed, de forstaae heller ikke disse Bevægelses Natur og Betydning, fordi de ikke have fattet Nationalitetens eget Væsen og Betydning. Thi disse Bevægelser ere Ideens egen Gang i Nationens Bryst, og Ideens helligsagte og dog saa hørlige Hvisten have hine aldrig fattet, saalidt som Mandens dybe Trang. Og dog har Ideen til enkelte Tider forkyndt med en Røst, som var det Domsbasunens Torden, at det var den, der beherskede Verden, og at den er uimodstaaelig, at det er den, der giver Nationaliteten sin Seighed, Nationen sin Magt, at der intet Sværd findes, der kan dræbe den, intet Batteri, der kan knuse den.

Kavalleer.

Montesquieu siger, at en Kavalleer bør lægge Adel i sin Dyd, Mæbenhed i sine Sæder, og Slebenhed i sine Manerer, for at være en sand Kavalleer.

Rattene i Huset, — som visse Damer.

Der gives en Mængde Fruentimmer, jeg burde maaskee egentlig have sagt Damer — som med al deres Fiinhed og al deres Elegance dog aldrig drive det til at blive fuldkommen civiliserede. De kunne have en meget uddannet Aand og det ømmeste Hjerte, men trods al deres Aand og al deres Bliidhed er der dog bestandig en vis Bildhed tilbage paa Bunden af deres Sjæl. Det kommer maaskee deraf, at deres Grundsætninger ere mindre faste end de burde være, og Samsfundets hele Organisme er jo nu engang grundet paa Principer og ikke paa Følelser. Disse gode Damer føre omtrent den samme Tilværelse som Ratten i et Huus: de drage saavidt muligt alle Fordele af det huuslige Samliv, men staae altid paa Springet til at tage Rejskaus for at vende tilbage til deres oprindelige Element.

Redsommeligheden paa Thronen.

Redsommeligheden er en af Kronens Byrder, som man ikke bør glemme naar man vil gjøre Afregning med Høiheden. Den er maaskee til enhver Tid den sikreste af alle Kongemagtens Revenuer.

Redsommeligheden.

Noget af det Redsommeligste i denne Verden er et vrælende Barn, som man ikke kan stoppe Munden paa, en prøvelende Olding, som underholder os om den fade Lykke, han har gjort i hans længst forsvundne Ungdom, og fremfor Alt et Fruentimmer, som man ikke bryder sig det Mindste om, og dog tvinges til at underholde sig med.

Redsomhed — et Spøgelse.

Den myrdede Tid lader altid et Spøgelse tilbage — det er Redsomheden.

Redsommelighed behøver Længde.

Det Korte kan aldrig mishage synderligt; i to Minut-

ter er det ikke let muligt at være fedtsommelig, dertil hører en længere Tid.

Kilden er ureen! Heureka!

For Hverdagsmennesker er det en absolut Nødvendighed at grave efter en ureen Kilde til enhver god Handling, som de føle sig for egenkjærlige til at udføre. De Bedre hjælpe ikke til ved Gravningen, det er sandt, men det gotter dem dog at staae hos, og endnu mere at høre de Andre raabe: „Heureka! jeg har fundet den og den er ganske plumret.“

Kjærlighedens Magt er som Troens.

Kjærligheden er som Troen, den er istand til at flytte Bjerge og den deler Almægtigheden med den — men det Umulige brændemærker Livet.

Kjærlighedens Overbeviisning.

Dersom vi i vor Kjærligheds Begyndelse ikke ere gjen- nemtrængte af Overbeviisningen om at den vil vare evig, da elske vi ikke, men lesle kun med en Følelse, der er for ædel til at profaneres saaledes.

Kjærligheds Erklæringen.

Hvoraf kommer det at en Kvinde, som modtager Erklæringen om en Kjærlighed, hun i lang Tid har vidst at hun var Gjenstanden for, dog altid viser en vis Grad af Overraskelse, som er stærkest naar der er mindst Grund dertil? — Saa dybt er det Qvindesjønnet indpræntet fra Ungdommen, at det ikke maa give efter for det første naturligeste Indtryk.

Kjærlighed er logisk.

Sand Kjærlighed er logisk, thi Virkeligheden er den sikreste og bedste Basis for Følelser som for Handlinger. Det er kun de flygtige og frivole Tilbøieligheder, som kunne trives i Ubestemthed.

Kjærlighedens Grademaaler.

Der er Intet, som bedre kan bevise os i hvilken Grad vi elffe, end den Fare, som Gjenstanden for vor Kjærlighed geraader i. Den flygtige Kjærlighed, som kun trives i Solfin, omkommer da; men den oprigtige og dybtfølte hæver sig, og bliver større end Faren.

Kjærlighed og Feber.

Undertiden er Det, som bliver kaldt Kjærlighed, ikke Andet end Feberparoxyisme, kun med den Forskjel at den gaaer den modsatte Vej. Naar Feberen begynder med Kulde og ender med Hede, saa begynder denne saakaldte Kjærlighed med Hede og ender med Kulde.

Kjærligheds Allegorier.

Maleren Reynolds har malet et yndigt Stykke, som forestiller en Amor, der leger med en Nymphe. En lille broget Slange stikker ubemærket Hovedet frem af Græsset. Latet *anguis sub herba*.

I et af Schalkens Natstykker er Ideen behandlet med endnu større Fiinhed: det er en ung Pige, som med Haanden stræber at værne om et Lys, som en Ungling gjør sig Umage for at puste ud.

Kjærlighedsphænomener i Havet.

Den sentimentale svenske Forfatterinde Frederikke Bremer, giver følgende romantisk naturhistoriske Forklaring, som lyder noget besynderligt i en Dames Mund: „Bed hvert Maretag blinker Bandet omkring Vaaden, og Draaber ligesom Ild stænke fra Marerne. Dette Phænomen er ikke usædvanligt paa Vesterhavet, og veed De vel hvad det er, som saaledes lyser og brænder i Havet? Det er Kjærlighed. I visse Dieblif stiger Havinsekternes Følelse til en høi Grad af Inderlighed, og Millioner Væsner, som indeholdes i Bølgerne, usynlige for det blotte Die, feire da et Dieblif af

Lykke og Salighed — deres Bryllupsstund. Det er i saadanne Dieblig at Havet lyser, thi ethvert lille Insekt udsfyder da, inspirert af Kjærligheden, en Lysstraale. Dog flammer dets Liv saa høit en Stund, kun for desto hurtigere at udsuffes. Men det dør uden Smerte, dør i Glæde. Rige Natur! Gode Skaber!"

Dette staaer i en Kjærlighedsroman som hedder „Strid og Fred“. Det lader til at den gamle Frøken har gjort et grundigt Studium af Kjærlighedens theoretiske og praktiske Deel, om ikke tillands saa i det Mindste tilvands.

Kjærligheden, den sande.

Den sande Elskende attraaer Meget, haaber Lidet — og fordrer Intet.

Kjærlighedens Reproduktionskraft.

Hvor Videnskaben i Kjærlighed har raset, der synes Alt at være bleven en Orken. Efterat denne Vulkan har udstødt sin brændende Masse og bedækket Alt med sin forstenende Lava, synes Vegetationen at være begravet for bestandig. Men den er derfor ikke dræbt. Den lever op paany og reproducere paany. Sindet, om end dybt saaret, kan faae sin Holdning og sin Spændkraft igjen, men det maa i denne Kamp understøttes af Grundsætninger, thi disse alene sætte det istand til at gjøre vedholdende Anstrengelser for sin Helse.

Kjærlighed, Mandens sidste.

Mandens stærkeste og værdigste Kjærlighed er hans sidste, den, som forbinder og legemliggjør hans forbigangne Lids Drømme om det Fortrinlige, den, fra hvilken Haabet udspringer saameget lysere gennem Skuffelser, den, hvori Erindringen er ømmest og rigeligst, den, som ikke kan erstattes af nogen anden, idet den erstatter alle andre.

Kjærlighed, en moden Mand's.

Den Kjærlighed, en Mand føler i sin modnere Alder, er neppe saameget nogen ny Følelse, som det er en Gjenoplivelse af alle de ømme Følelser, som have reist sig af en lang Slummer i forynget Friskhed og Styrke. Vi have ryddet Lavaen bort, der forstenende havde lagt sig om Hjertets Ungdoms Bevægelser, og under den finde vi en heel Verden af forgangne lykkelige Dage.

Kjærlighed hos Dannede og Simple.

Det er ikke saameget den Maade, hvorpaa Kjærligheden ytrer sig, som den, hvorpaa den ophører, der betegner Forskjellen mellem vor Kjærlighed og vor Tjeners. Men til stor Skam for Dannelsen behandles Skilsmisfen næsten altid paa en usømmelig og uværdig Maade.

Kjærlighedens Smaastorme og Uveir.

Smaastorme blandede med Laarer er det Samme for Kjærligheden som en frugtbar Regn for Jorden, naar den tørres af en varmende Sol. Men blive Stormene heftigere, da flyve Ordene gennem Luften som tilintetgjørende Lyn, der vel udbrede et klart Lys i Sjælen, men med det Samme tilintetgjøre den.

Kjærlighed i de forskellige Lande.

I Frankrig er Kjærligheden en Spøg — une folie — i England er den en Tvivl, i Tydskland er den et Philosophem, men i Italien er den en Følelse.

Kjærlighed en beskottende Følelse.

Naar Qvinden eengang har følt sand Kjærlighed, saa danner Gjenstanden for denne en uoverstigelig Skranke mellem hende og andre Mænd. Jeg troer næsten, hun kunde foretrække Døden fremfor at blive sin Grindring utro.

Kjærligheden prædiket som Livsformødenhed.

Det er ikke saa ganske afgjort, om vort Liv ikke vilde

være lykkeligere uden Kjærlighed, end det er med Kjærligheden. Man indrømmer den vistnok en altfor stor Overvægt i vor hele moderne selftabelige Tilstand, i Forhold til alle vore øvrige Vilkaar. Allerede i Barnealderen lærer man os at drømme derom, i Ungdommen faae vi ikke en Bog i Hænderne, see vi ikke et Skuespil, høre vi ikke en Sang, som ikke har Kjærligheden til Gjenstand. Vi blive derved vantede til at betragte den som en Livsfor nødighed, ligesom Føde og Klæder, og naar vi saa eftertragte den, gaaer det os i Almindelighed kummerligt, og af ti Gange ere vi ulykkelige deri. Saalænge Forholdene ikke ere anderledes, skulde man ikke prædike Kjærlighedens Philosophi for Ungdommen.

Kjærlighedens Grund.

Forstandige Folk forste tidt efter Grunden til Kjærligheden, det forekommer dem ufatteligt at en vis Mand kan elske en vis Kvinde. En aandrigh Dame har engang givet mig en Nøgle til at forklare alle Passioner, og denne aabner paa engang alle Banffeligheder: „Man elsker — fordi man elsker.“ Og det er al den Grund, som er nødvendig. Det er med Kjærligheden, som med Gud — den er, fordi den er.

Kjærligheden taaler ikke Sikkerhed.

Det er en afgjort Sag, at ifkun den Kvinde, vi frygte for at tabe, besidder vor fulde Kjærlighed. De Kvinder, som ikke kjende denne Egenhed ved den mandlige Charakter og som ikke vide dette, de see med Smerte Kjærligheden flygte fra dem til Andre, som i alle Henseender staae langt under dem. Kamp og Strid er det Element, hvori Lidensfaberne leve og trives. Ro og Sikkerhed kunne de ikke godt taale, Roen sløver dem, og Sikkerheden dræber dem tilfsidst.

Kjærlighed som Moralist.

Kjærligheden, siger Philosophen Bacon, er den bedste og den blideste Moralist.

Kjærligheden seeagtig.

Kjærligheden er en saa seeagtig Deel af Menneſket, at den ſelv hos en Fee ikke kan yttre ſig paa anden Maade, end hos en oprigtig og inderlig Elſkende.

Kjærlighedsbreve og Pynt.

Jeg har mødt mangan fattig, elendig ung Pige paa Gaden, hvis blege Kinder kun behøvede at farves af Dandſens Rødme paa et Bal, hvis Dine kun behøvede at ſtraale af Henrykkelse over en Kjærlighedserklæring, for at være en fuldkommen Skjønhed. Saadan en ſtakkels Pige fattes blot det, ſom ſtaber Qvinden for anden Gang, Pynt og Kjærlighedsbreve.

Kjærlighed og Frygt i Betydning.

Frygt foreger Kjærligheden, ſaavel Frygt for at miſte den, ſom Frygt for at der ſkal tilſtøde dens Gjenſtand Noget. Det er Følelſens Tilbagevirkning: af Kjærlighed Frygt, af Frygt ny Kjærlighed. Derfor elſte Qvinder i Almindelighed ømmere og inderligere end Mænd.

Kjærligheds ſkjønneste Virkning.

Det er en af Kjærlighedens ſmukkeſte Virkninger og ſikkreſte Tegne, at den bringer os til at anſee Mangler hos den elſtede Gjenſtand for elſtværdige Egenſkaber.

Kjærlighedens Baner.

Maar Talen er om ophøiede Følelſer, gives der ingen Smaating. De daglige ſmaa Bevifer paa Dpoffrelſer og Hengivenhed have da langt mere at betyde, end de ſtore, enkeltſtaaende Prover. De ſidſte ere Begivenheder i Kjærlighedens Tilværelſe, de forſte ere Baner.

Kjærlighed Tilværelsens Opium.

En berømt Forfatter har kaldt Venstrib for Tilværelsens Druer. Dersom det er tilladt at sige dette om Venstribet, saa maa der heller ikke være Noget til Hinders for, at kalde Kjærligheden dens Opium.

Kjærlighed forlanger ingen Redværdigelse.

Dersom en Kvinde forlangte af hendes Elsker, at han „for hendes Skyld“ skulde opoffre Alt, hvad Mændene sætte høiest Priis paa, Ære, Berømmelse, Tapperhed, og blive en feig og æreløs Forræder, da vilde det være forbi med hans Kjærlighed. Og kunne vi da fortænke Kvinden i, at hun ikke vil offere det, som for Kvinden har høiest Værd, hvis Tab vil sætte hende i Klasse med de Foragtede og Æreløse? Timelige Goder kan Kvinden opoffre, sand Kjærlighed spørger ikke efter dem; men hendes Kjærlighed kan ikke opoffre sig selv, ikke sin Ret til at være elsket, ikke Haabet om at elste og blive elsket paa hiin Side Graven, ikke den Lykke at staae reen og tilbedelsesværdig i sin Elskers Dine. Derfor kan sand Kjærlighed ikke forlange et saadant Offer, og den Kvinde, der troer sig elsket i Sandhed, maa føle sig tryk og tillidsfuld. Vee Den, som svigter denne Tillid!

Kjærligheden og Klimatet.

Kjærligheden er paa en forunderlig Maade forskjellig i sine Uttringer efter de forskjellige Klimater. Jeg er overbevist om, at selv i vore Dage vilde mangen simpel Pige, som er fød under Italiens Himmel, føle akkurat som Julie, og mangen sædvanlig Elsker ikke give Romeo Noget efter i hvad vi Danske vilde kalde Kjærlighedens Overspændthed. (See Kjærligheden og Tidsalderen.)

Kjærligheden og Tidsalderen.

Men ligesom Klimatet gjør Kjærligheden forskjellig, saaledes er den ogsaa heel forskjellig efter de forskjellige Tidsal-

dere. Oltidens Kjærlighed var f. Ex. meget forffjellig fra Kjærligheden i hiint Affnit for romantisk Romantik, som Petrarca snarere var Repræsentant for, end han, som man ofte hører fige, var Skaberen af den. Dengang havde Kjærligheden allerede begyndt at antage en vommere og helligere Charakter, end den hidtil havde kjendt, thi den havde efterhaanden indfugtet den guddommelige Aand, fom Christendommen er gjennemtrængt af, og fom forbinder fine Sorger paa Jorden med Aabenbarelfser og Forhaabninger i Himmelen.

Kjærligheden, den forfte.

Menneffets forfte Kjærlighed er i Grunden ikke Andet, end et Eventyr.

Kjærlighedens Mangel paa Varighed.

Kjærligheden mangler kun Varighed for paa engang at være Paradifet for Syndefaldet og et Hofianna uden Ende. Lad Skjønheden holde fig, lad Ungdommen ftaae ftille, lad Hjertet ikke trættes, og man ftaber en Himmel. At Kjærligheden er den høiefte Lyffalighed feer man deraf, at den beftandig forffølges af den Indbildning at være evig; den vil kun udtale uigjenfaldelige Eder; da den ikke kan forevige fine Glæder, søger den at forevige fine Smerter, det er en falben Engel, der endnu taler det Sprog, den talte i det uforkrænkelige Dpholdsfted, dens Haab er aldrig at ophøre; i fin dobbelte Natur og fin dobbelte Illufion heneden paaftaaer den, at forplantes gjennem udødelige Lanter og uforgængelige Slægter.

Kjærlighed i Ungdom og i Alderdom.

I Ungdommen, naar Hjertet af Naturen er mere ædelmodigt, fordi det er rigere, er den Kjærlighed, man ffjenker, ofte Kilden til en ftørre og visfelig renere Lyffe, end den Kjærlighed, man modtager; men naar Aarene lifte fig over os, naar Hjertet, fom en Vdeland, bliver fattigt, egenkjær-

ligt og træt, kan Intet overgaae den inderlige Fryd, hvor- med det modtager de ringeste Tegns paa en reen og oprigtig Omhed. Dette er en Svaghed, mod hvilken Dømmekraften Intet formaaer, og tidligere Erfaringer endnu mindre.

Kjærlighedens Moderation som Regel.

Jeg tror ikke at Manden saaledes er istand til at lade hele sit Væsen gaae ganske op i Kjærlighed og saa ganske kan opgive sit eget Jeg, som Qvinden. Derfor er det en for- underlig Wiisdom, blandt saamange dumme Regler, som man ellers giver Qvinderne i deres Ungdom, at de skulle elske med Maade og lunskent, og aldrig ud over et vist Punkt. Derved vedligeholdes Eigerægten mellem begge Kjøn. Manden kan elske saameget han vil, saa heftigt han vil — det vil aldrig drage ham fra hans Bestemmelse; han kan i det Høieste gjøre en dum Streg, men elendig gjør han sig aldrig derved.

Kjærlighed en Ombytten.

Man kunde maastee tydeligst definere Kjærligheden saa- ledes: det er en evig Udveksling af uudtømmelige og stjerne Følelser. — Kjærligheden betinges af en Ombytten, af det Gjensidige.

Kjærlighedens Martyrdom.

En Hustru, som taalmodig bærer sit Egteffabs Kors, er en Martyrinde, ikke for den døde Tro, det er sandt, men for den levende Kjærlighed, og jeg antager denne Martyrdom for at være saameget højere, som Kjærligheden, der er en Guds Kraft, staaer over Troen, der kun er Menneftets Kraft.

Kjærlighed hos Qvinden fødes ikke sandfelig.

Man hører saa ofte den Sætning fremsat, at Qvin- dens Kjærlighed fødes gennem hendes Sandser. Men det er ikke sandt, i det Mindste ikke forsaavidt den aandfulde Qvinde angaaer. Her bemægtiger Kjærligheden sig først Hjer- nen, den banker paa hos Phantasien. Uden denne magiste

Møgle faaer den ikke Afgang. Derpaa stiger den ned i Hjer-
tet, sniger sig ind i alle hendes Evner, og da elsker hun den
Mand, der opfylder hende, som en Gud, som et Barn, som
en Broder, som en Egtefælle, som Alt, hvad en Kvinde
formaaer at elske.

Kjærlighedens ufattelige Natur.

Det er ikke efter det elskende Bæsens Fortjeneste at
man maa beregne Kvindens Kjærlighed. Den lever en vis
Tid af sin egen Flamme, og den tændes ofte uden at ad-
spørge Fornuft eller Erfaring. Man seer derfor ofte, at ud-
mærkede Mænd blive mødte med Utaknemmelighed, medens
usle og fordærvede Sjæle indgyde heftige og varige Følelser.
Thi Kjærligheden er en Følelse af en hemmelighedsfuld Na-
tur, den er næsten umulig at analysere, og Enhver under-
kaster sig den uden at fatte den.

Kjærlighed kun for Ungdommen.

Den største Mesalliance er Egtefæb mellem en ung
Mand og et gammelt Fruentimmer. Hendes Kjærlighed er
næsten altid tyrannisk, fordi hun vil erstatte nu hvad hun
synes hun i mange lange Aar har havt tilgode. Men hen-
des aldrende Kjærlighed ligner Efteraarsblomsterne, de kunne
nok prale, men de savne Duft og Gude; Kjærligheden er
kun for Ungdommen, kun da har den Gude, thi kun da er
den lykkelig i sig selv. I den ældre Alder ligner Kjærlighe-
den — for at bruge endnu en Lignelse — de egenkjærlige
Oldinge, som jage hele Verden tilside for selv at kunne nyde
enhver Straale af Efteraarsjolen.

Kjærlighedens Værd.

Det er en Lyksalighed at elske; men det er mere end
Lyksalighed at føle sig overbevist om den Elskedes Værd.

Kjærlighedens Tungemaal.

Kjærligheden har sit eget Tungemaal, som ingen Uindvietet kan tale.

Kjærligheden — hos Pindar.

Det er et smukt Vers af Pindar: Ungdommen er en Blomst, Kjærligheden er dens Frugt. Lyffelig er den Høstmand, som først bryder den af, efterat have seet den modnes langsomt.

Kjærlighedens Frygt hos Qvinden.

Man har saa ofte sagt, at ingen Qvinde kan taale at være ganske uden Frygt for den, hun elsker, og som elsker hende igjen, især ingen gift Kone, og man har ofte anvendt denne rigtige Sætning for at bevise en falsk, for at gjøre Kjønnen Uret. — Ja, endogsaa den stærkeste Qvinde maa føle en vis Sky eller Frygt for den Mand, hun elsker, og jeg vil paa staae at uden denne mangler Kjærlighedens store Hemmelighed en af sine høieste Indvielser. Det er den Høitagtelse, hun føler for den sande Mandighed, som hun derved ærer; thi ihvor nær Mand og Qvinde end staae hinanden, ihvor nøie de end kjende og forstaae hinanden, gives der dog en Grændse, hvor om ikke det Fremmede saa dog det Hemmelighedsfulde indtræder, og ved denne Grændse holder den omtalte Frygt Bagt, dog ikke som en angstfuld Stjelven men som en anelsesfuld Gysen, der kan forvandles til en sød Bæven. — Og Manden kan heller ikke ganske fatte sin Hustru. Der gives endnu en Omhed i hendes Sjæl, endnu en Døffren, endnu en Hengivelse, langt ud over hvad han har ventet af Naturen og Muligheden, og saa ofte han aner en saadan, kan det ogsaa indgyde ham en Sky og en Frygt.

Dersom Hustruerne ikke have denne Slags Sky for deres Mænd, da er det i de fleste Tilfælde mere Mandens end det er Konens Skyld.

Kjærlighedens Frygt for at synes grim.

En ung Pige tørrede sine Taarer af og sagde: „Hvis han fandt mig grim — fordi jeg havde grædt saa meget over ham!“ — Jeg kan fatte, at denne Frygt maa være den pinligste af alle. Kofetterne alene nære den aldrig, de græde aldrig mere end de troe det nødvendigt for at synes endnu smukkere. Og det „stærke Kjen“ lønner dem derfor, thi hvilken Kvinde bliver vel elstet saaledes, som en afgjort Kofette.

Kjærligheden paa Afveie.

Saa snart Kjærligheden hører op at være dydig, forfalder den til alle Forfængelighedens Agitationer og Kofetteriets Smaaligheder; man synder for at behage, affurat som Tyven stjæler for at have sit daglige Brød, og selv en ophøiet Aand udtænker de laveste Planer. Sjælen kan nemlig ikke forlade den Æther-Region, hvor Gud har sat den, uden at falde i Støvet og blive sølet i Smuds, og som et Madsel fortæres af Jordens krybende Madiker.

Kjærlighed forlangt quand-même.

Kvinden forlanger Kjærlighed quand-même — for i en Hast at hjælpe sig med et fremmed men betegnende Udtryk — hun vil elstes for sin egen Skyld: den Smukke, selv om hun var hæslig, den Kløge, selv om hun var dum, den Rige, selv om hun var fattig, den Fornemme, selv om hun var af ringe Stand. Det kalder hun Kjærlighed for hendes egen Skyld.

Kjærlighedsgudinde — og Engel.

Mændene fordrer af den Kvinde, som de skulle elske, Skjønhed, Ynde, Phantasi, Sandfælighed, Kofetteri til at gjøre disse Egenstaber gjeldende — og som Hustru Dyd og atter kold Dyd. Kjærlighedsgudinde og Engel i een Person, det er en vanskelig Opgave for et stakkels qvindeligt Væsen, som lever i sædvanlige menneskelige Forhold. Og naar en

af dem undtagelsesviis ikke vil vide Noget af en saadan ex-
 clusiv Hengivelse, men søger sin Tilfredsstillelse og Underhold-
 ning ved andre Gjenstande, naar Videnskab, Kunst eller Po-
 litik interesserer hende i overveiende Grad, saa kunne Mæn-
 dene ikke noksom undre sig over en saadan vanskabt og for-
 struet Stabning. Hun forfølges da med skadesro Spot og
 haanes paa alle Maader. Hvordan har hun faaet det for-
 tvivlede Indfald at ville gjøre sig gjeldende ved Andet end
 den patenterede Elstværldighed, ved Ægtefæltets fredelige Ny-
 delse, ved Husfruens ædle, herlige, virksomme Raad? Saale-
 des lyder det rundt om. Og betragter man saa denne høit-
 priste ægtefæltelige Stilling lidt nærmere, hvad er saa dens
 almindelige Opgave? Et halvt Dusin smertelige Nedkomster!

Kjærligheden une folie.

Franstmændene kalde Kjærligheden i deres Salon-Sprog
 en Daarstab, une folie. Man maa være Fransk, for at
 opfatte denne Følelse saa simpelt — Kjærligheden er meget
 mere en Blissdom, naar den opfattes rigtig.

Kjønnene, det stærke og det svage.

Man kalder Mændene det stærke og Qvinderne det svage
 Kjon, og deri har man fuldkommen Ret, at sige — hvis
 Naahed, Kræfter og Knokler kan kaldes Styrke. Men skal
 Laalmod, Udholdenhed og Kjærlighed kaldes Styrke, da vee
 Mændenes Supremati.

Kjønnene — og Individet.

Manden elsker Kjønnene, Qvinden elsker Individet. Jo
 stærkere hendes Kjærlighed er, jo længere staaer hun derfor
 fra alle andre Mænd. Qvindens Videnskab ligger i Følelsen,
 i Phantastien, i Hjertet. Hun berøres kun sjældent af de
 sandfælsige Billeder, som Unglinge og Oldinge — de Uer-
 farne og de Opslidte — bestandig bringe i Forbindelse med
 Kjærligheden.

Kjønnet, det smuffes, Sammenhold.

At angribe det smuffe Kjon i Almindelighed i et Fruentimmers Nærværelse, er det Samme som at rette et personligt Angreb mod hende selv.

Kjønnsforskjel i Taarer.

En Mand kan ikke godt finde sig i at Qvinden græder, deels fordi han er bange for at Taarerne skulde beseire ham, deels fordi han ofte ikke fæster Lid til deres Oprigtighed. Det Høieste, han gjør, er, at lade hende græde i Ro, uden at gjøre hende Bebrejdelser. Men saa forlanger han ogsaa, at hun til Gjengjæld strax skal være glad og lystig, naar hun neppe har tørret sine Dine. Og kunde hun det, da vare hendes Taarer ikke udsprungne af Smerte; og kunde han fatte at hun græder af Smerte, vilde han være mild mod Taaren. Dette er et af de Punkter, hvori Mand og Qvinde ikke kunne forstaae hinanden trods al Anstrengelse. Det ligger ikke i Opdragelsen eller i Verdens Love og Bedtægter, det ligger i Sjælens og Legemets Organisation. Fra sit Kjon kan Ingen løsrive sig, og Kjønnet er knyttet til visse Betingelser, som have deres Gylbighed.

Kjødets Bildfarelser.

Et Mandfolk er en uregelmæssig Skabning. Han kan nære den inderligste Trostak i sit Hjerte, og dog til sine Tider være mindre streng dydig mod Fristelserne end den kydste Joseph. Selv den ømmeste af alle ømme og troe Sonnettister, Lauras egen Petrarca, troede ikke at Hjertets Trostak blev frænklet ved Kjødets Bildfarelser, idet han afveg en Smule fra sin ulykkelige Kjærligheds Inderlighed, og fra Tid til anden maatte lade smaabitte Børn døbe paa sin Regning.

Klogskab og Træfthed.

Det er ikke muligt at en Kjæltring kan være en stor Statsmand, men enhver Kjæltring troer om sig selv at han

er det. De tage feil af Klogskab og Træffhed, som ere himmelvidt forskjelligte. Kjæltringen er stolt af at bedrage Andre; men den kloge Mand er stolt af, at han ikke bedrager sig selv.

Koner dydige, uden Mænd.

Comberouse paaftaaer, at giste Koner i Almindelighed vilde være dydige, hvis de ingen Mænd havde.

Koneagtige Koner.

Der gives en Somfruelighed i Sjælen, langt yndigere og mere rørende end den, som Myrthebrandsen repræsenterer, men ogsaa langt sjældnere. Af, desværre modstaaer den endnu sjældnere det materielle Liv, og den første gaaer som oftest tabt før den sidste, og næsten altid med den. Saa bliver den unge Kone meget snart koneagtig, hun sætter sig med Velbehag tilrette i Familie og Huusholdnings Interesserne, som en Fugl i en Rede, og saa er hun tilfreds. Om saadanne Qvinder, hvis Charakter, hvis Tænkemaade og Temperament gaae Haand i Haand med deres Skjebne, siger man saa: „Det er en rar Person, hun vilde have gjort enhver Mand lykkelig.“ Men mig er det altid løbet koldt ned ad Ryggen, naar jeg har hørt denne Lovtale over en ung Pige eller Kone, og jeg har tænkt min Deel derved, som jeg imidlertid anseer det for klogest ikke at udtale.

Konge af Guds Naade.

„Konge af Guds Naade“ har Kongen af Preussen nylig fordret at kaldes, forlods for alle Guds Naades andre Konger. Lad ham vogte sig, at denne Hovmod ikke bliver Hersteren over saameget sammenræsset Land til en Spaadom. Kun affatte og faldne Konger have guddommelige Rettigheder, de omgives da med hiin hellige Rædsel, der tilkommer ethvert ophøiet Billede paa Omstiftelighed. En saadan falden Majestæt, en saadan kronløs Pande omstraales altid for

den Høimodiges Dine, ikke for Bøvelens sløve Blik, af en majestætist Glorie. I enhver plad og trivelig Medgang er der noget Gemeent — i enhver stor Modgang noget Kongeligt. Men Kongen af Preussien, som kun fordrer Guds Naade for sig selv, har troet at kunne liste sig ad en smal Mellemvei, han har anerkjendt den nye Konge af Italien, men har modtaget den faldne Konges Gesandt ved sin Krøning. Ja, sandelig, han kan særdeles trænge til at være en særegen „Konge af Guds Naade“, for at ikke Forsædrenes Misgjerninger og hans egne Synder, hans bestandige Tvetungethed, Samvittighedsløshed og Rovgjerrighed, skulle falde paa hans selvkrønedes Hoved.

Kongerne hurtige — Nationerne langsomme.

Kongerne ere hurtige til at handle, de vide at for dem er der ingen Evighed; men Nationerne ere langsomme, thi de vide godt, at de aldrig forgaae.

Kongens Maitresse.

Der gives ingen Erstatning for et plettet Rygte; den fattigste Haandværkers Hustru føler sig stolt ligeoverfor en Konges Maitresse, og i al sin forgyldte Brunk læser den Sidste sin Dom i ethvert Blik, som den Første kaster paa hendes Herlighed. Og denne Dom ereqveres indvendig og prompte.

Kongen skyldes ubetinget Agtelse.

Man hører undertiden selv Folk i en ophøiet Stilling af en eller anden Animositet drive Spot med Majestätens Hellighed. Det er et farligt Spil. Det gaaer med Kongen som med Religionen, eller meget mere med Overtroen, som tænker sig en Gud, hvor der kun er et Afgudsbillede. Vise vi Bøvelen Idealet i sin Nøgenhed, da have vi ikke blot viist den Bildfarelsen, men ogsaa tillige taget Troen fra den. Frihed vil da avle Tvilesløshed. Tages det moralske Slør bort, som for Bøvelen dækker Regentens Hellighed, uden at

Retsfikkerheden og Oplysningen ere usædvanlig fast begrundede, da fremkaldes derved en Skare Forrykte, som ikke mere erkjende nogen Lov. I monarkiske Stater er Regenten, hvilke hans Feil end monne være, et moralsk Bæsen, som man stylder Agtelse. Kongen er det borgerlige Samfunds Hoved, Adelen's Støtte og Krone, han er den Tordenleder, som trækker Folkstormenes Lyn til sig og leder dem uskadelige ned i Dybet. Riv ham bort, og det første Folkeveir begraver Eder under Eders egne Ruiner. Men at forsynde sig paa denne Maade mod sin egen Existents, det er mere end en Forbrydelse — det er en Dumhed.

Kongen kan ikke være genial.

Hvorledes Værdigheden strider mod Genialiteten kan man see af den Omstændighed, at en Konge ikke uden at tabe sin Værdighed kan sige noget Nytt og Pifant. Han maa indstrænke sig til det Traditionelle, som ikke kan være Tvivl underkastet. Man kan ikke være blot Menneſte, naar man holder paa sin Værdighed. — Den sidst afdøde Konge af Preussen var meget paa Afveie, han tillod sig endogsaa at være Wigbengel, og troede at man kan drive denne og den kongelige Haandtering ved Siden af hinanden, ligesom man kan være Pottehandler og Lottericollekteur.

Kongens Ddselhed.

Ddslen med offentlige Midler har til alle Tider været anseet for den værste Gjerning af en Regent. Allerede Tacitus siger, at den Skat, som Regenten kaster bort til Unytte, maa erstattes igjen med Forbrydelser.

Kongens Laster og Dyder.

I bevægede Tider er det som oftest ikke saameget en Konges Laster, der ere hans værste Fjender, som det meget mere er hans Dyder, der styrte ham.

Kongernes gjensidige Agtelse.

Souverainer kunne gjensidig støde hverandre fra Thronen og jage hverandre i Landflygtighed, ja endogsaa tage Livet af hverandre, hvis deres Interesse kræver det; men de kunne aldrig ustraffet tillade sig at glemme den Agtelse, de ere hverandre skyldige, endogsaa paa Skafottet.

Konger kunne altid finde Mænd.

Naar en Konge virkelig søger Mænd, finder han dem ogsaa eller lader dem fremstaae. Men dertil hører en ærlig Søgen fra Regentens Side, ikke paa Skromt nytter det at han spørger sig for efter dem.

Kongerne Syndere — Præsterne Tyranner.

Det slaaer sjældent feil, at naar Fyrsterne ere Syndere, saa ere Præsterne Tyranner. Denne Regel gjælder fortrinsviis i katholske Stater.

Korsfarernes Nytte.

Korsfarerne ere ofte blevne fremstillede som hele Nationer af Afsindige! Men Nationers Afsindighed er mangengang Skjebnens Statskunst. Havde ikke Christendommen dengang været en Lidenstabs, og havde denne Lidenstabs ikke opflammet Europa, hvo kan sige om ikke Maurernes Tro, som ogsaa var en Lidenstabs, kunde have havt sine Mosteer paa Roms Forum og paa Nôtre-Dame Pladsen i Paris? Naar Krigen gjælder Troen og Nationer antage sig den, da kan de Bises Klogskab ikke stille Millioners Lidenstabs. Enthousiasmen maa da bekæmpe Enthousiasmen.

Kofetteri en Lænke.

Kofetteri og Forsængelighed ere ligesaamange Strikker, som enhver dygtig Haand kan bemægtige sig for at styre og lede Den, der er hildet i disse Baand; thi man kan altid benytte Andres almindelige, simple Feil til sin egen Fordeel. Men anderledes gaaer det, naar man vil give sig i Kamp

med en virkelig, dybtfølt Videnskab; thi den fasteste Villie formaaer Intet mod en sand Kjærlighed i en reen og modig Sjæl.

Kritikerne og Forfatteren.

Skal en Forfatter føre Krig med sine literaire Angribere, eller skal han foragte dem i Tausshed? Jeg troer han skal gjøre begge Dele. Svarer han, skal han kun give sig af med en Enkelt, og da svare ham tilgavns. Han bør vise, at der ingen Fordeel er ved at ægge ham til Strid. Tager han dertil det rette Dieblik, kan en Forfatter altid være vis paa, at han har Verden paa sin Side mod Kritikerne. Han maa betragte sig som en Stat; for at vedligeholde Freden maa han undertiden beslutte sig til at føre Krig. Men naar Tid er til Krig eller til Fred, det maa overlades til Statens Diplomati og Visdom.

Kræfternes Deling.

Da Naturen deelte Kræfterne mellem begge Kjøen, behandlede den Mændene stiftmoderlig og gav dem den physiske Kraft; men sine bedre og mere elskede Børn gav den Magten over egne og fremmede Sjæle.

Kundskab mistroisk mod sig selv.

Det er ikke Visdom, der gjør Menneffet stolt, men det er Halvviden eller fuldkommen Uvidenhed. Geniet kan undertiden være hovmodigt, men Intet er saa mistroisk mod sig selv, som sand Kundskab.

Kunstens Overlegenhed.

Der er to Udveie fra Jordens smaalige Videnskaber og kummerlige Jammerligheder, begge føre de bort fra Helvede og lede til Himmelen — det er Kunst og Videnskab. Men Kunsten er mere guddommelig end Videnskaben, denne opdager, men Kunsten skaber. Astronomen, som tæller og optegner Stjernerne, kan ikke lægge et Atom til Universet, men

Digteren kan fremkalde et Universum af Atomet. Chemikeren kan med sine Stoffer helbrede det mennefkelige Legemes Svagheder, men Maleren eller Billedhuggeren skaber guddommelige Skikkelser, som blive evig unge, som ingen Sygdom kan angribe, som Aarene ikke kunne nedbryde. Penselen er en Tryllestav.

Kunstnerne ere Søndagsbørn.

Kunstnerne ere sande Søndagsbørn, det er kun dem givet at see Spøgelsler; men naar de have meddeelt Det, de have seet, saa kan Enhver see det Samme.

Kunsten bør ophøie Naturen.

Naturen bør ikke afcopieres, men den bør ophøies, idealiseres. Den høieste Kunst, som kun vælger de mest op-høiede Sujetter, er en stadig Kamp i den mennefkelige Natur for at nærme sig til Guderne. Den store Maler ligesaavel som den store Forfatter legemliggjør vel Det, som er muligt for Menneftet, men tillige kun Det, der er usædvanligt for Mennefslægten — ingen Hverdagshistorier. Der er Natur og Sandhed i Hamlet, i Macbeth, i Desdemona, i Othello, i Raphaels Cartons, i Apollo, i Antinous, i Laokoon; men man træffer ikke Originalerne til disse Ord, til disse Tegninger, til disse Statuer paa Gaden. Alt dette er Ideens Skabninger i Kunstnerens Sjæl. Denne Idee er ikke medfødt, den kommer af et dybt Studium, Studiet af det Ideal, der fra det Positive og Virkelige kan opløstes til Storhed og til Skjønhed. Den simpleste Model bliver fuld af de ypperligste Binf for Den, som har opfattet denne Idee; en Venus af Kjød og Blod vilde derimod blive simpel og gemeen for Den, som vilde efterligne den uden at have opfattet den.

Kunstneren er Magier.

Maleren er Magier, i det Mindste er det Guld, han

aftvinger sin Smelteedigsel, intet Blændværk. En venetiansk Nobile kan have været en Nar, en Sturk, en Tølper eller en Morder, — har han siddet for Titian, er hans Portrait alligevel en Skat. Faa Tommer malet Væred kan være tusinde Gange mere værd, end en Mand med samt alle hans Narer og Mussler, hans Hjerne og hans Hjerte, hans Billie og hans Forstand.

Kunstneren i Revolution.

Man seer ofte Digtere og Kunstnere forlade deres fre- delige Arne for at tage Deel i stormfulde Uroligheder. Dette seer ofte af Hevn over virkelig eller formeentlig Tilfidesæt- telse. Men de handle ligesaa daarligt som den Mand, der i Arrighed bed en Finger af sig selv. Thi Ingen, ikke en- gang Landets rigeste Magnat, er mere interesseret i Fred og Orden og har en saa væsentlig Fordeel af Samfundets ro- lige Belysning, som netop Digteren og Kunstneren.

Kunstens idealiserende Princip.

Hverdagsmenneskene fatte neppe det idealiserende Prin- cip, ei engang i Kunsten; thi den høie Kunst fordrer erhvervet Smag. Endnu mindre forstaaes det beslægtede Princip i Menneskenes Adfærd i Livet. Den Verdenskloges Raad af- strækker ligesaa ofte fra de med Dyden forbundne Farer, som fra den med Lasten forbundne Straf. Og dog er der i Menneskets Adfærd, ligesom i Kunsten, en Idee om det Store og Skønne, hvorved Mennesket burde ophøje og for- ædle hvad der i Livet er forslidt og kedssommeligt.

Kunstens Gebeet ikke aabent for Enhver.

Jeg gad nok vidst om Kunstens Gebeet staaer saa aa- bent for Alle og Enhver, som det i Almindelighed bliver sagt. Jeg for min Part troer, at Ingen har Ret til at betræde dens hellige Enemærker, naar han ikke føler Kraft i sig til at naae Maalet og trænge frem til dens Helligdom.

Kunsten i Nord, og i Syd.

Det er kun ved en Omvei at det lykkes Nordboen at komme til Kunsten. Ved kunstig Dyrkning tvinger han Kunstnerne til at udfolde sig, han pleier dem i et Drivhuus. Deres Væxt er ikke rig og fyldig som i Syden. Selv naar en frugtbar Civilisation fremkalder dem, bære de dog altid Præget af deres Oprindelse, i England af det huuslige Familieliv og den bibelske Aand, i Tydskland af Mysticismen. Jeg vil langtfra nedsette disse Landes Mestere, der vistnok vare store Kunstnere; men hvilke Egne tilhøre de Mænd, i hvem Dyrkelsen af den synlige Skjønhed har incarneret sig; hvis Tanker, hvis Forhaabninger, hvis hele Stræben gaaer op i at hugge i Marmor eller sætte Farver paa et Stykke Lærred; som for nogle Scudi hænge sig op under Hvælvingerne, for at male dem; som elske Kunsten for dens egen Skyld og som ere saa fortabte i Formens Forgudelse, at de gjerne solgte deres Sjæle for at blive fuldendte i deres Kunst?

Kudst, Prophet og Læge.

Som Kudst, Prophet og Læge er Mennesket ikke synderlig agtet i sin egen Familie; men som Poet er han mere agtet der, end andensteds.

Latter, et Menneskeprivilegium.

Blandt alle levende Skabninger har Mennesket alene faaet det Privilegium at kunne lee, ligesom det flehile beneficium at tage Livet af sig selv ogsaa er et menneskeligt Prærogativ. Dyrene bleve skabte først, deri stikker det maafee. Var Mennesket blevet til før Dyrene, havde de maafee ogsaa været lattermilde, men nu havde de fra Begyndelsen af Ingen at lee af.

Latter over Alt.

At ville lee af Alt, er det Samme som ikke at troe paa

Noget. Denne udbredte Sygdom kvæler Følelsen, stopper Taarekilderne, sprænger Hjertet; den gjør os først til Tvivlere, saa til Vantroer, og tilsidst til Gudsfornegetere. — Man vil maaffee finde denne Sætning end mere overtydende, naar man veed at den er udtalt af en Mand, der ellers sætter Priis nok paa Latteren, af Jules Janin i hans „Anskuelser af Tiden og Livet.“

Lavaters tre Sætninger.

Lavater maa have gjort Indtryk paa Binet, som i sin Almanak havde optegnet følgende tre Sætninger af den store Tænkter:

„Bei Alt, hvad Du siger, tre Gange, og syv Gange Alt, hvad Du skriver.

„Vær altid oprigtig, tydelig, mild, stadig og Dig selv lig. Lad dine Handlinger altid blive mere og mere bestemte, dine Lidelser mere og mere tause.

„At øve sig i at døe. Ingen kan døe paa den rette Maade, naar han er død i Forveien.

Og vist er det, at naar man nøiagtig følger disse tre Sætninger, kan man baade leve og døe med en god Samvittighed.

Lavinen i Hjertet.

Lidenstaben er det menneskelige Hjertes Lavine: et Andepust formaaer at sætte den i Bevægelse, og den voyer bestandig, mens den ruller videre.

Legeme og Sjæl.

Hvori bestaaer denne hemmelighedsfulde Forbindelse mellem Sjæl og Legeme? Hvad er dette skrøbelige Slør, som adlyder en Tanke, som knuses af en Ulykke, og som en Idee er istand til at dræbe?

Liberalisme, den sande.

Enhvert oprigtigt og forstandigt Menneskes inderste Ret-

ning holder nutildags til Liberalismen, den sande og velforstaade, thi det er den Mand, der behersker Tiden og giver Verden en frist Impuls. Men Republikanisme, Demagogi og Communisme det er Alt kun Udværter og vilde Skud paa Frihedens Træ. Forblindelse, Sværmeri, Egennytte og Mangel paa Forstand kunne nære dem en Tidlang, men de kunne aldrig indblæse dem et organisk Liv.

Lidelsens Magnetisme.

Ved smaa Hjertesorger kunne legemlige Savn undertiden blive til en Slags Vellyst; men i store Ulykker og ved en stor Sjælsmarter føler man slet ingen legemlige Savn eller Smerter. Der ligger i saadanne Lidelser en Slags Magnetisme, som bedøver Legemet med en dødlignende Søvn, saa at det ingen Forffjel gjør paa Procrustes Seng og Sybaritens Rosenleie.

Lidenstaberne stærkest i moden Alder.

Man hører saa ofte den Paastand, at Lidenstaberne ere stærkest i Ungdommen; men den er usand, ligesom Saameget af hvad der bliver paaستاet. Lidenstaberne ere ikke stærkere, men Modstanden er svagere. De blive maastee hurtigere vakte i Ungdommen, tage stærkere paa Bei og vise sig aabenlyse; men de besidde en ringere Grad af Energi og langt mindre concentreret Kraft, end i de modnere Aar. I Ungdommen følger den ene Lidenstabe strax efter den anden, som Bølgerne vælte sig mod Stranden. I Manddomsaarene er Havet roligere men langt dybere, og denne Ro er et Tegns paa dets Styrke, naar det engang reiser sig.

Lidenstaben vakt ved Skinsyge.

Lidenstaben kan slumre, naar den blot har nødig at udstrække Haanden for at gribe dens Maal; den føler først Værdien i det Dieblif den frygter for at miste det. Derfor blus-

ser Kjærligheden tidt op hos Mændene, naar de see en Anden i Begreb med at tilegne sig den Gjenstand, som de hidtil have betragtet næsten med Egegyldighed.

Lidenstaben ophørt, smerter dog.

Det gaaer med en ophørt Lidenstab som med afhuggede Lemmer, de kunne endnu ofte forvolde os stor Smerte.

Lidenstaben kan gjøre jammerlig.

En Mand er en jammerlig Skabning naar han ikke kan komme i Lidenstab; men han er meget uretfærdig eller meget enfoldig naar hans Lidenstabelighed vender sig mod den urette Person, viser sig paa urette Sted og til urette Tid. — Han gjør sig derved selv til en Tragedie med de dertil fornødne tre gamle Genheder.

Egegyldighed slaaer ulægelige Saar.

En qvindelig Sjæl kan taale mange Lidelser. Men de Saar, som Egegyldighed eller Foragt bibringe den, de ere som oftest ulægelige.

Egegyldighed ofte Klogskab.

Det er underligt nok, at det i Almindelighed er de Menneffer, som have gjort de Ord „Det er mig det Samme“ til deres Balgsprog, der dømme rigtigst og klogest om de fleste Anliggender.

Lighed i Venfkabets Vilkaar.

Det Venfkab, som sikkest bestaaer i Nødens Time, er det som er befæstet ved Lighed i Vilkaar. Man finder den gamle Sætning saa smuk, som siger: Venfkab kjender ingen Rang; men see Dig om, og Du vil kun sjældent have seet den Rige og den Fattige samlede i Nødens Time og ved Dødsleiet.

Lighed i Redværdigelse.

Den moralste Redværdigelse ubjevner alle Grader i

Samsundet, den gjør Alle lige, ligesom Døden. Den Kvinde, der sælger sig for en uhyre Sum til en Konge, og den, der giver sig hen for en Daler til hans ringeste Tjener, staae paa det samme moralske, eller rettere sagt umoralske, Trin.

Ligheder, de flygtige.

Enhver har vel engang i sit Liv truffet paa uforklarlige, flygtige Ligheder, som forbause i et Dieblik og strax forsvinde. Det kan ligge i Belysningen, i Dragten, Minen, i enkelte Bevægelser, i en pludselig Afspeiling i Ansigtet af Hjertets Følelse. Der behøves kun en af disse Ting, og Ligheden er der for et Dieblik, og forsvinder atter, og kan kun kaldes tilbage af Tilfældet. De Ansigter, som nys havde en paafaldende Lighed, ere nu hinanden aldeles modsatte. Dette forklarer den umaadelig forskjellige Opfattelse af Ligheder, og de besynderlige Domme, vi saa idelig høre i denne Anledning.

Lighedsprincipet.

Da Franskmændene vilde gennemføre Lighedsprincipet, bleve de endogsaa skinsyge paa Vor Herre, og fornegtede en høiere Forstands, en Guds Tilværelse. Men imellem Gud og Geniet er der et nødvendigt Led, et næsten overeensstemmende Sprog. Derfor sagde Pythagoræeren Sertus med Rette: En god Forstand er Guddommens Chor.

Lighedsystemet i dets Følger.

Det siges saa ofte, at Sæderne have forbedret sig efter den første franske Revolution. Sagen er, at Fordærvelsen ikke mere tilhører nogen privilegeret Stand, men er bleven mere almindelig og fremtræder altsaa mindre stærkt hos den Enkelte. Et Menneske, som den berømte Marechal af Richelieu er utænkkelig i vore Dage. Alle kolossale Proportioner forsvinde for Lighedsystemet, og saaledes kan heller ikke nogen kolossal lastefuld Charakter uddanne sig; men Fractio-

nerne af den blive nu Hundreder til Deel, og da kun Størheden falder i Dinene, ogsaa i det Slette, smigrer vort forfængelige og indbildste Aarhundrede sig med en hæderlig Ustyldighedstilstand. I sin Arrogance tager det intet Hensyn til det statistiske Factum, at Antallet af Forbrydere og uægte Børn bestandig tiltager i en forfærdelig Grad.

List og Mistænkelighed.

Mellem List og Mistænkelighed er en bestandig Krig; kun Tro og Tillid kunne leve i Fred. Hvo der forgifter Fortroligheden, han myrder det usødte Foster i Modersliv.

Litteraturens Kald.

Det er Litteraturen, man maa takke for alt Det, der oplyser Nationerne og forædler Menneffene. Dette er dens Kald.

Litteraturens Bildhed.

Heine paastaaer, at der hersker det samme System i Litteraturen som i Skovene blandt de nordamerikanske Wilde. Fædrene blive bestandig slaaede ihjel af Sønnen, saasnart de ere blevne gamle og svagelige.

Litteraturens Tribunaler.

Der gives Perioder i alle Lande, da hele Grene af Litteraturen ere upopulaire, saa at ikke engang det største Geni er istand til at skaffe dem Gyldighed. Den nærværende Tid vil upaatvivlelig blive en saadan Periode, der vil kue mangt et mindre Geni. Men der gives to Tribunaler for Litteraturen, det ene er Publikum, det andet er Tiden. De store italienske Historieforfattere arbeide for usødte Slægter, og have bestaaet med Hæder for Tidens Dom, da deres Værker, først mange Aar efter deres Død, blive offentliggjorte for en sjsøn-sommere Slægt. Man kan ikke negte, at der baade er noget Dphøiet og noget Tillokkende i en saadan Flid, som

staaer over sin Samtid og ikke venter nogen Løn i sin hele Levetid.

Litteraturens Epilepsi — see Epilepsi.

Litteraturens Benyttelse — see Forfatterens Ret til fremmed Litteratur.

Litteraturen og Revolutionen.

Der gives to Slags Revolutioner, de, som foregaae paa Gaden, og de, som fuldbyrdes i Gemhytterne; hine bryde pludselig frem og optræde med Boldsomhed, disse udvikle sig skjult. Hvad er vel Historien Andet, end en saadan fortsat Revolution. Man kan anvende de samme Ord paa den, som de gamle Romere sagde om Tanken, de kaldte den *continuus animi motus*. Det er Philosophernes, Kunstnernes, Lovgivernes, Skribenternes og Digternes, kort sagt de Udvalgtes Pligt at lede denne fredelige Revolution med Besindighed og Taalmodighed frem til bestandig nye Erobring.

Naar Samfundet engang imellem trænger til en voldsom Omvæltning, lader Vor Herre vistnok Mænd fremstaae, der forstaae at handle; men han vælger dem sjældent blandt Litteraturens Notabiliteter. Derfor skulle disse aldrig glemme, at de staae som Soldater i den fredelige Revolutions Tjeneste og ikke skulle forlade deres Post for at drage ud paa Eventyr og friste Partigængertog. Lad Enhver blive ved sin Dødt. Er den voldsomme Revolution et berettiget Resultat af Ideernes Gang, saa vil den lykkes uden deres Hjælp, og er det kun den feberagtige Utaalmodighed, der driver dem fremad, da skulle de vel vogte sig for at de ikke slutte sig til Noget, som kun er Mørkets Gjerning, til en uberettiget Revolution. Og er dette Tilfældet, da have de kun forraadt

det Gode og det Sande, og standset Civilisationens rolige og sikre Fremstrid.

Livet en Betsignelse.

Enkelte Dieblit af Livet kunne være kvalfulde nok, men Livet selv er en Betsignelse, det er et Mystorium, der trodser den fløgtigste Beregning. Thi det er, Himmelen være lovet, ikke sandt naar Tivolierne sige: I dag var det en Ulykkesdag, sølgelig maa det imorgen blive en lignende.

Livet for mange Mennesker.

Det, som mange Mennesker kalde at leve, bestaaer ofte ikke i Andet, end i at tale Noget om det Forbigangne, for at fordrive Tiden og vise hvor Intetsigende det var; i at tale meget om Fremtiden og tillægge den alle mulige Dyder; og i slet ikke at bekymre sig det Mindste om det Nærværende.

Livet hjært for de Misbrugende.

Det er maaftæe de Mennesker, som gjøre det daarligste Brug af deres Liv, der hænge mest ved det. De troe bestandig, at den kommende Dag skal bringe dem Det, som de have ladet slippe sig af Hænderne den foregaaende, og løbe altid efter Det, som de forlængst have ladet ligge bagved dem.

Livet forandrer, ligesom Døden.

Det gjør en egen Virkning at see Den igjen, gammel og forandret, som vi have kjendt ung og blomstrende. Døden forvandler os ikke mere, end Livet kan gjøre det.

Livet en Ungdomstante.

Hvad er et stort, ophøiet Liv vel Andet end en Ungdomstante, udført af den modnere Alder. Det er Ungdommen med sit varme Hjerte, med sin forvovne Enthousiasme, som drømmer Planen og lægger Grundstenen. Og Alt, hvad den modnere Alder kan udrette, det er at følge

Tegningen med Nøiagtighed. Forstanden vilde ikke være nok dertil, thi den er kun et Instrument.

Liv af Død.

En karst, kraftfuld Plante, som endnu er skjult under Jorden, bortskyder en forseilet Plante, der smuldrer til Støv, og den nye Plante suger sin Næring af den gamles Uffældighed. Dette er den Lov, der gjelder i hele Naturen.

Livet en Hendsøen.

Livet er en langsom Hendsøen, siger Young; enhver Dags Nødtørstigheder fordre Erstatning for den Deel hvoraf Døden nærer sig, medens vi hele Natten igjennem laae i dens Skjød og slumrede i dens Forhal.

Livet en Søvn.

Livet kan lignedes ved en Søvn. I Begyndelsen og i Slutningen drømme vi mest.

Livet kort, Timen lang.

Fénélon siger: Timerne ere lange, men Livet er kort.

Liv findes overalt.

Astronomien har omfærd berigtiget den menneffelige Forfængeligheds store Bildfarelse og Menneffene maae nu nødvendvungne tilstaae, at Stjernerne ere større og herligere Verden end deres egen, at Jorden, hvorpaa vi krybe, er en neppe synlig Plet paa Skabelsens uhyre Kort. Men i det Smaa som i det Store er Gud lige gavmild med Liv. Den Reisende betragter Træet og indbilder sig, at dets Grene ere dannede til Ly for ham mod Sommer solen eller til Brændsel i Vinterens Kulde; men ethvert Blad paa disse Grene har Skaberens gjort til en Verden, som mylrer af Slægter, enhver Draabe Vand i hiin Grav er en Klode, der er mere befolkend end et Kongerige med Menneffer. Overalt i denne Skaberens umaadelige Plan bringer Vidensfaben nyt Liv for

Dagens Lys. Livet er det Princip, der gaaer igjennem det Hele, og endogsaa de Ting, der synes at døe og forraadne, avle kun nyt Liv og forandre sig til nye materielle Former. Naar der altsaa ikke er et Blad, ikke en Draabe Vand uden at de, ligesaa fuldt som hine Stjerner, ere beboede af levende Verden — ja, naar Mennesket selv er en Verden for andre levende Væsener og Myriader leve i hans Blods Strømme og huse i hans Skabning, maa man da ikke slutte efter en siensynlig Analogi ved Hjælp af den simple Fornuft, at alt det uendelige Omslydende, som vi kalde Rummet, det grændseløse Ufølbare, der adskiller Jorden fra Maanen og Stjernerne, at det ogsaa maa være opfyldt med tilsvarende og efter dets Natur afpasset Liv. Er det ikke en isinefaldende Urimelighed at antage, at Væsener sloffes paa ethvert Blad, og skulde mangle i det umaadelige Rum? Det store Systems Lov forbyder at endog kun et Atom staaer øde, den kjender ingen Plet, hvor der ikke aander Liv. Selv Beenhuset er et Værksted for Frembringelse og Liv. Hvorledes skulde man da kunne tænke sig, at Rummet, som er det Uendelige selv, alene er et livløst Døe, som mindre bidrager til Opnaaelsen af Skaberens Plan, almindelig Tilværelse, end det døde Radsel af en Hund, end det befolkede Blad, end den mylrende Vanddraabe? Microskopet viser os Skabningerne paa Bladet; men intet mechanisk Glas er endnu opfundet, hvormed man kan opdage de finere og maafee mere begavede Væsener, som svæve i den grændseløse Luft — ligesom Infusionsdyrene, der ikke kunne sees med det blotte Øie, have de alle visse materielle Former, skjøndt Materien er saa siin, saa luftig, saa subtil, at det saa at sige kun er en Taage, kun det fineste Væv, der beklæder Vanden. Herpaa grunde sig Rosenfrangernes smukke Phantomer: Sylpherne og Gnomerne.

Louis, le petit fils.

Under Ludvig den Fjortendes Regjering ansøgte Borgerne i Bearn om Tilladelse til at opreise Henrik den Fjerdes Statue paa et af Stadens Torve. Den høvmodige Konge sendte dem sin egen. Bearnerne reiste den med stor Pomp og Lode indgrave paa Fodstykket: *Celui est le petit fils de nôtre grand Henry.*

Ludvig XIV bedømt som Konge.

De liberalistiske Forfattere — ja, næsten alle de Andre med — ere enige om at bryde Staven over Ludvig XIV. Men der gives agtværdige Forfattere, som sælde en heel anden Dom over denne den saakaldte gode gamle Tids „store Konge“. Voltaire siger: „Han er ikke en af de største Mænd, men ganske vist en af de største Konger, som nogensinde have levet.“ — Leibniz skriver: „Ingen Anden er i den Grad Konge, som han.“ — Duclos skriver: „Det egentlig Charakteristiske ved ham var, at være Konge.“ — Büngener er bleven ledet til at skjælné mellem Mennesket og Kongen. „Som Menneske elsker han ham hver Dag mindre, som Konge beundrer han ham ikke og elsker ham endnu mindre, men han lærer med hver Dag meer og meer at agte ham. Han var en Konge i Ordets fulde Betydning, en Konge, som der kun gives to eller tre i hele Verdenshistorien, der dog ellers ikke kan siges at have Mangel paa saakaldte Konger.“

Lusten og Solen upartiske.

Solstraalen er Lustens upartiske Legekammerat. Den skinner ligesaa lystigt ind i Templet som i Fængslet, i Hallen som i Hytten, den smiler ligesaa muntert til Livets første Time som til Gravens Rædsler.

Luftkasteller.

Seg kjender ingen større Fornøielse end at bygge Luftkasteller, og den er uudtømmelig; selv de glædeste Virkeligheder i Livet ere fattige og ubestemte i Sammenligning med de Hjælpeskilder, som vort Haab og vor Phantasi indeholde. Det allermindste Skin af Sandsynlighed er mere end tilstræffeligt til at danne en god Grundvold, og de Bygninger, vi kunne reise paa en saadan, kjende ingen Grændser — de gaae igjennem Skyerne.

Lykke i Armod.

Der ligger i Fattigdom og Trang, hvorved man idelig bliver henholdt til at skue op til Himmelen og venter Alt af Guds Naade, en Lykke, som Rigdommen sjelden føler. Kun ad denne Vej føres vi til at agte de verdslige Gøder saa ringe, som de ere, uden at gaae til den Yderlighed at ringe-agte dem.

Lykke i Lydighed.

Qvinderne elske ifkun de Mænd, som ere stærkere end de selv ere. Det er vel deres største Fornøielse at behage og befale, men det er deres største Lykke at elske og at adlyde.

Lykken taaler ingen Standsning.

Det er ikke uden Grund at man afbilder Lykken staaende paa en rullende Kugle; thi Lykken taaler ingen Standsning. Gaaer den et eneste Dieblit ikke frem, saa gaaer den ganske vist tilbage.

Lykken, i Mændenes Dine.

Mændene kalde det i Almindelighed at gjøre Lykke, naar de ere komne saavidt, at de have berøvet en Kvinde hendes Illusioner. Lykken skulde altsaa bestaae i Kjærlighedens Profanation!

Lykkejagten.

Lafontaine har skrevet en smuk Fabel om en Mand, som løber Jorden rundt for at søge efter Lykken. Da han endelig langt om længe kommer hjem, uden at have naaet noget Resultat af sin Jagt, træffer han den siddende og sove udenfor hans Port, hvor den har siddet, allerede da han drog ud paa Eventyr.

Lykke i Kjærlighed.

Elfskende finde allerede Lykken ved at være samlede, det kommer dem da ikke stort an paa, om de ere i høi Grad generede, eller endogsaa ulykkelige og forfulgte, Alt kunne de taale for at være sammen.

Lykke og Dyd.

Lykke og Dyd staae i Begelsforhold til hinanden. De Dydigste ere ikke alene de Lykkeligste, men de Lykkeligste ere i Almindelighed de Dydigste.

Lykkens Luner.

Alt klage over Lykkens og Skjebnens Luner er kun altfor almindeligt. Og dog har vistnok ethvert Menneske engang i sit Liv havt den samme Leilighed til at gjøre Lykke, som de Lykkeligste. Det er ikke Lykkens Skyld at vi ere blinde eller raadville, at vi enten ikke see Lykken eller forsømme at gribe den, før det er for seent.

Lykken i overvundne Bannfeligheder.

Lykken bestaaer hovedsagelig i de Bannfeligheder vi have forstaaet at overvinde. Den tiltager med deres Mængde.

Lykken en Kunst.

Der gives vistnok mange Ulykkelige i Verden, men der gives langt flere Klodsede og Ubehjælpssomme, der idelig klage over deres Mangel paa Lykke. Lykken er en Kunst, som man maa kjende ligesom enhver anden, for at kunne udøve den.

Lykken, den usfuldstændige, den bedste.

Jeg har ofte hørt sige, at den gjensidige Hviagtelse, som følger ovenpaa Lidenskabens Bevægelse, skal være langt mere lykfsaliggjørende end Lidenskaben selv. Jeg for min Deel troer, at der virkelig gives en usfuldstændig Lykke, som er langt at foretrække for den fuldstændige. Tag Dunstet bort af Hjertet, Uttraaen, og det vil omtrent være det Samme, som at tage Luften bort fra Jorden.

Lykkens Berufelse.

Den Ruus, som Lykken foraarsager, er ligesaa oprigtig og røber Charakteren lige saa fuldstændigt som den, der kommer af Binen, og om hvilken det hedder: in vino veritas. Magtens Fernis er især stiftet til at fremhæve paa engang Feilene og Skjønhederne i det menneskelige Portrait.

Lykkens forskjellige Udtydning.

Dante gjør Fortuna til en himmelsk Magt, der er indsat af det høieste Væsen for at tage vare paa den menneskelige Storhed, hun adlyder Guds Befalinger. Hun er op-
høiet og hører ikke de Bespottelser, som udgydes over hende, men sidder rolig og hævet over Alt mellem de andre himmelske Magter, gaaer sin bestemte Vandring og glæder sig over sin Uforanderlighed. Her forener Dante viensynlig Planeternes Indflydelse og Skjebnen med Astrologien.

Det er tvivlsomt om Schiller nogensinde har læst Dante, men han tager Skjebnen paa samme Maade i Forsvar, i et af sine tankerigeste Digte, idet han gjør den Lykkelige til en Deel af det Skjønne.

Aristophanes gjør Lykken til en blind hedenst Guddom, men jeg holder med Dante og antager den for en himmelsk christelig Engel, som i det Mindste een Gang i Livet giver Enhver Leilighed til at gjøre sin Lykke: griber han den og

gjør det Bedste ud af den, som han kan, saa gjentager hun sine Besøg, hvis ikke — itur ad astra.

Lykken kræver Gensomhed.

Gensomhed er en Betingelse for Lykken. To Menneſter, som ville vedblive at være lykkelige, maae affpærre sig fra Omverdenen. Alt Fremmed, Alt Indtrængende kan ikke give dem Noget, og tager altid Noget med sig.

Lykken, den eneste sande.

Existentſer, som ikke have nogen indre Tilværelse, kunne heller ikke være lykkelige, fordi der ikke gives nogen anden sand Lykke end indre Tilfredsstillelse. Og den kan kun trives hvor der er indre Dygtighed; thi den er ingen Blomsterkuro fuld af duftende Roser, som vi kunne kjøbe paa Torvet og bære hjem med os, den er et stort grønt Træ, der ofte ikke har en eneste Blomst at opvise, men gjennem hvis Grene Himmelens styrkende Luftninger vifte.

Lykkens Recept.

Den franſte Digter Binet, som døde i Schweiz 1847, siger sandt og smukt i et Nytaarsvers til sin Kone:

At hylle sit Liv i Glemſel og Fred,

I Skyggen at boe og at gjøre sig lille

Det er en kostelig Hemmelighed —

Den Kunst, min Elſkte, vi lære nok ville.

Hvad vilde alle disse Gre- og Pengegridſte ſige, hvis man gav dem det Raad at boe i Skyggen og gjøre sig lille! De vilde naturligviis tænke om ikke ſige: „Lyset kan aldrig være i Skyggen, og Storheden kan aldrig være lille“ — og det er sandt.

Læger, Dommere og Præſter.

Saaledes som Samfundet engang er indrettet gives der tre forſkjellige Slags Menneſter, som ikke kunne have nogen

Agtelse for Verden, det er dem, der prædike, domme og kurere. Præster, Dommere og Læger gaae maastee fortrinssviis af den Grund med sorte Klæder, fordi de bære Sorg for alle de Dyder og Illusioner, hvis Undergang de have oplevet.

Længsel efter Syden.

Det er en bestandig Længsel, der drager os mod Syden, til hine deilige Egne, hvor Naturens vdsle Skjønhed næsten synes at retfærdiggjøre den smukke Dvertro, der, fordi Jorden var den altfor kjær, hellere drog Guderne ned til Menneffene, end hævede Menneffene op til det mindre tillokkende Olymp. Læs Schillers smukke Digt: Die Götter Griechenlands. Heroppe i Norden ere Philosophi og Frihed maastee væsentlige Betingelser for Menneffets Lykke; men i hine Lande, som Aphrodite opsteg af Boverne for at beherske, medens Arstiderne — efter den smukke homeriske Hymne, stode paa Strandbredden for at byde hende velkommen, der er Naturen alene tilstræffelig.

Lærdom, Fortidens og Nutidens.

Lærdom er bleven lignet ved en Cirkel i Bandet: jo længere den breder sig, jo svagere bliver den. Saaledes ere de første Opdagere i alle Vidensfaber og Kunster langt nærmere ved Centrum, end alle vi Andre, som hverken have Banffeligheder at bekjæmpe eller Vre at vinde. Der er omtrent den samme Forffjel mellem Oldtidens Lærde og Nutidens Lærde, som mellem Columbus og en Dampstibscapitain mellem Kjøbenhavn og Havre.

Lærdommene omvendte.

Montagu paaftaaer, at naar man vil vide hvorledes et slet Menneffe vilde handle, hvis han fik Magten, behøver man blot at vende de Lærdomme om, som han forkynder i sin nærværende Stilling.

Løver, Oldtidens og Nutidens.

Løver er ikke nogen ny Opfindelse af Franskmændene, Oldtiden havde allerede sine Løver, som sloge Sparto til alle Nutidens. Den første bekendte Løve var Alcibiades. Clodius var en Løve. Cæsar ogsaa. Frank den Første af Frankrig og den berømte Cæsar. Dersom man ikke vil kalde Byron en Løve, veed jeg ikke hvad man forlanger. Vore elendige Gadeføtere af Løver føre rigtignok Titelen, men de ere i Virkeligheden ikke engang Uesler i Løvestind. (See Hjerteknusere af Ueselnatur.)

Løven, ført af et Barn.

Urgjerrighed forenet med blødhjertet Medlidenhed er ligesom en tæmnet Løve, der føres omkring af et Barn ved et Baand.

Løven med Rævens Bælg.

Løven er altid Løve, siger en østerlandsk Forfatter, og hvis den nogenstinde nedlader sig til at bære Rævens Bælg, bærer den den stedsse som Løve.

Maal, det timelige.

Den gamle Philosophi sagde: „kjend Dig selv!“ — den nye siger: „søg at erhverve Kundskaber!“ — Men det store Maal for det timelige Menneske er dog, at han ikke øder alle sine Videnskaber og Gyver paa Ting, som han maa lade tilbage efter sig. Det Indre, som han uddanner, er det Gnestte, han kan tage med sig til det evige Liv; her ere vi kun som Skoledrenge, hvis Liv begynder hvor Skolen ender. Og den Strid, vi stred med vore Rivaler, og det Legetoi, vi enedes med vore Kammerater om, og de Navne, vi ridsede høit eller lavt paa Væggen over vor Plads — ville de da hjælpe os i Eftertiden? Naar nye Begivenheder hobe

sig om os, kunne de saa vække mere end et Suk eller et Smil? — Tænk tilbage paa din Skoletid, og svar saa!

Macassarolie og Paradiis.

En fransk Forfatter har engang sagt med dyb Alvor: Les sots depuis Adam sont en majorité. Det er sande Ord. Al, havde han ladet Ordet hænge! Vi vare da Alle unge, smukke og gode, frie for graae Haar eller blanke Maaner. En Verden uden Parykker, uden Macassarolie og Vandkuuranstalter — thi anderledes kan man nutildags ikke tænke sig Paradiset her paa Jorden.

Maanens og Stjernernes Magt.

Maanen og Stjerneerne have en underlig Trolddomsmagt over os i vor Barndom, naar Følelsens Romantik begynder at gjøre sig gjeldende. Saa af os, selv om de ere ædle Naturer, føle i deres Livs Middag den Tryllekraft, som Himmelens kolde Ro og sørgmodige Glæds udøver over os i hiin Periode, da det urolige Hjerte hendrages til hine underfulde Gaader i os og om os, som vi opgive at gruble over naar Erfaringen har lært os, at de ikke finde deres Løsning paa denne Side af Graven.

Magnetismen, den universelle.

To gamle Philosopher — Jamblicus og Plotinus — have anseet Universet for et uhyre Dyr, hvoraf følger, at der er Sympathi og Forbindelse mellem alle dets Dele indbyrdes, saa at den fineste Kraft kan ligge i den ubetydeligste Nerve. Deraf hidrører den universelle Magnetisme i Naturen. — Men Mennesket betragter Verden som et Infusionsdyr vilde betragte en Elephant. Da det neppe siner Spidsen af Foden, vil det ikke være istand til at begribe, at Kroppen hører til det samme Dyr, eller at det Indtryk, som gjøres paa den ene Extremitet, diebliffelig føles ude i den anden.

Magt gjelder kun ved Misbrug.

Selv den bedste Kvinde har ingen rigtig Tro til sin Magt, naar hun ikke kan misbruge den en ganske lille bitte Smule. Og hun har egentlig ikke Uret. Magten gjør sig kun gjeldende ved Misbrug deraf, sæt den Grændser — det er ikke Andet end at paalægge den en længere Rjede.

Magt uden Styrke.

En gammel Romer har udtalt vor Dom da han siger de Ord, som dog ikke datere sig fra 21 Marts 1848:

Nihil rerum mortalium tam instabile ac fluxum est,
quam potentia, non sua vi nixa.

Intet blandt menneskelige Ting er mere vaklende og holdningsløst end Magt, som ikke har sin Styrke i sig selv.

Malchus og hans Dre.

Man besværmer ikke Tro og Religion med Sankt Peters Sværd, og man finder ingensteds at Malchus blev en Christen, fordi Dret blev hugget af ham.

Malcontenter.

Det er ikke muligt at tænke sig en Plato, en Vincens da Paula, en Franklin som moderne Malcontenter eller Utilfredsstillede. Deri ligger Forklaringen over hvorfor man nu-tildags finder saamange Utilfredse: fordi man ved Tilfredsstillelse ikke forstaaer den Indvielse, som dyb Erkjendelse, stærk Billie, et høit Maal og et ædelt Hjerte giver Mennesket, men fordi man søger den i Nydelsen af materielle Elementer, der have lige saa lidet med Visdom som med Stildpaddesuppe at gjøre. Mennesket finder dog ingen Tilfredsstillelse i denne Tøde, og da det har luffet Visdommens Sol ude fra sin Taageregion, saa kalder det sig for utilfredsstillet.

Maleri, Tyrkernes.

Tyrkerne tør ikke male Mennesker, de have den Tro, at Maleriet i den anden Verden vil kræve en Sjæl af Maleren

og derved sætte ham i stor Forlegenhed. Andre civiliserede europæiske Nationer gjøre ikke saa store Fordringer, naar de kun faae Legemet er det Alt hvad de forlange af deres store Mestere.

Mandens Stræben.

I smaa Stater er en Mands hæderlige Stræben mest reen og virksom, og jo snevrere Cirkelen er, i hvilken han bevæger sig, desto varmere og oprigtigere er vel ogsaa hans Patriotisme. Her er Almeenaanden concentreret og derfor stærk, ethvert Die læser vore Handlinger, Bevæggrundene for vor offentlige Færd ere sammenknyttede med de private Baand, overalt ere vi omringede af fortrolige Skikkelser, og vore Medborgeres Bisald ligner vore Benner's Hjærtegn.

I store Stater er det anderledes. Der er Hovedstaden blot Hoffet, Provindserne kjende vi ikke, deres Skikke, Alt indtil deres Sprog er os fremmed og har ingen Fordring paa vor Patriotisme, deres Beboeres Forfædre ere ikke vore Forfædre. Men ved Hoffet attraae vi derfor heller ikke Hæder, vi attraae Gunst. Langt fra Hoffet og dets Atmosphære forsvinder den offentlige Mening og Egennykten har ingen Modvægt.

Manden og den offentlige Dom.

Det er uklogt at foragte og fornærme den offentlige Mening, og det er ynkeligt at smigre den eller følge den iblinde. En retskaffen Mand, der er begavet med Fiinhed i Følelsen, kan langt bedre end Mængden bedømme hvad der er Ret og hvad der er Uret, og det er kun uselvstændige Charakterer, som undlade at udtale deres Ansuelser af Ungsteligheds Hensyn. Thi Selvagtelse er en nødvendig Støtte for det moralske Liv, og det er en Jammerlighed at gjøre sig afhængig af Andre med Hensyn til denne Støtte.

Manden, den vise, og Pigen.

Det hænger kun daarligt sammen med Mandens saameget anpriste Stolthed og Blisdom, saalænge et lille Pigebarn, som neppe endnu er istand til at kjende sit eget Hjerte, og hvis hele Følelse endnu ligger, som Blomsten, skjult i den spæde Knop, alligevel kan beherske den Stolte og den Vise.

Manden og Sandheden.

Af sine Benner skal man høre Sandheden, hedder det altid under visse Omstændigheder, og jeg tror ikke at nogen Mand er saa venneløs, at han ikke skulde finde jen eneste Ben, som er oprigtig nok til at sige ham ubehagelige Sandheder.

Mandens Bræntioner.

Naar Fruentimmerne ikke ville bønhøre os, hade vi dem, og naar de have bønhørt os, ringeagte vi dem i Almindelighed. Vi tilgive dem grumme nødig saavel Dyd som Svaghed. Vi anvende alle mulige Fjæs i den simpleste Samtale for at erobre, i Almindelighed ikke af sand Interesse men af Lune eller af Skinsyge, for ikke at staae tilbage for en Medbeiler. Saameget virker i det Hele taget Forsængeligheden paa Mandfolkene, at der maastee ikke gives nogen Mand, der gjør sin Cour til en berømt Skjønhed, som ikke vilde foretrække at synes lykkelig fremfor at være det, naar det skulde være under ubrødelig Læusshed. Man bryder sig mere om at plette et Rygte for at forsøge sit eget, end om at beseire Dyd og Grundsætninger. Og hvor seige ere Mændene ikke for det Meste i disse Forhold? Hvormangen Mand vilde vel forholdsviis vove det for en Qvinde, som han ubetinget forlanger at hun skal vove for ham? Dersom en strafværdig Forbindelse let kunde overrastes og da vilde medføre en Mulkt for ham, som berøvede ham Fjerdeparten af hvad

han etede og havde, hvo af vort Røn vilde da udsætte sig for at blive elstet saa dyrt?

Mandens Taarer.

Oversladiste Naturer mene, at Taarer sømme sig ikke for en Mand, ja neppe for en Dreng. Meningerne herom ere imidlertid deelte. Den tydske Democritus regner „das Lachen und das flebile Beneficium des Weinens“ for et fuldkommen saa sikkert Skjelnemærke mellem Menneftet og Dyret, som Campes danske Ledetraad regner „den opreiste Gang og Hændernes kunstige Dannelse.“ En romersk Autor regner „Taarernes Forret“ som Menneftets høieste Udmærkelse fremfor alle Jordens ringere Stabninger, og en engelsk Forfatter siger: Vetro hellere din Pengepung til en Lommetvo af Profession end til en Mand, som praler af at Hjertets Dug aldrig har perlet i hans Dine.

Materialisme.

Statsøkonomerne og de beregnende Spekulanter have gjort sig en utrolig Uleilighed for at gjøre det Aarhundrede, vi leve i, til et stort Legeme uden Aand, med Arithmetik i Aarerne i Stedet for Blod. Og det er tildeels lykkedes dem.

Mangel paa Smaa penge.

Det gaaer Mange i denne Verden som de Rige, der ikke kunne give Tiggerne Almisse, af Mangel paa Smaa penge.

Medlidenhed en gold Trøst.

Det gaaer med Staterne som med det enkelte Mennefte, Medlidenheden er en gold Trøst, og som oftest en skjult Anklager. Den Stat, som ikke kan stole paa sin egen Styrke og i hvis retfærdige Behandling ingen anden Stat er interesseret, har ikke indtaget sin rette Plads i Statsforholdene.

Menagerne — de gamle.

For Elskende er det let at slutte Fred. Men i de gamle

Menager og de forældede Forbindelser blive de smaa Uovereensstemmelser og Uenigheder farlige og fjølnø Kjørligheden, fordi Freden ikke sluttø mere paa samme Maade.

Mening, den Offentliges Magt.

Der givø en jordist Magt, som er langt stærkere end alle Keiseres og Kongers forenede Bælde, og det er den offentlige Mening. Den er en hemmelig Ret, ligesom Middelalderens frygtelige „heimliche Behme“, den udøver sin Magt usynlig og ubestikkelig ligesom denne, den seirer over Kløgt som over Daarskab, den fældø sin Dom uden Former og Forhører, den trænger ligesaavel ind i det fasteste Slot som i den usleste Hytte, og den rammer sit Dffer med den samme ubønhrølige Strengheø, hvad enten det svøber sig i Purpurkaaben eller stjuler sig i Pjalter.

Mening, den offentlige, som Autoritet.

Den offentlige Mening er ofte en Autoritet; men naar man betænkø at een høist to Generationer som oftest ere nok til at givø den offentlige Mening en ganste anden Retning og Skikkelse, kan man dog ikke ubetinget underkaste sig denne Autoritets Dom.

Meningsfribed.

Det er i Grunden en Uretfærdighed at forbyde eller straffe Meninger, da den Ret, at fare vild, er en af de allerpersonligste og alleruafhændeligste Mennekerrettigheder.

Menneket opfinder Intet.

Menneket opfinder Intet; den ene Forfatter øser af den anden, og saaledes kunne vi gaae tilbage, indtil vi have overbevist os om, at Gud er den første Dpfinder af enhver Tanke, og at enhver Begivenhed er fra ham.

Mennekets Skygge.

Menneket ligner Intet saameget, som sin egen Skygge. Morgen og Aften størst, den øvrige Deel af Dagen kun lille.

Menneſter — hvide — ſorte — Prindſer.

En gammel Sørting, ſom undertiden beſøgte min Fader, inddelte Menneſteſlægten kun i tre Afdelinger: „Hvide — Sorte — og Prindſer.“ — Han havde i mange Aar været Hofkavalleer. Sat ſapienti!

Menneſter og Biinbjerge.

Naar jeg hører tale om ufordragelige Menneſter, maa jeg altid tænke paa Jean Paul, der ſammenligner Menneſtene med Biinbjergene, paa hvilke der altid groer fire Slags Biin: paa Sydsiden den bedſte og paa Nordſiden en, ſom ikke er til at drikke. Og jeg har da heller aldrig truffet noget Menneſte, om hvilket jeg med god Samvittighed kunde ſige at det var aldeles ufordrageligt — endogsaa paa Sydsiden.

Menneſters Sammenknytning.

En Philoſoph har paastaet, at man kun har to Grunde til at knytte ſig til Menneſtene, enten paa Grund af det Gode, man kan gjøre dem, eller paa Grund af det Onde, ſom man agter at tilføie dem.

Menneſtet og Planteverdenen.

Menneſtets almindelige Tilværelſe er ſom et Aar for Planteverdenen; efter Foraar følger Sommer, ſaa Høſt og ſaa Vinter, men kun eengang. Med Planteverdenen gjentages den omrullende Kredsgang af Ungdom og Blomſtring, og den hundreedaarige Gægs Grønt spiller lige ſaa livligt i Maisolens Glands, ſom det unge Skud ved dens Rod.

Menneſtet er Menneſtets Fjende.

De Banſſeligheder, man har at bekæmpe i denne Verden, ere uendelige, fordi Menneſtet altid er Menneſtets Fjende. Bonden miſunder Bonden, Herremanden ſin Collega, og ſaaledes gjennem alle Klaſſer. Det har Menneſtet forud for Dyrene. Løven æder ikke Løver, Bremsen ſtikker ikke Bremsen.

Mennesket er altsaa glubskere end Løven og dummere end Bremsen. Men saaledes er det nu engang.

Menneskekundskab kostbar.

Det, at besidde en ualmindelig Kundskab til Menneskenes inderste Natur og individuelle Væsen, er ingen let erhvervet Erfaring. Man kunde maaskee med størst Sandhed sige, at denne Kundskab er en Alchymi af Kummer og Taarer.

Menneskeslægtens Statistif.

Jordens Beboere tale omtrent 3064 forskjellige Sprog og bekjende sig til over 1000 Religioner. Qvindernes Antal er næsten ligesaa stort som Mændenes. I Gjennemsnit bliver Mennesket kun 33 Aar gammelt; Fjerdedelen af Menneskene dør før 7 Aar, Halvdelen før 17. Et af hvert Tusinde naaer hundrede Aar, et af hvert femhundrede 80, og sex af hvert hundrede 65 Aar. Jorden tæller omtrent 1000 Millioner, deraf dør 33,515,760 aarligt, 91,824 dagligt, 3730 i Timen, 60 i Minuttet, 1 hvert Sekund. Afgangen erstattes temmelig nøiagtig ved Fødslerne. Gifte leve længere end Ugifte, forudsat at de føre et ordentligt og virksomt Liv. Fruentimmerne naae hyppigere end Mændene det 50de Aar, men senere er Dødeligheden iblandt dem ogsaa større. De Giftes Antal er omtrent 150 af Tusinde af hvert Køn. De, der fødes om Foraaret, ere som oftest stærkere og sundere end de, som fødes til andre Aarstider. Fødsler og Dødsfald forekomme hyppigst om Natten.

Menneskeæderen.

Vi ville prøve at samle Materialier til et paatænkt Værk „Menneskeædernes Naturhistorie“; det burde egentlig ledsages med Illustrationer.

I ethvert civiliseret Samsund findes der en Race Mennesker, der bevare den almindelige Menneskeæders Instinkter, og leve af deres Medmennesker, som det var deres naturlige

Føde. Naar disse interessante tobenede Dyr have faaet fat paa deres ulykkelige Offer, udvælge de altid een og den samme Deel af dets Legeme, hvori de begrave deres ubarmhertige Hugtænder. Den saaledes udkaarne Deel er ganske særegent omsindlig, den ligger ligeover Hoftestaalene og er beskyttet af et Bæv af sine Fibrer, der i det daglige Sprog kaldes Bugelommen. Den fuldblods Menneſkeæder begynder i Reglen med sine Slægtninge og Venner, og saalænge han indſtrænker ſin Rovſyge til ſin huuslige Omgangsſkreds, griber Loven ſjeldent eller aldrig forſtyrrende ind i hans hæderlige Tilbøieligheder. Men naar han har fortæret Alt, hvad der paa nogen Maade lader ſig opſluge i Privatlivets Skjød, falder Menneſkeæderen over Samfundet og giver ſig til at røve og plyndre, og da — *sauve qui peut!* Da vækkes Lovene af deres Dvale, og fra dette Dieblif er den til Røver forvandlede Menneſkeæder ikke længer ſikker paa, at kunne nyde ſin Middagsmad i Ro. Det er forſt naar han har naaet dette Trin af Udvikling, at Menneſkeæderen faaer ofſentlig Betydning, betræder Historiens Enemærker og beſtjæftiger Moralifternes Lanter.

Menneſkeæderen (fortſat).

Men man maa ikke troe at Menneſkeæderen — ogſaa kaldet Lommeſkanibalen, thi de ere Get og det Samme — ikke ſkulde være modtagelig for Civilisationens forſinende Indflydſe. Ivertimod. Han forſtaaer ofte med Smag at pynte ſin Hule med Skindet af ſine Offere og at ſmykke ſin Perſon med Røvet; han kan nemlig forene Elegance med Appetit, men dette er kun et tidligere Stadium af hans industrielle Virkſomhed.

Menneſkeæderen (fortſat).

Menneſkeæderen ligner i en vis Hænſeende Wedderkøppen. Naturhiſtorikere, ſom grundig have ſtuderet Inſekternes Le-

vemaade og Sædvaner, paaftaae, at naar en Vædderfop har mistet sin sidste Bæv og har udtømt al den klæbrige Bædske, hvoraf den skulde have spundet sig en ny, forlænger den sin ædle Tilværelse ved at anbringe sine Tænger paa en eller anden mindre stridbar men mere agtbar Collega, der er i Besiddelse af et passende Hjem og et lustigt Spiiskammer, og her lever den da som en huusvant Gjest. — Moralphilosopherne paaftaae, at de have iagttaget den samme Særegenhed hos Menneſteæderen eller Lommefanibalen. Og holder Bærten ud og overlever Menneſteæderen, kan denne Omstændighed maaſkee frelse ham fra at gaae over i Røverklassen; men det lykkes vel kun een Gang af hundrede.

Menneſteæderen og hans Elskede.

Ufald der gives et Hjerte, som aldrig har banket ømt for nogen Kvinde, da sidder det sandelig ikke i Bryſtet paa nogen Menneſteæder. Den ægte Lommefanibal har i Regelen et elfkøbsſygt Temperament, og han kan holde ſaameget af en Kvinde — at han kan æde hende reent op.

Metaphyſiſk Tvivl.

Abraham Tucker, den rigeste og intelligenteste af de engelske Metaphyſikere, ſiger: „Overbeviſt ſom jeg er om at to og to er fire, ſaa vilde jeg dog, hvis jeg mødte en Mand, der var ſanddru, agtet og forſtandig, og han drog det i Tvivl, høre hans Grunde derfor, thi jeg er ikke ſikkrere herpaa, end paa at det Hele er mere end en Deel. — Og jeg kunde ſelv fremkomme med Betragtninger, der kunde synes at modſige det.“ — See hans Skrivt: Naturens Lys, Capitlet om Dommen, hvori findes den meget ſindrige Beſkrivelse af Tvivl om en Deel er større end det Hele — naar det tages fra Tiden eller rettere fra Evigheden.

Middelalderens tidlige Modenhed.

En Mærkelighed ved Middelalderen er den tidlige Mo-

denhed, som de Store dengang naaede, idet de toge Deel i Manddommens Lidenstaber og Ergjærighed. Vi finde ofte at en heel glørværdig Løbebane, fuld af Dygtighed baade i Raadet og i Felten, er tilbagelagt og affluttet ved Døden i en Alder, da Ungdommen i vore Dage neppe bliver betroet til Opdragelsen paa en Højskole. Men dette har jeg aldrig seet anført, naar man hører de sædvanlige Klager over Verdens Tilbagegang.

Middelmaadighed og Overlegenhed.

Enhvert Menneſte, som er den Verden, hvori Skjebnen har sat ham, overlegen, føler sig generet; thi for at føle sig vel er det en nødvendig Betingelse at blive erkjendt. Derfor befinder Middelmaadigheden sig saa vel, medens Overlegenheden ikke saa let finder Ballancepunktet. Ikke at blive erkjendt nedtrykker den, thi Talenter, som blive ignorerede, ere trykkende for Den, der besidder dem. Anderledes er det med Dyden, som kan være sig selv nok. Det ligger i Sagens Natur, at Talentet trænger til et Publikum. Er det da ikke en besynderlig Modsigelse, at det saa ofte styrr Verden.

Middelmaadigheden og Verden.

Jo mere man interesserer sig for Menneſter, jo mere maa man bande det Oligarchie, langt værre end det berygtede gamle venetianske, som Menneſtene selv have indsat over sig og som de kalde Verden. Dette Uhyre, som fører Krig mod de Svage og smigrer for de Stærke, som er utafnemlig mod dets Belgjørerere og bestandig holder til med Middelmaadigheden mod Alt hvad der er udmærket. Alt dette vide vi, og dog lade vi os cujonere af — Verden.

Mindet om Tab.

Graven selv minder os ikke saaledes om vort Tab, som Umgangen med Dem, der intet Tab have at begræde.

Minerva og Skinsygen.

Skinsygen fødes i Almindelighed fuldbaaren og fuldrustet, ligesom Minerva, der i fuld Rustning sprang ud af Jupiters Pande.

Ministeren og Ratspotten.

Ludvig den XIV's Hovmester, Marechal de Billeroi, pleiede at sige: „Man bør holde Potten for Ministrene, saalænge de ere Ministre, under det Forbehold at slaae dem den over Hovedet saasnart de ikke ere det mere.“ Jeg vil endogsaa forud love at Finantsministeren skal være min Ven, ihvo der saa bliver det, ja endogsaa til en vis Grad min Cousin, at sige saalænge han staaer for Statkammeret.

Minister, Maaden at blive det.

En tænksom og erfaren Statsmand sagde engang: Der gives to Maader at blive Minister, enten pludselig og med Gewalt, eller langsomt og med Lempe. Den første var ikke Brug i gamle Dage, den er maaffee den letteste, men den holder ikke sin Mand i Længden; den anden er saa gammel som Verden, det er den vanskeligste, fordi den tildeels bestaaer i at kunne taale Puf og bitre Skaaler i Mængde uden at ømme sig derved, men saa holder den ogsaa sin Mand længer i Stillingen. I det Hele taget troer jeg at man kan sige, at man kun kommer til Portefeuilleen paa Grund af det Maadelige, der er ved En, og kun bevarer den ved det Dygtige, der er ved En. Men denne Forbindelse af stridige Elementer er sjelden at finde, og derfor findes der saa faa virkelige Statsmænd, thi det maa vi dog være enige om, at er end Politikernes Antal Legio, saa ere Statsmændene kun tyndt faaede.

Miskjendelse og Frygt.

Den, der frygter Menneffene, kjender dem ikke, og Den, som undgaaer dem, vil snart miskjende dem.

Mistro og Frygt.

Naar Mistro og Frygt først engang er udsaaet i to Glæfendes Hjerter, saa fremspire og opvoxe de efterhaanden til en tæt Skov, som tilsidst udelukker Stjernerne.

Moderne, de pittoreske.

Unge Menneſker, som kaste sig over de pittoreske Moder, forekomme mig at være langt forfængeligere og smaaligere end de sædvanlige Modeherrer, der ligefrem holde sig til Journalerne.

Moden en smittende Sygdom.

Moden er en saa smitsom Sygdom, at Ingen undgaaer den. Den er traadt i Stedet for Kopperne, og det vilde vistnok ikke være ilde, om man lod sig indoculere af det bedste Slags Mode, for at være sikret, eller for i det Mindste at faae Sygdommen i en formildet Grad.

Modeverdenen et Balgrige.

I Modeverdenen gives ofte en Fordom, der forekommer mig meget dum. Man hører saatiidt sige at for at blive paa Moden maa man være rig, smuk, dristig og aandrig. Det er ikke sandt. Modeverdenen er et Balgrige, Enhver kan svinge sig paa Thronen.

Moden i Literaturen.

At være Skribent efter Moden maa være utaaleligt for en tænkende og følende Mand. Man flokkes om ham, for at være med at gloe paa ham, mindre end for at høre ham. Han bliver regnet med til en Soiree som en Deel af Beværtningen, og rivaliserer med Hr. S., som gjør nette Kortkunster og med den tydske Professor, der foreviser de dresferede Lopper — og saa gaae Lopperne maastee eudogsaa af med Seiren.

Moderfjærlighed.

Ingen Kjærlighed er saa stor som en Moders, ja, jeg

havde nær sagt, at den er større end Himmelen; thi Himmelen har sit Helvede, men en Moders Hjerte veed ikke af Fordømmelse at sige. Styrk Dig i hvad Du vil, skuf hendes bedste og stolteste Haab, sæt Sorgens dybeste Mærke i hendes Hjerte og paa hendes Ansigt, og vend saa tilbage til hende — og hendes Favn vil dog altid staae aaben for Dig.

Moderasmaalet.

Der er for den udvortes Betragtning noget Gaadefuldt i Sprogens Forstjellighed, fordi den ikke lader sig forklare alene ifølge udvortes Grunde, og der er for Sjælen noget Gribende i denne Forstjæl, naar Omstændighederne tvinge den til ret at gjøre sig den tydelig; thi hele Hjemmets Trylleri og Troldomskraft trænger sig med det Samme til Bevidstheden, og ihvor isoleret og forladt Sjælen end har kunnet føle sig, den har dog, i det Dieblit da Moderasmalets altomfattende Magt gjør sig gjeldende for den, fattet sin Sammenhæng med Verden og stuer ud over en Skare af Beslægtede, der har indsuget sit Liv af den samme Kilde. Thi Sproget er Hjemmets Musik, hvori Nationens Barndomsdrøm gjenklinger, medens den Enkelte deri finder det Element, hvori han klagede i Smertens Nat og jublede paa Glædens Dag. Man har kaldet Sproget Nationens Palladium, og med Rette bærer det dette Navn, thi det er en beskyttende Helligdom, der hænger sammen med selve dens Oprindelse. Det er et Beviis paa en Nations Selvstændighed, at den veed at haandhæve sit Sprog i dets Selvstændighed og naturlige Rettigheder; det er et Beviis paa Nationens Betydning om dens Sprog bliver agtet endogsaa udover dets naturlige Grændser, og det er et Beviis paa Nationens Agtelse for sig selv, at den veed at vedligeholde dets Gylldighed inden sine egne Grændser, og ikke forraader det for fremmed

Mønt eller ombytter det af forsængelig Høflighed med en udenlandst Tunge for enhver fremmed Vandrer, han være høi eller ringe. Betag en Nation Alt, udslet ethvert af dens særegne Præg og lad den beholde sit Sprog — den vil dog leve sit eiendommelige Liv, om end i Lænker; og om den end synes at være nedfjunken i Sovn og Sløvhed under de ydre Tryk, der vil dog være en evig Mulighed for at den kan vaagne som den sovende Løve, var det end kun til en fornyet Dødskamp.

At disse smukke Sandheder kunne misbruges til ligsaa mange Forkeertheder, see vi f. Ex. af det nationale Partis Bedrifter i en Række af Aar.

Modsætninger.

Verden bevæger sig i lutter Modsætninger, det aabenbarer sig tydeligst i bevægede Lider. George Duval beretter i hans Souvenirs de la terreur, at de blodigste Revolutionsmænd nærrede sentimentale Sværmerier for Dyr: Gouthon for en Skjodehund, Chaumette for en Fuglesamling, Fournier for et Egern, som han bar paa Skulderen i en Solvænke, Panis for to Guldsasaner og Marat, som ikke vilde eftergive et eneste af de 300,000 Hoveder han forlangte, han holdt Turtelduer. Sergent var en af de blodigste Anførere for Septemberbloddadet. En Dame bad om Bestyttelse for en i Abbediet indespærret Slægtning. Han afflog det med Haardhed. Da hun gik bort i Fortvivlelse, kom hun til at træde hans Yndlingshund paa Poten. Sergent blev forbitret og udbød: Madame, vous n'avez pas de coeur! — Medens Slagteriet under Robespierre var i fuld Gang, flokkedes Revolutionens Børn hver Aften i de stirsindstyre Theatre, for at lee over Lystspillet's Løier eller udgyde blide Taarer over indbildt Jammer. Det er karakteristisk at man i

hele denne Tid kun taalte Idyller og sentimentale Hyrdestykker paa Skuepladsen.

Modsigelser af en Tænker.

„Herr A. var ikke forelsket og derfor troede han heller ikke at Frøken B. kunde elske ham, uagtet han gjorde hende sin Cour.“ En saadan Bildfarelse er almindelig hos Herreerne, Damerne ere aldrig udsatte derfor. Qvinden veed altid naar hun er elsket, — ja, hun troer endogsaa ofte at hun er det, naar det slet ikke er Tilfældet.

Modsigelser af Poeterne.

Naar man seer hvor ofte Poeterne den ene Dag nedrive og den anden Dag ophøie den Samme, altsom Modestemningen i deres Publikum fører det med sig, saa maa man sande de Ord: Poeterne ere som Fuglene, enhver Allarm bringer dem til at flaae.

Byron er et grandioist Exempel herpaa, som, efter at have haanet Napoleon I i sin Dde, lovpriiste ham i sit Digt: Graven paa St. Helena.

Montesquieu og Macchiavel.

Macchiavel paaستااer og Montesquieu giver ham Ret i denne Paastand, at en Nation aldrig er saa farlig for en fremmed Fjende, som naar den er sønderreven af indre Tvistigheder.

Danmarks Historie afgiver desværre Beviis for at denne Sætning ikke holder Stik. Vi have havt og have indre Tvistigheder i Mængde, men de have kun været farlige for os selv, og til Hjelp og Gavn for Landets Fjender.

Moralst Sands.

Vor Tid paaستااer saa ofte, at man bagvaster den, at de Feil, man bebreider den, kun eksistere i Misantropernes Indbildning; men en af disse Misantropere kunde gjerne spørge om den gode Mening Samfundet har om sig selv, ikke stulde

hidrøre fra Svækkelse i den lille Evne man kalder moralsk Sands. Det er den moralske Sands vor Tid især mangler. Dette seer man tydeligt i vore Skuespil, i vore Blade og Journaler, i hele vor Literatur. Og der gives hæderlige Personer, som sige, at den gode Smag taber sig — ja, det troer jeg nok. Den gode Smag er kun den moralske Sands, anvendt paa Kunsten og Literaturen. Derfom denne Sands ikke underretter Dig om, at der gives visse Ting, som man ikke bør vove, da er det forgjeves at haabe, at den gode Smag kan hjælpe Dig med at udtrykke dem. En excentrisk Dristighed kan tale et ligesaa excentrisk Sprog, derpaa see vi daglig Beviser i Literaturen, hvor en søgt, incorrect Stil bliver det naturlige Klædebon for en i moralsk Henseende ucorrect Tanke.

Mord findes ei i Politik.

En stor Politiker har engang sagt, at der i Politikken intet Mord gives. I Politikken gives der nemlig ikke Mennesker men Ideer, ikke Følelser men Interessser. I Politikken dræber man ikke et Menneske, der staaer En i Veien, men man bortrydder en Hindring, og det er det Hele derom kan siges. Politikken er altsaa det Gebeet, der tilstæder den størst tænkelige Frihed.

Musikkens Selvstændighed.

Musikken er det eneste Talent, som kan være sig selv nok, alle andre Talenter kunne ikke undvære Deeltagelse.

Musik hurtigere end Poesi.

Musik gjør som oftest et mere levende Indtryk paa Hjertet, end Ord, thi disse maae gjøre en Omvei gjennem Forstanden, der som Bøsefigger holder Bagt for Hjertet, medens Musikken trænger igjennem som en Pils, fordi Forstanden lader de tomme Toner passere uden Told.

Musikkens Skinsyge.

Det er en besynderlig Kjendsgjerning, at jo ringere Menneskets Kundskaber — maaskee ogsaa dets Genie — er i andre Retninger, desto lettere opnaaer det Fuldkommenhed i Musik, som er en meget skinsyg Beherskerinde af Manden. Jeg har fundet det bekræftet ved Fleertallet af de udmærkede Musikkere, jeg har kjendt.

Musik for Dret mere end for Dret.

Det bliver bestandig mere og mere Skik, at Musikken skal overvinde saa store Vanskeligheder, at man næsten kunde fristes til at ønske at de endnu vare lidt vanskeligere, thi saa vilde de være aldeles umulige. Derfor sætte Liebhaberne paa en Concert sig nu omstunder saaledes, at de kunne see den Spillende paa Fingrene, som løbe saa vidunderlig hurtigt. Ligesom Musikken saaledes bliver en Dienslyst, ophører den at være en Nydelse for Dret — og Hjertet — alene.

Musikalsk Comedie.

Ovidam H. H. Nygaard har skrevet en Bog „Om den musikalske Comedie.“ Den indeholder meget interessante Oplysninger. Jeg vil nøiagtig affrive nogle Tirader for at opbevare disse fortræffelige og klare Definitioner. Naar H. H. Nygaard engang bliver en stor Mand, har jeg allerede forlængst været en af hans Genies tause Beundrere.

„Overgivenessens Crescendo, siger han, og den potenserede Livsglæde, som ofte resulterer af Livsironi, finder et ypperligt Udtryk i den musikalske Sandfælsighed, hvis letbevægede Toner langt fyldigere, end Ord ere istand til, levendegjøre de skjulte Følelsers Empiri, der hos de handlende Personer fremtræder under Form af gemytlige Stemninger.“

„Charakterernes eensformige, pathetiske Colorit i Forbindelse med det episke Elements pointerede Isolation, til-

intetgjøre foruden det Musikalske ogsaa den dramatiske Betin-
gelse."

Humor er „dette Almindelige, i hvis Fordyben det
Særegne drifter en livsfrisk Glædesdrik!"

Skaal, Hr. H. H. Nygaard!

Ratten er Ingenmands Ven.

Der gives Timer, som ene og alene egne sig til Drøm-
merier, da Sjælen ubekymret lægger sig til Hvile i en halv-
sovende og halvvaagende Tilstand, vugget af ubestemte Dunster
og luftige Forhaabninger. Da lader den omtaagede Fornuft
Indbildningskraften raade, og naar en dyb Smerte i saadanne
Dieblik bemægtiger sig Mennesket, da kan Sjælen ikke træde
i Kamp, men maa træt og udmattet bukke under for Mod-
løshedens tunge Bægt. Og om Ratten især er Fortvivlel-
sen mere bitter, Lidelsen mere brændende, om Ratten kan
Mistvivlens giftigste Braad bedst finde Hjertets ømmeste
Steder. Hoved og Hjerte blive da beflemte, og Tanken om
Selvmord avles maastee som oftest i Rattens Mørke. I
saadanne Dieblik er Sensibiliteten voyet til en betydelig Grad
og ytrer sig med den største Kraft. Sjælen, som nyder
mere, lider ogsaa mere. Tanken overdriver da Alt: Haab,
Frygt, Anger, Attraa, indtil de naae en febrilsk Høide.
Saavist er det, at Ratten kun er god naar man kan sove.

Rationerne ligne Rattergalene.

Begge tie de stille i Tusmørke, men formørker man
ganste Buret for dem, begynde begge at flaae. — Börne
eller Heine.

Nationernes Rødmen.

Naar Rationerne rødme, saa ligner det ikke Blufærdig-
hedens Rosenffær paa en ung Piges bløde Kinder, men det
ligner truende og flammende Nordlys paa en mørk Himmel,
som spaae om Undergang og Fordærvelse.

Nationaliteten altid poetisk.

Nationaliteten er altid poetisk; den er ikke som Politikken et Refleksionsindhold, der skal personificeres, den er selv en Personlighed og en Charakter, den er det fælleds men dog individuelle Træk hos Folkfamiliens Medlemmer. — En Digternatur er gjennemtrængt af sit Folks Natur, selv om han aldrig har reflekteret derover, det Nationale maa gjentone i hans Sange, selv om han ikke i en eneste havde gjort det Nationale, som saadant, til Gjenstand derfor.

Naturen contra Opdragelse og Forhold.

Til Trods for Alt hvad Philosopher kunne sige, lærer Erfaringen os, at om end Opdragelsen og Forholdene uddanne Massen af Mennesker, saa tager Naturen sig undertiden over selv og ganske alene at danne et Individ, som den enten giver saamegen Skjønhed eller Grimhed, at Intet siden formaaer ganske at forandre Charakterens oprindelige Elementer.

Navnet skaaret i Barken.

Champfört siger at Berømthed er Trangen til at være kjendt af dem, der ikke kjende os personlig, og Fontenelle tilføier, at Verden kan lignes ved et stort Træ, i hvis Bark Enhver stræber efter at indskære sit Navn.

Navn, farligt at bevare.

Der hører Nar til for at skabe sig et Navn, men det kan ødelægges i et Diebstik. Man staaer paa en Afgrund, naar man har erhvervet sig et Navn, enhver god Handling falder i Svælget uden at efterlade noget Echo, men en Feil gjør en Allarm, som er istand til at vække Døde.

Nedværdigelse vinder ikke Qvinden.

Alt overtage Qvindens Rolle er Noget, hun ikke let tilgiver Mænden. Alt opoffre formeget for sin Kjærlighed, at

forspilde sin Fremtid og sin Uergjerrighed for den og træde ud af de Kæmpendes Rækker, det er at bringe de Offere, som Qvinderne kun gjengjælde med Ringeaagt. Deres Stolthed afviser den Elsker, som offerer dem sin Stolthed.

Nutidens Onde.

Guizot slutter Lady Russels Biographi med følgende Ord: Vor Tid er greben af et sørgeligt Onde, den troer ikke paa Eidenstaben uden i Forbindelse med Udsvævelse. Den uendelige Kjærlighed, den fuldkomne Hengivenhed, alle varme, begeistrende Følelser, som beherske Sjælen, betragter den kun som mulige udenfor de menneskelige Love og sociale Hensyn; enhver Regel er i dens Dine et Nag som lammer, enhver Underkastelse en Trældom, der fornedrer, enhver Flamme slukkes, naar den ikke bliver en Brand. Ondet er saameget større, som det ikke er et Feberanfald eller Udbrudet af en overdreven Kraft: det har sin Kilde i slette Værdomme, i Forkastelsen af enhver Lov, enhver Tro, enhver Tilværelse af overmenneskelig Art, i en Forgubelse af Mennesket, der betragter sig selv som Gud. Og til dette Onde knytter sig et andet ikke mindre beklagelsesværdigt: Mennesket tilbeder ikke alene kun sig selv, men han tilbeder sig kun i den Mængde, hvori Alle opløse sig; han nærer Misundelse og Had til alt det, der gaaer over det almindelige Niveau; enhver Overlegenhed, enhver individuel Storhed, hvilken Bestaendighed og hvilket Navn de og have, synes disse paa engang rasende og faldne Mander en Ubillighed og en Undertrykkelse, mod det Chaos af ubestemte og ephemere Væseners, som de kalde Menneskeheeden. Naar de i Samsfundets høiere Kredse opdage en eller anden stor Skandale, et eller andet affstyreligt Exempel paa Last og Forbrydelse, triumphere de, anvende de med brændende Iver mod Samsfundets Høider disse mørke Skikkelser, som vise sig i deres Rækker. De vilde

gjerne bringe os til at troe, at dette er de almindelige Sæder, de naturlige Følger enten af høi Fødsel eller af stor Formue eller af aristokratiste Vilkaar, ligemeget paa hvilke Fortjenester, hvilken Grundvold de ere byggede. Naar man er bleven angreben af disse lave Grundsætninger og af de stammelige Lidenstaber, som skabe dem eller frembringes af dem, naar man har følt Modbydeligheden og maalt Faren derved, er det en levende Glæde at træffe en af disse ædle Skikkelser, som saa glimrende gjendrive dem. Ligesaaemeget som jeg agter Menneſkeheden i dens Heelhed, ligesaaemeget elſter og beundrer jeg disse forherligede Billeder af Menneſkeheden, som personificere og stille frem i Høiden, med synlige Træk og et eget Navn, det Ædleste og Reneste, den eier. Lady Russell beredte Sjælen denne skjønne ædle Glæde, hun er en sand fornem og christelig Qvinde.

Nordisk Afſtammning.

Norden har altid været Verdens nutrix leonum, dens løvehjertede Ridderſtavs Amme. Den gamle neapolitanſte Adel, som den største Deel af Sydens Adel udledes fra en nordisk Afſtammning. — Al, at vi desværre maae ſige: *fui-mus Troes!* —

Offentlig Dyd — ſee Dyden en Qvinde.

Offere og Bødler.

La Mennais og lignende Forfattere dele beſtandig Samfundet i to Klaffer: Offere i Maſſe, og nogle Bødler — en ubetydelig Minoritet, ſtolt, hovmodig og blodtørſtig, ſom lever fedt og godt i Dovenſtab og Glæde, og paa den anden Side en umaadelig Majoritet, bleg, ſygelig, udtæret og tyranniferet og nærved at døe af Hunger.

Oldinge og Børn — see Børn og Oldinge.

Omgang samler en moralsk Kapital.

I Ungdommen ere vi som oftest Egoister og Sentimentalister, og høre udelukkende til den store Corporation, som ikke bruger Hjertet til Andet end til Kjærlighedshistorier, og ikke Hovedet til Andet end til at gjøre Vers. Senere, naar vi have gjenneगाaet mangehaande Glæder og Smerter, og ere blevne afflebne i Omgangens Malemolle, formaae vi først at samle den Mængde smaa moralske og aandelige Capitaler, som sætte os istand til at aabne en Tuffhandel i det Smaa, endogsaa med de Fattigste og Mindstbegavede i Aanden.

Omvæltning af Hunger.

Reformationen var en Myndighedserklæring for Menneskene i deres religiøse Frihedsret, den franske Revolution i deres aandige Frihedsret. Nu er Rigdom Tidens Afgud, og saaledes beredes den tredie Omvæltning, det vil blive den haardeste, thi den vil bevirkes af Hungeren. Og hvordan Verden vil see ud efter den, er endnu vanskeligere at forudsæe, end for nogen af de to andre Omvæltninger.

Ondskaben, hvori den ligger.

Menneskenes Ondskab ligger ikke saameget i Fornuftens Udsteielser, som i Savnet af den Følelse, der burde tjene dem til Beviser.

Ondskab har godt Kjøb paa Qvindedyd.

Mændenes Ondskab har altid godt Kjøb paa Qvindedyd. Saasnart Talen er om Venfkap mellem Personer af forskjelligt Kjøn, sætter Mændenes Phantasi, som ellers hviler paa sine Laurbær, sig næsten altid i Bevægelse for at udfinde utugtige Motiver.

Opdragelse.

En complet Ubidenhed er langt at foretrække for en simpel Opdragelse.

Opdragelsens Bigtighed.

En Mængde Love vilde være oversflødige, dersom der var fastsat Love for Opdragelsen.

Naar Barnet er druknet, da først tænker man paa at faste Brønden til.

Opdragelse ved Sandhed.

Opdrag din Søn ved Sandhed. Den Dag, da han for første Gang opdager, at Du behersker ham ved Usandhed og Forstillelse, er din Autoritets Dødsdag.

Opdragelsen ved Livet.

Den Opdragelse, som Livet giver, forbedrer den Tænkende, men forværrer som oftest den Tankeløse.

Opdragelse overgaaer Politik.

Ingen Politik kan maale sig med Politur. En meget afspoleret Opdragelse er det bedste Middel af alle mulige til at skaffe sig et godt Navn — eller til at erstatte Mangelen af et saadant.

Opdragelse for de Fattige.

Man hører saameget i vor philanthropiske Tid tale om Midler til at opdrage de Fattige; men Ingen taler om hvor meget de Rige kunne trænge dertil. Maafee naar man begyndte med de Sidste, kom det Andet efterhaanden af sig selv.

Opdragelsen i Frankrig.

Den franske Historie er revolutionair, og Nationen har havt Dvelse i at staae paa Hovedet. Den franske Opdragelse er professionel, Maalet er ikke Sjælens indre Fremvæxt i Blisdom og Yndest hos Gud og Menneffer,

men kun det Sidste, at være brugbar for Mennesker i en eller anden Profession. Og den franste Mand er en skarp Esprit. Ligesom man har fundet at Lusten i London bestaaer af $\frac{9}{10}$ Stenkulsrøg og $\frac{1}{10}$ Porter, — og hvis det ikke var for det Ds Skyld kunde Ingen taale den — saaledes vil man finde, ved at analysere Esprit de Paris, at den bestaaer af $\frac{9}{10}$ Salpetersyre og $\frac{1}{10}$ naturlig Vittighed. Men den sidste $\frac{1}{10}$ kan udsolde sig endnu friskere hos en Gamin de Paris end hos den vittigste Skribent.

Opfindelser til Ondt og Godt.

Opfind Noget, som kan udrydde Livet, og Du er en stor Mand; opfind Noget, som kan forlænge det, og man kalder Dig en Bedrager. Opfind et Massineri, som gjør den Rige endnu rigere og den Fattige endnu fattigere, og man vil reise Dig et Mindesmærke. Opdag en Hemmelighed, som kan udjevne Ulighederne, og Menneskene ville nedbryde deres egne Huse, for at stene Dig med Stumperne. Saadan er Verden!

Opium og Druer — see Kjærlighed Tilværelsens Opium.

Oplysning.

Hvis Ugler og Muldvarpe maatte raade, kom Solen aldrig paa Himmelen, og hvis Døsmere og Skjelmer fik Magten i Hænde, vilde Trykkefrihed og Oplysning snart blive viist Vinterveien.

Opoffret Dyd — reddet Ude.

Qvinden er en Slave af sit Rygte; derfor har mangen Qvinde maattet opoffre sin Dyd for at redde sin Ude, som dog kun er Skyggen af hiin.

Opoffrelse styrker Kjærligheden.

Det er rigtig beregnet at forlange Tjenester af sine Venner, thi jo mere man tjener Andre, desto begjærligere er

man derefter, at sige naar man har et godt Hjerte, og det er Gns egen Feil, naar man holder Andre end godhjertige Venner. Hengivenheden fordobler sig ifølge sin egen Natur, og der er en Følelse i Menneskets Hjerte, som driver det til at elske høiere, jo mere det opoffrer for den Elskede. Saaledes er f. Ex. en Moders Kjærlighed.

Dpoffrelse en Nydelse.

Dpoffrelse er i Grunden en Nydelse, at sige Dpoffrelse i det Store; og der er maaskee ingen saa stor, at man ikke selv har mere Nydelse deraf, end det koster Overtindelse at beslutte sig dertil.

Oppositionen og Børnene.

En af Børns ivrigste Bestræbelser gaaer ud paa at finde den svage Side hos deres Lærere som hos Alle, hvem de ere undergivne; og naar de have fundet den, benytte de den strax til at tage Magten over deres Foresatte, og saa er Tyranniet i fuld Gang.

Oppositionen handler ligeoverfor Regjeringerne akkurat ligesom Børnene ligeoverfor Lærere og Foresatte, de vise ganske samme Malice.

Og Oppositionen gjør det maaskee af samme Grund som Børnene, thi al Ondskab kommer af Svaghed, og Børnet er kun ondt, fordi det er svagt.

Opposition saare let.

Folk, som ikke due til Andet, ere som oftest ivrige til at opponere, thi dertil hører kun ringe Evner. Men komme de til Magten, er det forbi med al deres Dygtighed, da de ikke kunne opponere mod sig selv.

Oppositionspresfen.

Den af alle Landes Oppositionspresfer høitpriste George Washington — vistnok en af Verdens hæderligste Mænd —

figer i et Brev til Generalprofureur Randolph angaaende Oppositionens bittre Angreb paa Embedsstanden: „Hvis Misfornoielse, Mistillid, Forbittrelse saaledes udsaaes med Rundhaandethed, hvis Regjeringen og dens Embedsmænd bestandig maa taale Pressens Forhaanelser, uden at man undersøger Kjendsgjerningerne eller Bevæggrundene, frygter jeg for at det bliver umuligt for noget Menneſte under Solen at styre Roret og holde Maffinens enkelte Dele sammen.“

Oppositionsmanden.

Man er ofte i Vilderebe angaaende Betydningen af Ordet Oppositionsmand. Jeg troer at Oppositionsmand er Den, som idet han angriber forstaaer at fremstille sig selv som den Angrebne, at vække en Spørgsmaalet i Grunden uvedkommende Deeltagelse for sin Sag, at tilbagevinde paa Følelsens Gebeet hvad han taber paa Logikens, med eet Ord, som forstaaer at blive overvunden og dog at have Vren paa sin Side. Thi det kan umuligt være nok til at gjøre En til Oppositionsmand, at han ofte maa opponere og ofte maa kæmpe, der gives Mænd nok, som have kæmpet hele deres Liv igjennem, uden at det er faldet Nogen ind at kalde dem Oppositionsmænd.

Overbærelse.

Det er en fast Regel at af Alle ere de Brødefuldeste de mindst overbærende.

Overbærelse og Intolerance.

Jeg havde længe antaget en Mand for meget overbærende, han havde altid en Undstyldning paa rede Haand, endogsaa da den forvorpne Worm myrdede den gamle svage Literatus Tønder for at bestjæle ham for hans Skillingen. Men saa kom jeg engang til et lille Sammenstød med hans personlige Interessser, og det viste sig at han var i høieste

Grad intolerant. Det er let at være overbærende, saalænge Andre afholde alle Omkostningerne derved.

Doverensstemmelse.

Der ligger en stor Betydning i det Udtryk, at en Mand „ikke stemmer“ med en Kvinde. Man kan ofte høre det paa Stemmerne. En qvindelig Stemme kan saa tydelig røbe hendes Disharmoni med en Mand, at han ikke behøver noget andet Beviis paa, at de ikke ere skabte for hinanden.

Overgang over Sulfenes Bro.

Af ti unge Menneſter maa de ni vandre over Sulfenes Bro — ponte di sospiri — for at komme over den smalle Kløft, der adskiller Ungdoms- og Manddomsalderen. Denne Mellemtid udfyldes i Almindelighed med en slet anbragt eller stuffet Kjærlighed (maaſkee rettere Liebschaft). Naar vi have gennemgaaet denne, forekomme vi os som et nyt Væſen, det aandelige Menneſte i os føler ſig styrket, hærdet ved den Ild det har gennemgaaet. Sjælen drager Nytte af enhver Lidenſtabs Ruiner, og vi kunne maaſkee retteſt afmaale vor Bei til Wiisdom efter de Betyngninger, vi have maattet gennemgaae.

Overleve ſig ſelv.

At overleve ſig ſelv kan det almindelige Menneſte ikke. Det lever ſom Dyret, og dør ſom det har levet. Men en udmærket Mand kan deſværre overleve ſig ſelv, og det mærkes altid, og den gemene Hob udbryder da i Jubel ved hver Fjer, der falder fra Ornevingen til Jorden, medens Manden forgjæves søger at ſlide ſig løs fra den taagede Atmosphære, der omgiver den Planet, hvor Middelmædigheden herſter.

Oversandselig Sandselighed.

Der gives Kvinder, ſom have et uimodſtaaeligt Hang til hvad jeg vilde kalde at bade ſig i oversandselig Sandselighed. De ønske Intet, ſom er imod deres Pligt, endnu

mindre handle de imod den; men at indgyde en Lidenskab, som de ikke tør besvare, at føle sig indvortes dragen til og dog udvortes at staae imod, at vide sig tilbedet og dog bogstavelig talt at blive dydig, det er en Tilstand, hvortil alle deres gjærende Livselementer stræbe hen, i denne bløde, tor-
denlumre Atmosphære føle de sig først lykkelige. Magist om-
gibne af en Sky beruse slige Qvinder sig i Phantasieens
Drømme, men til Jorden neblade de sig ikke. Have de
grundig fordreiet Hovedet paa en Mand og han trygler dem
om et Kys, saa kalde de Kysset en Dødsfynd, føle sig usige-
lig frænkede ved denne Brutalitet, udtømme sig i Bebreidel-
ser og Taarer, og flygte tilbage i Skyen, hvor de beskæftige
sig med Tanken om Muligheden af at tilveiebringe en lig-
nende Scene den næste Dag, eller i det Mindste om et Par
Dage. Paa denne Maade lider hverken deres Pligt Afbræk
eller deres Sjælsbevægelser. Hvilken Retning en saadan
Charakter tilsidst tager, om Pligtfølelsen eller Længslen efter
Sindsbevægelsen faaer Overhaand, eller om den ved det sidste
atter kommer tilbage til det første, hvad der vel er det Al-
mindeligste, det afhænger saa af Temperamentet.

Dyrerne og Hecatombene.

(See Børne om Tydskerne.)

Parodiens Opfindelse.

At spørge hvo der har opfundet Parodien, er omtrent
det Samme, som at spørge, hvo der har opfundet den Kunst
at spise, at drikke og at sove. Mon Abraham har opfundet
Skuespillet, fordi han og Sarah spillede en Broders og en
Søsters Rolle for Kongen af Mizraim? Var der maastee et
Privattheater i Patriarchen Isaaks Huus, og var Rebekka en
Digterinde, fordi hun lærte sin Søn at spille Komædie med
sin blinde Fader? Var Bogtrykkerkunsten opfundet paa Su-
das Tid, fordi han havde et Signet, som han satte i Pant

hos en Skjøge? Har Jehova foredraget Hegels Philosophi, fordi han i Exodus siger: Jeg er Den, jeg er? — Jeg finder det meget rimeligt, at den første uartige Dreng, der har vrænget efter sin Barne pige, har opfundet Parodien. (Ful. Janin.)

Parodien et Fatum.

Parodien er bleven det moderne Europas Fatum. Den er Sjælen i vor Tids Historie. Men netop fordi Parodien i vor Tid er overalt, bør man vel hytte sig for at skrive Parodier.

Parvenuers fælleds Tilbøielighed.

Parvenuier — det er Skade at vi ikke eie et godt danst Ord, paa en Klasse, som vi have Overflødighed af — Parvenuier søge i Almindelighed i deres Dmgang at supplere det, som netop mangler dem. Hvor forskellige de end kunne være, have de dog alle en fælleds Tilbøielighed til aristokratiske Udmærkelser. Lad dem end have tilbragt halvhundrede Aar med at udsuge Armoden, med at presse Laarer af Gæfker, og slaae deres ulykkelige Skylbnere, troe ikke at de have gjort alt Dette ene og alene for at være rige og anseete Folk, nei, det er endnu mere for at deres Sønner engang skulle kunne gjøre Figur ved Hove og opnaae en eller anden Stilling, der giver dem Ret til at være officielt latterlige, og for at kunne give deres Døttre en Medgift, der kan tjene til at forgylde et gammelt Skjold op, som har mistet sin oprindelige historiske Glænde i Tidens Slid.

Pathos af Ordforlegenhed.

En heel Deel Mennesker synes at være fødte med Temperament og Smag for Geniet, men uden egen Produktions-evne. De føle ofte med Dybde og Inderlighed, men de mangle Udtrykket for deres Følelser. Saadanne Mennesker slaae sig næsten altid paa det Pathetiske.

Pengeens Betydning.

Undertiden afhænger et Menneſtes Liv af hans første Kjærlighed, eller af hans første Ven; men det er næsten altid en Pengesag, der driver ham fremad enten paa Dydens eller paa Laſtens Bei.

Pengeens overbeviſende Magt. Penge have i Almindelighed det Privilegium, at de overbevise Alverden, uden at fornærme Modtageren. Det vil ikke falde let at viſe mig andre Grunde, ſom ere lige ſaa vel antagne.

Philosoph eller Politiker med 50 Aar.

Naar vi have naaet det halvtredſindstyvende Aar og have ſeet Meget af Verden, blive vi enten Politikere eller Philoſopher — eller gives der nogen anden Udvei?

Piger, ſom have Vapeurs!

Hvor ofte hændes det ikke, at unge Piger pludſelig blive grebne af viedliffelige Fortvivelſer, uden at man kan paaapege nogen antagelig Grund derfor. De kloge Fædre og Mødre, ſom have glemmt, at de nogenſinde ſelv have haft en Sjæl, ſige da med en ſuperklog Mine: Na, det er ikke Andet end Vapeurs, det er Ungdommen, det gaaer over naar de bruge Noget derfor — og ſaa lade de en Doktor komme, og han ſkriver en Recept.

Piger, gamle, contra Kjærligheden.

Strupdydige gamle Gombfruer have ikke mere Idee om Kjærlighed, end de Blinde om Farverne og de Døve om Muſikken. De ligne dog meſt de Døve, thi de ſee at den exiſterer. Og da de ikke kunne fatte, hvad det er, der mangler dem, blive de miſundelige over de Elſtendes Glæde. Gamle Gombfruer og Døve ere næſten altid miſtænksomme, uforſonlige og bagtaleriſke — de have et Hang til at være ondſtabsfulde, ſom de have ondt ved at modſtaa.

Piger, som ville slaae op.

En ung Piges Sjæl oprøres i Almindelighed ved den Tanke at bryde sit Løfte; hun gjør Indvendinger, hun græder. Men Lærerne berolige Samvittigheden, og naar hun har grædt, tilgiver hun sig selv. Derpaa giver hun efter, og naar hun har givet efter, finder hun snart at hun har handlet fornuftigt. — Dette er Fremgangsmaaden ved den Operation, som kaldes: at slaae op.

Pigen og Damen — See Dame.

Poesiens Tilblivelse.

Vore ædlest og bedste Tanker skjotte ikke om at blandes med vore grovere Forhold; de leve i os for steds at skattes af os, men ikke for at mindes lydelig. Der er ofte intet levende Bæsen, til hvem vi kunne betroe dem . . . det er Det, som danner Poesien og frembringer det Blad, vi gjøre til en Fortrolig af os selv for de Tanker, som ligge os paa Hjertet. Vi skrive, og vor Skrift er vor Ven; det livløse Papir er vor Skriftestol, vi betroe det de Tanker, som vi ikke kunne meddele til noget Dre, og vi ere lettede og trøstede. Har Geniet noget forud for den øvrige Verden, da er det Det, som sætter det istand til at ære det Døde, at gjenkalde til Livet den Skjønhed og Dyd, som ikke er mere, og at snoe Krandsen, der overleve Tiden, om den Urne, som ellers vilde worde glemt af Verden.

Poesien som Børnesygdom.

Der gives vistnok ikke mange velopdragne Mennesker, som ikke i det Mindste een Gang i deres Liv have gjort Vers. Poesie hører til Menneskeslægstens Børnesygdomme, ligesom Mæslinger.

Poesiens Flor i 1848.

Det er saalangt fra at være ude med Religion og

Poesi i det bevægede Aar 1848, at næsten alle Menneſter prædike og ſee Syner. Det er Tidsalderens Stolthed, at den behandler de materielle Spørgsmaal om Arbeidet og om ſammes Betaling fra et ſpekulativ-religieus og poetiſt fingret Standpunkt. Efterat Heine og andre fornemme Literatører i lang Tid have prædiket og opdigtet Evangeliet om das Fleiſch, ſaa ere i de ſidſte Tider de ſimplere Propheter komne til das Brod. Selv Frankrig har i Lamartines Perſon erklæret det poetiſke Geni for Tidsalderens Dictator. De første Uger af Februar Revolutionen, da Luften beſvangredes med alle de andre Haupt- und Staatsactionen af 1848, ſtode ſom et glimrende Beviis for, at denne Tidsalders Smag er Poesien, for denne Tidsalders mærkværdige Sands for Begeiſtring, Beltalenhed, Phantaſi, Illuſion. Man maa i det Mindſte indrømme Poesien en meget større Andeel i Bedriſterne af 1848, end Kritikken.

Boeternes Miſere i 1848.

— Men ſelv om der har været nogen Poesi i Tidsbegivenhederne, ſaa har dette ikke været til Fordeel for Poeterne, forſaaavidt de nemlig ikke kunde blive Medlemmer af en proviſoriſt Regjering. Imens Poesien lever op, er man ligegyldig mod Konſten. Den trojanſke Krig kan ikke beſynes før den er tilende, og man er jo enig om at enhver forregaaende Krig er for Intet at regne mod den. Selv Lamartine maa indſmugle Poesien anonym og forklædt; hans ſtore Deklaration til Europas Folk og Regjeringer turde ikke gaae paa Vers, hvor gjerne end den vilde. Og jo mere Poesien i ſin proviſoriſte Regjeringsværdighed røber ſig, deſto mere bliver den miſtænkt af Tidens Bevægelse; thi det er kun det ſtaberiſke Udgangspunkt, ſom denne ærbødigt maa ubbede ſig af Poesien, men naar denne først er kommen ind i ſit daglige Trav, ſaa gaaer den efter Tyngdens og ikke ef-

ter Geniets Love, og den bliver tilmed tunghør, formedelst sit eget morderlige Spektakel.

Poeternes Bærme.

Aldrende Poeter forlange altid, at de, som have drukket deres Bliin, ogsaa skulle drikke deres Bærme.

Poetisk Retfærdighed.

Blandt de mange besynderlige Fordringer, som gjøres til en Forsfatter, er ogsaa den, at han skal fyldestgjøre den poetiske Retfærdighed. Dette kan kun fordres af Saadanne, som hverken have fattet Livets Sandhed eller den ideale Kunst. Det er en smaalig Moralitet, der ingensteds har hjemme. Denne Retfærdighed findes hverken i det virkelige Liv eller i Historiens Aunaler, den finder ingensteds Befrættelse, hverken i Patrioternes Skjebne paa Skafottet eller i Baalet, som har fortæret Martyrerne; hverken i Kong Lear eller i Hamlet, hverken i Agamemnon eller i Prometheus. Det beviser kun Publikum's Enfoldighed.

Poeter farlige som Statsmænd.

Blandt dem, som stue dybest ind i og tale klarest ud af Folkens naturen, uden at de just tænke paa at opbygge dens Grundlove, ere Digterne. Det er farligt at gjøre dem til Statsmænd, thi deres Ord have en hemmelig Mening foruden den ligefremme, fordi de tænke paa Stjernerne, naar de tale om Skyerne, hvorigjennem hine skinne. Det er muligt at de i en grundlovgivende Rigsforsamling ville spille „Misforstaaelse paa Misforstaaelse,“ men hvilket som helst Resultat, der end kommer ud af en saadan Rigsforsamling, saa maa det stemme med Nordens Aand, men Klangen af denne er rene og høiest i Digternes Sange. Derfor vare Skjaldene i den nordiske Oldtid virkelige Geheimeraadere hos Kongerne; endnu kunne de af og til være Folkets Bægtere.

Politistaten og dens Borgere.

Hvor der ingen naturlig Stat bestaaer, der forholder sig til Anden i Nationen ligesom det menneskelige Legeme til den Sjæl, der boer i det, der maa en mechanisk Politistat træde i Stedet. En saadan erkjender ingen Borgere, men en Masse af nyttige Philistre; den bliver forvaltet efter de almindelige Principer for Staldsodring, med passende Fordeling til alt Dvæget af Lys og Luft, Foder og Vand, Keenlighed og Pleie. Det er naturligviis en Brøde, naar Noget vil bekymre sig om det gemene Bedste, og Enhver bliver naturlig henviist paa Egoismens Standpunkt, som det eneste rette. Hans Nydelse ville snart ikke blive andre end sandselige, som kunne kjøbes for Penge. Størstedelen af et saadant Folk, som har ladet sin Sjæl stjæle bort fra sig, kaster sig derfor hungrig over Penge-Grhvervet ligesom over Embede og Indskydelse, for Fordelens Skyld. Enhver Dyd bliver et Skjul for Egennytten; Kjærlighed og Venstabs blive ikke Andet end materielle Midler, og naar de ikke længer slaae til, afløses de af Had og Bagtalelse, og deres skamløse Søftende. Dersom man vil vide paa hvilket udvortes Tegns man kan kjende et saadant Statssamfund — sit *venia verbo* — saa er det af Mangel paa Afgjættelse for sig selv, paa en Søndersplittelse i alle Gemytter og paa en almindelig Feighed.

Babyloniske Fangensfaber eller Revolutioner ere de eneste probate Midler, som kunne helbrede saadanne Folkesygdomme. Grækenland og Italien trænge til at gjenngaae den første Kur, Frankrig og Spanien den sidste. Tydsterne behøve formodentlig begge Midler, thi der skal en skarp Lyd til sturvede Hoveder. Hvilken Kur mon Danmark nu skal til at gjenngaae?

Politik, privat og offentlig.

Politiken i det private Liv er den samme som i Statslivet; naar Staten ikke kan knuse en Demagog, bør den løkke ham over til sig.

Politikens Tidsinddeling.

I Politiken er Gaarsdagen et Liig, Iddag er Noget, Imorgen er Alt. — Af dødt — Mand — Yngling.

Politik og Plattenslageri.

Politiken er ofte en honet Maade, at flaae Folket Blader paa. Herhjemme have vi denne Slags Plattenslagere i skofkeviis.

Politiske Fruentimmer.

Politiske Fruentimmer ere en Bastardslægt, der besidder Mændenes ærgjerrige, egoistiske Lidenstaber, men ingen af en elstværdis Dames Egenstaber. Ufrugtbarhed i Munden, Tørhed og Svaghed i Hjertet, Haardhed i Charakteren, latterlige, overdrevne Fordringer paa Kundskaber, det er Det, der udmærker dem. De have en Deel tilfælleds med Skolemestere, en Deel med Stedmødre, og om de end ere gifte, saa have de dog alle de Mangler, som flæbe ved gamle Jomfruer.

Politisk Spaadom — see Gallianis Spaadom.

Postscriptum i Damebreve — see Breve med Esterkrift.

Portraiter, historiske.

Det vækker en særegen Følelse at see en gammel Kongeborg overalt befolket med Grindringer, at staae Ansigt til Ansigt med Personligheder, Slægter og Epoker, af hvis Stordaad Tidens Land efterhaanden har udslettet alle Sporrene, at finde sammenhobet indenfor en eneste Borgs gamle Mure mange Sekler og mange Slægter, som hver for sig have behøvet saameget Rum i Tiden, saamegen Plads paa

Jorden, som fylde saamange Bind af Aarbøgerne . . . og som dog ere saa forglemte af den travle Verden udenfor.

Frederiksborg var en saadan gammel Borg, her mødte man overalt Portraiter af Mænd, som havde virket for Danmark og havde tegnet deres Navne paa Sagas Tavler. Hvilken Forstjæl paa hine Physiognomier og vor Tids Anfigter, hvilken Rigdom paa Mænd. Luerne fortærede Frederiksborg og alle dets historiske Skatte, Mindet om vore hensovede store Mænd blev tilintetgjort paa saa Limer — men vi beholdt vore smaa Mænd i levende Live tilbage, lad saa det os trøste!

Portraiter som Studium.

Vil man studere en Tidsalders Charakter, maa man ikke glemme at studere Physiognomierne paa dens mest fremragende Personligheder. Man kan lære mere af Portraitsamlinger, end af alle diplomatiste Aktstykker, thi den Skrift, som Livet indgraver i et Menneftteansigt, er et betydeligt og paa- lideligt Bidrag til Tidens og Personens Memoirer.

Praxis i Verdensstudium.

Rousseau paaftaaer, at det er Daarstab at ville studere Verden alene som Tilstuer. Det gaaer med Verden som med Kjærligheden, man maa begynde med at praktisere Det, man vil lære.

Pressens Værd for Nationen.

Pressen er ikke alene en Sifferhedsventil for ethvert Parties Lidensftabers Dampfjedel, men den er tillige en Regulator over de vieblikkelige Experimenter. Den udgjør Control- lollen over Binden og Taben, som en Nation ikke kan op- give uden at staae i Fare for, at Bogholderiets Standsning pludselig skal bringe den til Fallittens Afgrund.

Pressens Farer for Forfatteren — see Forfatterliv.

Pressen contra Regjeringen — see Oppositionspressen.

Brindsesjæle.

Den aandrige Skribentinde Madame de Souza siger, at da Gud havde skabt et tilstrækkeligt Antal Lakeisjæle, var der endnu en Jordklump tilbage, hvoraf han dannede Brindsesjælene. — Jeg anfører min Autoritet for denne dristige Mythe.

Prætension af Elskere.

Det er ikke stort bevendt med den Kjærlighed, der til Løn kræver Opoffrelsen af det høieste Gode: Friheden.

Prætension, qvindelig.

Der gives neppe nogen Qvinde, som jo ikke gjør Fordring paa at være eller have været ligesaa høit elsket som Romeos Julie eller Werthers Charlotte.

Prætension paa Verdenskundskab.

Folk, som prætere at besidde Verdenskundskab, leve bestandig i Harniss. Det maa være et kummerligt Liv, saaledes bestandig at trække paa Bagt med et Mikroskop i Haanden.

Præster, skøbelige.

Dersom de høi- og velærværdige Geistlige blot vilde meddele deres Elever de Erfaringer, de selv have gjort saavel i Skøbeligheder som i Dyder, hvor vise skulde de da ikke blive. Den engelske Philosoph Lee siger, at Jorden skylder Præsterne flere Legemer, end Himmelen skylder dem Sjæle.

Prøvelse i Modgang.

Man kan ikkun kalde den fuldkommen reet, som aldrig har været prøvet i Modgang. Enhver, som er gaaet denne Skjerild igjennem, har mistet noget af sin Ufsyldighed derved.

Pøbel, af alle Stillinger.

Man har anstrengt sig ofte og meget for at stemple enkelte Klasser med Navnet Pøbel. Det er vel imidlertid ikke saa vanstelig at definere, som det skulde synes. Sagen er, at dette Ord, som i sin franske Oprindelse betyder hele Folket, holder sig ikke indenfor saa snevre Grændser, som den saakaldte fine Verden synes at antage, og mere gaaer paa det Indvortes, end paa Kjølens og Bugernes Tilstand. Mon ikke den Philosoph skulde have Ret, som sagde: Pøbel ere alle De, der svigte det Kald at aabne deres Sjæl for fornuftig Tænkning og Kritik.

Pøbelregimentet.

Enhver hæderlig Stand, og fortrinnsviis Adelen, vil langt hellere leve under en Regjering, som den hader, end lade sig beherske af en Pøbelhob, som den foragter. Fædrelandskjærlighedens Poesi er kun lidet beslægtet med Oprørets hævnjerrige Raseri.

Qvindens Drøm om Messias.

Der er een Ting, hvori alle Fruentimmer stemme overeens, enten de ere unge eller gamle, gode eller onde, de drømme Alle den samme Drøm, de gjemme Alle paa Bunden af deres Hjerte en eller anden begyndt Roman, hvis Oplosning de vente paa lige til deres Død, med samme Udholdenhed som Jøderne, der bestandig vente paa Messias.

Qvindens Mod.

En Qvindes Mod er i hendes Kjærlighed.

Qvindens Skjønhed og Ynde.

Smukke Fruentimmer blive hurtigere bedømte, fordi Dinene strax sættes paa dem, det er deres største Fordeel. Stygge Fruentimmer lære Folk undertiden slet ikke at kjende, fordi kun Faa have Lyst til at beskæftige sig med dem, det er deres største Ulykke. Fruentimmer uden Ynde, hvad enten

de ere smukke eller stygge, ere som Digtere, der ikke blive læste. Sjælen giver Legemet Alt, og naar man engang har lært at tyde Følelsen, betyde Træffene kun saare lidet.

Qvindens Kjerlighed i Nærværelsen.

Derksom der virkelig i den Elskedes Nærværelse er en Glæde og en Trøst, som selve Brede og Kulde ikke er istand til at neutralisere, saa er det fordi der, tiltrods for den Uergrelse, han foraarsager, og den Kummer, han truer med, altid ligger et Haab i selve Nærværelsen. Denne Observation skylder jeg en Dame.

Qvindens Kjerlighed i Fraværelsen.

Vi omtalte ovenfor Virkningen af Nærværelsen. Fraværelsen har derimod en anden Virkning, den enten forøger eller ophæver Smerten, og ihvor megen Grund en Kvinde end har til Brede, saa bidrager Fraværelsen næsten altid til at retfærdiggjøre den Elskede i hendes Dine.

Qvindens Rige.

Man kan trostlig fortælle Fruentimmer Kjerlighedshistorier, endogsaa de mest romantiske og eventyrlige, uden at behøve at være bange for at de skulle spotte derover. Ethvert Fruentimmer har Følelsen af, at hendes bedste Besiddelser ligge i dette Rige, og at hun egentlig ikke eier Noget udenfor dets Grændser, som det er værdt at tale om.

Qvindelig Finantshuusholdning i Kjerlighed.

Fruentimmer troe ofte, at de maae være sparsomme med deres Gunst imod dem, der virkelig elske dem; og det mindste Smigreri lønne de rundhaandet.

Qvinden en Los.

Et Fruentimmer, der lader som om hun hverken hører eller seer, kan ikkebestomindre være en sand Los i Afgtaagivenhed.

Qvinden og Bagabonden.

Der er en besynderlig Modsatning i den qvindelige Charakter. En ung Mand af ulastelige Sæder bliver ofte spottet af de unge Piger, medens de føle sig tiltrukne af Den, der er nærved at være berøgtet for slette Sæder. De fleste unge Piger vilde maaskee ansee det for et Offer at forbinde deres Livs Skjebne med den Første, medens deres Forfængelighed foresnapper dem, at de af den Anden, „den frygtelige Don Juan“, ville gjøre en Ægtemand med hvem de ville blive lykkelige. Men saa Maaneder efter Brylluppet med den Sidste bliver Det, der før var saa tiltrækkende hos ham, netop hans Straf og Anledningen til idel Frygt og Bebrejdelser — og da tænker den unge Kone maaskee med et hemmeligt Suk paa den stikkelige ringeagtede Frier.

Qvindens tabte Rigdom.

Det er en sjon Tanke af den Hustru, hvem hendes Gemal vilde forskyde, da hun sagde: „Giv mig da det tilbage, som jeg medbragte Dig“ — og Manden var lav nok til at svare: „Deres Formue skal blive Dem udbetalt.“ — „Seg tænkte ikke paa min Formue,“ sagde den ulykkelige Kone, „giv mig min virkelige Rigdom tilbage, giv mig min Skjønhed og min Ungdom igjen, min Sjæls Jomfruelighed, giv mig mit glade Sind tilbage og det Hjerte, hvis Forventninger aldrig vare blevne stufede.“

Qvinden er altid sand.

Qvinden er altid sand, selv midt i hendes største Falskhed; thi det er altid en sand og naturlig Følelse, hun der ved giver efter for.

Qvinden brutalt behandlet.

I Forhold til Fruentimmer vise vi Mænd alle en brutal Adfærd. Vi ville kun agte dem eftersom de nyde Verdens Ægtelse, og denne stræbe vi ofte at nedbryde. At være

alene om at yde dem Retfærdighed, det have vi ikke Styrke nok til.

Qvinderegimentet i Staten.

Derfom nogenfinde en Qvinde kommer til at styre et Lands Skjebne, vil den saliske Lov snart være tilintetgjort, ifald den ellers har gjeldt, ja hvad mere er, under en heel Regjering vil Kongen være udeluffet fra Thronen. Hun er saameget mere at frygte, som man ikke seer hende fremtræde. Det er en dyb Allegori, at Nymphen Egeria allerede i Oldtiden skjulte sig i Lunden, da hun vilde lære Numa Pompilius Regjeringskunsten.

Qvinderegimentets Risiko.

En Qvinde, hvis Charakter ikke er mere ophøiet end en Mand, staaer ganske vist langt under ethvert Mandfolk. Desto større er Risikoen ved at lade en Qvinde herske.

Qvinden og hendes Benner.

Mænd kunne undertiden have Benner; men Qvinderne have ingen Benner, de have enten Tilbedere, eller slet Intet.

Qvindehertet et Kaleidoscop.

Moralisterne og Philosopherne have en ynkelig Tilbøielighed til at generalisere Alt, selv deres magre Betragtninger over det qvindelige Hjerte. Bide de da ikke at det qvindelige Hjerte er et Slags Kaleidoscop, som trodser alle Regler? Experimenteer med 999 Fruentimmer og prøv saa paa at bestemme hvorledes den Tusinde er. Philosophen er dog lige nær, han fjender dog ikke mere til hendes Hjerte, end til den Allerførstes. Det er det ubekjendte, aldrig beregnelige.

Qvinden kan ikke klassificeres.

Philosophist talt har Ordet Qvinde intet Fleertal, det skulde de vise Mænd betænke. Og naar man bruger Enkelttallet, maa man endogsaa specificere Alderen, Stillingen og Tiden paa Dagen. Den samme Qvinde forandrer sig ofte

fra Morgen til Aften, hvormeget mere i nogle Maaneder. Hun er ofte ikke til at kjende igjen paa fire og tyve Timer. Og saa vil man tænke paa, at inddele Qvinder i bestemte Classificationer, ligesom man inddeles Fossilier, Drovtyggere og Crustaceer, og benytte gamle Poeter til at dechiffere unge Piger! Hvilken Laabelighed!

Qvinden og Ærgjerrigheden.

Manden, som stræber forud for sin Samtid, bliver uhykkelig, han hører ikke til sin Tidsalder. Men nævn mig en Tidsalder, som nogensinde har aabnet Qvindens Ærgjerrighed nogen Løbebane. Det kommer deraf, at det er imod Naturen at hun fremtræder paa denne Maade. En af de ærgjerrigste Qvinder, Madame de Staël, siger selv i Corinna: L'homme doit braver l'opinion, la femme s'y soumettre.

Qvinden contra Qvinde.

Fruentimmer behage sjelden deres eget Kjon ved de samme Midler, som staa dem Mændenes Tilbøielighed, ja jeg vil endogsaa sige, at Det, som i Almindelighed tænder Kjærlighedens Brand i Mændenes Hjerter, tænder som oftest Hadets Fakkell eller i det Mindste Modbydelighedens og Antipathiens Følelser i hendes Medsøstres Hjerter.

Qvindens Forsyn.

I Kjærlighedsfager er Tilfældet som oftest Fruentimmernes Forsyn.

Qvindens Trang til Uandsvirkfomhed.

Det er en tom Tale, at mennesselige Væsener bør finde sig i Nolighed; de maae have Virksomhed, og de skabe den selv, hvis de ikke finde den. Man antager i Almindelighed som givet, at Qvinden er sindig og noisom; men Qvinden føler ligesom Manden, hun trænger ogsaa til at øve sine Sjælskræfter, hun trænger ogsaa til en Mark for sin

Virksomhed, hun lider af en altfor streng Tvang, af en Stagnation netop ligesom Manden vilde lide. Det beviser kun Snæverhjørtethed hos vort mere privilegerede Køn, naar vi sige, at Qvinden bør indskrænke sig til at lave Buddinger og strikke Strømper, spille paa Piano og brodere Morgensto. Og det er tankeløst at fordømme hende og lee af hende, naar hun stræber efter at gjøre Mere eller lære Mere, end Bane og Glendrian have erklæret for nødvendigt for hendes Køn.

Qvindens Udtryk af Fortrædelighed.

En Qvinde er ikke altid fortrædelig fordi hendes Udtryk er fortrædeligt. Det kommer an paa hvor Udtrykket af hendes Kummer slygter hen. Er det i Diet og dets Omgivelser, da er det en sjon Melancholi; er det i Bunden og dens Folder, da er det strengt Alvor; er det om Munden og Kinderne, da giver det Fortrædelighedens stygge Udtryk. Men Fortrædelighed er saa utaaelig for Manden, at han ligeover for den synes sig selv retfærdiggjort, om han end har begaaet en nok saa slet Handling.

Qvindeklager.

Harde Qvinden ikke Andet at lide i Egtteskabet eller Andet at beklage sig over end en Nedkomst, saa vilde vistnok hendes Lod være bleven lykkeligere end det er bleven. En Nedkomst kan være haard nok, men det er en naturlig Tilfikkelse.

Qvindens Hengivelse for Uundværligheden.

Der gives et Slags Fruentimmer, mest i underordnede Stillinger, som gjerne hengive sig med Liv og Sjæl for Husets, Familiens eller et enkelt Individ's Tarv, naar de blot til Gjengjæld maae erholde uindskrænket Herredømme og bestandig kunne føle sig overthydede om deres Uundværlighed.

Qvinden ikke forstaaet.

Qvinder holde nok af den Tanke, at de ikke blive for-

staaede. Og ofte er denne Svaghed hos dem ikke blottet for Grund. Thi hvor skarpsindig en Mand end er, forstaaer han dog sjældent en Kvinde fuldstændig, selv ikke den ensfoldigste. I denne Henseende har hendes Kjon en Fordeel over vort. Men om vi endogsaa havde iagttaget enhver Handling i deres Liv, bevogtet som det er i Reglen, og indsnøret i conventionelle Former, saa vil der dog gives en Mængde Gaader i deres Hjerter, som vi aldrig ville finde Nøglen til.

Raahed af Mænd mod Qvinden.

„Der er ingen Ulykke skeet, hun kan godt blive gift og være lykkelig med en Anden,“ tænke i Almindelighed Herrerne, naar de blive fede af at gjøre Cour til en Pige, der har ladet sig indbilde, at hun var elsket. Der hører en mandlig Raahed i Tanken og Følelsen til, for at regne Alt for Intet, som ikke ligesfrem nedbryder Formen. Som om de Laarer, hun har fældet over en Uværdig, som om hendes forpinte Hjertes Trækninger ved Lyden af hans Stemme, som om det Kys, der endnu brænder paa hendes Læber fra den Stund da han lovede hende Trost, som om Alt dette kunde befordre en ny Kjærligheds Fremspiren! — Mændene have ingen Anelse om hvad en Piges sande Udstyr er. De tælle Penge og Forbindelser, men de glemme at beregne de eneste Kapitaller, som ere værd at lægge Mærke til: den første Følelses skjønne Frihed, Tilvøielighedens Suk og Tilstaaelsens Rødem. Og dette Udstyr frastjæle de hende, for at kaste det paa Gaden.

Recept til en Revolution.

En tydsk Almanak meddeler en formelig Recept til et saakaldet „fedt“ Folkeoprør. Man tage: 20 Arbeidere, 4 Potter Kornbrændeviin, 1 Fokketaler, 2 à 3 Beegsafler, 6 Allen Strikke af $\frac{1}{4}$ Tommes Tykkelse, $1\frac{1}{2}$ Douzin Gadedrenge, 2 Stænger med rødt Shirting, samt 1 obligat Pi-

stolstød. Alt dette røres dygtig sammen, indtil 2 à 3000 Tilskuere have samlet sig; derpaa udstødes nogle Raab om Fjorræderi — Reaktion — Borgerblod — og saa blæser man Alarm. *Probatum est, at sige naar det ikke regner.*“

Efter denne Recept blev Europa for en stor Deel regjeret i det mærkelige Aar 1848. Herhjemme udrettes det Samme mere økonomiskt, man behøver kun de 20 Sjouere, Folketaleren og Gadedrengene.

Reformer.

En Skribent maa nødvendig kunne gaae forud for sin Tid, en Statsmand maa vises med at gaae ved Siden af den. En Nation kan ikke drives fremad ved kunstige Midler, som en exotisk Plante, den lader sig kun udvikle ad den naturlige Wei. Regjeringsformer kunne aldrig være univervelle i deres Virkninger. Vi handle altsaa ganske forkeert, naar vi tillægge de lovgivende Reformer mere Bægt end de sociale. Som et sikkert Tegn paa en fremstridende Dannelselse kan man f. Ex. ansee den bestandig tiltagende Modbydelighed for legemlige Straffe.

Regeneration af Lidenstaberne.

La Rochefoucauld siger i sine Maximes: at der i det menneskelige Hjerte finder en bestandig Regeneration Sted af Lidenstaber, saa at den enes Undergang næsten altid har den andens Fødsel tilfølge.

Regentens Hovedkunst.

Regentens Hovedkunst bestaaer vel fornemmelig i, at han, uden at lade det mærke, opfatter og udtaler Folkeanden, det vil sige handler i dens Forstand, idet han leder den. Og selv Despotismen maa gjøre dette.

Regjeringen forbandet.

En Regjering, som har drevet det til at blive forbandet af alle Mødre, maa ganske vist være sin Undergang nær.

Regjering, en magelig.

Der gives fire Vinter af en gammel Vise, enten den nu er af Chapelle eller af Bâcheaumont, som ffildrer en magelig Regjering, hvorved Undersaatterne formodentlig have følt sig lykkelige og tilfredse:

Gouvernement commode et beau,

Auquel suffit pour toute garde

Un suisse avec sa hallebarde

Peint sur la porte du château.

Regiment, det gamle.

Champfört kalder l'ancien Regime: et absolut Monarchi, som var indskrænket af Bonmots. — De meget yndede „moraliske Garantier“ vare ikke tilstede i denne Forsatning, men indskrænket var den dog alligevel.

Reenhed og Stolthed.

Den Rene og den Stolte betvoer Ingen de Forurettelser, han maa lide under, men han tilstaaer derimod sin virkelige Lykke og sine Triumpher.

Rettergangen er ensidig.

Siden Samsundet har opfundet Rettergangen, har det ikke været istand til at stille Ufskyldigheden paa samme Standpunkt, som Justitien er stillet imod Broden. Justitien er ikke tosidig. Forsvaret har hverken Spioner eller Betjente eller hvad Andet Samsundet har indstiftet til sin Tjeneste. Det har ikke andet end Raisonnementet — og det er ofte kummerligt nok.

Revolution — tilfods — tilhest.

Under Revolutioner er der kun to Maader at naae Maalet paa: til Fods ad den slagne Landevei, men det er en meget langsom Maade, eller tilhest paa Revolutionen selv, men denne Maade er ofte halsbrækkende.

Revolution uden Frugter.

Naar et Folks Misfornoielse naaer en meget høi Grad, hjælpe Concessioner ikke mere; det tragter da mindre efter Reformer, end efter en Omvæltning. Da er den Tid kommen, da en Revolution ikke mere lader sig afvende, og det gjelder da om at benytte den for Nationen. Vee den Slægt, for hvem en Revolution ingen Frugter bærer, for hvem Lynstraalen har slaaet knusende ned uden at rense Luften med det Samme. At lide til ingen Nytte er ofte de ædlestes Individuers Lod i denne Verden; men naar en heel Nation lider forgjeves, da maa den forbande sig selv.

Revolutioner af Franskmænd.

Det er en mærkelig Egenstabs ved Franskmændene, at de i alle deres mange Revolutioner ere faldne paa Benene, ligesom Rattene. De fleste andre Nationer vilde i deres Sted være faldne paa Hovedet. Men paa den anden Side have deres Revolutioner ikke nyttet dem meget. De forekomme mig ligesom Israelliterne i Orkenen, der efter hebræiske Traditioner hver Aften syntes at være ved Grændsen af Bisgah, og hver Morgen atter syntes at være ligesaalangt derfra som tilforn. Men engang naae de vel, som Jøderne, dog ud af Orkenen.

Revolution som Sygdom.

I dette Revolutionsaar 1848, da den ene Revolution træder den anden i Hælene, faaer man Anledning til at iagttage disse Sygdomme hos Nationerne, som kunne sammenlignes med Febere, men allerede af den Grund ikke kunne være nogen varig Tilstand. Jo farligere Krisen er, jo nærmere er den ved sin Afspænding. Derfor kan en Revolution kun seire ved utidig Gftergivenhed hos dem, der skulde bekæmpe den. Man afvente kun Slaphedsmomentets Indtrædelse og gribe da pludselig med Kraft til alle Reagentsmidlerne.

Revolution — Billie og Charakter.

Menneffene udrette altid mere ved deres Billie end ved deres Forstand. I store Omvæltninger er det ikke Manden, der udretter mest, men det er Charakteren.

Revolutionaire ere Alle eens.

Over hele Jordens Kredts, i alle Lande ligne alle Revolutionaire hverandre deri, at de ere snakkesalige og fulde af hule og høitklingende Taalemaader, de slaae om sig med Skjebne, Forsyn, Nødvendighed og Berettigelse, blande Brokker af sletfordoiet og misforstaaet Philosophi med Stumper af Phantasier over Menneffeslægstens Fremgang og Udvikling, og opstille uforfammede Paradoxyer som Grundfætninger, for at give de Stærkere Ret over de Svagere.

De søge Allesammen Retfærdigheden i hvad de kunne sætte igjennem, Billigheden i hvad der mest tilsmiler dem, Ubilligheden i hvad der gaaer deres Fordeel imod; de tale med Eigegyldighed om ethvert Menneffelig i Modpartiets Kæfter, de behandle virkelige nationale Ulykker med Letsindighed og Overfladisthed, som Smaating, der ikke kunne anfegte saa ophøiede Mander. Man finder aldrig nogen grundig Tanke, nogen klar Dpfatning eller nogen virkelig Følelse hos disse Folk.

Revolutionaire Galstaber.

Under den første franske Revolution var den høstige Brug af Fleertallet Vous banlyst og Folkeselskaberne erklærede, at Enhver, som gjorde sig skyldig i at bruge det, skulde forfølges for Retten. Paa Dørene til de offentlige Bygninger og Lokaler var strevet: Ici on s'honore du Citoyen et on se tutoye. — Tag Mordet bort fra den franske Revolution, og det bliver den største Farce, der nogensinde er bleven opført. — Den feberagtige Forandrings-Mand arbejdede sig snart frem til hiint hæslige Brængebillede af den menneffe-

lige Tragten, og af det Chaos, i hvilket allerede Verdens hel-
lige Troeslærdomme laae i Forvirring og Strid, opstode en
Mængde vanskabte og uforenelige Chimærer. Medens hiin
Tid var den forfinede Skepticismes og den affecterede Wiis-
doms Dage, var den ogsaa den yderste Lettroenheds mest
mystiske Overtroes Dage — de Dage, da Magnetisme og
Magi fandt blandt Diderots Disciple sine bedste Profelyter,
da Spaadomme lode i hver Mands Mund, da man gav sig
af med at fremmane de Udsødes Skygger, da Geistligheden
og Evangeliet bleve gjorte latterlige, da man troede paa Mes-
mer og Cagliostro, da Vor Herre blev erklæret for affat me-
dens man satte en berhyttet Skuespillerinde paa Høialteret,
og tilbad hende under Navn af Fornuftens Gudinde! O tem-
pora, o mores! —

Resignation af Rigdom og Magt.

Man seer saa ofte de forhen Rige og forhen Mægtige
bære Mangel og Fattigdom med langt større Resignation,
end de, der aldrig have kjendt hvad Luxus og Overflod vil
sige. Det kommer maaskee deraf, at en elegant Opdragelse
og Banen til at være omgivet af den store Verdens Glæds
og Overflødighed avler Egegylbdighed mod legemlige Savn,
idet den sætter Sjælens Smerter høiest og regner alt Andet
for Intet.

Ridderaand.

Den sande, høimodige Ridderaand findes ikke uden sin
Følelse, den har sit Udspring af et varmt Hjerte. Omend-
stjøndt denne Varme kan tabe sin Glæds, vedvarer dens
Virkning dog ligesom Staalet, der erholder sin Glæds ved
Jlden og vedbliver at bevare den.

Rigdommen gjør Vel af Egoisme.

Saa ydmygende den Tilstaaelse end kan synes, saa ere
de ædle Træk, der saa ofte blive beundrede hos den Rige,

desværre ofte kun Tilskyndelser af en Mand, der søger at tilfredsstille sine Lyster, som er ædelmodig og rundhaandet fordi disse Egenstaber ere Nydelser; som er gæmild fordi Gaver avle Taknemmelighed, og fordi Taknemmelighed er Svaghedens og Armodens Røgoffer til Magten og Rigdommen. Hvor ofte antages ikke de varme, af gode Kaar opfostrede Følelser som Beviser paa rigtige Grundsætninger? Hvor ofte forverles ikke Hjertets egenfjærlige Drifter med Mandens velbegrundede Dom?

Royalist, en Ultra.

En Ultraroyalist maa begræde alle Potentater, som det gaaer sjevt; han er i en bestandig Uro fordi han ikke kan bringe Kongen af Gud veed hvad den Undsætning, som han er bange for at han trænger til. Dronningen af Madagaskars Frugtsommelighed interesserer ham levende, han anlægger Sorg, i otte Dage i det Mindste, naar en eller anden af Jordens Mægtige dør, og naar der fødes en Prinds omfavner han sin Koffepige i sin Glæde og udbryder: „Vi have faaet en Son!“ Og naar der slet Intet foregaaer i Politiken taler han med Indignation om Henrik den Fjerdes Mord og om Christian den Andens Fængsling.

Romanlæserne.

De rigtige Romanlæsere troe, at en Mand og en Kvinde høre sammen i Naturens Orden, som et Par magede Hænder. — Derfor vilde Urtekræmmerkonen heller ikke læse Florians berømte Roman, før hun fik at vide om Numa ogsaa tilsidst fik Pompilius.

Romaner med Tendents.

Man taler saa ofte om hvor let det maa være, at skrive Romaner af interessante Begivenheder for at fremme et eller andet Formaal. Men det er langt fra let. Det opnaaes ikke fordi man fylder et interessant Skelet med over-

fladiske Charaktertegninger, humoristiske eller philosophiske Phrafer og Hverdagsmoral.

Rævejagt.

Naar man vil fange en gammel Ræv, nytter det ikke at jage med unge Hunde.

Rødmen.

Kindens Rødme er Dydens Farve.

Rødmen Gratiernes Gave.

Hvor smukt er det ikke, naar den hurtige Forandring i Ansigtets Farve viser os, at Qvindens Hjerte tager Deel i hendes Tanker. Dette Lynglimt, som gaaer fra Hjertet til Hovedet er usigelig yndigt. Men desværre miste Qvinderne altfor tidligt denne „Gratiernes Gave“, enten fordi de altfor ofte have gennemgaaet Sindsbevægelser, til at Smaating skulde kunne virke saaledes, eller fordi det er en Nødvendighed for dem at beherske Følelsen, og især dens Udtryk.

Samvittighedsnag.

Selvbebreidelse og Samvittighedsnag er den piinligste og infurableste af alle Sygdomme. Efter Kjenderes Sigende skal den være langt værre end baade Podagra og Gigt. Scribe, som gjerne vil giælde for en stor Menneſtekjender, siger rigtignok om Gigten, at den er værre end en ond Samvittighed, men denne Replik maa vel mest skrives paa den franſte Letſindigheds Regning.

Samvittighedsnag.

Samvittighedsnag er Gjenklngen af en ſonderknust Dyd.

Samvittighed, Hovedets og Hjertets.

Der gives ligesaa vel en Samvittighed for Hovedet som der gives en Samvittighed for Hjertet, og vi angre ligesaa vel, naar vi ikke have brugt vore naturlige Talenter, som naar vi have undladt at udøve vore medfødtte Dyder. En

af de mest tilfredsstillende Følelser, som Samvittigheden kan skjenke os, maa være den selvbevidste Glæde over ikke at have levet forgjeves, over at kunne see tilbage paa et velanvendt Livs overstandne Trængsler, hvis Resultat har været en Arvelod for Verden af aandelig Kundskab og Nydelse. De ubetydelige Feil og Bildfarelser, vi have begaaet som Individer i en indskrænket Kreds, hvilke ere forbi med vort Liv, de have ingen Betydning i Sammenligning med den uberegnelige og vedvarende Belgjerning, som en eneste Bog kan udøve i en vidtstrakt Kreds for den nærværende og for kommende Tider. Jeg føler mig overbevist om, at den Almægtige ikke veier Menneskeslægten's Belgjørere med samme Strengthed og paa den samme Vægt, som dens unyttige Bandbier.

Sandhedens Lys.

Da Skaberen gav Menneskene Dielaag frelstes de med det Samme for Blindhed, thi Solens skinnende Klarhed vilde være for stærk for deres svage Syn. Paa samme Maade frelser deres Uvidenhed, deres Bildfarelser og deres Lettroenhed dem fra at blive dumme og falske ligeoverfor Sandhedens klare Straaler.

Sandheden gjort ubehagelig.

Den, der gør Sandheden ubehagelig, begaaer Høiforæderi mod Dyden.

Sandhedernes Tolk.

Ord kunne tolke Sandheder, men Handlinger og Bedrifter tale ikke saa tydeligt, de lade kun ane at de ere Sandhedernes Tolk.

Sandheden forstrækker Dyrerne — see Børne og Tydskerne.

Sandskagernes Oprindelse — see Grændsesteen.

Selskabet vor Tyran.

Alt man bestandig lader sig kudsfe af Verden, af den souveraine Magt som vi kalde „Selskabet“, der gjør vor Ulykke og dog ikke bryder sig det Mindste om os, der ingen Belønning har til vore Dyder, men med Strengthed straffer vore mindste Feil, som intet Die har for det Gode, men er usorsonlig mod Alt, hvad den ikke synes om — i Sandhed, det er mere end latterligt.

Selskab en Adspredelse.

Man nyder kun Selskab, naar man har et eller andet Kald, en eller anden alvorlig Bestjæftigelse; man maa slutte sig til det for at forfriske sig, adsprede sig, for Modstænnings Skyld; men vil man gjøre det til sit Hovedformaal, bliver det ledsommeligt, og man ender tilsidst med at blive en slet Selskaber.

Selskabet demoraliserer.

Fru v. Staël paastaer, at det „fine Selskab“ fordærver den frivole Charakter endnu mere, og svækker den kras-tige. Hun har maaskee Ret. Men for Estertiden vil man ikke have meget at frygte af det fine Selskab, nu vil det komme an paa, om det grove faaer en bedre Indvirkning.

Selv.

Der gives intet Selv, for den, som elsker oprigtig.

Selvagtelse.

Det er en ældgammel Sætning: „Vær Dig ad som om Du har Agtelse for Dig Selv, saa ville ogsaa Andre agte Dig“. Det er langt mere anvendeligt end Grækernes: „Søg at kjende Dig Selv“, som i vore Dage er bleven for-trængt af den ulige lettere og mere fordeelagtige Lære, at stræbe efter at „kjende Andre“.

Selvbetragtningens Gavnlighed.

En dygtig Kjøbmand begynder sjelden en ny Spekulation før han har gjort Afregning om Udsaldet af den foregaaende. Saaledes skulde ogsaa de Mænd gjøre, hvis Liv er fuldt af Virksomhed. En indadvendt Betragtning over hvad vi have gjort og hvad vi ere istand til at gjøre, er den bedste Anvendelse af de rolige Mellemtimer, som falde mellem det udførte og det nye Forsæt. Det burde være vor Debet og vor Credit — Dpgjørelsen mellem Forgangenheden og det Tilkommende.

Selvgrusomhed.

Er det ikke besynderligt, at det næsten altid er os selv, der søndertræde de Roser, der ere strøede paa vor Vej — og bagefter dolere vi over, at vi ikke finde Andet end lutter Torne!

Selv mord — see Thronfrastigelse.

Selv mord — sjælelige.

De, som ikke kjende den store Verden, see ikke Andet i den, end en bestandig Fest med idel Glæde og Lystighed. Og dog er det oftere i den store Verden end andetsteds, midt i de glimrende Forsamlinger, som kun synes at hylde Glæden og Forsængeligheden, at Tanken opstaaer til disse sjælelige Selvmord, der kræve saamange sørgelige Doffre, især blandt unge Piger.

Selvstudium er vanskeligt.

En dyb Tænker — nemlig Degenerando i hans Skrift: *du perfectionnement moral* — som taler om de Hindringer, som møde os ved Selvstudium, siger: „Hvis man sammentrænger Tænkningen altfor meget paa sit eget Jeg, ender man tilsidst med slet Intet at see, eller kun hvad man helst ønsker. Under selve Akten, hvorved vi saa at sige fange os selv, undslipper og forsvinder den Personlighed, vi troe at

have grebet. Og det er heller ikke vort indre Væsens kunstige Bygning, men snarere dets overordentlige Foranderlighed, der lægger vor Forstæn Hindringer i Veien. Gransterens Blik burde omfatte alle Gjenstandens Sider, og med Udholdenhed forfølge den gennem alle dens Forvandlinger."

Simpelhed.

I Almindelighed holde Folk ikke af Simpelhed, men derved renoncere de som oftest paa god Smag; det er dem for bekvemt og for ligefrem. Og unegteligt er det, at det koster langt mere Uleilighed at blive smagløs og latterlig.

Sikkerhed farlig.

I Sikkerhed for Personen ligger ofte den største Fare for Hjertet. Der er vel Intet, som lettere henriver Qvinden til Kjærlighed, end den Seir, som den Elskende for hendes Skyld vinder over sig selv.

Sjælens Sundhed utilforladelig.

Sjælens Sundhed er ikke det Mindste tilforladeligere end Legemet. Hvor langt man end troer at man er fjern fra Lidenskabernes Indvirkning, staaer man netop ligesaameget i Fare for at blive henreven af dem, som man er udsat for at blive syg, naar man befinder sig allerrastest.

Sjælens Væsen og Sæde.

Enhver definerer Sjælen paa sin Maade, og der er næsten ligesaamange Definitioner som Philosopher. Og saaledes har det altid været. Crovisstratus paastod at Sjælen havde sit Sæde i den tynde Hud, der omslutter Hjernen; Hippokrates at den sad i det venstre Hjertekammer; Epikur og Aristoteles forsikkrede, at Sjælen befinder sig overalt i hele Legemet; Empedocles og Moses antog, at den har sin Tilværelse i Blodet; Strabo sætter den mellem Dienbrynene; Plato deler den i tre Dele, og anviser Fornuften sin Plads i Hjernen, Breden sin i Brystet og

Sandseligheden sin i Indvoldene. Grækerne have især givet sig af med at anstille Betragtninger over Sjælen. Parmenidas anseer den for en Ild, Anaximander for Vand. Zeno lader den bestaae i Quintessentsen af de fire Elementer; Heraclit seer i den blot Lyset, Xenocrates et Tal, Thales en stedse virksom Substant, og endelig Aristoteles en Fuldkommenhed, og ham vil vistnok Ingen sige imod. Vi i vore Dage erkjende Sjælen kun ved Samvittigheden, efter Digteren Maillebranche; det er maaskee Grunden til, at saamange Menneſter aldrig komme til Erkjendelse af deres Sjæl.

Sjælen et Bandedyr.

Det er mærkeligt, men ikke mindre sandt, at Sjælen ikke blot vænner sig til det Onde, men ogsaa vænner sig til et særegt Slags Ondt. Det samme Menneſte, der frækt gjentager en Forbrydelse, han er vant til, vil skjælte tilbage for en mindre Brøde, som er ham uvant og ny.

Sjælens og Formens Skjønhed.

Gud har ved et uopløseligt Baand forenet Formens Skjønhed med Sjælens. Kjærlighed til og Enthousiasme for Kunsten have sat de største Kunstnere istand til at fuldbyrde det Underværk: at udtrykke Sjælen i Formen.

Sjælen er enhver Tanke.

Man kan ikke sige til en eneste Tanke, som Kundskaben har indgydt Menneſtet: ophør at være til. — Man kan isøre Tanken nye Skikkelser, man kan fortynde og opløse den til en ædlere Aand, men man kan ikke tilintetgjøre det, som ikke har nogen anden Substant end Ideen. Enhver Tanke er en Sjæl.

Skammen.

Skammen er en menneſkelig Opfindelse, den er en Følge af Kulturen, ved den hævrer Samfundet sig paa Kulturen.

Skarpsindighedens største Feil.

Skarpsindighedens største Feil er ikke den, at den ikke gaaer lige til Maalet, men den, at den gaaer langt forbi det.

Skilsmisse — og Gjensyn.

Skilsmisfen er et haardt og ildeklingende Ord, skarpt som en Kniv og koldt som Is. „Vogt dig for Skilsmisse!“ Sorgens sande Braad ligger ikke i Smerten over at skulle skilles ad, men i det Naar og Hvorledes vi atter skulle samles med dem, vi nu skilles fra. Bed enhver Afsted, fra den lidensfabelige til den blot venlige, springer en stærkere eller en svagere Streng i vort Hjerte, og Tidens travle, slittige Fingre have ingen Dvelse i at sammenknytte de brustne Baand. Vi kunne muligt mødes igjen, ja — men med de samme Sympathier, paa samme Maade, med de samme Følelser som om Adskillelsen kun var en kort Drøm? Banffeligt, næsten aldrig! Vi vende tilbage efter kortere eller længere Tid, vi finde de samme Grupper samlede, men vi sukke: „Hvor er det Tryk, der omgav alt Dette med sin Glæde?“ — Selv Evigheden kan ikke oprette et Dieblis Tab. Er Du lykkelig, saa vogt Dig for Skilsmisse, og siig i det Mindste ikke: vi mødes jo snart igjen, hvad gjør saa det, at vi nu skulle skilles ad? Trods ikke letsindig — mødes kunne vi nok, men vi mødes maastee for evig stilte ad i Hjerte, i Sjæl, og i Tanke, og saa ville vi jamre: Af, mødes vi saaledes igjen!

Skinsyge, den ugrundede.

Den ugrundede Skinsyge, som en Egtemand, endogsaa den mest elskede — viser, er altid en reel Indtægt for den Rival, han er jaloux paa.

Skjebnen — Menneskets.

Menneskets Skjebne er vel egentlig ikke Andet, end et Aftryk af dets eget Væsen, og modificeres altsaa bestandig

efter dets egen Indvirkning paa dets Omgivelser. Jeg har ofte troet det, og nu finder jeg Herders Autoritet derfor.

Skjebnens Usikkerhed.

Man maa i Grunden undres over, at Mennesket nogenstunde smiler; thi der er noget saa Sælsomt og Engstende i hele vor Skjebnes timelige Usikkerhed, i den Mørkhedens og Uvisshedens Atmosfære, der omgiver vor Tilværelse, i de talrige Farer for vor Sjælefred og vor Person, som hvert Dieblif kunne angribe os, skjøndt vi nu ikke kunne see dem, saa at Mennesket ofte maa forekomme os som en blind Mand, der staaer forrest i Slaget, hvor hans Glæder og Forhaabninger falde rundt om ham og hvor han selv skal ende — og dog smiler, som om han var tilstede ved et Skuespil.

Skjønhed.

Det Skjønneste ved Skjønheden bestaaer i Det, som ingen Beskrivelse er istand til at udtrykke.

Skjønhed hos en Mand.

Skjønhed har ikke nogen Indflydelse paa Mandens Lykke hos det smukke Køn. Adfærd, Takt, Underholdning kan han være stolt af, det straalere tilbage paa Qvinden og vinder hendes Kjærlighed. Af smukke Mandfolk har godtmaalt fem og halvfjerdsindstyve Procent ingen anden Fordeel af Skjønheden alene, end at være bleven Drakel for en eller anden halvgammel Tante og Amant hos hendes Kammerpige.

Skjønhed, den egentlige.

Skjønheden er det høieste Udtryk af Livet; dog ikke af det eensidige Liv i dets blot sandfælsige eller blot aandelige Retning, men af et Liv, der er fuldbendt som Genheden, og fuldkomment som Alsidigheden. Bestueliggjørelsen af dette

Mirakel er Skjønhed, den egentlige Skjønhed, en heel anden end den falske Mønt, som i Almindelighed udgives derfor og udpræges i Dine, Mund og Næse efter engang vedtagne Maal.

Skjønhed — Ynde — see Qvindens Skjønhed og Ynde.

Smaalighed.

Den smaaligste af alle Følelser er vel den, at føle Glæde ved at iagttage Andres Smaalighed. Intet er foragteligere end en Foragt, som er gaaet over til at være Sædvane.

Smaatilsældenes Sum.

Ingen enkelt Ting gjør Menneftet til Det, han er, men en sammensat Sum af saakaldte Smaatilsælde. Selv ile vi fra Minut til Minut, og Enhver bearbejder, os ubevidst, vort Jeg. Vi høre kun Tidens Strøm i dens stærke Fald, i Dage, Maaneder og i Aar, men de enkelte Draaber, som rinde os forbi, og som dog ere de, der i vort Indre skabe Tanker og danne Billeder, som Draaberne i Gulen, „Dryp paa Dryp, der huler Stenen ud“ — dem høre vi ikke.

Smertens Afgrund.

Smertens Afgrund har ingen Bund, den er ligesaa dyb, som Livet er langt. Bestandig troe vi, ved enhver ny Ulykke, at vi skulle knuses mod Bunden, og dog falde vi bestandig dybere.

Smerten er poetisk.

Smerten er poetisk, den beriger Sjælen og frugtbargjør den, dens Oprindelse er fra Himmelen, den kommer som en Gjest fra høiere Regioner og hjem søger Menneftet. — Men Beden er noget heelt Andet, den fordunkler og tilintetgjør Alt, og fylder Sjælen med Tomhed.

Smerten, egen, og Andres.

Tanken paa vore egne Smertes er blandet med en tiltrækkende Sørgmodighed; men Tanken om de Smertes, Andre have lidt for vor Skyld, er en forgiftet Piiil, som efterlader en brændende Pine i Saaret.

Smerten en Betsignelse.

Det er kun de prøvede Sjæle, kun dem, der modtage Smerten som en Betsignelse, roligt og uden Klage, og uden at lade sig bøie eller knuse af den, det er ifkun dem, som den gjør blide. Men dette kan man ikke vente af unge og uerfarne Gemytter, som endnu bestandig vente paa Lykken.

Smerten ved Tab af Elste.

Baggesen, der maaskee ligesaameget var Philosoph som han var Digter, og baade Digter og Philosoph i en ualmindeilig høi Grad, udtaler følgende vistnok sande Sætninger: „Mennesket fortjener ingen Gave af Gud, ingen Salighed paa Jorden, hvis Tab det ikke kan bære! Fra det Dieblit, det ikke længer besidder det Givne, men besiddes af det, er det uværdigt til denne Gave — og maaskee berøves Mennesket, efter den Eviges skjulte Raad, netop derfor Gaven i samme Moment. Maaskee at vi atter gjenfinde hisset hvad vi elskede guddommeligt o: værdigt, stort, fast og ædelt, uegennyttigt, blot for den Elskedes Skyld; men maaskee at vi aldrig gjenfinde hvad vi elskede lidenskabeligt, fornemmelig for vor egen Skyld. Det er skrækkeligt; men idet jeg tiltroer en evig, uendelig Wiisdom Saadant, troer jeg at have en af de mest moralske Anstuelser, en af de betydningsfuldeste Anelser... Hør ikke paa denne Djævel i en grædende Engels Skikkelse! Hold imod Fortvivlelsens fremrakke Kraller det Skjold, som dannes af barnlig Tillid

til Guds Fadergodhed, den barnlige Hengivelse i hans Villie. Herre, din Villie see, og ikke min!"

Smiger, Afhandling af Leopold.

Den svenske Digter Leopold har skrevet en Afhandling om Smiger, inddeelt i tre Afsnit: Dmgangssmiger, Hofsmiger, og romerske Lovsangere. Han forsværer Smigeren.

Smiger i Dmgang: Dyrigtigheden er en Dyd, ja, men hvad er en Dyd udenfor sit Gebeet? Naturen selv stuffer til en vis Grad alle vore Sandser. Vore Passioner ere ligesaamange Naturens Skuffelser, men uden hvilke vi vilde smægte i Uvirksomhed. Alle Menneſter see tilvisse Svagheder eller Feil hos hverandre; men hvis de ere retfærdige, saa see de ogsaa Dyder og gode Egenſkaber. Den ringe Falskhed ved at lade som de første ikke mærkes, den ringe Omhu ved at fremhæve de sidste paa en smuk Maade, see det er Vilkaaret for alt behageligt Selſtavl. Vilde man give et Sindbillede af den gode Smiger, saa kunde man forestille den med den ene Haand skjulende Menneſtenes Svagheder og med den anden pegende paa deres Fortjenester. Uden denne Art af Smiger vilde Samlivet aldrig opnaae Barighed, det vilde blive en evig Kamp mellem Fornuften og Daarſtaben, en bestandig Balplads for en krænket Forsængeligheds Misfornøielse. I det fortrolige Venſtab trænger Smigeren ind og er nødvendig. Naar Du aabner dit Bærelse for at modtage Besøg af et Dig ganske ubekjendt Menneſte, saa begynder Du at smigre ham allerede med den Mine, Du antager og den Tone, hvormed Du tiltaler ham. Lever der vel nogen Dødelig, som ikke trænger til Andres Velvillie? Mangen En skriver haarde Ting mod Hoffsmigeren, og naar han staaer op fra sit Skrivebord seer han sig sat i

den Nødvendighed at smigre sin Stræder. I denne Forstand er Smigeren hverken foragtelig eller strafværdig.

Smiger ved Hove: Ethvert Slags regjerende Magt, Skjønhedens, Fortjenestens og ligeledes Thronens synes at have et naturligt Krav paa Grefrygtens fortrinlige Tribut. Rigtigt forstaaet er Hoffsproget ikke Andet end et ligefremt Udtryk af denne Grefrygt. Naar Grefrygten for den høieste Værdighed i Samsundet er forenet med personlig Hengivenhed og med en vis Grad af Frihed i Omgangen, da antager Hoffsproget et Anstrøg af Munterhed og flint spøgende Roes, som man sædvanlig anseer for et Slags hemmelig Smiger og Kjendetegn paa en skjult Slaviskhed, men som netop bør taales, da den som oftest er blandet med Slaviskhedens Modgift: Forstand, Naturlighed og Dristighed.

Smiger i Kunsten. Man burde erindre at Poesien og Beldalenheden ere bildende Kunster, ligesom Maler- og Billedhuggerkunsten, og at de første og naturligste Gjenstande for vor Kunst, ere hine mægtige Belgjørerere, uden hvilke den ikke var til eller kunde bestaae. Digteren skildrer ligesom Maleren og Billedhuggeren, for Efterverdenen. Han tegner sin Bessytters, sin Belgjørerers Sjæl, ligesom de første tegne hans Udvortes. Og hans Kunst har samme Love som deres. At forædle de sande Træk, at forene Lighed med Skjønhed, det er hans Mesterstykke. Med hvad Andet kan han betale sin Taknemmelighedsgjeld? Eller bør han ikke nære nogen saadan? Man bebrejder især Digtekunsten denne idellige Kongesmiger. Er det da Altsammen Kongesmiger, og fortjener Kongerne i denne Henseende ingen Taknemmelighed af Nationerne? Man sig hvad man vil: Følelsens Forædling og Tankens livlige Bækkelse have frembragt Europas nuværende Dannelse; Fornuften, Dplysningen, selve Videnskaberne maatte

indpodes paa de skjøne Kunster. Men jeg gad nok vide naar og hvor, uden vel i England, de skjøne Kunster nogenstinde have fundet Tilflugt, Hæder, Belønning andensteds end ved Hofferne og ved Thronerne. Jeg gad nok vide naar og hvor Publikum af egen Driivt og med egen private Beføstning har gjort Noget til deres Opmuntring, deres Flor. Naar man nogensteds seer en til dette Diemed sigtende Indretning, saa kan man være vis paa, at det er en Konges Bærf, og i Almindelighed en Konge, som fortjener at være det. Møder Du, i det Mindste i de mindre Stater, en Forfatter, som ikke er Andet og dog lever, saa vær vis paa, at det næsten altid er ved en Konges Udelmodighed. Konge, Prinds, Fyrste betyde i denne Forstand næsten altid det Samme.

Smiger. Af Kellgren.

Til det Foregaaende vil jeg endnu føie hvad en anden svensk Forfatter siger i sine samlede Skrifter om denne Gjenstand. „En Digter kan være pligtig til at berømme sin Konges Gjerninger, men ikke til at billige dem.“

Socialisme, Infociabilitet.

Man hører saameget tale om Socialisme; men jeg kan ofte ikke faae anden Mening ud deraf, end at det er den vilde Infociabilitet, der smykker sig med dette Navn.

Sorg ved Tab af Elskte — see Smerten ved Tab af Elskte.

Sorg hos Boyne og hos Børn.

Der er en stor Forskjel paa Sorg hos Boyne og Sorg hos Børn. Den første hviler blytungt paa Hjertet, den sidste svæver paa Sommerfuglevinger over Hjertet.

Spaadom af Galliani — see Galliani.

Spotternes Krigslist.

At spotte først over sig selv, for derved at erhverve Ret til at angribe Andre, er Spotternes meget yndede Krigslist; det er som at kradsse sig selv i Ansigtet, for at faae Leilighed til at skalpere sin Næste i levende Live.

Spidsborger, defineret af Tscherning.

Tscherning siger i „Fædrelandet“ for 18 Jan. 1844 at han ved Spidsborgere forstaaer „den ufuldstændige, snævert begrænsede, paa Standsegoisme byggede Middelstand, Resultatet af den ufuldstændige Revolution 1660, den vegeterende Adel, den titelsyge Borgerstand og den tilfidesatte Bondestand.“ — Det er en Definition, som har Omfang!

Sprogets Genshed baade fordelagtig og farlig.

I Paris tale Alle kun eet Sprog, endogsaa Ideernes Navne ere fælleds Eiendom. Journalerne tale hver for sin Slags Menneſter, Débats for Millionairerne, Siècle for Urtekræmmerne, National for Studenterne, Reforme for Arbejderne, men de tale tillige til Alle, thi de tale Alle kun eet Sprog. Dette blankpolerede Sprog, der, ligesom det romerske, er fattigt i plastisk Henseende men uimodstaaeligt i rhetorisk Henseende, snart majestætisk i Bagateller, som en Allongeparry paa Hovedet af en Abekat, snart gjennemtrængende som en Dolk, og indsnigende som en fiin Støvregn, dette lingua franca, som Orienten anseer for det eneste europæiske Sprog og hvis Literatur virkelig er adskillige hundrede Aar ældre end den høitidsste: det tilhører ligesaagodt Arbeideren som den privilegerede Bælger og den Deputerede. Arbeideren taler ligesaa høfligt og maaskee mindre falsk, ligesaa gracieust og maaskee mindre affecteret.

Men dersom de altsaa ere eens i det Gode, saa ere de det ikke derfor i det Onde. Dersom den Fattige har en li-

gesaa høi Dannelsse som den Rige, saa er Partiet ikke længer lige: der er taget fra den Rige Alt hvad der skulde forsvare ham mod Rigdommens Forargelser, og hans Rigdom maa sønderknuse ham. Man maa vel erindre at hiin indvortes Lighed mellem de udvortes adskilte Stænder, som udtaler sig i Sprogets Fællestak, ikke blot er en Fuldkommenhed, men endnu mere en Mangel i den franske Oplysning.

Derfor rystedes Almuens Phantasi i 1847 ved Rygtet om hvad der foregik i de høiere Livskredse. Storseglbevareren Teste fængslet for Bestikkelse, Hertugen af Praslin en feig Qvindemorder: altsaa vare jo Eugène Sues affyrlige Opfindelser sandfærdige! Man spurgte sig selv: hvad er ikke tilfals i dette Land? hvad koste de smaa Embedsmænd, siden de store ikke ere dyrere? Almuen fik en Følelse af Usikkerhed, som om Jorden rystede under dens Fødder, og Graven udhuledes, hvori den bestaaende Tingenes Orden skulde synke ned, for at straffes for sine Synder.

Statsmænd, og Talenterne i Staten.

Enhver, som har anvendt Tid og Flid paa en Kunst eller Videnskab, saa at han er bleven til noget Dygtigt i sit Fag, besidder en langt større Villiekraft end Hverdagsmenneskene. Men denne Villiekraft er i Almindelighed udelukkende rettet paa Gjenstanden for hans kaldsmæssige Oergjerrighed, og han gjøres derved ligegyldig for Menneskenes øvrige Idrætter. Men naar denne Strøm ikke faaer sit lovlige Afløb, bemægtiger denne Villiekraft sig Mandens hele Tilværelse, og det bliver da et farligt og ødelæggende Element, som kaster sig paa Udsvævelse og Uorden. Herfra hidrører den særegne Omhu, som i vel organiserede Stater vises for at aabne Kunst og Videnskab Kanaler for deres lov-

lige Ergjerrighed; herfra skriver sig den Ære, som vides deres Dyrkere af alle kloge og tænkende Statsmænd, der maa see ellers ikke vilde see Andet i et Maleri, end et Stykke broget Lærred, Andet i et Skrift end et fløgtigt Tankespil. En Stat er aldrig mere i Fare, end naar de Talenter, som skulle være Freden helligede, ikke finde anden Bestæftigelse end personlige Fornærmelser eller politiske Intriguer. Det Talent, som ikke vides Ære, kommer snart i Krig med Menneffene, og jo mere det har været undertrykket, jo bittere hevner det sig engang.

Statsmand uden Videnskab.

En fuldkommen Statsmand bør være fremmed for de almindelige Videnskaber; ligesom den Lærde bør han ikke elske Andet, end sin Videnskab.

Statsmand, en gammel.

Det er naturligt, at en Statsmand, som i en lang Arrække har virket samvittighedsfuldt for sit Land, alligevel maa føle Træthed og Sørgmodighed i sit Hjerte ved Enden af sit lange og til de menneskelige Anliggender helligede Liv. Magten er tung at bære og Mennekkheden er streng at tjene, naar man oprigtig kæmper mod Videnskaber og Bildfarelser. Selv det heldige Udfald udsletter ikke de sørgelige Indtryk, Kampen har fremkaldt, og Mæthed, hvoraf man gribes paa Kamppladsen, forlænger sig ind i den hvilende Tilstand.

Stolthed til Høitidsbrug.

Stolthed gjør man bedst i at holde under Laas og Lukke, og kun tage den frem engang imellem, for at lufte den ud ved store Leiligheder. Det er en Dragt, der udvendig er stiv af lutter Guldbrofade, men indvendig, nærmest Huden er den foret med grovt og gnavende Sæffelærred. Selv

Rongerne bære kun Purpurkaaben ved Kroningsfesten, og ellers aldrig.

Store — Smaa.

De virkelig store Menneskers Storhed bestaaer i, at de selv troe paa den; de Smaa forlange ikke mere, end at Andre skulle troe paa den.

Storhed, dobbelt Tilværelse.

Mennesker i en meget ophøiet Stilling føre en dobbelt Tilværelse: det indvortes Liv, som gjærer med Hestighed og kæmper for Iværksættelsen af hvad de have følt, og det udvortes, som desuagtet behersker og tyranniserer dem. I dyb Gensomhed troe de, at de beherske deres Billie og Skjebne, men en Løse behøver blot at træde ind ad Døren for at modtage en Befaling, for at Fortryllelsen skal være hævet og Virkeligheden atter gjøre sig gjældende.

Storheden, i Sammenligning.

Det er ikkun fra et ophøiet Standpunkt, at man kan fælde nogen retfærdig Dom over Gjenstandene; naar vi staae ved Siden af dem, formaae vi det ikke. Seet fra Store-Kjøbmagergade i Kjøbenhavn er Runde-Taarn en uhyre Koloos, men hvis man saa det fra Kuppelen i Sankt Peterskirken i Rom, vilde denne Storhed forsvinde, thi Altaret, som hæver sig midt i denne uhyre Kirke, er elleve Alen høiere end Runde-Taarn, og dog er der et stort Rum fra Altarets øverste Spids op til Kuppelens Hvælving. Intet er saa relativt som Storhed. Storheden er som oftest kun stor fordi man seer den franedet af, og ikke har nogen Sammenligning ved Haanden. Saaledes gaaer det ogsaa med de menneskelige Forhold: betragtede fra en ophøiet Stilling i Samfundet maae de forekomme os smaalige. Jeg begriber derfor ikke at en Konge kan lade sig imponere; men jeg begriber meget vel, at engang i en høiere Verden ville vi med et

medlidende Smil see ned paa denne Jord med dens mange Sorger og Idrætter, som nu forekomme os saa vigtige.

Storheden, den sande.

Et af de herligste Privilegier, som følger med den sande Storhed, det er den Afgtelse, som den ufrivillig indgyder Sletheden, og den Tvang, som den paalægger Ondskaben i sin Nærværelse.

Storhedens Lykke.

Man skal kun stræbe efter at blive stor, saa vil man kunne finde sig i ikke at være elsket. Den Stores Sjæl ligner en Strøm, der glæder Alle, virker velgjørende for Alle, uden at ændse de visnende Blomsterkrands, der af dødelige Hænder maatte blive kastede paa dens Bølger.

Straf for slet anvendte Talenter.

Mirabeaus Anstuelser vare igrunnen monarchiste; han udtalte engang de Ord: „Jeg har villet helbrede Franskmændene for deres overtroiske Forgudelse af Monarchiet og sætte dets Dyrkelse i Stedet derfor.“ Og i et Brev, der var bestemt til at komme Ludvig XVI for Die, skrev han: „Gid jeg ikke har arbejdet blot for en uhyre Tilintetgjørelse.“ Og det var dog det, der skete. For at straffe os for vore slet anvendte Talenter, lader Himmelen os ofte angre det heldige Udfald af vore Bestræbelser.

Successorer, som tilgive — see Døden og Successorerne.

Sympathi.

Man kjenner ikke Mennesker fuldkomment, som man ikke sympathiserer med i alle deres naturlige Følelser.

Sympathi eller Erfaring.

Hvad er det, der lærer os at læse i det menneskelige Hjerte, er det Erfaring eller er det Sympathi? Hvis det er

Erfaring, hvad bliver der da af Digteren? Hvis Digteren fødes og ikke oplæres, er det da ikke, fordi han er født til at sympathisere med det, som han aldrig erfoer?

Systemer, nye og asmagtige.

De store Mander, disse svage Menneſter, bilde ſig ofte ind at de kunne ſkabe nye Verdenes, blot ved at opfinde nye Systemer at beherſke det Gamle efter. Men de ſtræbe efter Noget, ſom overgaaer deres Kræfter. De forlade Birkelighedens faſte Grundvold, meget ofte for kun at ſvæve i Skygernes Regioner. See ind i Tyrannens gysende Sjæl: midt iblandt utallige Systemers ſammenſunkne Ruiner, Systemer, ſom alle ſkulde have Dyden til Formaal, ſidder Forbrydelsen, og ſjelver over ſin Enſomhed.

Søndagsbørn.

Kunſtnerne ere Søndagsbørn, det er kun dem givet at ſee Spøgelse; men naar de have meddeelt det, ſom de have ſeet, kan Enhver ſee det Samme.

Sønnen.

En engelſt Forfatter, hvis Navn jeg har glemt, kalder Sønnen Jordens velsignede Guddom. Den alene foragter os aldrig, trods al Rummer og Fornedrelſe, og ingen Afgrund er ſaa dyb, at dens forbarmende Binger ikke kan overſtygge den.

Taarens Magt.

En eneſte Taare, naar den falder i et hidtil klart og roligt Vand, er tilſtrækkelig til at krufe Bølgerne og betage dets glatte Flade ſin rene Glands.

Taarer i Slægt med Bønner.

Taarer ere i Slægt med Bønner, begge tilhøre Lonkammeret. Phariſæerne bære deres Bønner tilſtue, Hyllere og Bedragere deres Taarer — Mænd græde i Genrum.

Taaren og Tiden.

Tiden har to Arme, med den ene afstørrer den vore Taarer, med den anden bortfører den vore Glæder.

Taknemmelighed, Ungdommens og Manddommens.

I Ungdommens Aar forekommer Taknemmeligheden os at være den sødeste Følelse af alle, fordi den paalægger os nye Forpligtelser og nye Affectioner. I den Alder er Hjertet rigt paa Kjærlighed og fuldt af Tilbedelse. Siden kommer der som oftest en Tid, da man begynder at frygte for Velgjerninger; men det er først naar Hjertet er blevet fattigt og ikke mere er istand til at betale med Omhed.

Talentets medfødt Bildhed.

Der er i det sande Talent et Slags medfødt Bildhed, som nok kan søvndrømmes ved trivielt Slid, men som vaagner ved Synet af et hæderligt Nov, ligesom den tæmmede Løves Instinkt atter viser sig ved Lugten af Blod.

Tankens Grader.

Den, som ikke lader sine Tanker svæve langt udenfor Maalet, tænker i Almindelighed rigtigt; den, som hurtig kan forandre sine Ideers Retning, tænker livligt; men den, som blot hurtig stifter Ideer, han tænker slet ikke.

Tidens Strøm.

Tiden er en kulsfort Strøm, som udgaaer fra Skyerne og hvis Udspring Ingen kjender, Den vælter sine Bølger frem gjennem en grøn Dal, som den langsomt ødelægger, idet den bortfylder Taarne og Stad, og tilsidst tilintetgjør Alt.

Tidens Tvivl.

Det er en tvivlende Tid, hvori vi leve. Tvivl er i Luften, vi indaande og vi udaande den; den tilhører Tidens Atmosfære. Til denne Tids Mennesker kom store og vidtgribende Goder og flere Bebudelser om Sandheder,

der skal aabenbares, om vidunderlige, allerede forberedte Fremfærd paa alle Kulturens Veie; men til os kom ogsaa en Tvivlens Aand, saa egen i sit Væsen, at den maaskee endnu ikke rigtigt forstaaer at benævne dem. Det er ikke de forbigangne Tiders Tvivl om det Oversandskelige og Evige, en Tvivl, som ledede ind i munter Livsnydelse og som forkyndte en Levnetsviisdom med lemsældige Opgaver. Tvivlen i vor Tid slaar sig ikke saaledes til No, den vil gennemtrænge Alt, drage alle Forhæng tilside: den seer Skuffelser og Idoler overalt, den seer ind i sin egen Tomhed. Tvivlen er kommen os i Blodet som en Feber, der baade ægger og udmatter. Den bringer Nationerne til at staa bævende og ubestemte for deres indre Opgaver, og den opbruger Kræfter, hvorved de skulle løses, til Unytte. Den antaster Grundsynet, Sammenholdet i den Enkeltes Selvbetragtning, og driver ham mistroelig ud i Mængdens Bevægelse. Forunderlige Tid, med en Afmagt, som Alle føle, og dog Frembringeren af saamange Storbærker! Om disse Gjerninger er der Tale overalt, og Alverden priser dem; men de modsiges ikke det Tidens Tegn, jeg har nævnt. Det er Travlhedens, det udadvendte Livs Bærker, stærke Vidnesbyrd om hvad Slægtens stigende Aand formaaer; men Sjælens piinlige Uro har Deel i disse Frembringelser, hvorunder Fornemmelsen af vor Tids moralske Krisis ligesom døves og fordeles.

Tilbøielighedernes Tilfredsstillelse.

De menneskelige Tilbøieligheder tilfredsstilles ligesaa fuldkomment i en ganske liden Kred, som i den største Cirkel. Uagtet Napoleon var Keiser, spiste han dog derfor ikke meer end een Gang til Middag, og havde ikke flere Elskerinder end en ung Student. Vor Lykke begrænses dog altid af vor Tæse og vor Fodsaal, og enten den koster en Million

eller en Daler, saa fatte vi den indvendig paa den samme Maade.

Tilgivelse.

Af alle de Menneſter, jeg kjender, er næſten Ingen iſtand til at modtage Tilgivelse — medens de Alle kunne være oplagte til at tilgive.

Timerne — og Livet — ſee Livet kort, Timen lang.

Tinter, hvori Aar farves.

Det er Diebliffene, der afgive de Tinter, hvori Aarene blive farvede.

Tolerance.

Baggeſen ſiger træffende: Gud frie os fra Intolerance! — Tolerancen er allerede ſlem nok.

Tone, den godes Elementer.

Den gode Tone er neppe noget ſaa Overfladift, ſom den i Almindelighed bliver anſeet for. Meget ſtal forene ſig for at frembringe den: Fiinhed i Aanden, Delikatesſe i Følelſe og Dmgang, Dymærkſomhed paa det Paſſende og Bedtagne, og dertil en vis naturlig Taft, ſom uden lang Betænkning forſtaaer at veie Alt efter dets virkelige Værd. Det forekommer mig at alt Dette hverken er ſaa ganſke let eller lader ſig lære paa en Eftermiddag.

Torne, — deraf Honning.

Den jordiffe Blisdoms Honning ſamle vi ikke af Blomſter, men derimod af Torne.

Trangens Prøvelſer.

Naar Trangen kun indſtrænkede ſig til Savn, behøvede man ikke at ſjelve for dens Nærmelſe. Til Savn vænner man ſig. Men det er i Fattigdommens fornedrende og nedværdigende Følelſe at den ſande Nædſel ligger. Det er ved

den Lethed, hvormed den fattige Mand bøier sig, at Retstassenhedens høie Princip bliver opoffret og der afviges fra Grens uforanderlige Bane. Medens den stolte Orlogsmænd kan styre sin Cours i sin Styrkes Majestæt, maa det ydmyge Fartoi krydse og vende og iagttage enhver lille Omdreining af Vinden, for at naae Havn uden at lide Skibbrud.

Trangen nedværdiger Sjælen.

Fattigdom kan nedværdige Sjælen, og give Mangelens Underfundighed og Rænker Udseende af Opfindsomhed og Dygtighed, som da anvendes til at gaae videre i Bedrageriets Kunst.

Tro paa Ustyldighed.

At troe paa sin Elstedes Ustyldighed er ikke nok; det er absolut nødvendigt, at Forstanden ikke engang har bragt dette Spørgsmaal under Discussion.

Troen Sjælens Skjønhed.

Sjælens Skjønhed er Troen. Hvad den ideale Verden er for Billedhuggeren, det er Troen for Hjertet. Troen i sin rette Forstand udstrækker sig til alle Skaberens Værker, vi kjende ham kun gennem Troen. Den omfatter en fast Tillid til sig selv, og en klar Ro med Hensyn til Fremtiden. Den er det Maanelys, der behersker Menneſteha-vets Ebbe og Flod.

Troen og Bønnen — see Bønnen og Troen.

Thronfravigelse Selvmord.

Hvad Selvmord er for det almindelige Menneſte, det er Thronfravigelse for en Konge. Og saa hører man dog ofte de iltre Politikere, som selv ikke vilde offere det Mindste, raabe: lad Kongen abdicere!

Tydsferne — see Børne.

Tydsf Philosophie — see Bombast, tydsf.

Tyranni, Menneskenes Gang dertil.

Gang til at tyrannisere findes hos Menneskeslægten fra dens tidligste Barndom. Selv de liberaleste Liberale ere ikke Andet end forklædte Tyranner. Barnet tyranniserer sin Hund eller sin Kanariesugl, Ynglingen tyranniserer sin Elskede. Manden vil helst bringe Nationerne til at bæve og Blodet til at strømme. Og naar Oldingen sidder fuld af Gigt i sin Rænestol, er det hans eneste Glæde at tyrannisere sine Børnebørn og erklære deres barnlige Dnsfer for upassende. Man sammensværges sig mod Tyranniet, man forfølger det som et vildt Dyr med Sværd og Rugler, og naar man saa kommer hjem, blodig og frudtsværtet, saa finder man Tyranniet lyslevende hjemme i Kaffelovnsstrogen, det ligger i Sengen, det stikker i vor egen Sloprof.

Tyrannernes Nemesis.

Det er underligt nok, at det i Almindelighed er de Mænd, der blive mest frygtede af Mandfolk, som lettest blive en Gjenstand for Qvinders Mishandling.

Tyrannen og den Undertrykte.

Man kan ofte finde Anledning til med Skamfuldhed at tænke paa de Ord af Laharpe, da han omtaler de Faa, som i den første franske Revolution mishandlede og myrdede de Mange, der med Lamme-Taalmodighed fandt sig deri:

Mais s'ils ont tout osé, vous avez tout permis:

Plus l'oppressé est vil, plus l'esclave est infâme.

Den samme Langmodighed findes næsten overalt i revolutionaire Tider.

Tyveri forskjelligt defineret.

Man definerer ikke Ordet Tyveri eens overalt. I den store Verden kalder man f. Ex. kun Den en Tyv, som tillader sig at bemægtige sig Næstens Gods — uden at have en

anseet Stilling eller i det Mindste firetusinde Dalers aarlig Indtægt.

Tænke, Tænkning, see Tanke.

Tøffelens Magt.

Der gives Dieblit, hvor selv den stærkeste Egtemand enten maa være en Skyngel, eller maa bøie sig under Tøffelens Magt, og endogsaa maa regne sig denne Herkulessvag=hed til en Ære.

Udmærkelse, Trangen dertil.

Vor Tragten efter Udmærkelse tager bestandig til, indtil den endelig bliver til en formelig Sygdom. I Begyndelsen synes det os nok, at bidrage vor Skjærv til den almindelige Skat og erhverve en Smule Anseelse derved; men er det først skeet, saa plages vi af nye Visioner. De Døde vise sig for os mellem Tidens Skygger, og vi drømme snart om Intet mindre, end en tom Nische i et eller andet Pantheon. Da erkjende vi for første Gang den uhyre Forstjæl, der er mellem Ny og Berømmelse, mellem Idag og Udødeligheden.

